

FRI FAGBEVEGELSE

4. januar 1941 - 7. mai 1945

B. I 1941 - 42

Redaktører:

Nr. 1 1941 - nr. 4 1942	Kåre Haugen
" 8 1942 - " 39 1943	Oddvar Halvorsen
" 40 1943 - " 6 1944	Alfred Skar
" 25.mars1944 - 5.aug. 1944	Gunnar Ousland
" 12.aug.1944 - 7.mai 1945	Inge Scheflo

Midlertidig redigert av Alf Ottesen, William Andersen og
Arnfinn Vik.

Innhold:

1941: [Nr. 1-23]
4/1, 11/1, 18/1, 26/1
3/2, 14/2, 21/2, 27/2
7/3, 14/3, 21/3, 29/3
5/4, 19/4, 26/4
3/5, 10/5, 16/5, 30/5
13/6, 28/6
5/7, 12/7
Nr. 24 - 46 (26/7 - 20/12)
1942: Nr. 1 - 45 (3/1 - 19/12)
1943: Nr. 1 - 46 (9/1 - 18/12)
1944: Nr. 1 - 6 (8/1 - 12/2)
[Nr. 7 - 45] (25/3 - 15/12)
1945: Nr. 1 - 20 (5/1 - 7/5)

331 81 (481)1

Med

1941-45

B.1

1941-42

2 x

OSLO

K

Oslo den 4 januar 1941

Kamerat!

Ingen kan benekte at fagorganisasjonen i dag er på skilleveien. Det er tydelig at representantene for det "nye system" søker å vinne inn organisasjonen for å bruke den til agitasjonsplattform for sine nazistiske ideer. Fagbladene er ved siden av dette blitt påtvunget artikler om tysk "sosial-politikk". Fagforeningskassene er under fullstendig kontroll av tyskerne og av N.S. Det tillates ikke at kontingenten blir nedsatt. Det tillates ikke at lønningene heves. Derfor blir det stadig et mere brennende spørsmål: Hvor langt skal dette gå før arbeiderne sier stopp. - Spørsmålet har stadig vært i forgrunnen. Ikke minst var det aktuelt da de organisasjonsmessig valgte tillitsmenn ble avsatt fra sine stillinger i Landsorganisasjonen, og tyskerne innsatte nye folk, som de vel mente var villigere redskaper. Mange tillitsmenn orket ikke å bli i sine verv lenger da de beryktede "loyalitetserklæringer" ble avkrevet. Men de fleste foretrakk å bli i sine verv for å kunne verne om den siste skanse arbeiderne har. Det er vel og bra. Men alle tillitsmenn - enten de er i Landsorganisasjonen, forbund, fagforeninger eller på arbeidsplassen - må stadig ha for øye i hvilken retning det hele går. Derfor må alle ha klart for seg de ord Trygve Lie uttalte 1. nyttårsdag: "Bryt heller organisasjonen ned innenfra enn la den bli et redskap i hendene på Nasjonal Samling og de tyske myndigheter." - Hvilket tidspunkt for bruddet skal komme, og på hvilken sak det bør brytes på, er enda ikke klart. Men det må være våkne kvinner og menn til å lede de fagorganiserte arbeidere, så bruddet kommer i rette tid og på rette sak. Og bruddet må være alt omfattende når det først kommer.

Vi skal vise at samholdet er levende hos de fagorganiserte arbeidere!

Vi skal nå få en "arbeidets lov". En kommisjon er nedsatt. I denne sitter dr. jur. Østrem, Halvard Olsen, Erling Olsen og Olaf W. Fermann. Den siste er formann. Sammensetningen er betegnende. Således er det knapt en arbeidsgiver eller arbeider som kjenner hr. Østrem. Halvard Olsen er simpelt hen kastet som formann av L.o. på grunn av usolidarisk handling og overdreven bruk av alkohol. Erling Olsen er ikke kjent annet enn som aktivt medlem av N.S. Og hr. Fermann ble først kjent da han overtok Sjursøya Kull & Koks A-S og fikk Brenselsentralens kull- og koksbeholdninger som gave. Han skal være personlig venn av Hitler og har inntil nå vært tysk statsborger. Således er han nylig fritatt for renteskatt fordi han "ikke er norsk statsborger". Det er altså disse herrer som skal løse arbeidslivets problemer i Norge.

Det er lite kjent hva kommisjonen arbeider med. I et litt løssluppet øyeblikk har imidlertid Halvard Olsen latt forlyde at kommisjonen har tatt opp den tyske lov til norsk bearbeiding. Således skal alle spørsmål om lønn, arbeidstid m.v. avgjøres av Sosialdepartementet. Norsk Arbeidsgiverforening skal oppløses og Arbeidernes faglige Landsorganisasjon skal bli en ren "kulturorganisasjon".

Det er verd å merke seg at Tangen og Buland, som representanter for A.F.L. og direktør Dahl, for Arbeidsgiverforeningen, opprinnelig var utpekt som medlemmer av kommisjonen, men ble senere trukket út og erstattet av de ovenfor nevnte. Det gjalft å hindre at organisasjonene fikk noen innflytelse.

Organisasjonen tvinges til å vise tyske filmer i disse dagene. De forestillinger som hittil er holdt, har enten ikke samlet folk eller de har forlatt lokalet. Derfor må det ikke spees på med programmer som samler interesse.

Oslo, den 11. januar 1941

Kamerat.

Idag står fagorganisasjonen mere samlet enn noen gang siden den 9. april. Medlemmer og tillitsmenn er villig til å stå last og brast. Dette er nasjonal Samling oppmerksom på og søker å 3de-lagge saken. Slike anslag må vises tilbake!

De fagorganiserte må bygge på sine egne organisasjoner og ikke la sig lokke bort i foretaker og organer som de ikke kjenner til. Man kan gå ut fra at N.S. står bak slike tiltak for å kunne ta strupetak på de fagorganiserte arbeidere. Derfor står vi fast i våre egne organisasjoner, søker vårt samarbeid der og trekker ikke uvedkommende personer og organisasjoner inn i arbeidet.

Vi viser spekulanter og provokatører tilbake.

Landarbeidernes formann, Jens Tangen, har hatt en samtale med Teboven. Samtalen dreide sig om situasjonen i sin almindelighet. Men mange detaljer blev også berørt. Særlig var Rikskommisjonen interessert i arbeidernes almindelige innstilling. Under dette gjorde Tangen oppmerksom på at arbeiderne var misfornøid med at den organisasjonsmessige side var uklar, og at de stadige trusler fra N.S. for å tvinge arbeiderne inn der hadde skapt uro. Tangen karakteriserte stillingen som nærmest en vulkan. Til dette avga Teboven sin erklæring om at fagorganisasjonen skulle få fortsette som hittil for å kunne ivareta medlemmenes økonomiske interesser.

Farvannet skulle vel etter dette være noget klare og N.S. satt på plass i sine stadige anslag mot fagorganisasjonen. Det er bra at det sies tydelig fra at en fortsettelse av fagorganisasjonens virksomhet er avhengig av retten til å ta vare på medlemmenes økonomiske interesser og retten til selv å utpeke sine tillitsmenn.

Rederforbundet har nektet å innsette en ledelse utpekt av tyskerne og N.S. Presidenten, Klavenes, og vicepresidenten, Bjørn Hansen, er derfor arrestert igjen, og Rederforbundets kontorer er forseglet.

Det meddeles at riksmeglingsmann Clausen nekter å møte i det nedsatte utvalg til utarbeidelse av en "arbeidets lov".

N.S. har nedsatt et utvalg som skal finne "bra" mennesker som kan settes inn som ledere av fagorganisasjonen. At Erling Olsen er medlem av utvalget, er uundvendig å fortelle. At Karl Bjurström i N.H. & K.F. er blandt de få utvalgte, behøver heller ingen å tvile på.

Fra alle kantar av landet meldes om at spørsmålet om igangsetting av tysk-kursen er under behandling. Overalt bedyrer at interessen for sprog er stor. Men alle er enige om at for tiden har det ingen interesse å lære tysk.

Det viser seg at forbundene i den senere tid ikke har holdt tyske filmforestillinger, fordi de forsøk som blev gjort før jul falt så uheldig ut. Det er vel å vente at tyskerne vil purre på at filmene blir holdt. Men derfor er det jo ikke sikkert at filmene blir sett.

De bedriftsmøter som N.S. lager med brask og bran, fortsetter å være like "vollykket". Det gjennomsnittlige fremmøte har hittil vært nesten 1 pct. Hvilket nøyaktig den tilslutning N.S. har i det norske folk.

For å skade Landsorganisasjonens Nord-Norges-sekretar er det satt ut rykter om at han har meldt seg inn i N.S. Gunnar Braathen ville ikke ha det sittende på seg og sendte følgende inn til bladet "Tromsø":

Langt rykter verserer. Orsa jeg er blitt utsatt for disse, idet der er utspredt rykten om at jeg skulle ha meldt meg til Nasjonal Samling.

Som privatmann bryr jeg meg ikke om den slags tapelige rykter, men som tillitsmann for Fagorganisasjonen i Nord-Norge finner jeg det nødvendig å melde fra at ryktene selvsagt intet har med sannheten å gjøre.

Jeg har hatt og har min bestemte politiske oppfatning og denne er ikke til salg.

Jeg benytter anledningen til å takke alle organisasjonskamerater og andre for samarbeidet i det vanskelige år som nå forsvinner og med ønsket om at samholdet må bestå også i det nye år.

Arbeidernes fagl.Landsorganisasjon
i Nord-Norge. C. B r a a t h e n

På grunnlag av dette forlangte kst. statsråd Meidell at Braathen skulle avsettes. Sekretariatet har behandlet saka men imøtekom ikke dette kravet. Det besluttet å avvende Braathens redegjørelse. Dette har ført til at kst. Meidell har truet med repressalier mot fagorganisasjonen "fordi hans ordrer blir sabotert". Men sekretariatet har ikke endret sitt standpunkt.

På Fornebu flyplass er det organisert en N.S.-gruppe blant arbeiderne på anlegget. Den ledes av en herre ved navn Wilfred ("Dåren") Andresen. Gruppen har liten tilslutning blant de 700 arbeiderne, men har opptrådt svært provoserende i sin agitasjon og anstiftet uro og spektakkel. En mann forlangte de fjernet fordi han ikke ville hente drikkevarer til dem. En undarkasserer fra foreningen ble slått ned da han kom og krevet kontingent. Mannen som slo ham ned er senere fjernet og for i det hele tatt å få utført noe arbeide har den tyske anleggsledelsen måtte skille ut N.S.-gjengen og la dem holde til i egen brakke.

På enkelte kenter av landet har N.S. sendt ut sirkulærer til arbeidere og funksjonærer i offentlig tjeneste hos stat og kommune og forlangt aktiv tilslutning til N.S. Disse henvendelsene er av samme natur som kst. Hagelins trusselsbrev til departementsfunksjonærer der han stiller dem i utsikt svare straffer hvis de ikke slutter opp om "det statsbærende parti". Landsorganisasjonens sekretariat har tatt avstand fra disse forsøk på å hverve medlemmer under trusler og tvang. I statstjenestemannsorganisasjonene og i Kommuneforbundet hersker det samstemmighet om å holde stand mot presset. Kommuneforbundets medlemmer står samlet på det standpunkt at innholdet i disse henvendelser "ikke berører deres tjenesteplikter."

Det er all oppfordring for tillitsmenn og medlemmer å stå ring om fagorganisasjon. Ingen svekkelse av fronten må finne sted. Vår anevarlige ledelse har idag en ukuelig vilje til å hindre alle forsøk på å misbruke organisasjonen. Den er innstilt på heller å bryte over tvært. Medlemmene må vite og vet at grensen nå er nådd og at ingen god tillitsmann er tilbuds i kapitulere overfor nye ansalg. S t a f a s t. Vi kjemper roten.

Fri Fagbevegelse

Oslo den 18. januar 1941

Kamerat!

Situasjonen omkring Jens Tangens konferanse med rikskommissær Terboven begynner nu å avklares, etterhvert som det blir kjent hvad samtalen dreide seg om og hvilke tilsagn som ble gitt.

Det er på det rene at det foreligger positivt tilsagn om, at det er de tyske myndigheters oppfatning at medlemskap i Nasjonal Samling skal være en frivillig sak, og at det i forbindelse med spørsmål om medlemskap ikke skal øves påtrykk eller press i noen form fra noen kant, til tross for de dunkle ord og vendinger i N.T.B.s intervju med L.O.s formann på dette punkt.

Det er også på det rene at konferansen avfødte en ny forsikring om at Landsorganisasjonen skal få fortsette som hittil og varetta medlemmenes økonomiske interesser.

Terbovens forsikring og de tilsagn som er gitt er en klar nesestyver til Erling Olsen, Haakon Meyer, Halvard Olsen og den lille kretsen av nazistiske ved- og vannbarere disse karene har omkring seg. Den er et slag i ansiktet på alle de folkene som i denne tiden arbeider åpent og skjult for en "innordning" og knefall for N.S.

På den annen side må en være varsom med å overvurdere resultatet av denne konferansen. Det er absolutt ingen grunn til å ta noen "seir" på forskudd. En må til enhver tid ha klart for seg hvilken situasjon vi befinner oss i og nyen det er vi har med å gjøre. Nazistenes allminnelige innstilling overfor fagorganisasjonen er ikke endret. Det er mulig en har fått en avspenning, en tilstand med tilsynelatende større "ro" og uten nye direkte framstøt mot organisasjonen. Men en må være på vakt likeoverfor omgående bevegelser og en må ikke lukke øynene for at den nærmeste tid kan bringe nye lumske anslag mot organisasjonen og tillitsmenn. Det avhenger med andre ord av organisasjonen selv og i første rekke av tillitsmennene om de forsikringer som er gitt skal bli av noen verdi.

Det er også en annen side av denne sak en må ta med i betraktningen: Hva har forsikringene og de tilsagn som er gitt kostet oss?

Det skal sendes en delegasjon til Tyskland fra Landsorganisasjonen. Jens Tangen fikk og tok mot en innbydelse til en reise til fiendens land. Og nu er delegasjonen utpekt. Den teller en rekke av de mest kjente tillitsmenn i fagorganisasjonen, bl.a. 5 medlemmer av Sekretariatet foruten fler forbundsformenn. Følgende 12 er utpekt: Tangen, Albert Raaen, Rasmus Rasmussen, Torbjørn Henriksen, Meimi Lagerstrøm, Johs. M. P. Ødegaard, Karl Tømmersås, Trondheim, Nils Hansen, Bergen, Ommund Ommundsen, Olaf Bjerke, Leif S. Olsen og Thorleif Andresen.

Tyskerne ville ha en representativ delegasjon og har i sannhet fått en slik. De har ment - og det vil urekkelig også bli oppfattet slik - at delegasjonen fra de norske fagorganiserte skulle være et vitnesbyrd om at det hersker den "beste forståelse med de tyske myndigheter." Arbeidernes farlige landsorganisasjon blir på dette vis den første av landets store og betydelige næringsorganisasjoner som drar på vennskapsvisitt til det tredje rike. Det er dessverre all mulig grunn til å regne med at delegatene kommer i en kjedelig stilling overfor de medlemmer som har satt dem i deres høye tillitshverv.

Det er vistnok meningen at delegasjonen skal reise den 31. januar og oppholde seg i Tyskland et par uker.

I Nord-Norge hersker det sterke spenning omkring kravet fra N.S. om at Gunnar Bråthen skal fjernes som sekretar for Landsorganisasjonen der oppe. Det hevdes meget bestemt at de fagorganiserte der nord ikke vil finne seg i flere overgrep. Når arbeiderne ikke kan få godkjent lønnstillegg, som man er blitt enige med arbeidsgiverne om, mener de at de i alle tilfeller må få beholde sine lovlige organisasjonsmessige innsette tillitsmenn til å ta vare på sine interesser. Arbeidet er jo i stor utstrekning overlatt tillitsmennene fordi de fleste forsamlingslokaler er rekvirert til krigsmakten. Den innflytelse N.S. har i Nord-Norge, er sikkert minst like svak som i landet ellers. Man regner at N.S. høist har 1% av befolkningen med sig. Det er vel nottopp denne svake stilling som gjør at Gunnar Bråthen ønskes fjernet. N.S. er redd Gunnar Bråthen. Han står meget sterkt blant arbeiderne etter sitt årelange arbeide blandt jernarbeiderne i hele landet, blandt jord- og skogsarbeiderne i Hedmark og blandt fiskerbefolkningen i Nord-Norge.

Det er utmerket at Sekretariatet ikke har villet avsette Bråthen, og det er et standpunkt som ikke må endres. Det får bli organisasjonens egen sak når en tillitsmann skal fjernes fra sin stilling, som organisasjonen har innsett ham i.

"Punkt-kortene" for tilkledningsgjensander er nå utdelt, og alle har hatt tid til å sette seg inn i virkningen. Og dermed er misnöyen sluppet løs. Helt rasjoneringen er rettet mot de som har minst midler. Alle vet at vi først fikk en meget lempelig rasjonering, hvorunder alle som hadde penger kunne kjøpe det de ville. Deretter fikk vi ytterligere lemping til jul som gjorde det mulig for de samme å kjøpe enda mere, når så alle disse har gjort de nødvendige innkjøp - kommer "punkt-kortene" med en rasjonering så streng at arbeidder som plikter å holde uniform (sporvognskonduktører, sjåførere, portierere, kelnerer, vaktmestere osv.) vil simpelthen ikke få rett til å kjøpe mere enn uniformen og en skjorte fra nå og helt til april 1942. - De som har hatt penger nok og ikke vært avhengig av innskrenket arbeidstid og arbeidsløshet, har hatt full anledning til å kjøpe opp. Tar vi som eksempel fru Quisling, så kjøpte hun dagen før jul 19 -nitten- sett silkeundertøy til seg hos Sten & Ström! Slik kunne alle Ms. fruer gjøre, fordi situasjonen hadde skaffet dem penger og full rede på når den skarpede rasjonering kom. De kunne sikre seg urasjonerte varer.

Det er interessant å følge den motstand som også føres mot N.S. utenfor fagforeningskretsene. Høiksteretts nedleggelse av sine embeder er alt en historisk handling. Denne handling har fått full støtte av Den norske Sagførerforening og Den norske dommerforening. Disse organisasjoner har sendt en klar henvendelse til Justisdepartementet.

Samme klare holdning mot NSifiseringen er kommet til uttrykk ved henvendelser fra samtlige lærerorganisasjoner til sine medlemmer. Resultatet er at f.eks. i Østfold har 3 -tre- lærere sagt seg villig til å støtte opp under N.S.

Lignende ser vi hos Politiet. I Oslo er politimester Welhaven og politiinspektør Amlic fratrukket sine stillinger. Det samme har politimester Kvalsund i Stavanger og Rynning-Tønnesen i Kr. sand. I Porsgrunn har politimester Trygve Iversen bedt om å bli løst ut. De meilige følger i de samme spor etc.

Universitetets professorer har meldt fra at de står på felles front. - Vår kamp mot NSifiseringen har således godt følge!

S t å f a s t! Vi kjemper sammen for et fritt land - og

Konferat:

For en ukens tid siden vedtok Landsorganisasjonens sekretariat sitt arbeidsprogram for 1941. Arbeidsprogrammet understreker på en utmerket måte den stigning som igjen er inntrådt i arbeidet. Det viser sig at organisasjonen igjen begynner å ta opp til gjennomføring de problemene som har preget arbeidet vårt i de senere årene. Disse tiltakene vil sikkert bli mødt med almindelig tilslutning fra medlemmets side. Medlemmene har sikkert i altfor sterk grad hatt det inntrykket at organisasjonen har vært maktesløs. Det er alle enige om at en organisasjon på 350 000 medlemmer ikke behøver å mangle arbeidsoppgaver, selv om virksomheten på mange måter er hæmmet. Og nye tiltak vil sikkert bli mødt med nytt initiativ fra alle organisasjonsinstanser.

Hovedoppgaven er å gjøre arbeidsprogrammet levende. Dermed vil yrkesløsheten hos mange partene av, og den misstemning som har gjort sig gjeldende hos enkelte vil vike. Men ikke minst vil en slik aktivitet bety at anslag fra U.S. og tyske myndigheter lettere kunne slås tilbake. Fagorganisasjonen vil igjen innta sin rette plass i det norske næringsliv.

Når en organisasjon igjen reiser lønsspørsmålet, husleie- og brenselproblemer, pris- og forsyningsproblemer, arbeidervern, ungdomsproblemer og ferispørsmål så må hele organisasjonen - tillitsmenn og medlemmer - sjones opplysning og arbeid reise arbeiderne til nye sosiale frestøt.

Kampen mot U.S.-terrorer på arbeidsplassen er nå på Fornebo trådt inn i en avgjørende fase. Mandag 13. ds. kom den aggressive føreren for de så men bryssom nazistene ute på flyplassen, Wilfred Andersen etter i politisk diskusjon med en annen av arbeiderne Opdkliverist endte med at Andersen slo den andre overende. Den andre ville ikke slå, og så at Andersen ikke fikk "ta det sann". Resultatet var at han ble slått overende en gang til. Også tillitsmannen, som prøvde å ta imøllien, slo Andersen etter. Omsider grep opsynsmannen inn og det ble slutt på håndgripeligheten.

Forholdet ble innrapportert til anleggsløderer, ingeniør Seach som i henhold til reglement og gjeldende praksis, bestemte at begge de to som hadde vært i klarmari, skulle ha avskjed. Imidlertid grep U.S. inn. Ingeniør Seach ble ringt opp av en herr Fossun i N.S. som ga ham en kraftig overhaling og forlangte at Wilfred Andersen skulle tas inn igjen. Ing. Seach sto imidlertid på sitt standpunkt.

Et par dager etter kom et delegert følge til Fornebo, nemlig finansrådmann Hartmann, rådmann Eik, en representant fra Reichskommissariatet, Wiese, videre kst. Magolin, Fossun og Wilfred Andersen. Besøket derute endte med at overingeniør Seach skulle uteldiges til saken var undersøkt og spørsmålet om Andersen skal inn igjen skal også avgjøres når disse undersøkelser er avsluttet.

Avdeling lo2 har i en skrivelse til Teknisk rådmann presisert sin oppfatning i anledning av disse opptrin på Fornebo. I skrivelsen fremholdes at ethvert tilfelle av grov fornærmelse og/ eller slagsmal på arbeidsplassen må medføre avskjedigelse av vedkommende urestiftet. Saker ikke det mener foreningen at det må betraktes som et brudd på overenskomsten. Foreningen ser

sig i så fall tvunget til å frasi sig enhver plikt til ved hjelp av Klubbstyret og tillitsmenn å ta ansvaret for ro og orden på arbeidsplassen, og ga til oppløsning av disse organer. Klubbstyret på Fornebo har med tilslutning av samtlige 36 tillitsmenn i brakkelagene i skrivelse til Reichskommissariatet gitt sin tilslutning til Ing. Seachs handlinger. Og har fullt og helt og fullt sluttet seg til foreningens standpunkt.

En avdeling av Rjensik forbund på Vestlandet har vært utsatt for en ubehagelig overraskelse. Føreren for N.S. på stedet har avsatt foreningens ledelse og innsatt seg selv som formann. Han er en dårlig kar og ble for et par år siden ekskludert av samme fagforening. Nu står myndighetene overfor valget mellom å ha en fagforening hvor det bare er ett medlem - eller ha en fagforening hvor de valgte tillitsmenn har ledelsen.

Noe lignende har vært på tre arbeidsplasser på forskjellige kanter av landet. Her er de av arbeidernes valgte tillitsmenn vært utsatt for trusler hvis de ikke har villst vike plassen for N.S.folk. Arbeidernes har i hvert tilfelle nektet å bøye sig for dette kravet og N.S.folkene har stått på tå. - Det er jo så typisk av NS å sette i gang den slags aksjoner. De må vite at den almindelige arbeider lag sig ikke bøye inn under nazi-akt hverken med løfter eller trusler.

N.S.B. redder ideet om delegasjon til Tyskland under reisen vil få opplysning om organisasjonen av den tyske arbeidsfront og lære å kjenne noen avdelinger av den tyske arbeidsfront bl.a. en distriktsforvaltning og en kretsforvaltning. - De tyske ledere har altså ikke oppgitt håpet om å lære de norske fagforeningsfolk "god organisasjonspraksis". Det er bare et spørsmål om ikke de norske organisasjonsfolkene har noen års lengere praksis enn de tyske? Men det er vel ikke så meget snakk om erklæring - der i gården.

At ikke nazistene har gitt opp kampen for å få nazister inn i alle stillinger (så langt de har folk de) viser en ordre Terboven sendte departementet for jul. I denne orden er det:

"Nasjonal tjenestefunksjonens medvirkning er nødvendig for alle tjenestefunksjonens vedkommende, uten hensyn til om de ansattes i noe departement eller i stillinger underordnet et departement. Det kommer også ut på ett om tjenestefunksjonene utfører arbeid av over- eller underordnet art."

Detta strekker seg langt når vi vet at nasjonal nasjonaliserings-sirkulære er sendt alle offentlige og utvokstlige institusjoner, så som kinoer, museer, bokhandlere, veivoktere, politi, forsyningsnemnder, pensjonsinstitusjoner osv. osv. - Skal vi virkelig får tillit til erklæringer som avgis, bør Terboven tro på tilbake det brevet som det ovenfor er gitt et lite utdrag av.

Pål Berg er avsatt som formann for Arbeidsretten fordi han av departementet forlangte klær beskjed om hvorvidt han herefter som hittil kan regne med arbeide helt uavhengig av påtrykk fra departementet eller andre utforstående. Han har i disse dager vært formann for Arbeidsretten i 25 år.

Rjukan Arbeiderblad er sluttet å komme ut. I en meddelelse til leserne sier bladstyret at forutsetningene for en uopplittisk fagforeningsavis er falt bort, og at redaksjonspersonalet har bedt sig Tritatt for arbeidet i avisen. Bladstyret lovrer til at det håper at Rjukan Arbeiderblad snart vil komme ut igjen i sin tidligere form. Det er sikkert alle enige med bladstyret i.

Quisling har bestemt at Freetiden i Drammen heller ikke får komme ut igjen. Avisen har som kjent vært stoppet siden 31. august.

Landsstyret i Norsk Lektorlag har vedtatt at lærerne ikke bør bøye sig for krav som f.eks. propaganda i skolen eller avgivelse av erklæringer som ikke stemmer med deres overbevisning.

Fagorganisasjonen har stadig godt følge i kampen for et fritt Norge og en

Oslo, den 3 februar 1941

Kamerat!

Fagorganisasjonen har gjennomgått en vanskelig tid siden den 25. september ifjor. Selve det bytte av ledelse som fant sted, måtte nødvendigvis skape mistro. For de fleste så det ut som om den opposisjonen som var dannet av Halvard Olsen, Hakon Meyer, Erling Olsen, Birger Aamodt og andre som ønsket en tilpasning til tyskerne og NS, hadde vunnet en avgjørende seier og at deres program skulde virkeliggjøres. Dette ga jo uttrykk for at "krigen på kontinentet var avsluttet med seier for Tyskland" og at det arbeidende folk skulde dra konsekvensen av dette.

Heldigvis har det vist seg at alle bange anelser har slått feil. Etter hvert klarer begrepene. Et tydelig bevis for dette har vi fått i de siste dagene. Jernarbeiderne i Oslo har nemlig trukket sin arbeidsrettsak tilbake, som var reist på grunnlag av at dyrtidstillegget som ble fratatt ved meglingsmannens forslag i juni. Det var Halvard Olsen som reiste denne saken. Det var sakfører Gulbrand Bergsjø som overtok den og det var "Fritt Folk" som pustet til varmen. Etterhvert ble det klart at Halvard Olsen var NS-mann. Likeså avslørte Bergsjø seg også som medlem. Det ble klart for alle at jernarbeiderne var direkte bedratt og forrådt av Halvard Olsen og at Birger Aamodt hadde misbrukt sin stilling ved Oslo-kontoret i Jern & Metall til å lure frem sakene.

Nu er bedrageriet avslørt og jernarbeiderne i Oslo, med sitt stedstyre i Oslo i spissen har modig tatt konsekvensen av dette og trukket saken tilbake. Det er dermed intet tilbake av det grindlaget som Halvard Olsen hadde skaffet seg i fagorganisasjonen.

Han står enda mere ribbet og avsløret tilbake nå, end da han blev kastet som formann i Arbeidernes fagl. Landsorganisasjon.

Men fagorganisasjonen står mere samlet enn før.

XXXXX

Da Administrasjonsrådet reiste spørsmålet om Arbeidstjeneste, stilte Landørganisasjonen sig helt positivt til dette, og var villig til å delta i arbeidet for å gjenreise det ødelagte i landet og for å skaffe ungdommen arbeidstrening. De fagorganiserte tok imidlertid klart stilling mot enhver form for NSifisering og lønnstrykk. Vi var blitt kloke av skade etter å ha sett det arbeidet som var utført av Arbeidstjenestens tidligere ledere. Derfor har også fagorganisasjonen fulgt spent med i utviklingen.

Det har nu vist sig at alle krefter er satt inn i NSifiseringen. Således er det innført politiske foredrag, nazihilsen og symboler. Med spenning har vi sett på hvordan lederne i Arbeidstjenesten har reagert. Vi visste jo ikke hvordan de ny-engasjerte offiserene vilde ta sakene. Heldigvis har de reagert sunt. Således kan det alt nu slås fast at følgende har søkt avskjed: STABSJEFEN oberstløytnant Berg, SJEFEN FOR SAMTETS AVDELINGEN oberstløytnant Hoff, SJEFEN FOR PERSONALAVDELINGEN oberstløytnant Munthe, SJEFEN FOR SKOLEAVDELINGEN oberst David Thue, SJEFEN FOR SKOLEN PÅ GAUSDAL haptain hagtvedt. Samtlige disse nektet å medvirke til innføring av nazihilsen og nazi-ideologi i Arbeidstjenesten. En rekke andre offiserer i centralledelsen har søkt om avskjed, men har ikke fått innvilget denne.

Hittil har det bare meldt sig 1 -en- forreder nemlig oberst Frølich Hansen. Han har stilt sig villig til å gå inn i oberst Thues plass.

Det er bra at offiserene nu går aktivt inn for å styrke den store nasjonale fronten, som nu efter hvert bli bygget up. I det hele tatt blir fronten stadig bedre og bredere. Det er således ganske betegnende at for å få til en ungdoms-mønstring måtte NS innkalle hele Ostlandet, Vestlandet, Trønelag og Sørlandet for å få til en mønstring av Hirden søndag den 2 februar.

Det er nu engang ikke fele av det folkeslaget. - - -

Lik innunder jul dro den deltagende som besto av tillitsmenn fra fagforeningssjones, arbeidsgiverne, bedriftsledere og narsjallsfolk etter innbydelse, til Tyskland. Delegationen besto av 19 menn, deriblant flere klubbførere fra store Oslo-bedrifter. Pointet med disse studiereiser er jo fra tysk side å vise hvordan det tyske næringsliv og erhvervsliv arbeider ubarbert av krigen. Men denne delegasjonen fikk praktisk talt ikke sett noen verdens ting som tydet på den retning som kjent bedriftsleder som var med på ferden, har derfor et karakteristisk nok etterpå skrevet at reisen for ham betød "de 14 mest betydningfulle dager han har hatt i sitt liv". Delegationen fikk se et gammeldags glassverk (fra 1850-tallet), en klokkefabrikk og et teglverk - det var det hele. De ble omhyggelig fortalt utenom havnen, verftet, storbryggeriet der visen hadde satt spor osv. og i øvrig ble sofar alle påbakt programrets avlyst. Det kunne imidlertid naturligvis ikke undgås at de fikk et lite innblikk i mat-situasjonen. De kan bl.a. fortælle at de under hele turen ikke et øgg eller melk. Smørret de fikk pr. dag var til knapt to stykker mat. Været var det like sparsomt. En da middag var kjøttkaker, fikk de i seg litt av kjøttkaker til hver, hva innleggens ansettelse da der det var mulig å få den ting undersøkt, og trent på 50 prosent av nærskrivningens prisene ligger like høyt som herhjemme, til og med høyere. Det var ellers ikke lett å få ordentlig fele på innsholdene.

Forkanen i Trøndelag faglige samorganisasjon, Karl Tommaras, som var utpekt til deltaker i den delegasjon av ledende faglige tillitsmenn som dro til Tyskland torsdag i forrige uke, sa heltakk til å bli med. En annen av de utpekte deltagerne, Thorleif Andresen, ble også hjemmehat ble syk og sengeleddende dagen før reisen skulle tillys.

Vi har for nevnt den kampen som avdeling 102 av A.F. og tillitsmennene på fornecc forer mot N.S.-terroren på arbeidsplassen. Som nevnt ble anleggslederen, ingeniør Soech, utledet fra sin stilling for den tid undersøkelsen pågikk, for å ha sparket N.S.-krangletanten Wilfred Andersen og en annen arbeider som han kom i klammer med. Tillitsmennene sluttet opp om Soechs avgjørelse, det samme gjorde avd. 102. Det er nå truffet den beslutning at ingeniør Soech skal tre inn i sin stilling igjen. Avskjedtagelsen av Wilfred Andersen er opprettholdt.

I Nasjonal Samling rikstrykerei, det tidligere Arbeidernes Aktietrykerei, har personallet i det siste vært utsatt for press med innblikk på å få dem tvunget inn i N.S.-Formannens i de forskjellige avdelinger fikk en frist på et døgn for å si svar på om de ville tre inn i N.S. eller ei. De svarte alle inn for deres standpunkt og at trykkeri ledelsen for 14 dager siden sa opp 4 mann i mannsattoriet og 4 i håndutboret, med den begrunnelse at trykkeriet hadde for lite å gjøre i at det var vanskelig å få endene til å møtes. Det ligner i stillen at blant de oppsarte var klubbføreren, John Hultin og en av setterne, Gustav Skjebstad som er medlem av N.C.F.B.s hovedstyre. Oppsigelsen av trykerei for å tvinge utvillige inn som medlemmer av N.S. har skapt stemning i misstemning og forargelse blant personallet, som en for alle og alle for en er samde om å holde stand mot presset og overgrepene.

De akter å følge den gamle som tjeller for enhver real arbeidsmann og fagforeningskamerat. Flere og flere er det som beslutner seg for å holde stand - og som går inn for å

F r i F a g b e v e g e l s e

Oslo den 14 februar 1941

Kamerat:
Det er interessant å se hvilken interesse det nye arbeidsprogrammet vekker. Samorganisasjonene i Oslo og Bergen har således behandlet det og gitt sin egenstemte tilslutning. Det er tydelig at arbeidsprogrammet har avløst den avventende holdningen, som har vært så fremtredende innen fagforeningssjones. Vi har jo nå fått klarlagt hvilke arbeidsoppgaver organisasjonen har. Ja selv om det er en betydelig innskrænkning i forhold til hvad vi tidligere har vært vant til, så er dog oppgavene i den næverende situasjon fastbære blir et program på papiret, slik som situasjonsbestemte program. Her har så altfor lett for bli. Innenfor de grenser som enhver organisasjon har idag - også fagforeningssjones - for sin virksomhet, er det når alt kommer til alt organisasjonen selv som bestemmer over sin egen fremtid. Inten den skal være levende og virksom eller virksom og død. Organisasjonen er det vi selv gjør den til.

Det er ikke riktig å trekke fram noe enkelt spørsmål som bør komme i første rekke. For de fleste melder vel lønns- og prisspørsmålene seg som avgjørende faktorer, men idag da kampen like mye står om varige andelige verdier, kan vel det kompleks av ungdomsspørsmål som er reist, like sterkt tvinge sig i forgrunnen. Det viktigste er vel derfor at enhver etter sin interesse tar opp de enkelte sakene til gjennemføring. Det gjelder også hvor man befinner sig i fagforeningen. - Det er arbeidsoppgaver for alle.

Kampen blant tjenestemennene mot de beryktede NS-cirkulærer fortsetter. Noe har nok søkt å dempe litt på formen. Det net jo oprindelig at de som ikke vil arbeide etter Nasjonal Samlings retningslinjer skal bli utsatt for de strengeste straffer. Dette er tatt ut og erstattet med at det vil bli tatt drastiske forholdsregler mot dem. Det erkjenne å ha motbitt det. Men selv dette godtar ikke tjenestemennene. Således har både prisdirektoriets personale og funksjonærene i Innenriksdepartementets kommunaldeling avgitt felleserklæringer hvori de kelder fra at de ikke vil binde sig i sin fritid, men at de ellers vil arbeide lojalt som for i arbeidstiden. Tjenestemennene i telefon og telegraf har også laget et utkast til felles uttalelse som likeledes avviser alt som kan bety at de blir bundet på noen måte utover deres pliktmessige arbeid. - Med Landsorganisasjonens mellomkomst er Arbeidsdepartementet tvinget til å trekke cirkulæret tilbake for en rekke etater, således jernbanen. Resultatet er det samme i Veidirektoratet.

Vi har for nevnt nazi-overgrepet mot avdelingen til hjemisk forbund i Ljvik, hvor den stedlige NS-ledelse med bistand fra politiet, bestagla foreningens midler, arkiv og materiell samt avsatte foreningens styre. Forbundet og Landsorganisasjonen har gjort enerådige forstillinger hos de tyske myndigheter om dette. Resultatet er nå blitt at det av arbeiderne valgte styre skal gjeninnsettes og raslledelsen trekke sig tilbake fra fagforeningen.

Arbeidernes Avhaldslandslag er opplyst av det tyske sikkerhetspolitli. Det har vært fort langvarige forhandlinger for å sikre denne avhaldsorganisasjon for fagforeningssjones, men et forslag fra Landsorganisasjonen i den retning er forkastet.

Fagforeningsavisen "Fredriksten" i Halden er stoppet og redaktør Stuberud er fengslet.

Videre er "Arbeider-Avisen" forbudt for fire uker, og redaktør Langhelle arrestert.

Bergensarbeiderne har også mistet sin avis, idet "Bergens Arbeiderblad" er stoppet for godt.

Bladet "Sørlandet" i Kristiansund er også stoppet og redaktør Alfreda Wold arrestert.

Redaktør Bolstad i Molde, som er godt kjent blant fagforeningsfolk, er også arrestert.

Det begynner å tynnes i rekkene av arbeideraviser! Av arbeiderjournalistene sitter nå en anseelig prosent i tyske fengsler.

Forleden skulle papirarbeidernes fagforening i Skien ha årsmøte. Før møtet ble åpnet trøppet tre av NS's småførere fra stedet opp og meddelte at de skulle kontrollere møtet. Møtet blev naturligvis avlyst og medlemmene forlot lokalet.

Arbeidsgiverforeningen og Bygningsarbeiderforbundet har i lengere tid arbeidet med en riksarbeidsavtale for de tyske anleggsarbeider. Utkastet til avtalen blev diktert av de tyske myndigheter, men arbeiderne vilde ikke godta denne, og har tvunget frem en heving av lønnene. Dette har resultert i at tyskerne nå ikke vil godta den overenskomst, som partene med meklingsmyndighetenes hjelp er blitt enige om. De kan ikke vente at bygningsarbeiderne gir sig på den truete avtale. Vil de ha arbeide utført må de godta de lave satser som overenskomsten inneholder.

De fleste leser sikker aviser med den største fortvilelse nå om dagen. De er jo tatt helt i nazifiseringens tjeneste. For de fleste stiller vel spørsmålet sig: er de alle arbeidende journalister nazister? På tross av avisens utseende er heldigvis stillingen helt motsatt. Det sakalte Kulturdepartement har overfor pressefolkernes organisasjon, Norsk Presseforbund, reist krav om forbundets omdannelse til et yrkeslag, som skulde arbeide etter NS's retningslinjer og stille visse "etiske" krav for journalistenes virksomhet.

Norsk Presseforbunds hovedstyre har enstemmig avvist kst. Lunde's krav, og slått fast at det vil være uheldig å gjøre Norsk Presseforbund til en politisk organisasjon. Hovedstyret henviser forøvrigt til Rikskommisarens erklæring angående de faglige organisasjoners forhold til den politiske virksomhet. Videre anføres: "Riktignok er ikke Presseforbundet en fagforening i den forstand at det er tilsluttet Arbeidernes faglige Landsorganisasjon, men det er vår bestemte oppfatning at forbundet må omfattes av de nevnte erklæringer."

Arbeidsrettens formann, Paul Berg, har sittet arrestert, men er løslatt.

Den nasjonale front mot nazismen blir stadig bredere. Den omfatter nå alle fra prester og biskopper, lærer, sakførere, dommere, lærere og skoleungdom, embedsmenn, tjenestemenn, idrettsfolk, skuespillere, bønder og fiskere, fram til funksjonærer og arbeidere. Det norske folk er ikke tilsalgs. Det står fast mot innbrytere og undertrykkere. Folkets kamp er vår kamp. Arbeidernes innsats i denne striden vil gi oss et fritt land og en

FRI FAGBEVEGELSE.

Oslo, den 21. februar 1941

beretning

Den siste uken har brakt oss flere overraskelser enn noen enkelt uke siden den 25. september i fjor. Himmels besøk har satt tydelige merker etter sig. Massearrestasjoner, som man har vært vandt til i andre land man har besøkt, har ikke uteblitt. Heller ikke rassiané. Det alvorligste for oss i fagbevegelsen har dog vært stengningen av fagforeningene i Nedre Buskerud og Vestfold. Hva disse ting er innledninger til, vet ingen, men det er all grunn til å være aktpagiverde. At de tyske myndigheter har ment at det er en omfattende illegal virksomhet å arbeide, forstår vi av det plutselige innprep på trykkeriene. At de har vært på fullstendig villspor viser det tilfeldige og negative resultat, som det hele har ført med sig. Men dette er innledningen, og vi venter på fortsettelsen.

La oss se litt på noen enkelte hendelser i siste uke. Vi har da først og fremst stengningen av fagforeningene på vestsiden av Oslo-fjorden. Landsorganisasjonens ledelse har grepet meget aktivt inn for å få brakt på det rene hva årsaken er. Men de tyske myndigheter trekker på skuldrene og sier at det hele beror på en misforståelse, som straks skal rettes. Men nottop den ting at det er så vanskelig å få gjort en "misforståelsen", forteller oss at det nok er noget tere som ligger bak. Men hva det er, vet ikke landsorganisasjonens ledelse eller styrene i de lokale organisasjoner. Det er lite trolig at tyskerne har så dærlig organisasjon at de ikke kan følge de enkelte leders disposisjoner. Vi kan således fastslå at de tyske myndigheter har hatt alvorlige planer oppå fagorganisasjonen.

Som ved et tilfelle har tyskerne samtidig grepet inn i planene for Landsorganisasjonens kurs på Østmarka, hvor det er forlangt tre tyske forelesere til orientering om forskjellige tyske problemer. De vet at fagorganisasjonen har et s. rixende behov for indre polyningsarbeid, og griper derfor midt inn i arbeidet og gjør dette vanskeligere. Det er synd at de på denne måten skal så mistillit til alle tiltak som tas. Det gjelder vel å få det til å se ut som om fagorganisasjonens ledelse er innstilt for tyskerne og vil formidle de ideer de er talsmenn for.

Det er vel riktig å nevne i samme forbindelse at tyskerne nu vil innby fagforeningenes tillitsmenn i Oslo personlig til de filmforestillingerne, som ingen medlemmer ville se på.

All denne utvilske innblanding i arbeidet kan lett bli misforstått av utforstående. De kan tro at fagforeningslederne er glemmesyret av "den nye tid". Alle innviende vet naturligvis at dette ikke er tilfelle. Alle slike tiltak er påtvunget. De er ikke kommet

i kraft av indre initiativ, men utelukkende som ytre påtrykk. Det de tillitsmenn, som sitter, har gjort er å avgi sin lojalitet overfor Landsorganisasjonen også etter byttet av ledelse i forbindelse med hendelsen den 15. september. Det betyr ikke at noen har forpliktet seg til å arbeide for prinsipper som strider mot fagorganisasjonens grunnleggende ideer. Riktignok er det snått bevent med det arbeide som kan utrettes for fagorganisasjonens prinsipper, men arbeide mot dem, det gjør ingen frivillig. Skal fagorganisasjonens grunnleggende struktur endres, da går tillitsmenn og funksjonærene slår sikkert følge med dem. Ja, selvsagt også medlemmene.

Arbeiderne har med bitterhet sett at de fremste tillitsmenn som de selv har valgt, ikke får lov til å fungere. De har tvilt på hensiktsmessigheten av å fortsette under så usikre forhold, men de har holdt ut i forvisningen om samholdets makt. Men skal organisasjonen bli noe annet enn det de har bygd den opp til å være, da kan enhver være forvisset om at både tillitsmenn og medlemmer går ut av organisasjonsarbeidet. Organisasjonen er tross alt bare et middel, og kan ikke middelet brukes til det som det er laget for, så har heller ikke middelet noen interesse.

Nettopp ut fra denne betraktning følger medlemmer og tillitsmenn meget spendt den utviklingen som nå kommer. Ophever man forbudet mot de stengte fagforeningene eller ikke? Kommer ikke svaret raskt har man ikke noen organisasjon annet sted heller. Dette vil betyde vanskeligheter i produksjonslivet. Noen garanti for arbeidsfred finnes ikke lenger. Myndighetene sitter da igjen med hele ansvaret.

La oss stå skulder til skulder i denne vanskelige tiden vi nå er inne i. Ingen må forlate sin post før signalet er gitt. Men heller ingen må stå igjen, hvis grunnlaget rykkes bort.

I denne vanskelige tiden må den gjensidige tillit styrkes. Da må fellesskapet utbygges og viljene stalsettes. Det er storm på organisasjonens hav, men vi skal ri stormen av sammen, eller forlate skuta sammen. Og da får den gå til grunde i bølgenes.

Kamerat, stå fast. Hold hodet klart. Vi skal seire til slutt. Vi skal nå vårt mål:

FRI FAGBEVEGELSE.

Torsdag den 27. februar 1941

Kamerat!

Delegasjonen av norske fagforeningsledere kom tilbake til Oslo den 25. ds. Medlemmene av delegasjonen er misfornøyd med reisen, fordi den ga så dårlig utbytte. Bevegelsesfriheten var svært liten og dagsprogrammene helt overlesset. En annen vesentlig grunn til misnøyen var at delegasjonen hadde det bestemte inntrykk at reisen var satt i stand for å vise fram de norske fagforeningslederne i Tyskland, og ikke for at disse skulle få se seg om i landet.

Deltagerne klager over at de ikke fikk snakke med hvem de ville. Tilfeldige samtaler med arbeiderne på bedriftene ble alltid avbrudt av uvedkommende, som demonstrativt snakket om andre ting enn det ble spurt om. Det var således ikke mulig å få opplysninger om lønnsforhold. En lønnsliste som ble lovet, ble aldri skaffet. For å kunne vise fram de oppskrytete tyske sosiale tiltakene, var det som regel nødvendig å reise fra den ene byenden til den andre. Det var tydelig langt mellom de ting som kunne vises fram.

Til deltagerens ergrelse var det ikke mulig å få lov til å besøke Prag og København, slik som det var lovet. Dette virket overraskende fordi det ellers ikke ble spurt på reisene.

Den almindelige arbeider kom ikke delegasjonen i kontakt med uten under streng kontroll. Hvis det for en enkelt lykkedes å få i gang en samtale med en arbeider, ble det alltid etterpå spurt vedkommende om hva samtalen dreiet seg om. Befolkningen ga ellers inntrykk av å være sterkt trykket og gledeløs. For å bøte på dette ble det i det ytre gjort mye stas av deltagerne. Avisene var staset opp med fint utstyr og strålende omtale. Dette understreket at delegasjonen bare hadde en tysk indrepolitisk karakter, for å gi skinn av at de norske arbeiderne var på god fot med "det nye Tyskland".

Nå hersker det en almindelig spenning omkring hva det vil følge i delegasjonens spør. Noe må det jo komme for det er jo ikke sagt et ord i avisen etter hjemkomsten. Og denne trykkende tausheten må vel en dag bli avløst med en forklaring. Det er forbausende nemlig, når vi hver dag har kunnet lese om delegasjonens ferd mens den var i Tyskland, og så skal vi intet høre når den kommer hjem.

En liten historie kan sikkert illustrere ytterligere hvordan arbeidsforholdene er i Det Tredje Rike. Som kjent har det reist to porsjoner med frivillig arbeidskraft til Tyskland. En ung arbeider-ske har i et brev skrevet følgende hjem til sin mor:

"---Maten vi får er ikke spisendes. Vi får poteter 2 ganger om dagen. Enten med bare saus, eller med bare grønnsaker til. Melk ser vi ikke og ikke egg. Smør så lite at det ikke syns. Vi får bare svart surogatkaffe. Det er ikke sant at vi tjener så godt her, bare 6 - 7 mark i uka, så det blir ikke rart med reisepenger hjem."

Merkelig nokk har dette brevet passert sensuren, men det kan hende at den så seg trygget, med den store underskriften: "Heil Hitler!" De arbeiderne som melder seg "frivillig, har sandelig ikke mye i vente om de tvinges av gårde. Det er for resten de fleste oppmerksom på, og de arbeidsløse forsvinner ofte fra Arbeidskontorene for ikke å bli tvunget avsted. De gir heller avkald på all underhold enn risikere å komme til det tyske paradisi.

Selv om arbeidsløshetens spøkelse truer over landet vårt, vil nokk de arbeidsløse heller spalte her, enn ta mot den tyske velsig-nelse.

Danske aviser har nylig kunnet fortelle at det før jul i fjor var 26.000 arbeidsløse som hadde latt seg yerve til arbeid i Tyskland. Av disse fikk 16.000 permisjon for å reise hjem til Danmark til jul. Av disse reiste 11.000 ikke tilbake til sitt arbeid i Tyskland. Det ble tross alle slags trusler, nødvendig å gå til vervning av nye arbeidere for å søke å fylle hullene.

De fleste av Arbeiderpartiets aviser er blitt forbudt, deriblant alle de største - Arbeiderbladet, 1ste Mai, Fremtiden, Arbeider-Avisen og Bergens Arbeiderblad. 6 av partiredaktørene sitter i fengsel - Trond Hegna, Harald Langhelle, Alfred Wold, J. Stubberud, Jac. Bolstad og Paul Hovd Nilsen. Det siste forbudet gjelder Opland Arbeiderblad, som ble stanset av det såkalte Kulturdepartement. Bladet tok avskjed med sine lesere i et praktfullt nummer.

Det tyske sikkerhetspoliti og statspolitiet har i det siste foretatt en rekke arrestasjoner. Blant de som er arrestert de siste dagene, er de kjente idrettsfolk major Olaf Helset, redaktør Karsten Matheson og boktrykker Carl Haave.

Mandag ble den tidligere formann i Arbeidernes Idrettsforbund og Norsk Telegraf- og Telefonforbund, Arthur Ruud, arrestert. Han hadde deltatt i møte i Statens Pensjonskasse. Og forlot møtet sammen med et annet styremedlem og skiltes fra denne ved 14-tiden. Imidlertid kom han ikke tilbake til sitt arbeid på telegrafverkstedet, og ingen hørte eller så noe til ham før onsdag, da det lyktes hans hustru å få opplyst at han sat fengslet. Grunnen til arrestasjonen er ukjent. Politiet opplyser bare at han må holdes fengslet fordi han nekter å avgi forklaring.

De 16 medlemmer av Oslo formannskap, som ble arrestert den 3. desember fordi de nektet å arbeide etter NS's og den såkalte "nye tid's" retningslinjer, står i disse dager for Folkedomstolen.

I forrige uke forlangte bedriftsledelsen ved Aker mek. Verksted at arbeiderne heretter skal bære "dødsmerke" og legitimasjonskort med fotografi under arbeidet. Vi behøver vel ikke å fortelle at det var tyskerne som sto bak dette kravet. Dette at bedriften således var blitt krigsbedrift, gjorde situasjonen så alvorlig for arbeiderne at de stilte krav om et krigsrissikotillegg på 25%. Arbeiderne måtte imidlertid oppgi kravet sitt og finne seg i "nyordningen", på grunn av de alvorligste trusler mot tillitsmenne om reprisalier hvis arbeiderne ikke fant seg i tyskernes forlangender.

To tidligere klubbformenn ved Brown Boveri er arrestert av det tyske sikkerhetspoliti, angivelig for anti-nazistisk agitasjon.

Stengningen av fagforeningene i nedre Buskerud og Vestfold, som skapte stor usikkerhet i fagforeningskretser, er opphevet. Landsorganisasjonens nestformann, Ludvig Buland og advokat Viggo Hansteen har hatt dagelange konferanser med de dertil innrettede tyske myndigheter med sikte på å få friggitt foreningene, og det er nokk deres energiske forestillinger vi i første rekke kan tilskrive æren for at denne floken er løst.

Det går altså an å oppnå noe, når en går på med friskt mot. Det er parolen for oss alle i vår ubrytelige kamp for en

FRI FAGBEVEGELSE.

Oslo, 7. mars 1941

Kamerat.

Norges Bondelag har hatt en utvikling som i forbausende grad minner om Landsorganisasjonens. Således har det fått avsatt begge sine nestformenn, Trødal og Enger. For å få valgt nye nestformenn og for å ta stilling til den aktuelle situasjon ble det sammenkalt landsstyremøte. Den 11. februar nedla imidlertid Reichskommissar forbud mot dette møtet. Lederen av bondelaget, statsråd Mellbye, har tatt situasjonen meget koldt og har skrevet til kretsformene og innskjerpet at man trots det inntrufne må fortsette organisasjonsarbeidet med full styrke. Han slutter med ordene: "La oss holde sammen. La oss være sterke."

Slik skal det være. I hvilken gren av organisasjonsapparatet vi befinner oss, så skal vi gå på med friske krefter, og ikke la motgangen være bestemmende for vårt kamphumor. Organisasjonen er et så verdigfullt instrument at vi skal fortsatt bygge det ut, selv om det ser mørkt ut. Men organisasjonens siel må ikke gå tapt. Den må ikke tuskes bort for en øieblikkelig vinning eller for en utsettelse av det uavvendelige. Derfor må vi fagorganiserte være klar over at vi sammen står og faller med organisasjonen den dagen vi ikke lenger kan bruke organisasjonen etter sin hensikt. I dette må vi være enige enten vi står på arbeidsplassen, er tillitsmenn eller har ansettelse som funksjonær. Vi er organisasjonen og vi selger oss ikke for en rett linser. Dermed oppnår vi et ærlig samhold som gjennemsyrer oss alle. La oss være sterke. La oss holde sammen. La oss vise viljen til å hevde organisasjonens frie selvstendighet.

Kommunearbeidernes forening i Haugesund har vært gjenstand for en merkelig skjebne. På et møte forleden ble møtet avsluttet med avsyngelsen av "Op alle jordens bundne treller". Nå er foreningens oppløst og eiendelene beslaglagt. Kommuneforbundet og Landsorganisasjonen arbeider med saken.

Folkedomstolen har nu avsagt sin dom i saken mot de 16 formannskaps- og bystyremedlemmer i Oslo, som var tiltalt for å ha fortsatt arbeidet i de oppløste partiers ånd. Johan Schwingsel og Omar Gjestebye fikk 1½ års fengsel. Arnfinn Vik og Rolf Hofmo fikk 1 år og 3 måneder. De 12 andre fikk betinget dom på 1 år. Så blir altså 4 klassefeller sittende i fengsel for sin overbevisning. Det må være nogen rare tanker de sitter med. Rettsaken artet sig jo som en anklage mot et system som må bruke fengselstraff mot folk fordi de ikke skal få sagt sig uenig i makthavernes politikk. De sitter med tanken på at deres samvittighet er dømt, ikke noen handling. Det er bare feigheten som frykter en fri tanke og et fritt ord. Derfor blir dommen en dom over feigheten hos de som avsa dommen. Selv om de fire dømte får en hard tid fremover, så må de føle sig lykkelig over hvad de har gjort. Det er sikkert mange i dette land som vilde ha brukt samme ord som advokat Jensen, tidl. ordfører i Aker, brukte i vidneskranken: "Hadde jeg visst hvad Nasjonal Samlings politikk førte med sig, så vilde jeg ha gjort det samme." De fire som sitter igjen i fengslet har kamerater i Kommuneforbundet, Kontor & Handel, Bokbinderforbundet og N.N.N. - hvor de er medlemmer - som av hele sitt hjerte takker dem for den rake holdning. I Landsorganisasjonen ellers er det hundretusener som gjør det samme.

Dessverre har tyskerne fastholdt kravet om tre forelesere under kurset på Sörmarka. Det viser sig derfor vanskelig å få folk til frivillig å reise dit.

Tirsdag kveld holdt tyskernes sosialavdeling en "festaften" i Folkets Hus. Tillitsmenn i fagforbund og fagforeninger var beordret å møte fram til denne tilstelningen. Det ble sendt ut et stort tall innbydelser i tysk og norsk tekst til styrene og formennene ble pålagt å påse at innbydelsene ble fulgt. Det lyktes å få en anseelig skare til å møte opp. Noen gikk av en slags plikt, nysgjerrigheten drev nok også en del fram, men mange var bent frem redde for å holde seg borte når de høye herrer inviterte. Det var fullt hus, men det rådde en egen sær stemning. Abteilungsleiter Kasper talte, men sa ikke stort av interesse. Han nærmest bare takket for at så mange hadde kommet og viste ellers til den beretningen som "tysklandsfarerne" senere i møtet ville komme med. Da han sluttet og gikk ned av talerstolen løftet ikke en hånd seg til bifall. Det var forøvrig ikke antydning til applaus hele kvellen igjennem. Jens Tangen introduserte Kasper, men holdt ikke noen tale enda det sto ført opp på programmet. Det viser seg at Tangen ikke var tilspurt om å tale. Men tyskerne førte hans navn opp på et tilsagn fra opplysningssekretær Godtfred Gran om at man kunne gjøre regning med ham som taler. Nils Hansen avgav beretningen om delegasjonens reise. Den var svært reservert. For to tredjeparters vedkommende besto den av en oppramsning av hvor de hadde vært og hva de hadde sett, hvor og hvordan de hadde reist osv. Den inneholdt bl.a. den opplysning at Tyskland nå har lo timers dag. Beretningen hadde på forhånd vært under censur, og en del avsnitt var strøket. Bl.a. strøk tyskerne et avsnitt som omhandlet inntrykket av den tyske arbeidsfront. Om den sa delegasjonen at den hadde "virket komplisert og svært fremmed" på dem, og at de anser den lite passende for norske forhold. Tilslutt ble vist fram fire tyske filmer. Da to av dem var kjørt, gikk storparten av forsamlingen. Den allminnelige oppfatning er at det var en rar "festaften".

Tirsdag 4. ds. ble Tangen og adv. Hansteen tilkaldt til Reichskommissariatet og der ble de presentert et forslag om opprettelse av et tysk-institutt. Forslaget var utarbeidet av Godtfred Gran. Det forutsette en bevilgning på 33000 kroner fra L.O. (Det var med andre ord det gamle krav om 100000 kroner i ny skikkelse) Tangen sa fra at han fant det eiendommelig og uriktig at en funksjonær i L.O. hadde gitt seg til å lage et slikt forslag uten å konferere med Sekretariatet som er holdt helt uvitende om det. Tyskerne krevde L.O.s svar på om de ville være med på opprettelsen av et slikt institutt innen 1 uke. Sekretariatet behandlet saken 6. ds. og vedtok en uttalelse som sier at tyskundervisning er noe som faller utenfor rammen for L.O.s virke. Det pekes på at dette i tilfelle må være en sak for det offentlige og tanken om at L.O. skal gå inn i en sånn organisasjon avvises. Også Eeling Olsen stemte sammen med de andre for avvisningen av dette krav.

På Kjeller flyfabrikk ble en av arbeiderne arrestert for noen dager siden. Han hadde plystret "Internasjonalen". Det var hilden som opptrådte. De øvrige arbeiderne la øyeblikkelig ned arbeidet og tok møte på saken. Fabrikken sto i 3 timer. Arbeideren ble sloppet fri. Imidlertid var 4 av dem som hadde sagt sin mening åpent og ærlig under møtet, angitt og så troppet Gestapo opp og tok dem med seg. De sitter nå i tysk fengsel. Foreningen og Jern- og Met har tatt seg av saken.

Det trengs at organisasjonen er på vakt. Og like nødvendig er det å få bukt med misstroen og håpløsheten. Det må bli slutt på det tåpelige snakket om at "nå er fagorganisasjonen snart ferdig". Her man en sånn innstilling kan det imidlertid lett gå galt. Det må også bli slutt på agitasjonen for at medlemmer enkeltvis og foreningene avdelingsvis skal skille lag med organisasjonen. Det er ikke tid for å bryte ned, men for å bygge opp! Organisasjonen og tillitsmennene må stives opp! Det er forutsetningen for godt resultat av virket for

F R I F A G B E V E G E L S E :

Oslo den 14. mars 1941

Kamerat!

I slutten av denne måned skal Landsorganisasjonens Representantskap komme sammen. Det er det første møtet på det nye året og mange viktige saker foreligger. Disse sakene kan vi lett trekke ut av arbeidsprogrammet, som nu etterhvert skal bli virkeliggjort. I forreste rekke kommer selvsagt lønsspørsmålet. Her foregår det organisasjonsmessige drøftelser fortiden med sikte på de kravene som skal stilles. Ellers vil Representantskapet komme til å ta stilling til innstillingene fra de komiteene som er nedsatt i forbindelse med arbeidsprogrammet.

Sekretariatet har alt tatt stilling til ungdomsspørsmålet, hvor det nu etterhvert melder sig opgaver for fagforeninger og samoragnsiasjoner. Ungdommen bare venter på å kunne ta fatt på sitt eget organisasjonsarbeid, og det er fagorganisasjonens plikt å komme ungdommen i møte.

De fagorganiserte venter at Representantskapet fylles av viljen til aktiv innsats for arbeiderklassens store og bærende spørsmål. Møtet vil derved komme til å danne utgangspunktet for ny aktiv innsats for vår frihetskamp, slik som den må og skal føres fra landsende til landsende i vårt vidstrakte land. Medlemmene vil følge Representantskapets forhandlinger og vedtak med et våkent øye. Det er ønsket om organisasjonsmessig klarhet som ligger hos oss alle. Her må ikke Representantskapet svikte.

Medlemmene i Hotell- & Restaurantarb.forbundet er stadig i vrellrede om hvorfor deres fremste tillitsmenn, Asvestad og Nordstrøm, sitter arrestert. Måned etter måned går, men ingen får vite noget. Ikke engang deres nærmeste familie. En slik behandling av fagorganisasjonens tillitsmenn skaper stor uro og bitterhet.

Den samme bitterheten føler også telefon og telegrafarbeiderne over at deres tidligere formann sitter arrestert uten at det er mulig å få forklaring på forholdet.

Under slike forhold skapes det stor usikkerhet hos de som velges til fremtredende tillitshverv innen fagorganisasjonen. Det er ikke bare de arresterte som forlanger en forklaring, men også de medlemmer som har satt dem i tillitshvervene.

På grunn av den slette deltagelse som var ved de tidligere tyskkursene har Telegrafstyret måttet innkalle til kursus på nytt. Det ser ut til at man ikke forstår at det fortiden ikke er noen påtagelig interesse i Norge for det som er tysk.

På grunn av de razziaer som har vært på de forskjellige arbeidsplasser er det all grunn til å rope et varsko mot å ha kjedebrev eller andre informasjoner liggende. Det er ingen grunn til å ta unødig risiko. Fengslene er fulle nokk nu.

Ved Nasjonal Samlings Rikstrykkeri har det vært ganske livlig en ukes tid. Ved trykkeriet er det tatt inn to NS-menn. Den ene av disse, Hjalmar Johansen, er tatt inn som første-ombrekker for "Fritt Folk" og vedkommende som har hatt jobben, er degradert. Arbeiderne protesterte mot dette. De mente at Hj. Johansen ikke var dyktig nokk. Han er nemlig en avskjediget typograf fra Aftenposten, hvor han har drukket sig fra stillingen sin. Arbeidernes protest, var så saklig begrundet at Johansen ganske naturlig måtte trekkes tilbake fra ombrekkerstillingen. En helt faglig avgjørelse. Men NS-folkene i trykkeriets ledelse kunne ikke ta et slikt prestisje-

tap. De innkalte formannen i arbeidernes klubbstyre. Denne nektet å forklare sig hvis ikke en av de andre tillitsmennene var tilstede som vidne. Dette blev nektet, hvorfor klubbformannen nektet å gi nogen forklaring. Han blev derfor "permittert" på stående fot.

Da arbeiderne blev kjent med dette, nektet de selvsagt å arbeide. Resultatet var at politi blev rekvirert og 16 politikonstabler tropet op. Folkene blev derefter tvunget til å opta arbeidet. Da Fritt Folk var laget ferdig under denne strenge politi-bevoktning, fikk trykkeri-personalet beskjed om å innfinne sig til arbeidet neste dag, ellers vilde det bety døden.

Saken blev innbragt for Kretsmeglingsmannen for Østlandet sammen med andre tvister om opsigelse. Imidlertid tar trykkeriledelsen det standpunkt at den ikke vil møte i meglings, men vil i stedet forlange saken inn for departementet. Organisasjonene har forlangt å få vegringen skriftlig. Det går jo ikke an at "det statsbærende parti"s egen ledelse kan omgå de bestemmelser som gjelder innen staten for løsning av arbeidstvister. Det vil ikke organisasjonen finne sig i.

Nasjonal Samling har nu oprettet kontor for sin egen bryggearbeiderforening i Frimurerlogen. Som leder av kontoret sitter den alt beryktede Wilfred Andersen. Han driver nu en almindelig arbeidsformidling for sine medlemmer. De settes i arbeid hos den tyske hærmakt til fortrenghet for skikkelige arbeidsfolk. Det er tydelig at forordningen om arbeidsformidling - gitt av kst. Meidell - ikke gjelder Nasjonal Samling selv. Et eksempel på hvordan denne Bryggeforeningen kan optre, illustreres tydelig av en episode fra denne uken. Nogen NS-folk blev opdaget i tyveri fra tyskerne. Tyvene blev straks fjernet, men de som opdaget tyveriet blev arrestert! Som straff for opdagelsen av tyveriet forlanger nu NS at et halvt hundre organiserte mann skal forlate arbeidet ved bryggene og erstattes av NS-folk. Bryggearbeiderne har innraportert dette forholdet til Transportarbeiderforbundet.

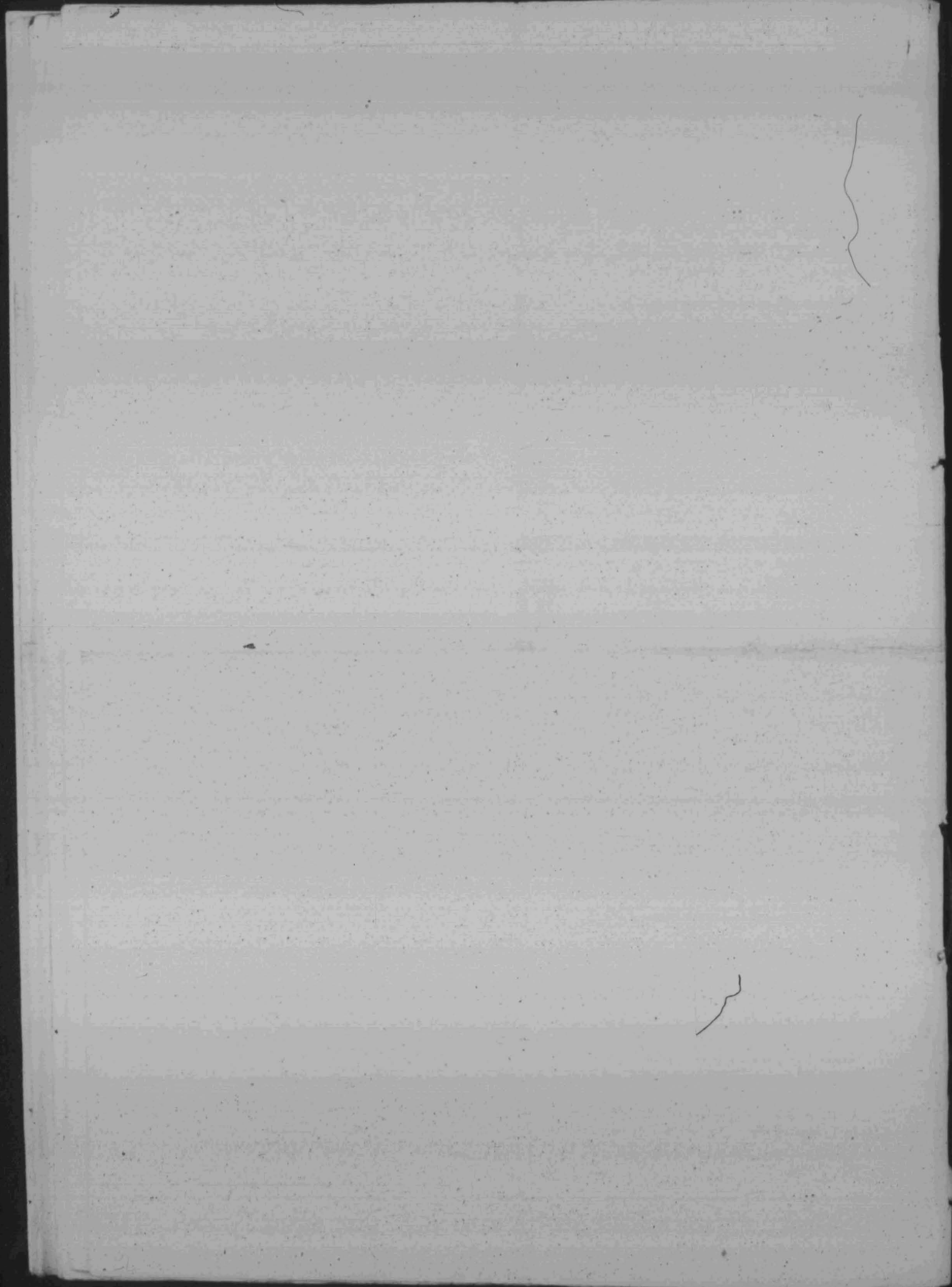

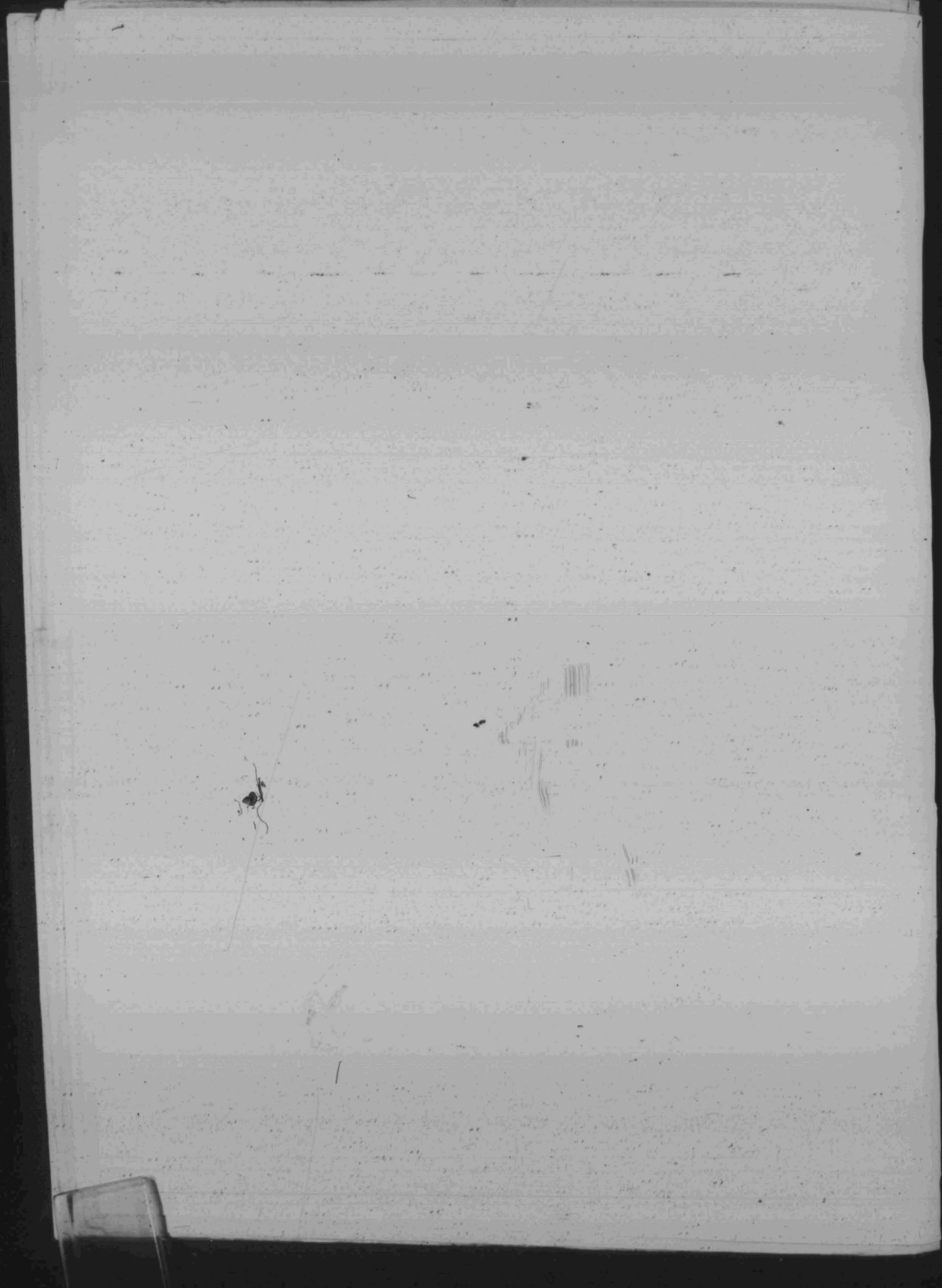
Kst. Lunde talte for en tid siden om at vi nå bygge på vår egenart og skrøt av fiskerne i Nord-Norge. De hadde "bevart noe av vikingånden". I det hele jonglerer "Tale-Gudbrand" og de andre etterplaprerne svært med Ibsen, Bjørnson og andre, hvis hele liv var kampen for det frie ord. Men hvad var det så med fiskerne? Under Lofotfisket har NS' kretsleder for Salten, tidligere Brochmannprofet, forsøksleder Rasmussen vært på politisk fisketur i Svolvær. (Han hadde forlatt byen før strandhugget.) På møtet hadde han 16 tilhørere og 3 politimenn! I fiskeværet Skrova var det mødt frem nokså mange, men da ble taleren så redd at han gjente sig i kjøkkenet. En hyggelig gammel fisker ruslet dit ut og sa at "du må sjå tel å kom inn att, gut!" Men han turde ikke for det var så mange som hadde skåret ut merket "100 % norsk" av melkeboksene og festet til luer og jakker. Det er nokk vi som kan skryte av fiskerne våre. Og kst. Lunde gjør fornuftig å holde 100 mil mellom sig og fiskerne. Forsøksleder Rasmussen har vært i Sulitjelma også for å tale til Sulis-busen. Tomt lokale og svart utafør. Han ba folk komme inn. De svarte med å syng "Ja vi elsker". Rasmussen skulde være lur og sang med. Da gikk en kraftkar fram og sa: "Hold kjeft, ingen har bedt dig syng!" Taleren trakk sig vekk. Møtet blev avlyst.

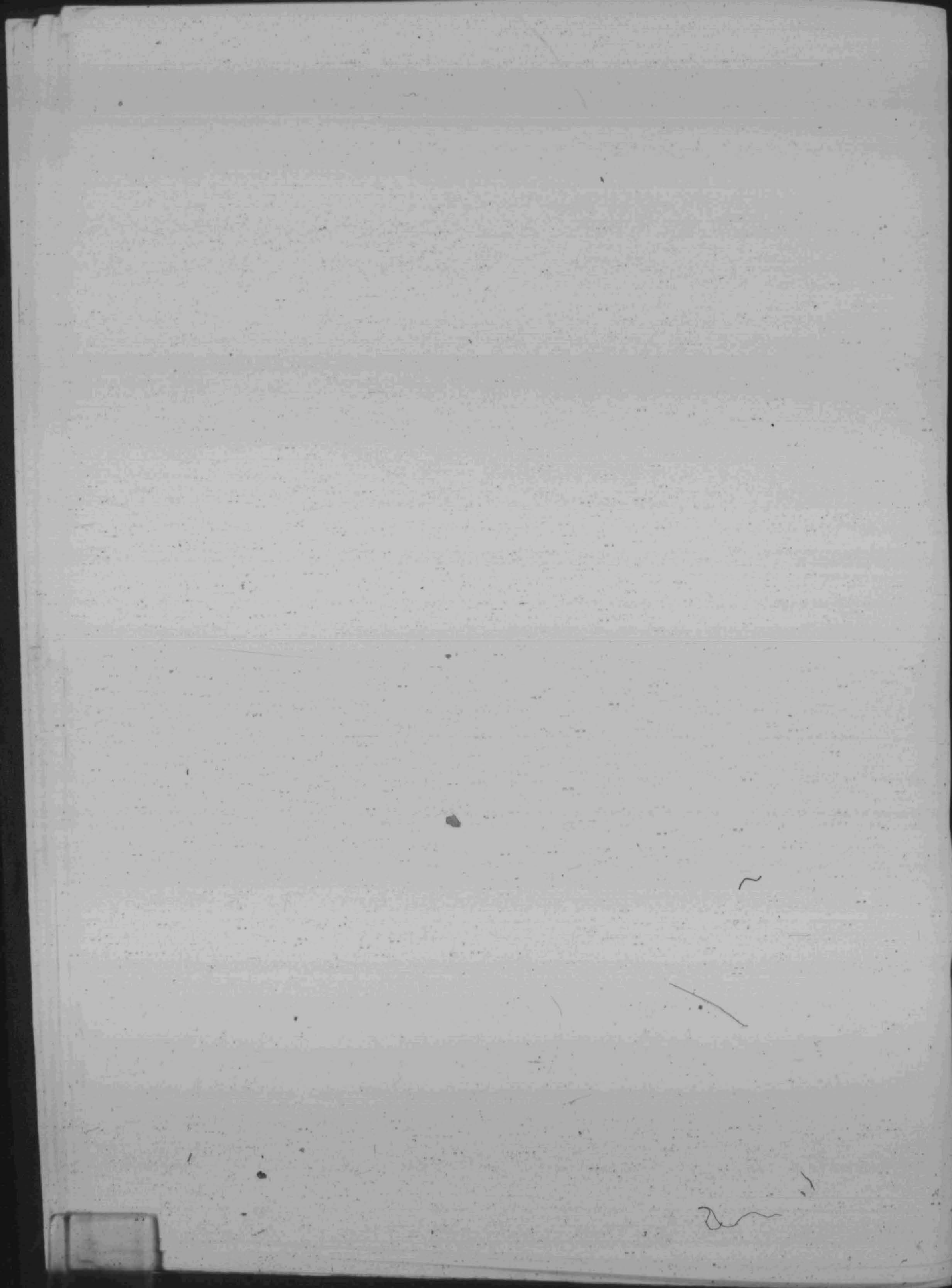
Slik er det arbeideren, fiskeren, ja, hele folket står sammen i forakten mot "det nye system"s menn. Folket har bare en kamp å kjempe: Kampen for et fritt Norge. Som et ledd i dette kjemper vi for:

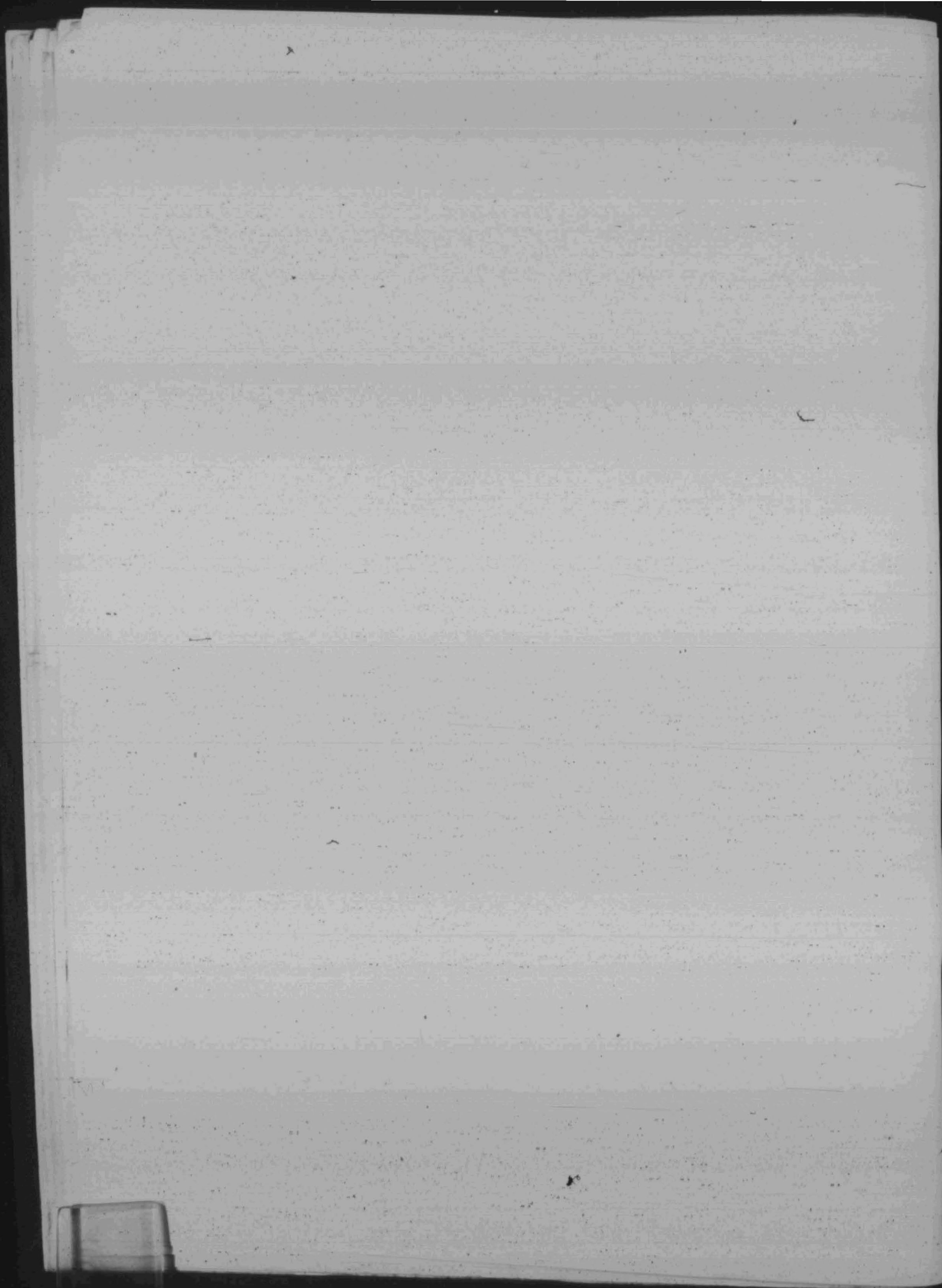
F r i f a g b e v e l g e l s e .

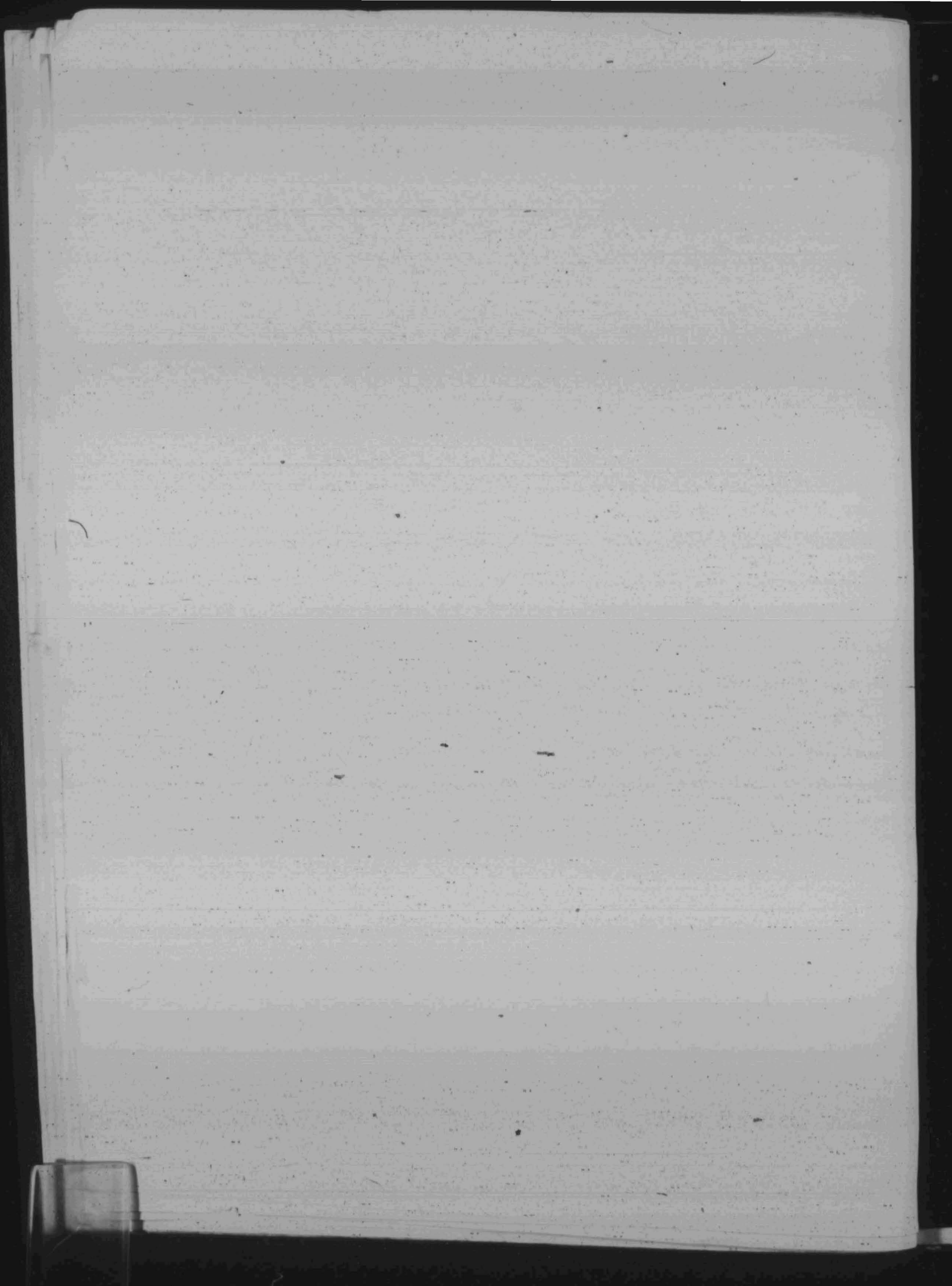
2

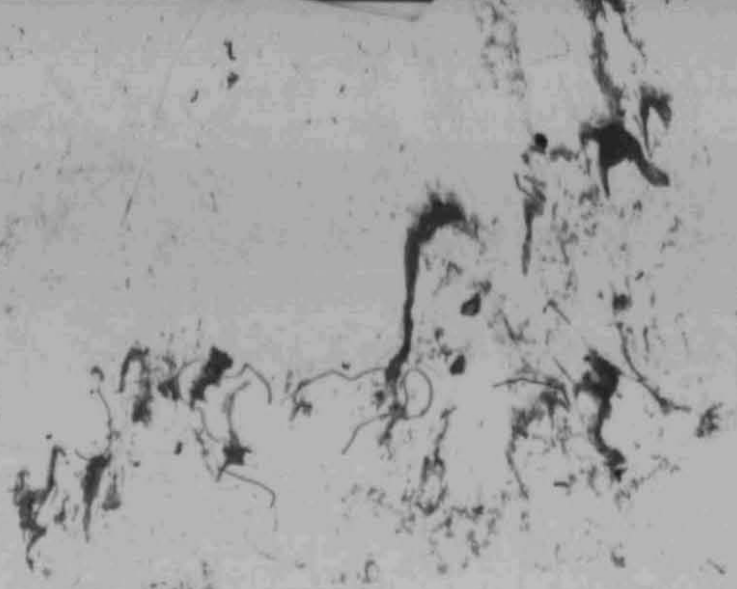

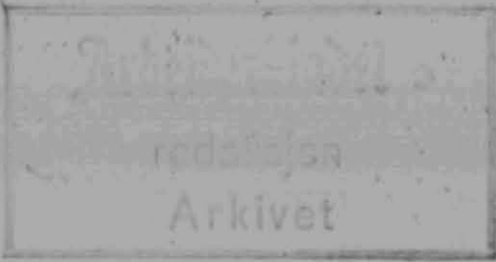

2

2

Linderud,

Lørdag den 26. april 1941

Kamorat!

Da vi for ott år siden sto foran 1. mai, sendte Landsorganisasjonen ut en oppfordring til alle fagorganiserte arbeidere om å betrakte dagen som en vanlig arbeidsdag. Situasjonen tilsa at dagen ikke ble feiret. I år er denne situasjonen ikke endret. Selv om krigen ikke raser i landet, så er det selvsagt ingen årsak til å feire noen frihetsdag. Arbeiderklassen er jo mere bundet enn noen sinde tidligere. Levestandarden er senket. Den organisasjonsmessige frihet blir stadig mindre. De nye makthavere knuger arbeiderklassen ned med hard hand. En rekke av arbeiderne fremste tillitsmenn sitter i fengsel, andre er satt ut av de stillingene som arbeiderne har valgt dem til. Selv som nordmenn er vi hjelpeløse. Vi knuges av fremmed åk av fremmede makthavere med betalte leiesvenner.

1. mai skal likevel ikke gå hen over oss uten at vi lar oss prege av dagen. Blant våre trofaste venner og klassefeller skal vi samle oss for å ståsette våre viljer i den stadige kamp for nasjonal og klassemessig frigjøring. Tonene fra vår gamle kjære sang: "Første mai, håpets dag -", skal tone inne i oss. Håpet og vissheten om vår endelige seier kan ingen ta fra oss. Tross trengsler og motgang kommer vi til å bære vår sak fram. Det er en tankens og en kulturens seier som vil bli båret fram av sin egen styrke. Arbeiderklassen er alltid styrket i motgang. Slik er det også i dag. Det er således ingen stor demonstrasjon som skal toge gjennom gatene og langs veiene. Det er stille tog av arbeidere. Ikke i galledder. Men likevel i takt, som følge av den indre overbevisning som bærer dem fram. "- For der kommer, der kommer en tid. Under fanene modig og tott."

Det kommer etter hvert meldinger fra de arbeiderne som reiste til Tyskland som "frivillige". Disse meldingene avslører hele humbugen med de gilde arbeidsvilkår dernede. Lønna er ellendig. Maten likeså. Boligforholdene kriminelle. Det eneste som er omfattende, er ufriheten. Mange arbeidere søker i sin fortvilelse å komme seg vekk og hjem. De selger klær og endog sine løstender for å klare det. Fire arbeidere klarte å komme ombord i en av Wilhelmsons båter. Men ble arrestert her hjemme fordi de ikke hadde visum for utreise fra Tyskland! Det berettes også om den store matrialmangel i industrien. Dette viser at det hele er et stort bedrag å dra arbeidere til Tyskland for at de skal gå der ned og lide nød.

De tyske fengslene her hjemme er stadig like fulle. Arbeiderjournalistene fra alle landets kantar sitter arrestert. Likeså en rekke av arbeidernes faglige og politiske tillitsmenn. De fleste har ikke fått prøvet sin sak ved lov og dom. Men den nye rettsorden tar ikke slikt så nøye. På denne måten blir fengslene overfylte og i den enkelte celle sitter det to og tre, hver det

Kamerat!

Oslo, den 21. mars 1941.

De møtene som er holdt i Landsorganisasjonens Representantskap i løpet av tiden etter den 9. april i fjor, har alle hatt en meget stor betydning for arbeidet innen organisasjonen. Det er ikke bare det at tillitsmenn fra hele landet kommer sammen og gir hverandre impulser om arbeidet, men det betyr at organisasjonen gjennom disse drøftinger kommer inn i et taktfast forhold som strekker fra landsende til landsende. Det blir en samlet hær som marsjerer. Og er det noe vi trenger i dag, så er det takt i leddene. Naturligvis må vi nå - som før - ta ordskiftet om de saker vi ikke er enige om. Det kan være almindelige praktiske saker innen organisasjonen, eller det kan være de store linjene i vår holdning overfor okkupantene. Ordskiftet er på plass, men etter ordskiftet marsjerer vi videre skulder ved skulder. Ved vår side går nettopp han som vi nylig krysset lanse med i debatten. Slik har det alltid vært i organisasjonen, og slik skal det være fortsatt.

Representantskapet vil denne gangen bli fulgt med stor oppmerksomhet av Norges samlede befolkning, ikke bare av arbeiderne. En venter på hva denne store, sterke organisasjonen har å si det samlede folk i denne tid. Alle venter at representantskapet taler et tydelig språk som alle forstår og alle føler seg i pakt med.

Nå som før er organisasjonsarbeidet i farsonen (det viser ikke minst Bondelagets inære oppløsning etter det siste inngrepet fra tysk side). I denne tiden spør arbeiderne etter modige, høyreiste tillitsmenn som viser hva de er, og hva de representerer.

NS' nye arbeiderforening har hatt en sørgelig uke. Den er utsatt av tyskerne og tyskernes handlinger. Planen om å kaste ut 50 arbeidere fra arbeid ved den tyske forpleiningsavdeling, har strandet. Det er nedlagt forbud mot politisk virksomhet innen dette arbeidsområde, alle NS-blakater er revet ned, og tyskerne har gitt ordre om at inntak og avskjedelse av arbeidere skal kontrolleres av tyskerne selv. De organiserte arbeidere, som har vært satt utenfor, er lovet å bli tatt inn igjen snarest. De tyske myndigheter har med dette ønsket å vise at NS bare driver nedbrytende virksomhet på arbeidsplassen.

NS har ikke tatt klart standpunkt til kooperasjonen. Det skyldes vel den store tilslutning kooperasjonen har, og den sterke tilhøyning det er mellom fagorganisasjonen og kooperatørene. Men nå skal det nok bli forandring. Quisling har nemlig fått et brev fra C.A. Gwinckel og et fra C. Tuft. Begge forlan er endringer i Samvirkeloven og beskatning av kooperasjonen. Quisling selv har gitt en påtale om viser til en regjeringskonferanse om saken. (Vi visste ikke at landet hadde noen regjering, eller at Quisling var medlem av noe slikt.) Kst. Hagelien har likeens gitt påtale om at loven bør endres. Så er saken sendt Kst. Sanberg, som igjen vil sørge for at det blir nedsett et utvalg til å gjennomgå saken. Det blir spennende å se hvor langt man nå tør gå.

Snart har vi 9. april. Årsdagen for det tyske overfallet på Norge. Ingen vet enda om "freisen" skal feires. For oss fagorganisasjons-folk er det bare en stilling å ta. Vi må unngå enhver form for demonstrasjon. Enhver må som vanlig gå til arbeidet sitt og bli som vanlig som har karakter av fest eller offentlig samvær. Det må være det tause triste og mørke som preger livet den dagen. Dagen skal bare vidnesbyrd om den sterke, beberskede tross som gjennomsyrr oss alle. Det er en verdig opptreden for hver bevisst norsk arbeider.

De kursene Landsorganisasjonen holdt på Sørmarka forrige og denne uken kom ikke til å bli avviklet helt etter det på forhånd oppsatte program. Den tyske sosialavdelingen hadde som kjent satt i gjennom at tre av dens ledere, herrene Kasper, Zlotos og Migge, skulle settes opp som foredragsholdere. Imidlertid fikk kursdeltakerne den uventede, men neppe synderlig mislikte overraskelse at de to førstnevnte ikke kom. På det første kurset, der deltakelsen var mindre enn skolen gir plass til, kom bare Migge. Han ga avkall på å holde sitt foredrag og lot det lese opp i norsk oversettelse. Det var gjort oppmerksom på at det var anledning til å stille spørsmål til foredragsholderen. Ikke en eneste hadde noe å spørre om. Det hersket pinlig taushet noen minutter. Det hadde vært tanken å kjøre noen av de berømte tyske filmene. Det ble det ikke noe av. Migge dro ganske fort tilbake til Oslo igjen. På kurset i denne uken kom han imidlertid igjen. Og det samme som første gang gjenntok seg. Det var heller ikke nå en eneste en som hadde noen spørsmål å stille når det gjaldt den tyske arbeidsfront. Stemningen var ikke til å ta feil av og etterlot neppe heller noen tvil hos foredragsholderen, hvis herrene i sosialavdelingen da overhodet har kunnet falle på den tanken at deres signatring på disse kursene av noen ville bli misoppfattet som en kjærkommen visitt. Bortsett fra det tyske innslaget har kursene vært gode, preget av et ypperlig kameratskap og prektig norsk arbeiderånd.

Igjen er en fagforening beslaglagt og dens virksomhet stanset. Denne gang er det Papirarbeiderforbundets avdeling ved Vafoss fabr. i Sannidal, som bygdeallensmann har gått til aksjon mot etter ordre av politimesteren i Kragerø. L.O. har fått rapport om saken. Det er ennå ikke blitt noen løsning.

"Arbeidertoget" på Kongsvingerbanen, som fører bygdefolk som har arbeid i Oslo heim i helgene, ble lørdag 15. ds. stanset av tyskerne ved Kirkenær og en avdeling S.S. besatte toget. Det ble foretatt en grundig undersøkelse av bagasjen til hver eneste reisende. Lo av passasjerene tok tyskerne med seg. Episoden kan henge sammen med den skjerping som har funnet sted når det gjelder grensekontrollen, den kan også være et utslag av tyskernes stadig mer desperate jakt etter "rundskriv" og andre liknende for dem ubehagelige ting.

Sekretær Karl Bjurstrøm i N.H.K.F. har omsider gått til bekjennelse. Han er medlem av Nasjonak Samling. Hans sønn har lenge vært med. Han har funnet sin plass i regiment Nordland. Funksjonærene må i sannhet sies å ha fått sitt kors å bære!

Terbovens og Jonas Lies uhyggelige dom over folket i Svolver er begynt å fullbyrdes. Det meldes nordfra at 15-16 hus er lagt i aske av dem som er utsett til bødler å være. En hel del mennesker berget bare det de sto og gikk i. De fikk kynisk beskjed om at de kunne vende seg til kommunen å få husly, klær og mat. Ennå har ikke en av dem gjort noen pågang der. Vi er heldigvis et solidarisk folk. Ellers kan det opplyses at tyskerne har transportert til Oslo vel 100 mennesker i alle aldre, fra smågutter til oldinger, som er arrestert etter den forsmædelsen de tyske "befriere" led i Lofoten. Og i en rekke nord-norske byer har tyskerne tatt gisler. Det er tydelig at den store motstand i folket gjør dem rasende. Men det norske folket står like fast. Kampen mot nazifisering, terror og undertrykkelse føres modig videre. Vi er med i denne kamp gjennom vårt virke for

F R I F A G B E V E G E L S E

Fredag, den 29. mars 1941

Kamerat!

Som ventet ble Landsorganisasjonens representantskapsmøte et godt arbeidsmøte. Særlig var nestformannen, L. Bulands, foredrag om den faglige situasjon et utmerket bidrag til klarlegging av fagbevegelsens stilling i dag og de nærmeste oppgavene. Det hersket en absolutt samstemmighet om løsningen av sakene. Som ventet stadfestet representantskapet den arbeidslinje, som er fastlagt i det nye arbeidsprogrammet. Således kom møtet til å understreke den stigning vi har hatt i arbeidet det siste fjerdingår. Møtet hadde en positiv innstilling og bar tydelig preg av viljen til å løfte organisasjonen ut av passivitet fram mot nye framstøt for arbeiderklassen i dens frigjøringskamp. Samtlige vedtak er kjent fra dagspressen, og de interesserte medlemmer har sikkert lest dem der. Men ett vedtak er verd særlig omtale. Det gjelder stillingen til det av Godtfred Gran foreslåtte tysk-institutt. Her fikk sekretariatet enstemmig tilslutning til sitt tidligere vedtak hvori det heter at

"det av hensyn til fagorganisasjonens egen virksomhet ikke er et så stort behov for undervisning i tysk at det av den grunn skulle være nødvendig å gå til å opprette et eget landsomfattende institutt for undervisning i tysk språk, utover den tyskundervisning som Landsorganisasjonen selv driver."

Et slikt standpunkt er alle medlemmer enige i. Det må være lønns- mottakernes faglige og økonomiske interesser, som Landsorganisasjonen heretter som hittil - skal skjytte om. På dette området ligger det mange uløste problemer. Og inntil disse saker er løst, får utenforliggende problemer komme i annen rekke. Her står vi samlet, alle som én.

I Arbeidsprogrammet er det fastslått at fagorganisasjonen må ha sin fulle oppmerksomhet henvendt på løns- og prisspørsmålet. Det bekes på at det hittil ikke er lyktes å gjennomføre et generelt avtidsstillegg, men at arbeidet med disse spørsmål må fortsette.

Umiddelbart etter representantskapsmøtet er det fra Landsorganisasjonens side gjort en ny henvendelse til de tyske sosialtyn i heter om dette spørsmålet. Kravet om generelt tillegg ble i idlertid påny kategorisk avvist.

Nic. Næss er gjeninntrådt som medlem av L.O.s sekretariat. Da han sammen med Volan etter 25. september ble avsatt fra Landsorganisasjonens ledelse fikk han det "råd" av tyskerne at han ikke burde møte i sekretariatet der han er kongressvalgt medlem. På grunnlag av henvendelser er "karantenen" opphevd og Næss fikk telegrafisk beskjed til Stavanger der han oppholdt seg i embeds medfør om at han kunne delta i representantskapsmøtet. Han kom til Oslo til en dags møte, og har nå tatt sete i sekretariatet igjen.

De få nazistene blant sporveisfunksjonærene i Oslo har møtt sterk motbør i sin anmassende agitasjon. For en tid siden fant deres såkaldte "propagandaleder" på å slå opp N.S.-plakater på tavlene i betjeningens hvilehytter. Foreningens formann fjernet plakaterne og slo opp en beskjed om at på disse tavlene skulle bare organisasjonens egne publikasjoner kunne settes opp. Naziene prøvde seg med trusler overfor han, men noen plakater har de senere ikke øriet seg til å slå opp på tavlene.

I idlertid har bedriftens direktør nå sendt ut dette rundskrivet:

"Det henstilles til Oslo sporveiers arbeidere og funksjonærer - under tjenestgjøring eller på Sporveiens område - ikke å snakke nedsettende om Nasjonal Samling (forkortet N.S.) eller på noen måte forulempe L.O.s

medlemmer.

Det propagandastoff som N.P. utlegger på Oslo Sporveiers område må ikke fjernes eller tilsmudses.

Overtredelse av ovennevnte bestemmelser medfører straffansvar."

Skrivelsen gjør klart hvilken stemning som hersker overfor naziene blant sporveistoetjeningen. Den illustrerer også sl. ende forskjellen i bekvemhets og arbeidernes holdning til urostifterne.

Det har vært stille en tid omkring kommisjonen som ble oppnevnt for å utarbeide en "arbeidets lov". Erling Olsen leitet imidlertid noe på sløret i Representantskapsmøtet, da Josef Larsson interpellerte om saken. Etter at N.N.N.s formann, Rasmussen i et innlegg kraftig hadde benektet at L.O. hadde noen representant i denne kommisjonen, måtte Olsen ut med en nærmere forklaring. Han innrømmet at det var riktig når det ble sagt at han ikke kunne sies å være representant fra L.O., men når han var blitt med var det fordi han var sekretær i L.O.! Han var kommet med ved en "tilfellelighet" - fordi Tangen og Meidel ikke sto på god fot med hverandre. Ellers kunne Olsen opplyse at kommisjonen bare har hatt 2 møter, et "presentasjonsmøte" og et "diskusjonsmøte". I dette møtet hadde han henholdt seg til Terbovens forsikring om at fagorganisasjonen "skulle få fortsette som hittil" og lagt det ut dit hen at organisasjonsformen skulle bestå som nå og at videre systemet med kollektivavtaler må bibeholdes. Han hadde ellers inntrykk av at det ikke var noe hastverk med kommisjonens arbeid, loo % garanti for at ikke noe vil skje, kunne han ikke gi, men han trodde som nevnt at det foreløpig vil bli ed det som er!

Handels- og kontorfunksjonærene har rensert litt opp i rekkene. I Manufakturfunksjonærenes forening er 2-3 naziinfiltrerte kastet ut av styre og representantskap. I Kontor- og Bankfunksjonærenes forening, der "meyeristen" Kåre Rein lenge har vært formann, er det fra flere arbeidsteder kommet krav om at han skulle gå av. Til generalforsamlingen som nettopp er holdt ble han ikke innstilt til gjenvalg. Han fikk snusen i det og sendte en slags framsigelse! Generalforsamlingen vraket Rein og valgte ny formann. De som har stått ham nær og tatt ham i forsvar ble også kastet. Forbundsformannen, Raen som har sittet som representant derfra i Oslo-foreningens representantskap var blant dem som ble kastet. Han ble foreslått gjenvalgt og fikk 10-12 stemmer.

I Avis-, Bok- og Papir ble Omar Gjestebø enstemmig gjenvalgt som medlem av Representantskapet!

Ved Telegrafverkstedet fins det en nazist. For en tid siden troppet han opp hos verkstedsjefen og sa at heretter ville han være tillitsmann! Verkstedsjefen svarte som rett og rimelig var at arbeiderne hadde sine valgte tillitsmenn som det ikke var noe å utsette på og som han samarbeidet godt med. Et par dager senere kom en mann opp, viste politiskilt og krevde at nazisten skulle aksepteres som tillitsmann. Verkstedsjefen sa det samme som første gang. Alle arbeiderne står enige om å holde nazisten undav. Skal han bli tillitsmann, må det skje med makt! Saken er rapportert til forbundet som har brakt den inn for Landsorganisasjonen.

En slik fast holdning er det eneste riktige. Ingen tillitsmann eller fagorganisert arbeider må lenger bøye undav for press, trusler eller bløff. Hold stand! Og vi skal bringe berget gjennom denne vanskelige tida - en

F R I F A G B E V E G E L S E

Oslo, den 5. april 1941

Kamerat!

Vi har stort besök her i landet. To fremtredende representanter for den tyske Arbeidsfronten, Krupp og Grünbauer, driver omfattende undersøkelser om fagorganisasjonen. I øyeblikket arbeider de med bygningsindustrien. Her er det bl.a. med meglingsmyndighetenes mellomkost holdt møte med representanter for arbeiderorganisasjoner og arbeidsgiverforeningene. Her forlangte de å få meget detaljerte opplysninger om bygningsarbeidernes stilling. Hva opplysningene skal brukes til, forteller de naturligvis ikke. Enda.

Overenskomsten for de tyske militæranlegg er nå endelig godkjent etter nesten et kvart års ventetid. Til tross for alle slags klager på forhånd, så ble resultatet slik som det var avtalt mellom Landsorganisasjonen og Arbeidsgiverforeningen. - Og så er kst. Meidell i Sosialdepartementet kommet humpende etter og gjort den gjeldende også for uorganiserte arbeidsgivere.

NS har dannet noe som kalles NS Fagorganisasjon. Det opplyses ved oppslag at denne organisasjonen har meldt krig overfor arbeidsløsheten. Det skal vel så være. NS er et krigsprodukt, og det er vel rimelig at kampen nettop føres på det felt NS har skapt de største resultatene, nemlig ved å gjøre tusener av arbeidere arbeidsløse.

Den 2. april fikk vi endelig noen tall fra den offisielle statistikk som viser stigningen i leveomkostningene. Disse tallene forteller at leveomkostningene i Oslo er steget med 32,3 % siden krigsutbruddet. Matvarene er steget med 45,2 % og lys og brensel med 96,2 %. Som kompensasjon for dette har arbeiderne ikke i noe tilfelle fått større heving i lønningene enn 6,29 %. Og det siste kravet fra Landsorganisasjonen om generellt dørtidstillegg er avvist av tyskerne. - Det er sannelig ikke bruk for mange delegasjoner til Tyskland for å studere dere "arbeidervennlige politikk".

Også Arbeidervernloven har nå fått sitt første anslag. For bilverkstedene er 8 timers-dagen opphevet og 10 timers dag innført.

For jernindustriens vedkommende er avtalen om avspasering for overtidsarbeid suspendert. Det er ikke grenser for "socialpolitikk" som føres!

Den 3. april kunne vi lese i Aftenposten at Tangen var på turné på

Vestlandet. Om kvelden gikk Jens Tangen lys levende omkring i Oslo. Han var hjenkalt av Torboven. Årsak: Arbeiderne på Aker mek. Verksted har ment å minnes de falne norske soldater den 9. april med en ½ times arbeidsstans. Dette ønsker tyskerne å findre. Det "norske" sosialdepartementet er villig til å løpe tyske erend. Nå er det laget en forordning som i krigsviktige industrier forbyr arbeiderne å forlate arbeidsplassen og for arbeidsgiverne å si opp arbeidere. Vi begynner så smått å kjenne igjen reglene for den tyske arbeidets lov. Vi kan vel da så smått begynne å vente å bestemmelser om arbeidsbøker (maken til sjöfolkenes fartsbøker). Har en først kommet inn på en arbeidsplass, så har en varsågod å like seg så godt at en ikke kan komme derfra igjen. Vi har alt en rekke eksempler på dette alt. Skogsarbeidere, landarbeidere, sjöfolk, hushjelp osv. har disse bestemmelsene og nå følger andre etter slag i slag.

Gode nordmenn har villet hjelpe de stakkars landsmenn som bor igjen i Svolver, Vågan og Hol, for å lette byrdene for befolkningen der, ved betalingen av krigsskatten. I Vågan ble således hele beløpet, 35.000 kroner helt innbetalt av private hjelpere. Dette likte nokk ikke ordföreren, som ikke fant en slik handling i pakt med hans "nye tid". Den 15. mars bestemte han sålede at beløpet skulle innbetales en gang til. Han meddeler følgende:

"Der utlignes en ekstraskatt (konstribusjon) i Vågan etter likningsansettelsene for 1940/41 etter flg. satser:

- A. På formue:
1. Kontanter, obligasjoner og bankinnskudd 6 o/oo
  2. Övrig formue 4 o/oo
- B. På inntekt:
1. Antatt inntekt til og med kr. 1.000 1 %
  2. " " " " " 10.000 2 %
  3. " " over " 10.000 3 %

Krigsskatten blir å inndrive straks og senest innen 31/3-41. Skattebelöp, som da ikke måtte være innbetalt, inndrives straks."

Det er altså ikke grenser for sjofelhet og nidkjarhet i bestrepelsene for å tilfredsstille de höye tyske herrer!

Til overflod fastslår vi parolen for 9. april: Dagen innbyr ikke til demonstrasjoner av noe slag. En arbeider som vanlig. Etter arbeidstid holder man seg hjemme. All fest og uteliv den dagen skal unngåes.

-Det er ikke bare hos oss "den nye ordning" möter motbör. I store deler av Europa reiser den sundt innstilte del av befolkningen seg mot undertrykkelse og ensretting. Vi nordmenn skal nokk vite å holde vår del av fronten. Og viktigere enn noe annet er det at vi arbeidere kjemper videre for en

Oslo, den 19. april 1941

Kamerat.

En rekke av de organisasjonene som har medlemmer i offentlig tjeneste, har sendt en felles henvendelse til Reichskommissar. I denne henvendelsen blir det skarpt påtalt at de nye makthavere i landet omstøter det hevdvundne prinsipp at politisk virksomhet ikke skal blandes inn i en tjenestemanns embetsplikter. Det nevdes tjenestemennenes rett til personlig frihet. Det uttales videre: "Vi vil så sterkt vi kan fremholde den store fare som vil følge med enhver tilsidesettelse av de strengeste krav til objektivitet, saklighet og fri konkurranse ved ansettelse og forfremmelser i offentlig tjeneste. Dersom disse krav settes tilside, har man ingen sikkerhet for at den best kvalifiserte søker blir valgt, ja ikke engang for at ledige stillinger blir besatt med brukbare folk. At dette ganske snart vil få katastrofale følger for landet er vi overbevist om."

Henvendelsen påpeker samtidig at bestemmelsen om at ansettelse i offentlig stilling skal passere Nasjonal Samlings personalkontor er i strid med Reichskommissars forsikring om at enhver kan være trygg i sin stilling, at det ikke foreligger noen plikt til å være tilsluttet Nasjonal Samling, og at det ikke skal øves press i den retning. Da samme bestemmelser om prøving også skal gjelde ved forfremmelser, mener man at den politisk prøving kommer alt for mye i forgrunden i stedet for den faglige bedømmelse.

Henvendelsen slutter med en sterk oppfordring til Reichskommissar - av hensyn til oppretholdelsen av orden og tilfredsstillende forhold innen den offentlige administrasjon - at bestemmelsen om den politiske prøving av offentlige tjenestemenn straks blir revidert.

Følgende forbund har underskrevet: Norsk Telegraf og Telefonforbund, Høgre skolers Landslærerinneforbund, Norsk Lektorlag, Telegrafmennenes Landsforbund, Norges Lærerlag, Det norske postmannslag, Kommunale Funksjonærers Landsforbund, Norsk Lokomotivmannsforbund, Norsk Jernbaneforbund, Den norske Sakførerforening, Norske Arkitekters Landsforbund, Statstjenestemannsforbundet, Norges Lærerinneforbund, Norsk Postforbund, Norsk Sykepleierskeforbund, Den norske Tannlægeforening, Den norske Lønsnerforening, Den Norske Lægeforening, Embetsmennenes Landsforbund, Den norske Ingeniørforening, Norsk Kommuneforbund og Arbeidernes faglige Landsorganisasjon.

I fagbladene har det vært gjengitt en liten notis under tittelen "Ikke kryp." Den har uten unntagelse passert sensuren i Reichskommissariatet. Til sin store forundring ble imidlertid formannen i Norsk Transportarbeiderforbund, Hans Fladeby, forledet innkalt til det norske overvakingspolitiet for å avgi forklaring om notisen.

Det er sannelig ganske hyggelig når det norske politiet skal ta til og lese korrektur på Reichskommissariatets arbeid. - Det er en meget enkel forklaring på denne tjenestiveren her også. For ikke lenge siden ble nemlig 13 av overvakingspolitiet utskiftet med "vaskeekte" nazister. Det er vel disse som er ute og surer.

Den tause aksjon den 9. april ble meget vellykket. Det var flott å se den absolutte oppslutning som fulgte parolen om å holde timestans. Gater, trikker og bærtingssteder sto tomme. I arbeidsplassene kvilte arbeidet. - Dette ble gjennomført tross i

det tyske forbudet mot demonstrasjoner. Når tyskerne hadde kalt Landsorganisasjonens formann tilbake til Oslo for at han på Tarbovens bud skulle sørge for at ikke arbeidsstans fant sted, så hadde de vel regnet med at den hellige grav var vel bevaret.

Men det norske folk mente noe annet. I folket vil alltid den 9. april stå som skamstøtten over nederdrøktig overfall og svik. I norsk historie vil den dagen alltid minne om det niddingsverket mot norsk selvstendighet og frihet som ble gjennomført av tyske soldater og Nasjonal Samling i fellesskap. Når jernarbeiderne i Oslo Trass i advarsler fra myndigheter og andre gjennomførte arbeidsstansen f.eks. på Akers mek. Verksted, så handlet de ikke anderledes enn det millioner av andre nordmenn gjorde den dagen. At ikke noen organisasjon kunne stå fram for å manifistere aksjonen, det vil alle tenkende mennesker forstå. Hadde det skjedd, ville heller ikke aksjonen ha blitt så umiddelbar og frisk som den nå ble.

Ingen skal lære nordmenn hvordan passiv motstand skal gjennomføres i kampen mot nazismen. Det norske folk har heldigvis en altfor sterk og høyreist kultur til å bøye kne for denslags fremmede guder.

Anslaget mot den norske sosiallovgivning settes nå inn på bred front. Det er således tydelig at aksjonen for å sette 8 timersdagen ut av kraft i krigsviktige industrier skal gjennomføres trass i all motstand. Her vil den enkelte arbeider og organisasjonen som helhet være på sin post for å verne om arbeidernes interesser.

Aksjonen for å senke arbeidernes levestandard fortsetter også. Således har meglingsmyndighetene nå fått ordre fra de tyske myndigheter at enhver lønnsforhøyelse skal være godkjent av de tyske myndigheter i Sosialdepartementet før de settes i verk. Det er betegnende at for å oppnå lønnsreduksjoner er en slik godkjenning ikke nødvendig.

Vi venter at arbeidstilsynet og meglingsmyndighetene slutter seg til Landsorganisasjonens standpunkt når det gjelder å søke å få tilbakevist disse anslagene. Levestandarden er nå så lav blant arbeiderne at overtidsarbeidet ikke skal legaliseres for å dekke over den nød som de ellendige lønninger fører med seg. det er tusener av ledige hender som venter på arbeid, og som føler det som tyveri at det arbeides overtid på deres bekostning. Her må vi fastholdet stigning i lønn i forhold til stigningen i leveomkostningene.

Det er tydelig at matmangelen nå melder seg sterkere for hver dag. Det er forlite poteter. Det er omsetnings-rasjon på fisk i forretningene, køer etter rotfrukter, kjøtt og andre nødvendige næringsmidler. De som har en vanskelig arbeidstid, blir hevet til å klare seg med det ellendige, tunge brødet som nå selges. Helsen blir ødelagt på denne måten. Men bitterheten stiger.

Var egen dag - 1. mai - står for døren. Heller ikke i år blir det noen festdag. Det er jo ikke en dag som feires i lynker og bånd. Kamerater kan nokk søke hverandre i vennelig, men en virkelig feiring av dagen blir det først spørsmål om den dagen vi har vunnet tilbake en

F R I F A G B E V E G E L S E .

Lørdag den 26. april 1941

Kamorati!

Da vi for ett år siden sto foran 1. mai, sendte Landsorganisasjonen ut en oppfordring til alle fagorganiserte arbeidere om å betrakte dagen som en vanlig arbeidsdag. Situasjonen tilsa at dagen ikke ble feiret. I år er denne situasjonen ikke endret. Selv om krigen ikke raser i landet, så er det selvsagt ingen årsak til å feire noen frihetsdag. Arbeiderklassen er jo mere bundet enn noen sinde tidligere. Lovestandarden er senket. Den organisasjonsmessige frihet blir stadig mindre. De nye makthavere knuger arbeiderklassen ned med hard hand. En rekke av arbeiderne fremste tillitsmenn sitter i fengsel, andre er satt ut av de stillingene som arbeiderne har valgt dem til. Selv som nordmenn er vi hjelpeløse. Vi knuges av fremmed åk av fremmede makthavere med betalte leiesvenner.

1. Mai skal likevel ikke gå hen over oss uten at vi lar oss prege av dagen. Blant våre trefaste venner og klassefeller skal vi samle oss for å stå faste våre viljer i den stadige kamp for nasjonal og klassemessig frigjøring. Tonene fra vår gamle kjære sang: "Første mai, håpets dag -", skal tone inne i oss. Håpet og vissheten om vår endelige seir kan ingen ta fra oss. Tross trengsler og motgang kommer vi til å bære vår sak fram. Det er en tankens og en kulturens seir som vil bli båret fram av sin egen styrke. Arbeiderklassen er alltid styrket i motgang. Slik er det også i dag. Det er således ingen stor demonstrasjon som skal toge gjennom gatene og langs veiene. Det er stille tog av arbeidere. Ikke i galledder. Men likevel i takt, som følge av den indre overbevisning som bærer dem fram. "- For der kommer, der kommer en tid. Under fanene modig og tett."

Det kommer etter hvert meldinger fra de arbeiderne som reiste til Tyskland som "frivillige". Disse meldingene avslører hele humbugen med de gilde arbeidsvilkår dernede. Lønna er ellendig. Maten likeså. Bologforholdene kriminelle. Det eneste som er omfattende, er ufriheten. Mange arbeidere søker i sin fortvilelse å komme seg vekk og hjem. De selger klær og endog sine løstender for å klare det. Fire arbeidere klarte å komme ombord i en av Wilhelmssens båter. Men ble arrestert her hjemme fordi de ikke hadde visum for utreise fra Tyskland! Det berettes også om den store matrialmangel i industrien. Dette viser at det hele er et stort bedrag å dra arbeidere til Tyskland for at de skal gå der ned og lide nød.

De tyske fengslene her hjemme er stadig like fulle. Arbeiderjournalistene fra alle landets kanter sitter arrestert. Likeså en rekke av arbeidernes faglige og politiske tillitsmenn. De fleste har ikke fått prøvet sin sak ved lov og dom. Men den nye rettsorden tar ikke slikt så nøye. På denne måten blir fengslene overfylte og i den enkelte celle sitter det to og tre. Hvor det

Kamorat!

Da vi for ett år siden sto foran 1. mai, sendte Landsorganisasjonen ut en oppfordring til alle fagorganiserte arbeidere om å betrakte dagen som en vanlig arbeidsdag. Situasjonen tilsa at dagen ikke ble feiret. I år er denne situasjonen ikke endret. Solv om krigen ikke raser i landet, så er det solvsagt ingen årsak til å feire noen frihetsdag. Arbeiderklassen er jo mere bundet enn noen sinde tidligere. Lovstandarden er senket. Den organisasjonsmessige frihet blir stadig mindre. De nye makthavere knuger arbeiderklassen ned med hard hand. En rekke av arbeiderne fremste tillitsmenn sitter i fengsel, andre er satt ut av de stillingene som arbeiderne har valgt dem til. Solv som nordmenn er vi hjelpeløse. Vi knuges av fremmed åk av fremmede makthavere med betalte leiesvenner.

1. Mai skal likevel ikke gå hen over oss uten at vi lar oss prege av dagen. Blant våre trofaste venner og klassefeller skal vi samle oss for å ståsette våre viljer i den stadige kamp for nasjonal og klassemessig frigjøring. Tonene fra vår gamle kjære sang: "Første mai, håpets dag -", skal tone inne i oss. Håpet og vissheten om vår endelige seir kan ingen ta fra oss. Tross trongslor og motgang kommer vi til å bære vår sak fram. Det er en tankens og en kulturens seir som vil bli båret fram av sin egen styrke. Arbeiderklassen er alltid styrket i motgang. Slik er det også i dag. Det er således ingen stor demonstrasjon som skal toge gjennom gatene og langs veiene. Det er et stille tog av arbeidere. Ikke i galledder. Men likevel i takt, som følge av den indre overbevisning som bærer dem fram. "- For der kommer, der kommer en tid. Under fanene modig og tott."

Det kommer etter hvert meldinger fra de arbeiderne som reiste til Tyskland som "frivillige". Disse meldingene avslører hele humbugen med de gilde arbeidsvilkår derude. Lønna er ellendig. Maten likeså. Boligforholdene kriminelle. Det eneste som er omfattende, er ufriheten. Mange arbeidere søker i sin fortvilelse å komme seg vekk og hjem. De selger klær og endog sine løstender for å klare det. Fire arbeidere klarte å komme ombord i en av Wilhelmsons båter. Men ble arrestert her hjemme fordi de ikke hadde visum for utreise fra Tyskland! Det berettes også om den store materialmangel i industrien. Dette viser at det hele er et stort bedrag å drå arbeidere til Tyskland for at de skal gå der ned og lide nød.

De tyske fengslene her hjemme er stadig like fulle. Arbeiderjournalistene fra alle landets kanter sitter arrestert. Likeså en rekke av arbeidernes faglige og politiske tillitsmenn. De fleste har ikke fått prøvet sin sak ved lov og dom. Men den nye rettsorden tar ikke slikt så nøye. På denne måten blir fengslene overfylte og i den onkelte solle sitter det to og tre. Hver det

Opplysninger ute fra alle kanter av landet viser at bønder og småbrukere ser våronna i møte med gru. Forsituasjonen er så fortvilet som den kan få blitt. Dyra er underernært og står mange steder og sulter på båsen og for de mindre bruks vedkommende må det samles adskillig nødfôr som lyng, bar og bjerkeris for i det hele tatt å livberge dyra til slippning kan finne sted. Attpåtil har en så Deutsche Wehrmachts rekvisisjoner av for og hester. Det kvantum tyskerne skal ha er nå fordelt på fylker og kommuner. På Akershus fylke faller f. eks. 500 tonn høy og 1873 tonn halm. Det vil bli ytterst vanskelig - for ikke å bruke sterkere uttrykk - for de enkelte bygder å skaffe det de er pålagt og det vil føre til økede vanskeligheter i den tida som er igjen til dyra kan komme ut på beite. Situasjonen med hensyn til trekraft vil nepbart bli fullkomme kritisk, og enhver vet hva det vil bety. Våronna blir vanskeliggjort og er pårse i møte økende arbeidsløshet i bygdene. Det er klart at stemningen på bygdene stadig blir bitrere mot tyskerne og deres håndlangere i N.S.

Ved Aluminiumsvarefabrikken i Holmestrand ble to arbeidere arrestert på grunn av demonstrasjon 9. april. Deres arbeidskamerater samlet seg og gikk i tog til politistasjonen, der de krevde frigivelse av de arresterte. De fikk beskjed om at de var sendt til fengslet i Larvik. Meldinger dernedfra går ut på at det brygger opp til arbeidsstans. I Oslo er flere av dem som fulgte parolene om halv times arbeidsstans 9. april fengslet, etter angiveri. I en av barber-salongene i centrum ble to svender arrestert etter å ha nektet å betjene en kunde som kom inn i salongen i halvtimen. Sjefen for Norsk musikkforlags utsalg ble også arrestert da han nektet å ekspedere en mann som kom for å handle. En kunde som tok butikksjefen i forsvar ble også tatt.

De 800 arbeiderne fra Fornebu som i all hui og hast ble sendt opp til Gardermoen fikk ikke sånn forpleining som det ble skrytt av i radio. Fra fredags morgen til lørdag kvell fikk de bare to stykker brød uten smør og noe suppe som nærmest kan karakteriseres som oppvaskvann. De fikk heller ikke nattely, men måtte gå ute om natta og holdt på å fryse ihjel. Arbeidernes forbitrelse over behandlingen var sterk og ga seg tilslutt utslag i at de simpelthen gikk til å legge ned arbeidet. Samtlige 1000 mann som var i arbeid på plassen mandag, la arbeidet ned, og tyskerne måtte gå med på å rhandle om rettelse på de uhyrlige arbeidsforholdene. Årsaken til utkommanderingen av de 800 Fornebuarbeiderne var at plassen måtte ryddes etter at to fly hadde stupt og crasha under landing.

I Oslo har en merket små tilløp til irregulære gruve-dannelser innen enkelte foreninger. De som strever for å få slike grupper i sving sier at de ikke vil ha med tillitsmenn og såkalte "engelskvennlige". Gruppene er i hele sin tanke og tendens nazistiske, og det er all grunn til å oppfordre tillitsmenn og medlemmer til å være på vakt mot de folk som lar seg bruke til den slags. Det er påfallende at folk som sporveismannen, Olaf Lind - tidligere leder i Sovjetunionens venner - er med på dette. Vær på vakt mot provokatører. Vår kamp er kampen for en

Kamerat!

Utviklingen er meget vekslende når det gjelder forholdet mellom fagorganisasjonen og makthaverne i landet. Det er tydelig at nazistenes taktikk ikke er helt klar. Eller også er det en viss divergens mellom oppfatningen hos tyskerne og hos Nasjonal Samling. Det er trolig at tyskerne trenger ro på arbeidsplassene for å få utført krigsviktig arbeid. Og noen annen garanti for arbeidsfred kan ikke skaffes utenfor fagorganisasjonen. NS er imidlertid interessert i uro for å kunne dra nytte av en slik situasjon. Det er dog tydelig at det er den mere beherskede linje i forholdet til fagorganisasjonen, som nå er den rådende. Det skyldes naturligvis den faste holdning som fagorganisasjonen har inntatt - fra øverst til nederst. Sekretariatet har i sin virksomhet alltid merket sterk og uavkortet tilslutning, når det bare har villet ta klare standpunkter. Da har medlemmene følt seg trygge og har gitt sin tilslutning til de retningslinjer som er trukket opp. Men det er nettop i en slik relativt stille tid en skal være på vakt.

En åpen strid kan ikke dekkes over. Da skjerpes et våkent folks vilje til motstand. Under en relativt fredlig utvikling er det derimot vanskeligere å fastslå hva der skjer. Mange mennesker som ved vold reiser seg til kamp, kan ofte bøye av under et skult trykk. Det kan virke som en lurende gift, som tomme for tomme forvandler organismen til et åndelig lik. - Som motvekt mot dette er det bare en ting som kan virke nøytraliserende, og det er opplysning om de sanne forhold. Det er sannheten som skal avsløre falskheten og det åndelige forfall. I en tid som denne - hvori radio og skrift brukes til å skape fortvilelse hos de undertrykte folk - må ingen våken arbeider gå unnav for å fortelle den åpne, usminkede sannhet om tilstanden. Det er dette som skal bære arbeiderne frelst gjennom det store internasjonale og nasjonale mørke som hersker omkring oss idag.

Representanter for de organisasjonene som er oppløst som følge av Reichskommissars forordning, blir i disse dager innkalt til det norske overvåkingspoliti for å avgi eiendeler og opplysninger om det tidligere arbeid. Blant de organisasjonene som har fått melding om mulig oppløsning, er funksjonærgruppen ved fagorganisasjonens kontorer. Den har protestert og meldt at den er underavdeling av Kontor- og Bankfunksjonærernes forening. Politiet har imidlertid på Albert Råens henvendelse opplyst at også denne fagforening skal bli oppløst. Det er tydelig en gjentagelse av forholdene i Vestfold og Buskerud. Men samtidig er det et varsko til alle om å holde seg klar til å motta nye anslag mot fagorganisasjonen. Vi går imidlertid ut fra at Landsorganisasjonen også i denne sak greier opp i flokene.

Fagforeningene i Bygningsarbeidernes Hus har fått ordre om å se seg om etter nye kontorer, fordi tyskerne har bruk for kontorene. Det hersker stor forbitrelse fra bygningsarbeiderne over at de skal kastes ut av det huset de gjennom år har spart til og som de har bygget seg selv for å kunne være under eget tak.

Kelnerne og musikerne er ikke videre blide for tiden. De tyske myndigheter har nemlig funnet ut at restaurantlivet i Oslo må legges om. Således må det minst anlegges 3 nattkafeer. De restauranter som har musikk, skal innføre dans. Det skal ikke være spisetvang ved dansen. Slik som arbeidsforholdene er i restaurantfaget i dag, vil gjennomføringen av dette komme til å ramme betjeningen meget sterkt både med hensyn til arbeidstidens lengde og fortjenesten. For ikke å snakke om i hvilken grad dette vil senke nivået ved restaurantlivet, som så møysommelig er bygget opp gjennom mange år.

Terbovens siste telegrafiske hjemkallelse av Jens Tangen hang sammen med den forestående 1.mai. I den konferansen L.O.s formann hadde med rikskommisæren umiddelbart etter at han var vendt tilbake til Oslo, fikk han beskjed om at "myndighetene" hadde bestemt at 1.mai skulle være halv fridag for alle arbeidere unntatt de som er beskjeftiget i såkaldte krigsviktige bedrifter. Begrunnelsen for at arbeiderne skulle ha en halv fridag med lønn var den, at de hadde utvist en så lojal og sindig holdningssærlig den 9.april! Det var herr Terbovens forutsetning at Landsorganisasjonen skulle sende ut en offisiell erklæring om dette. Senere kom det til at Landsorganisasjonen på vegne av arbeiderne i vårt land skulle takke herr Terboven og dermed de tyske herrer for denne gunst.

Det forbløffende hendte at Tanger, Martin Brendberg og Erling Olsen mente at Landsorganisasjonen skulle gå på den av rikskommisær foreslåtte ordning. Men sekretariatet ville noe annet. Det ville jo også i samhet ha virket ganske eiendommelig å gå på noe sânt var Representantskapet hadde inntatt det standpunkt at 1.mai i år som ifjor skulle være vanlig arbeidsdag, utfra den betraktning at situasjonen ikke innbyr til fest eller demonstrasjoner av utadvendt karakter. Sekretariatet vedtok samstemmig å opprettholde det standpunkt som tidligere var inntatt og meddelt de fagorganiserte for lang tid siden. Det ble altså ikke noe av tyskernes storslagne gestus. Dagen etter at sekretariatet hadde behandlet saka inneholdt morgenavisene beskjed om at såvel 1. som 17.mai skulle være vanlige arbeidsdager.

Kinostreiken er fremdeles like effektiv. Det gjeller for Oslo som for de andre byene utover landet. Det er dårlig boks når typiske propagandafilmer er på programmet og det hender fortvekk at de må tas av plakaten etter noen dager. Folk skyr de forestillingene der tyske nazifilmer kjøres. De går i stedet på svenske, danske og de få gode franske filmene som ennå settes opp.

Som et eksempel på hvor god motstanden er i Norge i alle lag av folket nevner vi en episode fra Dikemark sykehus, som er Oslo kommunes eiendom. N.S. krevet inntatt en hirdmann i en ledig stilling som overpleier ved sykehuset, men direktør Gjessing nektet å etterkomme kravet, da han fant at hirdmannen ikke var brukbar. Til slutt ble saken sendt til departementet men direktøren nektet fremdeles. En gjeng hirdgutter brøt seg inn på sykehuset og tok ham med seg til hirdheimen uten hensyn til at han da hadde en av sine patienter til behandling. I hirdheimen ble han forhørt av Orvar Sæther. Imidlertid hadde direktørens legekolleger allarmert myndighetene, og dette førte så til at Gjessing ble overført til det norske politiet og fengslet. Etter kort tid ble han løslatt, men deretter arrestert igjen. Overleger og leger ved alle de kommunale sykehus i Oslo ble da enige om å sende myndighetene melding om at dersom direktør Gjessing ikke ble løslatt, ville de legge ned sitt arbeid. Rådsmennene i Oslo kommune sluttet seg til dette standpunkt. Nå er direktør Gjessing satt på fri fot igjen.

Idrettsfronten er like sterk. For en tid siden var Oslos fotballklubber samlet til møte for å drøfte situasjonen. De besluttet enstemmig - ca. 50 klubber var representert - at de ikke ville drive sin idrett etter at deres lovlige valgte ledere var vraket og dels satt i fengsel. De ville ikke la seg bruke av nazistene.

Det er denne innstilling vi alle har. Vi lar oss heller ikke bruke av de nasjonene som har utsett seg fagorganisasjonen til spekulasjons- og operasjonsfelt. Vi kjemper videre for en

Oslo, den 10. mai 1941

Linderud.

Kamerat!

Det er tydelig at Nasjonal Samling har begynt å røre på seg. På en rekke områder griper NS inn i områder hvor man har vært fritatt for dets innblanding. Det norske politi viser seg som villige visergutter ved beslagleggelser og arrestasjoner. Det er således bemerkelsesverdig den aktivitet som er utvist overfor jernarbeiderne, bryggearbeiderne og hvalfangerne. Det gjelder nå for de fagorganiserte arbeidere og deres tillitsmenn å stå vakt om organisasjonen og med største kraft tilbakevise disse anslagene. Nå som før gjelder det å holde fast ved forutsetningene for vår fortsatte virksomhet i fagorganisasjonen: arbeiderne skal selv bestemme over sine tillitsmenn - misbruk av organisasjonen betyr organisasjonens oppløsning innenfra. Derfor står vi på post i rekken og våkent følger utviklingen.

Bryggearbeiderne i Oslo har hatt noen alvårlige dager. Det begynte med at Hirten i ferrige uke troppet opp på Kranbrygga og tok med seg idrettslagets eiendeler. Lørdag den 3. mai kl. 24 ble formannen i Bryggearbeidernes forening arrestert. Søndag ble han fremstilt i to forhør og herunder tvunget til å underskrive en erklæring om at han ikke skulle oppta arbeidet sitt på brygga. Mandag morgen kl. 6 besatte politiet sammen med NS bryggearbeidernes kontor. Da dette ble kjent, nektet bryggearbeiderne å gå til sitt arbeid. Saken ble opptatt med organisasjonen og krav ble fremsatt overfor politiet om at beslaget skulle oppheves og formannen i Bryggearbeidernes forening, Johs. Bye, frigitt. Politiet henviste til ordren om at det hadde ordre om å sørge for ro og orden. Imidlertid ble saken tatt opp med Reichskommissariatet hvor det under en konferanse ble bestemt at kaptein Norbom, arbeidsgivernes formann, skulle ta plass som bryggekommissar. Landsorganisasjonen var i mellomtiden innblandet i saken og forlangte nytt møte. Dette ble holdt i bryggearbeidernes venterom. Blant de som deltok i møtet var dr. Kasper, Migge fra Reichskommissariatet, Tangen og Dagfinn Bech fra Landsorganisasjonen, Wilfred Andersen, Sandaker og Nils Bunæs samt hirdmedlemmer fra NS. Hertil kom representanter fra Bryggearbeidernes organisasjon. Arbeiderne forlangte alle forføyninger tilbakekalt. Dr. Kasper nektet dette og viste til at det var det norske politi som hadde vært i aksjon. Etter lange forhandlinger ble resultatet at kapt. Norbom skulle fortsette som kommissar, Johs. Bye skulle ha fortsatt suspensjon. Ellers skulle alt være som før. På dette grunnlag ble arbeidet opptatt i påvente av en endelig løsning. Det viste seg imidlertid at ordningen ikke varte lenger enn til tirsdag. Da rykket nemlig NS igjen inn på brygga med Sandaker som ekspeditør med eget kontor og telefon. Arbeiderne protesterte mot det nye overgrepet. Nye forhandlinger ble så opptatt igjen onsdag, torsdag og fredag. Det er tydelig hensikten å trenere saken for å se hvordan arbeiderne vil reagere. Arbeiderne på sin side følger saken med spent oppmerksomhet for å ta sin beslutning når forhandlingene er avsluttet.

I et brev av 17. april har Reichskommissariatet overfor kst. statsråd Sandberg forlangt at alle betalinger av Statens midler til Nasjonal Samling skal opphøre. Således skal heller ikke partiets personalkontor ha statstilskudd. Partiførernes reiser skal heller ikke dekkes av det offentlige selv om det gjelder reiser til Riket. Utlegg til Hirdens reiser hittil skal tilbakebetales.

Dette er en interessant utvikling, selv om tyskerne nokk sørger for at Nasjonal Samling får dækning på andre kanter.

På en rekke arbeidsplasser i Oslo var det hel
 siter delvis arbeidsnedleggelse den 1.mai. Det var tilfelle
 i jernindustrien, der hjulene sto i en rekke av de største
 bedriftene som Aker, Nyland, Myrens verksted, Thune, Skabo,
 Elektrisk Bureau og flere andre. Også ved mange byggeplas-
 ser holdt arbeiderne seg hjemme fra arbeide den dagen.
 Likeså ved bedrifter i tekstilindustrien, kjemiske bedrifter,
 konfeksjonsfabrikker osv. Tradisjonen med 1.mai som arbei-
 dernes store fridag og festdag er levende i vårt lands
 arbeiderklasse. En må vel også regne med at dette at
 Reichskommissar Terboven hadde påbudd vanlig arbeidsdag
 1.mai etter at det var kjent at han hadde vært fram på med
 tilbudet om halv fridag mot at det ble takket for hans
 "høysinn" - hadde skapt irritasjon og trang til å minne
 de tyske herrer om at de norske arbeidere ikke er tilsinns
 og la seg by hvasomhelst. Arbeiderne i Oslo fulgte i stor
 utstrekning sitt instinkt og sine følelser og det var
 tusener som spontant lot dem få uttrykk på dette vis.

Demonstrasjonen 1.mai gjorde et sterkt inntrykk
 i Oslo og som en kunne frykte lot ikke de tyske makt-
 havere og deres norske leiesvenner dette gå upåttalt hen.
 Det ble i løpet av 1.mai og de nærmeste dagene etterpå
 foretatt arrestasjoner over en lav sko. Ialt ble et par
 hundre mann puttet inn. Det satt natten mellom 1. og 2.mai
 opptil 3 og 4 mann i enmannscellene i det på forhånd over-
 fylte tyske fengslet på Nr.19. Det var tillitsmennene de
 nidkjære politifolkene først og framst tok, klubb- og
 gruppestyrer. De fleste ble sloppet ut etter å ha sittet
 arrestert et døgn eller to, men ennå sitter 14 jernarbei-
 dere i fengsel for det som hendte 1.mai. Det er folk fra
 Aker, Nyland, Thune, Skabo og Elektrisk Bureau.

Deres kamerater på arbeidsplassen vil naturligvis
 ikke finne seg i at de blir sittende. En deputasjon fra
 jernarbeiderne har sammen med forbundets formann, Josef
 Larsson, vært hos Gestapo og forlangt at kameratene skulle
 settes på fri fot. Ennå er det ikke skjedd og stemningen
 er bitter blandt jernfolka.

 I slutten av uka kom 850 hvalfangere og sjøfolk
 som har vært internert i Tyskland hjem og N.S. hadde ikke
 kunnet dy seg men hadde laget et "initiativ" av det og
 stelt til "fest" for de hjemvendte. Kst. Lunde talte på
 brygga. Sjøfolkene tok mot hans oppfordring om å melde seg
 inn i N.S. med bitende kulde. De som kunne komme vekk,
 gikk sin vei. De andre rorte ikke på hennene til bifall,
 da Vesle-Gøbbels var ferdig med sitt ordgyderi. Etterpå
 skulle det være bespisning i "Partihuset", den stjalne
 Frimurelløgn. Sjøfolkene hadde hørt A og skjonte B. Det
 var siger og skriver 26 stykker som motte opp, og i all
 hast ble hird og lignende rasket sammen for å spise opp
 lapskausen! De reale sjøfolkene dro hjem hver til sitt,
 forarget over den innpåsiltne velkomsten ovenpå den
 slette behandlingen de hadde fått i Tyskland. Blant dem
 vant N.S. ingen nye venner. De holdt stand overfor lokking
 og trusler. Det gjør også vi.

Vi fortsetter og forsterker vår kamp for
 FRI FAGBEVEGELSE

Freitag, den 16. mai 1941

Kamerat!

Fagorganisasjonen er igjen trådt inn i brennpunktet her i landet. Nazistene har samlet krefter til nye anslag. Denne gangen har anslagene fått en ny retning. Metoden med å hamle løs på den øverste ledelsen i Landsorganisasjonen er forladt. Det ble tydelig at arbeiderne mannjevnt ville slutte opp om sine valgte tillitsmenn, om nye utskiftninger kom til å finne sted. Dette styrket også ledelsen, slik at den modig kunne tre fram og avvise de meningsløse kravene som ble stilt. Nå er som sagt situasjonen endret. Det er ikke lenger de øverste ledere som står i ill-linjen. Nå er det tillitsmennene på arbeidsplassen og i de lokale organisasjonene. Det beste beviset for dette er arrestasjonene i forbindelse med 9. april og 1. mai. Det er tåpelig å skyte seg inn under at disse tillitsmennene har stilt seg i spissen for aksjoner. Alle i dette land vet at nazistene hadde planlagt store demonstrasjoner den 9. april. Alle vet også at Terboven ville hatt halv arbeidsdag 1. mai. Men at det strandet på at Landsorganisasjonens ledelse enstemmig avviste å offentliggjøre en takk til rikskommisæren for hans såkalte "höysinn".

Når slagene nå fortrinnsvis rettes mot de deler av arbeidslivet som ligger krigstiltakene nærmest - bryggearbeiderne og jernarbeiderne - ved avsettelse av tillitsmenn og arrestasjoner, så gjeldar det at arbeiderfronten møter anslagene uten vakling. Fronten må være like hel og ubrutt som tidligere. Vi stoler forresten så ubetinget på den fagorganiserte arbeider. Han lar aldri sin kollega stå tilbake i stikken.

Det er forresten en tydelig tendens å merke hos mange arbeidsgivere at også de stiller seg solidarisk med de tillitsmenn som blir rammet. Og dette er en riktig måte å ta tingene på. Vi kan ikke la ulykkene fra de fascistiske og nazistiske land gå hen over oss uten å dra lærdom av det som er hendt. Når tyskerne brukte fortvilede grupper av arbeidere til å slå ned arbeidsgiverne, så fikk de nazistisk slaveri som belønning. Det var bare den endring at det vokste opp en ny kapitalistklasse, som i nazismens navn underla seg rikdommene og i nazismens navn foretok utplyndringen av arbeiderklassen. Dette er kjensgjerninger som hver arbeider og hver arbeidsgiver må være klar over.

Det er mange uløste sosiale problemer i Norge. Men løsningen av disse skal ikke skje ved hjelp av fremmed våpenmakt. De skal skje på en tid og en måte som passer for oss nordmenn. Og ikke på en måte som fører med seg at nazistene med glede overvåker oppgjøret og drar fordelene av det.

Nå gjeldar det mere enn noen sinne at vi viser at vi har lært noe av historien. Vi må stå last og brast. De faglige ledere i tillitsvervene og arbeideren på arbeidsplassen. Ingen unnfaldenhet kan tillates. Ingen pesimisme. Ingen fortvilelse. Den optimisme som har vært så fremherskende det siste halve året, må holde ved. Vi må kjende arbeidernes store samfunnsmessige betydning. Og utnytte den styrke dette gir. Da kan ingen rokke den norske arbeider i hans innsats i kampen for sin nasjonale og økonomiske frigjøring.

Det hersker stor fortvilelse blant de arbeidsløse i Oslo. Når de melder seg på arbeidskontorene, blir de henvist til den tyske arbeidsanvisning. Her blir de ganske kynisk henvist til å ta et såkalt "frivillig" arbeid i Tyskland. Hvis de gir unnavikende svar blir de truet med å miste arbeidsledighetsbidrag og annen hjelp. Men de arbeidsløse har fått for mange sannferdige skildringer fra det tyske arbeidsliv til at de lar seg lokke avsted. For å vise

...kraft, kan nevnes at på en ... tykke ikke å skaffe mere enn 3

... på kresenhet i sitt ... seg til tjeneste ... virksomhet bak kulissene ... åpne scene med et ... "arbeiderne og den nye tid". ... prøve på å vinne ... popularitet blant skikkelige ... ingen ... "fiske" med han. Møtet på Golia ... 37 opp med Østensjø- ... taleren fastslå ellers ... historien til. Det ...

... har ført til nye ... Blant de ... verkstederarbeider- ... medlem av ... videre ... gruppeformannen ved Jernbane- ... av de fire nazistene

... Ingeberg og ... disponert, ... anledning til å hevne ...

... C. Ström er også ... i "Tysklandsdelegasjo- ..."

... i det siste. Således ... Alfred Weid er sloppet ut.

... ønsket ... ny henvendelse fra ... Det nye forlangende ... vil bli holdt ... av nyvalg av tillits- ... forlangende fortjener bare et svar. ... Retten til ... uten innblanding må hevdes konsekvent.

... med noen resultater av då forhandlinger ... oppnå lønnstillegg ... i måneder. ... alle de arbeidergrupper ... Hensikten er åpenbar. ... Det er forsåvidt karak- ... forhandlingene for ... ligger ... ville være ... millioner kroner i ny kjøpe- ... presses ned. Vare- ... utålelige til- ... gjennom aktivisering og fortædt virke

Fredag, den 30. mai 1941

Kamerat!

Den opptreden som Reichskommissar Terboven viste i forbindelse med 1. mai i år, er en av de sjofleste handlinger som er utvist mot fagorganisasjonen siden landet ble hørtatt. Men så var også hans opptreden diktet av forbitrelsen mot fagorganisasjonen fordi dennes ledelse ikke ville sende takk for hans "høysinn" ved å tilby halv fridag den 1. mai. Nå er det ytterligere klarlagt hvori det består at arbeiderne skulle ha fri Kristi Himmelfartsdag. Det viser seg at Terboven i det hele tatt ikke mente noe med å gi en fridag som erstatning for 1. mai. Det viser seg nemlig at de fleste grupper av arbeiderne overhodet ikke får noe eller bare en liten slant som ikke spiller noen rolle for husholdningen. Terboven har ved sin opptreden vist seg som en bedrager overfor de norske arbeidere.

Våre hjemlige nazister har imidlertid ment at tiden er inne til anslag mot fagorganisasjonen. De har stirret seg blind på den "reprimande" Terboven og den faglige ledelse etter 1. mai. Drankerne Sverre Krogh og Halvard Olsen har også satt seg i bevegelse igjen. Disse to kan aldri tilgi de fagorganiserte arbeiderne her i landet at de kvittet seg med dem på et tidspunkt da alkoholen spilte større rolle for dem enn arbeidernes frigjøringskamp. Nå mener de at "det nye styre" som understøtter slike subjekter, skal gi dem revansje. Derfor har de stilt krav om utskiftning av en rekke betydelige faglige ledere og at bl.a. Halvard Olsen skulle inn i ledelsen. Det er bare så tåpelig at det finnes folk i dette land som tror at arbeiderne vil se ham i sine geledder igjen etter at de har kvittet seg med ham på grunn av udugelighet. Det finnes sikkert ikke en hederlig arbeider som ville bli tilbake i organisasjonen om de skulle oppleve å se Halvard Olsen på en arbeidsplassen. Langt mindre om han skulle tre inn på bekostning av dyktige fagforeningsfolk.

Helt vis er fagorganisasjonen så ubrytelig og et, som ikke lar seg styre av hva som helst. Arbeiderne vil således aldri komme til å anerkjenne en annen ledelse enn den arbeiderne selv har satt inn. Heller ikke vil de bære fram en organisasjon som motarbeider kampen for arbeidernes frihet, samfunnsmessig og organisatorisk. Vi står ubrytelig samlet omkring vår organisasjon. Vi verner om den. Vi forlater den ikke før vi tvinges til det.

Men skulle denne fronten bli utsatt for overrumpling, så kan nazistene være overbevist om at de ikke vil finne tillitsmenn og funksjonærer på kontorene. Og naturligvis ikke medlemmer i rekkene. Den norske arbeider vet hva det er som skal bringe ham fram til frigjøring. Den veien går over nazismens kadaver og fram til frihet i et fritt Norge. Vær på vakt!

Utstillingen "Arbeid og fritid i Tyskland" som holdes i Samfunnshuset, er helt mislykket. Det største besøket hittil på en enkelt dag er 30 sivile. Naturligvis har tyske soldater møteplikt. Fagforenings-tillitsmennene er to ganger innbudt uten å møte. Da den andre innbydelsen kom, het det at man var kjent med at tidspunktet for den første innbydelse var dårlig valgt og derfor måtte forskyves. Det viste seg heldigvis at det andre tidspunktet var like dårlig valgt. Det kom ingen.

Horlogaland-utstillingen i Colosseum har det på samme måten. Den besøkes bare av fyllikker. Det "fine" ved denne utstillingen er nemlig at den har uinskrenket skjenkerett. Det er gjort for å hjelpe NS-mannen Arthur Einarsen, som er restauratør. Han må jo ha litt fordi han er reiseinspektør for partiet.....

Mils Bunes, som overtok formannsvervet i Oslo og Aker arbeidsløses forening etter Erling Bentzen, har gått over til Nasjonal samling, der han har fått stilling som "fører" for N.S.s bryggegjeng etter Wilfred Andersen som har fått sparken. Bunes gjorde av egen drift offentlig oppstuss omkring sitt svik med et intervju i "Fritt Folk", der han kort og godt "oppløste" de Arbeidsløses forening, fordi det nå ikke var "bruk for de penger"! Ganske kynisk erklærer han at nå er "arbeidsledigheten avskaffet" og foreningens oppløsning er etter hans mening "det beste bevis for at samfunnet helbredes og endelig er på vei til å bli et menneskeverdig samfund"! Sånt kan en mann la seg kjøpe til å si, enda han må vite bedre. Den offentlige statistikk opererer ennå med over 5000 ledige i Oslo, løningene ligger på et lavmål i forhold til prisene, tusener av Osloarbeidere har innskrenket arbeidstid, matmangel hersker, småkårsfolk må stadig spenne livreima strammere - ja, det er i sannhet et menneskeverdig samfund!

Det skulle være unødvendig å føye til at overløperen Bunes på egen hånd og etter pålegg av sine nye herrer, ikke kan oppløse de arbeidsløses organisasjon. Skal så skje, er det en sak som avgjøres av de arbeidsløse organiserte og av Hovedorganisasjonen. Noen oppløsning av Oslo og Aker arbeidsløses forening har ikke funnet sted.

Meldingen om den lange arbeidsstansen i tekstil, trikotasje konfeksjon tyder sannelig ikke på at samfunnet er "helbredet". Stansen fra 6-8 uker. Den kommer på toppen av en periode med innskrenket arbeid som begynte 9. april ifjor og varer ennå. Med unntak av Chr. a. Seildugsverktøkk har samtlige tekstilfabrikker i Oslo hatt bare 3 til 4 dagers arbeid i hele denne tiden. Det dreier seg om ca. 1000 arbeidere. Begrunnelsen for den ekstra lange ulønte sommerferien er den at en på denne måten "skal" angå lengere arbeidsstans senere! Stansen omfatter ca. 16000 arbeidere.

Arbeidstilsynet av Telegraf - og Telefonforbundets styre, verkstedarbeid og reparasjon er overført av det norske overvåkingspolitiet. Komag 20 tillitsmenn for jernarbeiderne som har sittet i det tyske fengsel i Oslo siden 9. april er løslatt, men jernbanefolkenes tillitsmenn, Sigvald Andersen, Finn Bratli og Arne Olsen, blir fremdeles holdt fengslet.

Nå disponerer bygningsarbeiderne bare et par etasjer i sitt storbygg i Henrik Ibsens gate i Oslo. Tyskerne har vært ute med sin rekvisisjonsrett. De store fagforeningene har måtte rømme sitt eget hus. Ellers er det nå kjent at tyskerne har rekvirert Odd Fellow og Torstedgården. Det forlyder at disse store sentrumsbyggene skal rumme byens Hamburgs kommunalforvaltning! Forøvrig har Oslo kommunes statistiske kontor fått i oppdrag å skaffe tilveie leiligheter til 20000 personer, i løpet av 14 dager. Det er mulig en kan sette disse to ting i forbindelse med hverandre.

Korrupsjonene innen Oslo kommune florerer. N. S. sørger for å få plassert partifeller i stillinger. Som kontorsjef ved Leiegårdskontoret er ansatt N. S. s økonomileder i Moss. Han fantes ikke på innstillingene, og har aldri vært borte i kommunalt virke. Som personalsjef er tilsatt Øivin Lange! Denne ansettelsen skulle det vel være unødvendig å spandere ett eneste ord på.

I det nye kinostyret som nå er oppnevnt har ordfører Fritz Jensen fått beinet som formann. Riksekonomisjef Trondsen er blitt nestformann.

N. S. jernbanegruppe har fått lite hell med seg når det gjelder vinne tilkjenning som liknende grupper i andre etater. Til det uttelt som beløst for å få en start ble funksjonærene forsøkt presset fram ved sirkularer som var holdt i en meget truende tone. Men det hjalp ikke. Det møtte sier og skriver 9 menn og 3 kvinner!

Funksjonærer og arbeidere holder stand i arbeidet for

Oslo, 13. juni 1941.

I disse dager har vi hatt tillitskursus for de såkalte Fas-
 ... og opplyste at den ... Erling og Halvard Olsen ...
 ... Erling Olsen i ...
 ... og holder foredrag for nasjonalitets-

Erling og Halvard Olsen, Hakon Meyer, Birger Aamolt, Sverre Krogh,
 Karl ... Erling og Halvard Olsen ... Erling Olsen i ...
 ... Erling Olsen i ... Erling Olsen i ...
 ... Erling Olsen i ... Erling Olsen i ...
 ... Erling Olsen i ... Erling Olsen i ...
 ... Erling Olsen i ... Erling Olsen i ...

Sekretar Kåre Rein i Norges Handels- og kontorfunksjonærers forbund
 har tatt mot en innbyrdelse fra tyskerne til en studereise i Tyskland. Han
 skal etter et oppgivende gjennomgå et kurs ved det "tysk-utenlandske
 videregående skole". Han tiltrådte reisen fredag 6. juni. Sammen med ham
 reisende hans brøder og vaperbror Hakon Meyer. Rein forlangte av sitt for-
 bundstyre i permisjon og stipendium. Han opplyste at det var tyskernes
 "bestilling" at han skulle ha stipendium. Forbundsstyret ga ham fri, men
 dekket ham anstendig stipendium!

Alle landets teatre står fremdeles, skjønt de streikende skue-
 spillere har vært utsatt for veivarende press og trusler saavel fra tysk
 ... De er blitt truet med å bli fratatt sine hus-
 ... og for alltil bli nektet spilletillatelse, hvis de ikke
 ... ved teatrene og gjenoppta spillingen.
 ... har hittil ikke hatt den forønskede virkning. Derimot
 ... unge å innfluere på stemningen blant de streikende at
 ... 15 tillitsmenn som ble tatt da
 ... Dette moment spilte avgjørende rolle for utfallet av det
 ... Den tyske teaterlederen,
 ... at "alt det gamle skulle være ødelagt"
 ... og spilleforbudene opphevet.
 ... Under forutsetning av at såkaldte "besluttede"
 ... skulle gjenopptas.
 ... De arresterte ble
 ... fra tyskerne om at
 ... skulle ta opp sitt virke naturligst.

Fredeg, den 16. mai 1941

Kamerat!

Fagorganisasjonen er igjen trådt inn i brennpunktet her i landet. Nazistene har samlet krefter til nye anslag. Denne gangen har anslagene fått en ny retning. Metoden med å hamle løs på den øverste ledelsen i Landsorganisasjonen er forladt. Det ble for tydelig at arbeiderne mannjevnt ville slutte opp om sine valgte tillitsmenn, om nye utskiftninger kom til å finne sted. Dette styrket også ledelsen, slik at den modig kunne tre fram og avvise de meningsløse kravene som ble stilt. Nå er som sagt situasjonen endret. Det er ikke lenger de øverste ledere som står i ill-linjen. Nå er det tillitsmennene på arbeidsplassen og i de lokale organisasjonene. Det beste beviset for dette er arrestasjonene i forbindelse med 9. april og 1. mai. Det er tåpelig å skyte seg inn under at disse tillitsmennene har stilt seg i spissen for aksjoner. Alle i dette land vet at nazistene hadde planlagt store demonstrasjoner den 9. april. Alle vet også at Terboven ville hatt halv arbeidsdag 1. mai. Men at det strandet på at Landsorganisasjonens ledelse enstemmig avviste å offentliggjøre en takk til rikskommisæren for hans sakalte "höysinn".

Når slagene nå fortrinsvidt rettes mot de deler av arbeidslivet som ligger krigstiltakene nærmest - bryggearbeiderne og jernarbeiderne - ved avsettelse av tillitsmenn og arrestasjoner, så gjeldér det at arbeiderfronten møter anslagene uten vakling. Fronten må være like hel og ubrutt som tidligere. Vi stoler forresten så ubetinget på den fagorganiserte arbeider. Han lar aldri sin kollega stå tilbake i stikken.

Det er forresten en tydelig tendens å merke hos mange arbeidsgivere at også de stiller seg solidarisk med de tillitsmenn som blir rammet. Og dette er en riktig måte å ta tingene på. Vi kan ikke la ulykkene fra de fascistiske og nazistiske land gå hen over oss uten å dra lærdom av det som er hendt. Når tyskerne brukte fortvilede grupper av arbeidere til å slå ned arbeidsgiverne, så fikk de nazistisk slaveri som belønning. Det var bare den endring at det vokste opp en ny kapitalistklasse, som i nazismens navn underla seg rikdommene og i nazismens navn foretok utplyndringen av arbeiderklassen. Dette er kjensgjerninger som hver arbeider og hver arbeidsgiver må være klar over.

Det er mange uløste sosiale problemer i Norge. Men løsningen av disse skal ikke skje ved hjelp av fremmed våpenmakt. De skal skje på en tid og en måte som passer for oss nordmenn. Og ikke på en måte som fører med seg at nazistene med glede overvåker oppgjøret og drar fordelene av det.

Nå gjeldér det mere enn noen sinne at vi viser at vi har lært noe av historien. Vi må stå last og brast. De faglige ledere i tillitsvervene og arbeideren på arbeidsplassen. Ingen unnfaldenhet kan tillates. Ingen pesimisme. Ingen fortvilelse. Den optimisme som har vært så fremherskende det siste halve året, må holde ved. Vi må kjende arbeidernes store samfunnsmessige betydning. Og utnytte den styrke dette gir. Da kan ingen rokke den norske arbeider i hans innsats i kampen for sin nasjonale og økonomiske frigjøring.

Det hersker stor fortvilelse blant de arbeidsløse i Oslo. Når de melder seg på arbeidskontorene, blir de henvist til den tyske arbeidsanvisning. Her blir de ganske kynisk henvist til å ta et såkalt "frivillig" arbeid i Tyskland. Hvis de gir unnavikende svar blir de truet med å miste arbeidsledighetsbidrag og annen hjelp. Men de arbeidsløse har fått for mange sannferdige skildringer fra det tyske arbeidsliv til at de lar seg lokke avsted. For å vise

...kkelig det er å være arbeidskraft, kan nevnes at på en
...dag i denne uke klarte tyskerne ikke å skaffe mere enn 3

...en kløddelig rangel på kresenhet i sitt
...den som rækt meldte seg til tjeneste
...han har vært i ivrig virksomhet bak kulissene
...han fram for åpen sene med et
...utenfor Oslo en "Arbeiderne og den nye tid".
...denne mannen har vært å prøve på å vinne
...Gisens upopularitet blant skikkelige
...grunnfestet at naziene ingen
...for å "fiske" med han. Mötet på Golia
...kom 37 opp med Östensjö-
...Taloren fastslø ellers
...9. april hörer historien til. Det

...4. april og 1. mai har ført til nye
...i fagorganisasjonen. Blant de
...Statsbanenes verkstedarbeider-
...kjente fagforeningsmenn og medlem av
...i Jernbaneforbundet, Sigvart Andresen, videre
...og gruppeformannen ved Jernbane-
...skal være angitt av de fire nazistene

...ved Gjøvik stoperi, Ingeberg og
...ble pøkt ut av bedriftens disponent,
...anledning til å hevne
...i Rogaland, G. Ström er også
...i "Tysklandsdelegasjo-

...i det siste. Således
...Stang, Alfred Wæden, Polnar Åsvestad, Sigurd
...Alfred Wold nå sloppet ut.

...på å komme ikke ønskede
...ny henvendelse fra
...Det nye forlangend
...at de vil bli holdt
...og de går også så
...av nyvalg av tillits-
...Bare et svar.
...Retten til
...hevdes konsekvent.

...av de forhandlinger
...å oppnå lønnstillegg
...i måneder.
...og alle de arbeidergrupper
...Hensikten er åpenbar.
...Det er forsvidt karak-
...forhandlingene for
...ligger
...ville være
...ny kjøpe-
...skal presses ned. Vare-
...Disse utålelige til-
...gjennom aktivisering og fortædt virke

Milo Bunes, som overtok formannsvervet i Oslo og Aker arbeidsløses forening etter Erling Bentzen, har gått over til Nasjonal samling, der han har fått stilling som "fører" for N.S.s bryggegjeng etter Wilfred

Andersen som har fått sparken. Bunes gjorde av egen drift offentlig opp-tuss omkring sitt svik med et intervju i "Fritt Folk", der han kort og godt "oppløste" de Arbeidsløses forening, fordi det nå ikke var "bruk for dea engler"! Ganske kynisk erklærer han at nå er "arbeidsledigheten avskaffet" og foreningens oppløsning er etter hans mening "det beste bevis for at samfundet helbredes og endelig er på vei til å bli et menneskeverdig samfund"! Sânt kan en mann la seg kjøpe til å si, enda han må vite bedre. Den offentlige statistikk opererer ennå med over 5000 ledige i Oslo, lønningene ligger på et lavmål i forhold til prisene, tusener av Osloarbeidere har innskrenket arbeidstid, matmangel hersker, småkårsfolk må stadig spenne livreima strammere - ja, det er i sannhet et menneskeverdig samfund!

Det skulle være unødvendig å føye til at overløperen Bunes på egen hånd og etter pålegg av sine nye herrer, ikke kan oppløse de arbeidsløses organisasjon. Skal så skje, er det en sak som avgjøres av de arbeidsløse organiserte og av Hovedorganisasjonen. Noen oppløsning av Oslo og Aker arbeidsløses forening har ikke funnet sted.

Meldingen om den lange arbeidsstansen i tekstil, trikotasje konfeksjon tyder sannelig ikke på at samfunnet er "helbredet". Stansen fra 6-8 uker. Den kommer på toppen av en periode med innskrenket arbeidssom begynte 9. april ifjor og varer ennå. Med unntak av Chr. a. Seildugs-feriikk har santlige tekstilfabrikker i Oslo hatt bare 3 til 4 dagers arbeidssom hele denne tiden. Det dreier seg om ca. 1000 arbeidere. Begrunnelsen for den ekstra lange ulente sommerferien er den at en på denne måten "skal" angå lengere arbeidsstans senere! Stansen omfatter ca. 16000 arbeidere.

Arbeidsløse i Oslo av Telegraf - og Telefonforbundets styre, verkstedarbeidsløse og andre arbeidsløse er overvåket av det norske overvåkingspolitiet. I tillegg er det 20 tillitsmenn for jernarbeiderne som har sittet i det tyske fengsel i Oslo siden 9. april er løslatt, men jernbanefolkens tillitsmenn, Sigvald Andersen, Finn Bratli og Arne Olsen, blir fremdeles holdt fengslet.

Nå disponerer bygningsarbeiderne bare et par etasjer i sitt storbygg i Henrik Ibsens gate i Oslo. Tyskerne har vært ute med sin rekvisisjonsrett. De store fagforeningene har måtte rømme sitt eget hus.

Ellers er det nå kjent at tyskerne har rekvirert Odd Fellow og Torstedgården. Det forlyder at disse store sentrumsbyggene skal rumme byens Hamburgs kommunalforvaltning! Forevrig har Oslo kommunes statistiske kontor fått i oppdrag å skaffe tilveie leiligheter til 20000 personer, i løpet av 14 dager. Det er mulig en kan sette disse to ting i forbindelse med hverandre.

Korrupsjonene innen Oslo kommune florerer. N. S. serger for å få plassert partifeller i stillinger. Som kontorsjef ved Leiegårdskontoret er ansatt N. S. s økonomileder i Moss. Han fantes ikke på innstillingene, og har aldri vært borte i kommunalt virke. Som personalsjef er tilsatt Øivin Lange! Denne ansettelsen skulle det vel være unødvendig å spendere ett eneste ord på.

I det nye kinostyret som nå er oppnevnt har ordfører Fritz Jensen fått beinet som formann. Riksekonomisjef Trondsen er blitt nestformann.

N. S. jernbanegruppe har fått lite hell med seg når det gjelder å vinne tilkjenning som liknende grupper i andre etater. Til det møtet som ble holdt for å få en start ble funksjonærene forsøkt presset fram ved sirkularer som var holdt i en meget truende tone. Men det hjalp ikke. Det møtte sier og skriver 9 menn og 3 kvinner!

Funksjonærer og arbeidere holder stand i arbeidet for

Oslo, 13. juni 1941.

... tillitsmannskursus for de enkelte Fag-
... "Arbeidets lov" og opplyste at den
... Erling og Halvard Olsen
... Det kan være
... men det er tydelig av noe
... Inne i det som et versal, og at noe vil
... sekretariatsjonens sekretær Erling Olsen i
... "tillitsmannskursus" apert har tralt fram som N.S.
... og holder foredrag for nazitidits-
... for og n.

... Halvard Olsen, Hakon Meyer, Birger Aamodt, Sverre Krogh,
Karl ... vil imidlertid i tilfelle av at de igjen
... et anslag mot fagorganisasjonen, finne en organi-
... Et forslag på utskifting av tillitsmenn med sikte
... en endring til "arbeidsfront" etter
... motstand fra sverst vil nåerst. Det
... arbeidfronten. Men den enda ikke
... i kommisjonen å gjøre.
... en utredning. De er jo
... den
... at nazioner har forstått at tilgjengelighet
... er inne. Og så til. De skal
... via å ta en kamp for de ideene den bygger
... vil være om organi-
... og ytre nelektytende krefter.

Sekretær Kåre Rein i Norges Handels- og kontorfunksjonærers forbund
har tatt mot en innbyrdelse fra tyskerne til en studereise i Tyskland. Han
skal etter eget oppgivende gjennomgå et kursur ved det "tysk-utenlandske
vitenkapselskap". Han tiltralte reisen fredag 6. juni. Sammen med ham
er hans lærer og vaperbror Hakon Meyer. Rein forlangte av sitt for-
bundsstyre å få permisjon og stipendium. Han opplyste at det var tyskernes
"forutsattning" at han skulle ha stipendium. Forbundsstyret ga ham fri, men
beholdt ham enstemmig stipendium!

Alle landets teatre står fremdeles, skjont de streikende skue-
spillere har vært utsatt for veivarende press og trusler sa vel fra tysk
... hellig nazistisk hold. De er blitt truet med å bli fratatt sine hus-
... og for alltil bli nektet spilletillatelse, hvis de ikke
... teatrene og gjenoppta spillingen.
Truslerne har hittil ikke hatt den foronskede virkning. Derimot
... innfluere på stemningen blant de streikende at
... de 15 tillitsmenn som ble tatt ut
... Dette moment spilte avgjørende rolle for utfallet av det
... Den tyske teaterlederen,
... at "alt det gamle skulle være borte"
... og spilleforbudene opphevet.
... av at så skjole besiddet
... skulle gjenopptas.
... De arresterte ble
... fra tyskerne om at
... skulle opp sitt virke partiselskap.

Nytt fellesmøte ble holdt søndag 9. ds. Etter det som var kjent vedtok møtet å fortsette striden. De røde beredningsrådet og de røde arbeidernes i Tromsø og Bergen - vestlandet ble det gjort enstemmig!

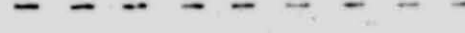
Osloarbeidernes hadde invitat til nytt møte tirsdag 10. ds. der innfant, og partiet i Oslo har på sine røde arbeid som at det er et felles møter for alle røde i Norge. Det er et felles møter for alle røde i Norge. Det er et felles møter for alle røde i Norge.

Diktaren Arnulf Ørstavik ble arrestert av Gestapo onsdag 11. juni. Saken er på sak i retten. Det er et felles møter for alle røde i Norge.

Også lektor August Laare, en bror av Halvard M. Laare, er arrestert av tyskerne.

Den 26. mai sendte Forsyningsdepartementet et runskriv til forsyningsnevningene i hele landet, med et strengt pålegg om ikke å si pressen noen opplysninger om resultatet av den huslyttelikkene som er på gang. Det er ikke noe nytt i at tyskerne og deres samarbeidende orkaniserer en effektiviteten i kjøpskraften til disse talene, som er leierligger vil være en storke bransjetting av herylene stien som har blitt et i en senere tid. Tyskerne venter vi, som vi ikke skal se en slik kommentasjon svart på hvitt av at de ikke vil spise oss ut av landet.

Det ble i sin tid servert mye uvelerheftig og sjofelt prat om "Medlemsboka" som beskyldninger og usaklige ansettelse, om at ikke-kvalifiserte folk fikk stillinger fordi de hadde "boka" i orden o.s.v. Nå har Nasjonal Samling sittet med "styret" i innpå 9 måneder, og de har nettopp på dette punkt utførelse et energisk oppgjør med den gamle høyt og lavt for å finne noe fra de tidligere styres tid i huslyttelikkene på. Resultatet har vært utvetydig. Derfor er også samarbeidene stillet. Men når de nå passer seg vel for ikke å nevne dette med "medlemsboka" lenger, har det også en annen og mer alvorlig mer alvorlig innvirkning. De har nemlig rukket på disse huslyttelikkene i systemet. Satte de skelsynet på sine egne disposisjon r, ville de vel ha vært vis med usaklige ansettelse og avskjelegelser, foringen av forskjellinger, opprettelse av overflødig, nytt gjestgjert stillinger, dobbeltstillinger o.s.v. og overalt ville de støtte på "kvalifisering" som har fått lette bein som de har bare en eneste kvalifikasjon til - nemlig medlemsboka til N.S.!

Rattenskapen begynner nå også å trenge seg inn på forranis- sasjonens endermerker. I Oslo har den berømt lærer E. Bryne truet å gå til å monopolisere suppleringsarbeidet på bryggerforretningen. Arbeidskontoret tvinges til å henvide de berømt lærer Bryne arbeid til kontor i Frikureriolen. De N.S. tilknyttede har skrevet til Nils Funnis i spissen - forlanger at de berømt lærer Bryne arbeid skal flyttes inn i N.S. Og når de nekte - og det er det som er det - vil de vel ha fått le kassen på det ordet. Det er et felles møter for alle røde i Norge.

Den kjglige og korrekte holdning som det store flertall av den norske befolkning inntar overfor tyskerne går dem på nervene og statsjefer i stat og kommune får ofte "besværinger" fra tysk hold i anledning av foreteelser som tyder på uvenlig sinnelag.

Den 5. juni kom det et rundskriv fra telegrafdirektør Haarberg til oppslag på Oslo Telefonanlegg og Telegrafstyrets kontorer. Rundskrivet hadde følgende karakteristiske ordlyd:

"Der Telegraphenbevollmächtigte und Postbeauftragte in Norwegen uttaler i et brev til Telegrafstyret at han har konstatert en tiltagende uvenlig holdning fra det norske personales side likeoverfor de tyske tjenestemenn som gjør tjeneste i Telegrafbygningen. Han besvorer seg sterkt over dette av han selv og hans tjenestemenn til enhver tid opptrer høflig og søker å unngå enhver årsak til klage. Der Telegraphenbevollmächtigte und Postbeauftragte in Norwegen ber om at Telegrafstyret nå instruere det norske personale om å unnlate alle demonstrasjoner, og han tilløyer at han, dersom dette ikke hjelper, vil se seg nødt til å melde nye tilfelle av bevisste fornærmelser til sikkerhetspolitiet.

I anledning av denne henvendelse vil Telegrafstyret innskjerpe at det er en selvsagt tjenesteplikt for hver eneste tjenestemann å opptre høflig og korrekt overfor de tyske militære og sivile tjenestemenn.

Personalet må, såvel i egen interesse som i tjenestens og landets interesse, unnlate enhver demonstrasjon av uvenlig sinnelag likeoverfor tyske tjenestemenn.

Ethvert brudd på denne tjenesteplikt vil føre til alvorlige tjenstlige forføyninger.

Dette bes straks ved oppslag eller på annen måte meddelt det personale som sorterer under Dem. "

Telegraf- og Telefonfunksjonærene har bare gitt tyskerne den behandling de fortjener og inntatt den holdning som er passende for gode nordmenn. De gjør front mot overfallsmennene - og mot deres norske lakeier. Det gjør også vi - som kjemper for

FRI FAGBEVEGELSE

Oslo, 28. juni 1941.

Kamerat !

I den siste uken er situasjonen for fagorganisasjonen trådt inn i en ny og avgjørende fase. Det har skjedd rystende begivenheter som har sitt utspring i at Landsorganisasjonens nestformann, Ludv. Buland, på vegne av Landsorganisasjonen og 4 forbundsformenn undertegnet de 43 yrkesorganisasjonenes henvendelse til Reichskommissar Terboven, med protesten mot de rettsløse tilstande som er skapt av Nasjonal Samlings styre.

Tirsdag den 17 juni ble Landsorganisasjonens formann, Jens Tangen, kaldt til konferanse hos sjefen for den tyske "sosialavdeling", Kasper. Herr Olsen skulle tre inn som ny nestformann i hans sted. Tangen advarte mot et slikt skifte, ut fra den sikre innstilling at Erling Olsen etter sine nazi-bravader overhodet ingen tillit har blandt noen skikkelige fagorganiserte arbeidere. En kan også gå ut fra at Tangen klart og utvetydig har gjort tyskerne oppmerksom på at når Buland skrev under på den mandige protesten overfor Terboven, så var det ikke noe han gjorde på egne vegne og av egen drift, men at det var med sekretariatets godkjennelse - og at hele den fagorganiserte arbeiderklasse deler det syn som kom til uttrykk i henvendelsen.

Dagen etter, onsdag 18. juni, ble samtlige 43 som undertegnet innkalt til møte i Stortinget. Møtet var i innkallelsen berammet til kl. 11, men tiden gikk. Først kl. 12 behaget det den høye herr Terboven å innfinne seg. I hans følge var en del tyske offiserer foruten den kst. Hagelin med "stab".

Terboven gikk opp på presidentstolen, trakk opp et manuskript og begynte å lese opp en tale. Han sa bl.a. at de 43 organisasjoner ikke representerte noe som helst i Norge, hvor det fins tusenvis av foreninger som ikke hadde protestert mot N.S. Så skjelte han ut Nygårds-vold, Hambro, jødene og liberalismen og var stolt over hvor mandig (!) nazistene optror i motsetning til demokratene som bare skjuler seg bak foreningene sine. Landsorganisasjonen og Buland ble nevnt flere ganger.

Tilslutt ropte han opp navnene på fem stykker, generalsekretær dr. Berner i Legeforeningen, advokat Paul Frank i Norges Handelsstands forbund, Ludv. Buland, formannen i Kommuneforbundet Torbjørn Henriksen og formannen i Norsk Postforbund, Oscar Røyne.

Da de var trådt fram, sa Terboven kalt og kynisk, at nå skulle de få anledning til å tenke lenge over det de hadde gjort, så ga han et vink og de oppstilte tyske politifolk trasket fram og førte dem ut. De ble satt inn i fengslet på Møllergata 19.

Da Terboven var ferdig med sin oplesning, gikk han og en ny gjeng med folk kom inn. Det skulle senere vise seg å være de "kommisarere" som skulle settes inn i de gjenstridige organisasjonene.

Kst. Hagelin tok nå ordet og sa noe om at NS. ikke hadde tenkt å gripe inn mot landets foreninger, men etter henvendelsen til Terboven hadde han (!) måtte ta affære. Han ga beskjed om at en gruppe av de 43 organisasjoner skulle oppløses. Dette gjalt de vitenskabelige organisasjoner (foreningene av vitenskapsmennene ved Universitetet og høyskolene i Trondheim, Bergen, As m.v.) For en annen kategori - yrkesorganisasjoner som Legeforeningen, Sakførerforeningen, lærerorganisasjonene m.v. skulle det innsettes kommisarere. For de forbund i Arbeidernes faglige landsorganisasjon, hvis formenn var arrestert, skulle det utpekes etterfølgere i samråd med organisasjonene.

Imidlertid ble Norsk Telegraf- og Telefonforbund satt i en unntagelsestilstand blandt de forbund av Landsorganisasjonen som hadde undertegnet henvendelsen. I dette forbund ble formannen avsatt og det

ble innsatt en "kommisar" en av de få nazistene ved Telegrafvirket, en overordnet som ikke har medlemsskap i forbundet. (Vi kommer nedenfor nærmere tilbake til det som er skjedd i dette forbund.)

Foruten de tre faglige ledere som ble arrestert under så dramatiske former i møtet i stortinget, er senere også den fante av under-skriverne, lokomotivfjellernes formann Tom Arvestad arrestert. Han var reist til sitt forbunds landsmøte på Tonsasen turisthotell. Under landsmøtet ble han tatt av lensmannen i bygda!

Senere på dagen den 18 juni ble Jens Tangen og advokat Hansteen tilkaldt til dr. Kasper, som meddelte hva som var skjedd og ba Tangen utpeke nye formenn i de forbund der formannen var fongset.

Tangen kunne ikke gå med på det, og sekretarietet har godkjent hans holdning og sagt at lover og bestemmelser må følges, så der formannen er borte er det nestformannen som i tilfelle må rykke opp.

Det som nå er skjedd har imidlertid gjort det klart for de ledende krefter i fagbevegelsen, såvelsom for medlemmene at situasjonen er blitt uholdbar. Fagbevegelsen ser ut til denne omgang å være nådd veis ende.

Fagorganisasjonen har tilpasset seg de nye forhold. Okkupasjonen har ført med seg så langt det har vært forenlig med medlemmenes interesser. Det er mange som mener at fagorganisasjonen til sine tider har gått for langt i så måte. Når den har gjort det, er det under vekten av hvor verdifullt arbeidernes samhold er nettopp i denne kritiske og skjebnetunge tid.

Men fagorganisasjonens bestrebelser er møtt med løftebrudd og svik med renker og anslag, samtidig som "kontrollen" er skjerpet, det vil si at det stadig er lagt nye hindringer i veien for fagorganisasjonens kamp for skikkelige løns- og arbeidsforhold m.v.

Nå er skjebnetimen åpenbart kommet. Ledende tillitsmenn settes fast når de handler på ansvarlig vis til varetagelse av medlemmenes interesser. Linjen med innsettning av nazistiske kommisærer er innledet. Det er varslet nye utskiftninger av tillitsmenn, som bare har den feil at de ikke vil bøye seg under det nazistiske ak.

Og på toppen av det hele har vi fått den såkaldte "Forordning om foreninger" - som tar sikte på å legge alt foreningsliv - unntatt de rene ervervsorganisasjoner, inn under NS.

Det er tatt avgjørende skritt i denne retning. Hvis vi ikke motsetter oss denne nazifiseringsaksjonen, vil vi vanskelig kunne gjøre det siden. Heldigvis er medlemmer og tillitsmenn klar over situasjonen og fagorganisasjonens medlemmer vet hva de har å gjøre. Medlemmenes innretter seg etter hvert som kjennskapet til det som er hendt kommer ut.

Den opprøpning bror seg mer og mer gjennom hele fagorganisasjonen at sånn som det nå har utviklet seg, kan ingen hederlig arbeider for sin samvittighets skyll unnlate å avbryte sitt medlemsskap. Derfor bror parolen om kontingentstreik og utmøllelse seg som en farsott i foreningene og på arbeidsplassene. Det er en riktig parole. Den vil bli forstått og fulgt av de hundretusener som er ried i sin faglige organisasjon og som ikke rolig og uanfæktet vil se at den faller i hendene på nazipakket. De var de heller selv hånd om saken - de vet at fagorganisasjonen da engang vil erosta igjen, og vil bli det den engang var, en fri fagbevegelse med rett og evne til å verne om arbeidets kår.

I Korsk Telegraf- og Telefonforbund ble som nevnt fungerende formann, Bernhart Andresen avsatt og en kommisær, vaktsejef H. Eliassen innsatt. Eliassen overtok på stående fot forbundets kontor og eiendelene. Selv vil e han imidlertid ikke ta formannshvervet og han skal ha sendt søknad til Innenriksdepartementet om å få slippe å ta det. Han har begrunnet det med at han ikke har spor rolig på forbundet!

Han prøvet først å true nestformannen, Aksel Eeg, til å ta formannstillingen. Han nektet. Også sekretæren, Karsten Sølvberg var under press, men nektet å ta formannstillingen. Utgangen på det hele ble at det eneste av forbundsstyrets medlemmer som har stilt seg til tjeneste for NS, Lauritz Jakobsen, fra Kråkstad er utpekt som ny formann.

Det er neppe nødvendig å fortelle at den nye "formann" er møtt med en enestående mistillit blant medlemmene. Flere avdelinger har gitt sin tilslutning til Bernhard Andresens holdning, og medlemmene melder seg ut i stort tall.

Den nye "kommissær" har etter samråd med den nye "formannen" sendt ut dette sirkulære som taler et tydelig språk om hva en har i vente:

Fra .....

Til samtlige tilsluttede foreninger.

" Etter prgr. 3 i forordningen av 17. juni 1941 om foreninger har Innenriksdepartementets sjef ved brev samme dag beordret under skrevet

vaktsjef H. Eliassen

Oslo Telegrafstasjon,

som kommissær (fullmektig) for forbundet. (midlertidig ordning).

Herr Bernhard Andresen er trådt tilbake etter Innenriksdepartementets bestemmelse.

Med hjemmel i nevnte forordning bestemmer kommissæren herved:

Forbundets og de tilsluttede foreningers arbeid skal uten avbrudd eller forstyrrelser av noen art fortsette i medlemmenes interesse som hittil, overensstemmende med kommissærens anvisninger. Ingen møter, generalforsamlinger eller lignende kan holdes i foreningene, ingen disposisjoner foretas og således heller ikke beslutning om formuesforhold fattes, uten samtykke av kommissæren.

Hverken forretningsmaterieil eller papirer av noen art må fjernes eller tilintetgjøres. Innberetning med regnskap og statusoppgave (balansekonto) som viser formuesforholdet pr. 17. juni 1941 i hver enkelt forening bes tilsendt uavgjente, undertegnet av valgtelemne formann, parafert av kassereren og attestert av eventuell revisor.

Hver enkelt funksjonær og enhver som har tillitshverv i foreningene er personlig ansvarlig for at det blir forholdt i samsvar med dette.

Formannen i hver enkelt forening bes straks underrette alle funksjonærer og tillitsmenn i sin forening om dette og bes omgående sende hit legitimasjon fra disse for at slik underretning er mottatt."

Sekretæren i Norges Fiskarlag, Klaus Sunnanna, er av de tyske myndigheter beordret vekk fra sin stilling i laget.

Arbeidseiverforeningens mann i Harstad o.r.sakf. Håland er arrestert.

Vær i denne alvorlige situasjon våken og mulig. Nå gjelder det som aldri før å holde stand i kampen for å gjenskrive og

ERI FA BEVEGELSE

Arbeidernes

redaksjon
Arkivet

Linderud

Oslo, 5. juli 1941.

Kamerat !

Mandag den 30. juni sendte Arbeidernes faglige landsorganisasjon nedenstående henvendelse til Reichskommisariat:

Til Reichskommisariat.

Da Landsorganisasjonens ledelse ble skiftet ut den 28. september i fjor, ble det meddelt Landsorganisasjonen både av de tyske og norske myndigheter, at det ikke ville skje videre inngrep utover den foretatte utskiftning, og at fagorganisasjonen ellers ville få utøve sin faglige og økonomiske virksomhet som før.

På dette grunnlag tok de faglige organisasjoner den foretatte utskiftning til etterretning, et standpunkt som også fikk medlemmenes tilslutning.

Utviklingen i de 9 måneder som er gått senere har imidlertid i stadig sterkere grad skapt den oppfatning hos både medlemmer og tillitsmenn, at grunnlaget for denne stillingtagen fra organisasjonens side etter hvert har sviktet.

Mest av alt har lønsspørsmålet stått i forgrunnen i medlemmenes interesse i denne tid. Arbeidet for medlemmenes lønns- og arbeidsvilkår har alltid vært ansatt som fagorganisasjonens hovedoppgave her i landet. Den uopphørlige prisstigning og den stadig stigende vareknapphet har bevirket at denne oppgave i de siste 9 måneder stadig har vært i høyeste grad aktuell.

Bortsett fra mindre tillegg for enkelte grupper har det imidlertid ikke vært mulig for fagorganisasjonen å opnå en løsning av dette spørsmål som kunne ansees som endog tilnærmelsesvis holdbar.

Det dyrtidstillegg som arbeidsgiverne gikk med på å betale under forhandlingene i november ifjor ble nektet godkjenning. Nye almindelige dyrtidsforhandlinger er det ikke gitt adgang til å oppta.

Vi har ved en rekke anledninger gjort det ærede Reichskommisariat bekjent med hvordan medlemmene og organisasjonen ser på dette spørsmål, og hvor uholdbar den nåværende situasjon er, jfr. sist vårt brev av 7. april d.å. Disse henvendelser har imidlertid dosværre vist seg resultatløse.

Etter det siste års erfaringer ser vi oss nødt til å konstantere, at de faglige organisasjoners innflytelse på behandlingen av lønsspørsmålene etter hvert er blitt sjaltet helt ut. Meglingsmyndighetene har fått sitt virkeområde stadig sterkere begrenset og er for nåværende så vist vi kan skjønne uten enhver reel innflytelse på behandlingen av disse spørsmål, noe som kommer klart til uttrykk i de nye bestemmelser om behandlingen av lønns- og arbeidsvilkår som ble sendt ut fra Sosialdepartementet den 10. juni d.å.

Selv en så begrenset sak som betaling av full feriegodtgjørelse til arbeidere som på grunn av de ekstraordinære forhold har vært henvist til å arbeide en del av det forløpne år på innskrenket drift, er tatt ut av partenes hånd, og den ordning som er oppnådd i forhandlinger med Norsk Arbeidsgiverforening har ikke kunnet få den fornødne godkjenning.

Under disse omstendigheter blir hovedorganisasjonens arbeid med lønsspørsmålene etterhvert formålsløse.

Også når det gjelder de indre organisasjonsspørsmål har utviklingen siden september gått i en retning, som ikke har kunnet unngå å vekke uro både blandt organisasjonens medlemmer og dens tillitsmenn. Kontrollen med pengedisposisjoner er skjerpet. Den utøves nå også når det gjelder rent interne organisasjonsspørsmål som medlemskontingentens størrelse og den er anvendt som foranledning til at det utøves kontroll også over organisasjonsmessige vedtak som ikke har noe med organisasjonens økonomi å gjøre, som eksempelvis fastsettelse av dagsorden til regulere møter i

organisasjonsinstansene, utkast til vedtak på disse møter m.v. Gjennom Reichskommisariatets brev av 2. mai d.å. er det nå meddelt Landsorganisasjonen, at alle besettelser av tillitsmannshverv og funksjonsstillinger i fagorganisasjonen heretter vil være avhengig av forutgående søknad til Reichskommisariatet. Ansettelsen eller valget skal godkjennes av Reichskommisariatet på forhånd. Vi kan ikke skjønne annet enn at medlemmenes adgang til selv å bestemme over sine organisasjoner med dette skrift har fått et grunnskudd.

Det er gjentatte ganger understreket overfor oss, at fagorganisasjonen både av hensyn til bestående forordninger og i egen interesse strengt skal avholde seg fra enhver innblanding i politiske spørsmål.

Det er vårt bestemte inntrykk, at både hovedorganisasjonene og de enkelte foreninger og samorganisasjoner lojalt har båret seg for denne hestilling.

Det finnes imidlertid forføyninger fra de offentlige myndigheters side, som fagorganisasjonen ikke kan unnlate å ta stilling til. Dette er tilfellet hvor offentlige myndigheter treffer forholdsregler, som blir oppfattet som en press på den enkelte i hans arbeid, eller som tilsidesettelse av lov-, reglements- eller tariffbestemte grunnsetninger for den offentlige arbeidsvirksomhet. Medlemmene ventet og krever, at fagorganisasjonen i slike tilfeller skal gjøre deres syn gjeldende og etter evne varetta deres interesser på rette vedkommende hold. Organisasjonen må ha rett til å gjøre dette, skal den kunne bestå. Organisasjonens tillitsmenn deler helt ut denne oppfatning. Foreningens to henvendelser til herr Reichskommisar Torboven den 3. april og 15. mai d.å. ble tiltrådt av alle offentlige tjenestemansorganisasjoner i Landsorganisasjonen og av Landsorganisasjonens nestformann på Sekretariatets vegne ut fra dette syn.

Det er med noen beklagelse vi har konstantert en avgjørende forskjell i oppfatningen hos myndighetene og innen organisasjonen i dette spørsmål. De forføyninger som i denne forbindelse er truffet mot tillitsmenn i våre organisasjoner har vakt oppsikt innen organisasjonen.

Sekretariatet utarbeidet fagorganisasjonens arbeidsprogram for 1941 i full erkjennelse av at forholdene for tiden er ekstraordinære, og at fagorganisasjonen må ta skyldig hensyn til denne kjenngjøring slik som også alle andre institusjoner i samfunnet må gjøre det. Organisasjonens medlemmer har vist full forståelse for dette og har gått inn for arbeidet etter de linjer som ble trukket opp i programmet.

Det er imidlertid både fra medlemmene og fra de enkelte tilsluttede organisasjoner under behandlingen av disse spørsmål blitt meget kraftig understreket, at tilpasningen til den ekstraordinære situasjon ikke må gå så langt, at fagorganisasjonen kan sies å prisgi sitt eget grunnlag.

Etter nøye å ha overveiet situasjonen har vi ikke kunnet unngå å komme til det resultat, at dette punkt nu er nådd. Sekretariatets medlemmer er under de oppståtte forhold ikke istand til å arbeide i samsvar med det grunnlag de er valgt på, og som er tilrettelagt gjennom organisasjonens lover, og i samsvar med det som vi vet at medlemmene ventet og krever av den organisasjon de selv skal holde oppe med så store oppofrelser.

Under henvisning til hva vi foran har anført, må vi på det inderste henstille at det nå blir tillatt opptatt megling om dyrtidstillegg. Videre at de arresterte tillitsmenn blir løslatt og gitt adgang til igjen å tiltre sine stillinger. Hvis myndighetene ikke kan medvirke til at tilfredsstillende arbeidsmuligheter for fagorganisasjonen kan tilveiebringes, vil det ikke lenger være grunnlag for at vi kan fortsette i våre stillinger.

Henvendelsen er undertegnet av Landsorganisasjonens formann, Jens Tangen, hovedkasserer I.B. Aase og samtlige medlemmer og varamenn til sekretariatet som er i funksjon, nemlig Hans Flateby, Chr. Henriksen Nic. Ness, Albert Raen, Josef Larsson, Henry Hansen, Rasmus Rasmussen,

Edv. Stenklev, Nils Heggland, Alfred Ljøner, Neimi Lagerstrøm og Emil Torkildsen.

Dagen etter at henvendelsen ble oversendt tyskerne, ble Tangen innkaldt til sjefen for den tyske "sosialavdeling" Kasper. I konferansen hos Kasper deltok også adv. Hansteen og Henry Hansen. Senere samme dag ble Tangen innkalt til Gestapo.

En kan gå ut fra at Landsorganisasjonens formann under disse møter med tyskerne nærmere har utdypet organisasjonens syn på sakene, og at han har klargjort for dem den uro som hersker blant organisasjonens tusener av medlemmer over de alvorlige anslag som er gjort mot organisasjonen i det siste. Tyskerne har sikkert fått tydelig beskjed om at fagorganisasjonen ikke vil brye undav, men uavkortet fastholde de krav som er stilt.

I den senere tid har alle forbundets hovedstyrer vært samlet til møter og de har alle enstemmig sluttet opp om den holdning Landsorganisasjonen har inntatt.

Noe svar fra tyskerne foreligger ennå ikke når dette skrives. Fra tyske hold er det opplyst at rikskommisær Torboven har mottatt Landsorganisasjonens skrivelse, og at det er han som skal treffe avgjørelse. Han er imidlertid "bortreist".

For vårt vedkommende er imidlertid situasjonen blitt helt avklart. Landsorganisasjonens ledelse har ved sin kloke og uredde aksjon stilt opp vårt program.

De har alle tillitsmenn fra øverst til nederst og alle voksne og gode medlemmer med seg. Som en mann står organisasjonens tusentall av medlemmer bak de krav som er reist - og de vet også hva de har å gjøre hvis og når tyskerne slår til. Det er ingen gitt å vite hvordan våre mostandere velger å innrette seg. De kan sin vane tro gå til arrestasjoner og avsettelse, de kan sette inn nazi-kommisærer, de kan bruke dette som påskudd til å forordne innføring av "arbeidsfront" med tvangs-kontingent o.s.v. men hva de enn gjør, vil det ikke lykkes for dem å bryte det samhold som er tilstede. Likviderer naziene vår frie fagbevegelse, blir tillitsmenn og medlemmer å finne utenfor organisasjonen. Ingen tillitsmann, intet medlem er tilkjøps. Ingen går på akkord. Nå er skjebnetimen inne for organisasjonen vår. I denne alvorlige situasjon holder vi alle stand!

Det ser ut til å være påkrevd å innskjerpe nødvendigheten av å være på vakt mot provokasjoner. For naziene synes intet middel være for simpelt. For et par dager siden inneholdt Oslo-avisene et opprop "til kamp mot bolsjevismen", undertegnet av en rekke faglige organisasjoner. Så en litt nærmere etter ville en oppdage at de organisasjoner som sto under oppropet var de som etter møtet i Stortinget 18. juni mistet sine ledere, ble satt under formynderskap og fikk innsatt "kommisærer". Det er antagelig disse kommiserer som har fått istand dette oppropet. Det har ikke vært forelagt noen av de organisasjoner som hadde undertegnet.

Det var imidlertid egnet til å vekke den største oppsikt at også Norsk kommuneforbund var med blandt underskriverne. Det skulle vel være unødvendig å opplyse at underskriften er et falsum. Det hele er en frekk provokasjon. Norsk kommuneforbund og dets tillitsmenn og styre har solvsagt ingen befatning hatt med dette oppropet.

Forbundet har sett seg ned til å sonde ut til avdelingene følgende melding:

"Idag er inntatt i avisene et "Opprop til det norske arbeidende folk Blandt de organisasjoner som angivelig har undertegnet oppropet er Norsk Kommuneforbund. Vi vil med dette meddele at forbundets tillitsmenn og forretningsutvalget overhodet ingen befatning har hatt med nevnte opprop. Det er rett og slett et misbruk av forbundets navn som har funnet sted uten forbundets vidende."

Forbundet har også gjort forsøk på å få legen dementert i aviser og kringkasting, men det har ikke lyktes.

Vi gir igjen det råd. Vær på vakt mot provokasjoner av enhver art. Gå ikke på noe av det som publiseres uten at du har undersøkt saken på rette hold!

Vi kan nevne nok et grellt eksempel på provokasjon av samme slag. I et annet opprop "mot bolsjevismen" fra næringslivets menn fantes direktør Alf B. Bryns navn blandt underskriverne. Han var den eneste "hvite mann" på papiret. Ellers var underskriverne den kjente N.S. direktør.

Heller ikke Bryn hadde undertegnet. Da han fikk se at hans navn var misbrukt forlot han på dagen sin stilling som direktør i Forsyningsdepartementet!

En tid som den vi nå gjennomlever krever menn og manns mot. Hver og en av oss kan før eller senere bli stilt på prøve. Vi skal stå fast! Ikke la oss overrumple eller kue. Tillitsmenn og medlemmer står skulder ved skulder, og gjør den innsats de evner i kampen for

FRI FAGBEVEGELSE

XXIX

Oslo, 12. juli 1941.

Kamerat!

Sekretariatets sterke og klare henvendelse til Reichskommisariatet har vunnet anerkjennelse og fått stor tilslutning blandt fagorganisasjonens medlemmer. Det hersker allmindeligg tilfretshet med at organisasjonens høyeste ledelse har sagt tydelig fra - og med de krav som er stilt, og hvis oppfyllelse er forutsetningen for organisasjonens fortsatte beståen og virke. Medlemmer har i likhet med tillitsmennene fått forståelsen av at den seneste tids utvikling har virket til å gjøre situasjonen uholdbar, og de står samlet bak kravene om at de arresterte tillitsmenn må settes på frifot, at linjen med innsetting av nazi-kommisarer må oppgis, at det må bli slutt på inngrepene og at fagorganisasjonen igjen må få tilbake in hevduvne rett til å verne om arbeidsfolkets økonomiske og faglige interesser. Medlemmene forstår fullt ut de vanskeligheter ledelsen har hatt og har å kjempe med, og står last og brast med sine tillitsmenn i denne for fagorganisasjonen avgjørende stunn. Naziene vil i fagorganisasjonen møte bare en vilje og en oppfatning. Den dekkes av ordene i sekretariatets henvendelse til tyskerne.

Sekretariatet har sakt klart fra. Medlemmene gjør det i sterk grad på sin side og på sitt vis. Fra alle kanter av landet, fra alle forbund og yrker, meldes om oppslutning om sekretariatets holdning. Det strømmer inn protester mot fengslingen av tillitsmennene og krav om at de må bli friggitt. Arbeiderne i Sauda har således sendt en protest direkte til Reichskommisariatet.

I de forbund der formannen er arrestert eller avsatt - og også i de andre forbund - er det en påtagelig og sterkt omseggripende tendens til stans i kontingentbetalingen, og foreninger og forbund - særlig da de forbund som er i brennpunktet nå - har fått en masse utmeldelser. Medlemmene gir på denne måten tilkjenne sin protest over arrestasjonene og inngrepene, og sin misnøye med den utvikling vi har hatt og som har bisset og bunnet arbeidernes faglige organisasjon.

For Telegraf- og Telefonforbunnets vedkommende har innsetning av "kommisar" ført til spontane masseutmeldelser. En regner med at omkring 75% av medlemmene i Oslo har meldt seg ut, og situasjonen utover landet frembyr et lignende bilde. Også Norsk kommuneforbund har hatt mange utmeldelser og sterk svikt i kontingentinnbetalingen.

Den norske fagorganiserte arbeider omfatter sin organisasjon med en dyp og inderlig hengivenhet. Han har med bekymring og misnøye vært vitne til overgrepene, de stadige krenkelser av organisasjonsretten og det vedvarende nazitrykk og de mange inngrep. Han har visst og vet at det er en grense for hvor langt en kan gå i retning av å tilpasse seg og avfinne seg med situasjonen og de fremmede maktnavere. For dem som har slitt og kjempet, og bygd organisasjonen møysommelig opp, er det et veldig offer å bryte med organisasjonen. Et slikt skritt tar de bare hvis de er tvungne til det og gjør de det i kjerlighet til organisasjonen.

Heller enn å se organisasjonen bli kompromittert, heller enn å se den bli et underbruk av fremmede og hjemlige nazister, tar de etter moden overveielse og nøye prøving et brudd. Det er mangen en traust og trofast sliter som har hatt lange våkenetter i denne tida, mange stille oppgjør har funnet sted, men for alle har svaret vært greit:

Organisasjonen er tømret opp til vern om arbeidsfolkets dyreste livsinteresser. Så lenge den får bestå som en fri organisasjon, så lenge den er skikket til det den er ment å tjene, så lenge den ikke misbrukes av landsforedere og klassefiender - så lenge slar vi ring om

den og ingen makt i verden skal skremme oss vekk fra å kjempe for å holde organisasjonen oppe. Men - skal den bastes og bindes, skal den misbrukes og kompromiteres, skal den tvangsrettes og nazifiseres, da sier hundretusener hederlige norske arbeidere stopp! Før organisasjonen skal bli et redskap i hennene på våre motstandere, før sørger vi selv for å oppløse den nedenfra! Gir ikke tyskerne et imøtekomende svar på sekretariatets henvendelse, skjer ikke bare det at de ledende tillitsmenn legger ned sin hverv - da vil organisasjonen bli tømt for medlemmer. Det vil også skje hvis tyskerne velger å slå ned på de tillitsmenn som modig har sagt fra, hva enten de velger å la dem avsette eller kaste i fengsel.

Tyskerne forstår også hva de kan vente seg, hvis de går til aksje overfor fagorganisasjonen. Det er vel også derfor at det haler ut med deres svar på henvendelsen. I denne uken har L.O.'s formann gjort flere forgjeves forsøk på å komme i kontakt med den tyske "sosialavdeling"s ledere.

Om det ennå ikke er kommet noe svar, om ikke noe er skjedd, skal en imidlertid ikke lulle seg inn i den innbildning at den hellige grav er vel forvart. En skal bl.a. ikke se bort fra muligheten av at naziene vil nytte dette høve som påskudd til å gjennomføre en omlegning av fagorganisasjonen til "arbeidsfront" etter tysk mønster. Det er jo det de innerst inne og mest brennende ønsker. Når de ikke har gått på hittil, skyldes det i utvilsomt i første rekke mangel på habile ledere. De som har stilt seg til tjeneste for naziene er for få og for lurvete til at de kan bys fram, og derfor letes det nå med lys og lykt etter folk som kan "sette på" når andre skal sparkes ut. Det forlyder at det er renegaten Erling Olsen, (som også er nevnt i forbindelse med direktør-stilling i det nye "fagforeningskontoret"), som har fått jobben med å finne de nye faglige ledere. Han skal ha fått i oppdrag å lete fram 400 mann! Det er sikker ingen lett oppgave. Forrederer og overløpere vokser heldigvis ikke på trær i landet. Og at det ikke er så rare fangsten har hittil har gjort viste jo de få underskriftene han hadde greid å samle på det forferdelig oppropet til fagorganiserte arbeidere i forbindelse med møtet utenfor Universitet. (I parentes bemerket var det nemlig "kampfelle" Olsen som fikk det istann og han hadde ikke spurt en eneste en av de andre om de ville skrive under).

Nei, vi kan slå fast at det ikke er mange som svikter. I hundretusener holder de fagorganiserte stann mot naziene. Det vil quislingene merke om de prøver seg med de kunstene de tyske mestrene har lært dem!

Om kvellen fredag 4. juli ble sekretæren i Norsk kommuneforbund Arthur Karlsen, arrestert av Statspolitiet og dagen etter kom politiet også og tok forbundets hovedkasserer Karl Furuskiegg. Det var disse to tillitsmenn som hadde undertegnet protesten mot misbruket av forbundets navn i et annet opprop i forbindelse med møtet ved Universitetet. Sammen med dem ble også formannen i Oslo Sporveisbetjenings forening, Alf Ottesen, arrestert. Han hadde sørget for å slå opp i Sporveienes hvilehytter rundt skrevet fra forbundet til avdelingene. Etter å ha vært i forhør, ble de alle løslatt mandag kvell etter å ha sittet inne i 3 døgn.

Nordpå har det vært tallrike arrestasjoner i det aller siste. En rekke av arbeiderbevegelsens mest kjente folk er satt fast. Bl.a. er Landsorganisasjonens Nord-Norges sekretær, Gunnar Braathen, fengslet. Likeens Samorganisasjonens sekretær i Tromsø, Alf Olsen, redaktøren i det tidligere "Nordlys", Ingv. Jaklin, redaktør og tidl. ordfører i Vardø, Peder Holt, forretningsfører Petter Hansen og flere. I Narvik er det i alt arrestert vel 50 stykker. I Tromsø et lignende antall. De skal være sendt til en nyopprettet konsentrasjonsleir på Lanes syd for Tromsø.

I Sarpsborg har en rekke av de mest kjente borgere av byen daglig meldeplikt hos Gestapo. De har hatt den tvilsomme fornøyelsen helt siden mai måned. Blandt de som har denne meldeplikt er Samorganisasjonens tillitsmenn O. Lauritzen og H. Bierkholdt.

Som nevnt tidligere har fagforbundene sluttet seg til sekretariatets henvendelse. Norsk Telegraf- og Telefonforbund, som ble satt i en særstilling etter "Stortings-møtet" der Terboven avsa sin dom, har også på tross av formynderskapet gitt sin tilslutning til L.O. Denne beslutningen, truffet som den er under særegne vanskelige forhold, fortjener å bli kjent utover forbundets grenser og vi gjengir den derfor her:

Den lyder:
" Norsk Telegraf- og Telefonforbund, som er tilsluttet Arbeidernes faglige Landsorganisasjon, behandlet i sitt forbundsstyremøte mandag den 7. juli 1941 den skrivelse som sekretariatet i Arbeidernes Faglige Landsorganisasjon har sendt Reichskommisariatet den 30. juni 1941, samt den spesielle stilling vårt forbund er kommet i ved tilsettelsen av kommisar i forbundet.

Såvidt oss bekjent, er vårt forbund det eneste i Arbeidernes Faglige Landsorganisasjon som har fått kommisar, hvilket har skapt uro og engstelse blant forbundets medlemmer.

Forbundsstyret vedtok følgende forslag, som vi herved oversender Reichskommisariatet:

"Forbundsstyret gir sin tilslutning til den skrivelse Sekretariatet den 30. juni 1941 har sent Reichskommisariatet.

Videre uttaler forbundsstyret sin enighet i de to henvendelser til Reichskommisar Terboven den 3. april og 15. mai 1941, som beklageligvis førte til avsettelsen av forbundsformannen, Bernhard Andresen, og innsettelsen av kommisar Eliassen. Dermed er vårt forbund det eneste forbund i Landsorganisasjonen som har fått innsatt kommisar, og er således satt i en særstilling.

Slik som dermed situasjonen har utviklet seg, er forbundsstyret etter samvittighetsfulle overveielser nødt til å konstatere at det dessverre ikke lenger finnes grunnlag for at det kan fortsette.

I tilfelle av at det ikke er mulig å trekke den oppnevnte kommisar tilbake og sikre tilfredsstillende arbeidsmuligheter for forbundet, må forbundsstyrets medlemmer på samme måte som Sekretariatet, meddele at de samtidig nedlegger sine tillithverv."

a r b ø d i g s t

Jens P. Finne (s.)	Axel Eeg (s.)	Th. Fredenlund (s.)
Thyra Ugelstad (s.)	Ivar Olsen (s.)	Karsten Sølvberg (s.)

Skrivelsen som er sent til Reichskommisariatet, er som man vil se undertegnet av alle de medlemmer og varamenn til forbundsstyret som er i funksjon, på et unntak nær. Lauritz Jacobsen, Kråkstad mannen som stilte seg til tjeneste for NS, og tok formannsjobben da NS trykte på. Har stått alene mot fordi han fant uttalelsen ikke å være "til forbundets beste og i medlemmenes interesse".

Alle skikkelige norske arbeidere og alle gode tillitsmenn står fast og holder ryggen rak. Vi skal fortsette å gjøre det. Nå må det ikke bli noen vakling i geleddene. Vi står sammen, skulder ved skulder i vårt arbeid for et fritt land og en

FRI FAGBEVEGELSE.

[N. 24]

Oslo, 19. juli 1941.

Kamerat:

Arbeidernes faglige Landsorganisasjon har ennå ikke fått svar på henvendelsen til Reichskommissar av 30. juni, og de krav som henvendelsen inneholdt, er ikke oppfylt. Tross en serie purringer og gjentatte henvendelser til den tyske avdeling som Landsorganisasjonen har vært henvist til å "samarbeide" med, avdelingen for "arbeid og sosialvesen" som ledes av herr Kasper. De tillitsmenn som ble kastet i fengsel fordi de på organisasjonens vegne sa fra om de uhyrlige tilstande NS-styret har ført land og folk opp i. L.O.'s nestformann Ludv. Buland, Kommuneforbundets formann Thorbjørn Henriksen, Lokomotivforbundets formann Narvestad, og Postforbundets formann O. Røyne, sitter fremdeles arrestert, og det foreligger ikke noe tilsagn om at de vil bli satt på frifot. Og det foreligger heller ingen konkret innrømmelse av de øvrige krav sekretariatet har satt opp som betingelse for å kunne fortsette i sine tillitsverv.

I hele forrige uke gjorde Landsorganisasjonens ledere daglige forsøk på å komme på talefot med tyskerne. Først lørdag ble de tatt mot til en konferanse hos herr Kasper. I denne konferanse deltok Jens Tangen, adv. Hansteen og Henry Hansen. De ble møtt med den noe overraskende beskjed at den tyske sosialavdelingen heretter ikke ville komme til å ha noe mer med fagorganisasjonen å gjøre, men at den virksomheten denne hittil har utøvd fra nå av skal gå over til det nye "Fagforeningsdirektoratet", der den for ganske andre meriter enn fagforeningsarbeid kjente nazist, den nye "ordfører" i Aker, Edv. Stenersen, skal være generaldirektør og overløperen Erling Olsen direktør. Herr Kasper laget så et takk og farvell - men det lyktes ikke å få noe ut av ham med hensyn til det som L.O. hadde reist i sin henvendelse til Terboven! Etter denne konferanse har tyskerne tilstilt L.O. og forbundene en skriftlig beskjed om at de har latt seg avløse av dette direktoratet, som har overtatt de funksjoner tyskerne før har forvaltet.

Det er imidlertid ingen grunn til å tru at tyskerne - selv om de gjør denne omgående bevegelse - gir fra seg en tøddel av sin innflydelse. Det er snarere all grunn til å frykte at de vil stramme tøylene. De velger å tre i bakgrunnen, og lar det nye kontoret og de dertil egnede redskaper arbeide for seg. De kan selv gi direktiver, men avlaster seg for alt ansvar i ennå sterkere grad enn hva tilfelle hittil har vært. At dette også er et ledd i bestrebelsene på å ignorere Landsorganisasjonens klare standpunkt til situasjonen, formulert i henvendelsen til Terboven, er neppe noen av fagorganisasjonens tillitsmenn og medlemmer i tvil om.

Landsorganisasjonens ledelse er imidlertid ikke tilsinns å gi noe kjøp når det gjelder de vilkår som er oppstilt fagorganisasjonens fortsatte beståen og virksomhet.

Sekretariatet og forbundenes ledelse fastholder at de arresterte tillitsmenn skal slippes fri, og at det fremtiden gis tillitsmenn fritt leide når de taler organisasjonens og arbeidernes sak, de krever adgang til å arbeide for lønnskompensasjon for den trykkende prisstigningen, de fordrer slutt på inngrepene og innblandingene i interne forhold, fremforalt vil de ha seg frabedt NS.-overgrep og innsetting av nazikommissærer - og hvis disse ønsker ikke blir oppfylt, har de klart og uten omsvøp sagt fra hva som vil skje.

Det er dette som ligger til grunn for det nye vedtaket Sekretariatet har gjort og som alt har vunnet tilslutning i vide kretser av fagbevegelsen. I møte 16. juli er følgende uttalelse enstemmig vedtatt:

Sålenge det ikke er gjort klart hvorvidt det kan regnes med holdbare arbeidsmuligheter for fagorganisasjonen i tiden framover, jfr. Sekretariatets brev til Reichskommissar av 20. juni 1941, vil det etter Sekretariatets mening ikke være grunnlag for fagorganisasjonen til å inntrå i samarbeid med det nyopprettede Direktorat for arbeidsorganisasjonen.

Jens Tangen og andre tillitsmenn fra Landsorganisasjonen har i en konferanse med den nye "fagforeningsdirektør", Stenersen, meddelt om dette vedtaket.

Det er ikke inntrådt noen vesentlig endring i den faglige situasjon når dette skrives. Bortsett fra at det naturligvis må virke inn på fagforbundenes og foreningenes virksomhet at fagorganisasjonen nå er løst fra tyskernes direkte formynderskap, samtidig som organisasjonen tydelig har sagt fra at den ikke vil ha noe med nazifilialen i Trondheimsv. 2 å gjøre før det er gitt forsikring om holdbare arbeidsmuligheter for organisasjonen. Det er derfor nå ingen grunn til å forelegge fagforbunden til sensur, det er ikke påkrevd å søke om godkjenning på økonomiske disposisjoner av noe slag, nå kan foreninger og forbund innrette seg på ikke å la hverken quislingene eller tyskerne kikke seg i kortene. Så får det bli deres sak å ta affære!

Fagorganisasjonen har staket opp sin kamp - og arbeidslinje for den nærmeste tiden. Den er alle fagorganiserte enig i. Og den vil bli fulgt. Velger våre motstandere å la det stå til og vil de ikke innrette seg på de reiste kravene, kommer de med nye renker og anslag, vil de møte en allerede beredt organisasjon, preget av samhold og frihetstrang.

"Kulturopplysnings-departementet" har nå gått til beslag på en mengde utmerket norsk litteratur. Denne gang er det mest arbeiderlitteraturen som skal vekk. Bøker som vi har lært å holde av og som vi har nettgjort oss i arbeidet vårt er nå ute av handelen. Det gjelder bøker av Halvdan Koht, Halvard M. Lange, Einar Gerhardsen, Arnulf Øverland, Norda Grieg, Håkon Lie, H.J. Hjartøy, C.J. Hambro, Sigrid Undset og mange, mange andre. Alle skrifter utgitt av kommunistiske og syndikalistiske forlag er slettet totalt. Hvor latterlig det hele er, forstår vi når to såkaldte bøker er beslaglagt nemlig "Arbeidersangbok" og "Arbeiderbarnas sangbok". Tapelig handling. And kan ikke stenges ute. Tanker kan ikke beslaglegges. Heller ikke en levende melodi:

Norge for folket - fra hytte og hus
sterkt skal det stige som vårvinnens brus
juble sin sang hvor maskinene slår,
nyne ved disk og ved pult på kontor
og storme ut til havets menn som tar sin tørn ombord
Plass for oss alle, plass for alle som vil:
NORGE FOR FOLKET.

Erling Olsen - kommer til å stå som norsk fagbevegelses største quisling. Han gikk ifjor straks etter krigsutbruddet sammen med Halvard Olsen og Håkon Meyer i spenn med nazistene for å forsøke å erobre fagorganisasjonen. Han var med og laget en egen organisasjon til det formålet. Han var med og tilbød nazistene "arbeider-representasjon" i en nazistisk regjering. Han innrettet seg i forvisningen om at "krigen på kontinentet er avsluttet med seier for Tyskland", som det ble uttrykt i et program som han var underskriver av. Da nazistene foretok sitt store kuppet den 25. september ifjor, var han også med og inntok plassen som nazistisk observatør i Landsorganisasjonen. Han utbygget sitt samarbeid med Meyer

Halvard Olsen, Sverre Krogh og andre nazistiske leiesvenner. Han ble medlem av arbeidslov-kommisjonen. Men i fagorganisasjonen ble han enson --. Han ble etterhvert sløv i arbeidet. Likegla med å møte på kontoret. Var mest å finne på restauranter. Han gikk i ørske. Det ble stadig stillere om ham.

Men plutselig trådte han fram på NS' faggruppeorganisasjonskursus og erklærte seg som medlem av "partiet". Nå er han belønnet med stillingen som direktør i det nye Direktorat for fagforeningsspørsmål. Her skal han nå sitte som nazistisk vaktbikje for den organisasjon hvor han i mange år har hatt sitt levebrød. Vi fagorganiserte har ikke mye å vente av ham. Han har ikke lenger noen vilje til at organisasjonen skal arbeide. Han uttalte selv på det nevnte NS-kursus at "Det er staten som skal løse disse spørsmål -". Og han begrunnet sin innmeldelse i NS med at han ville medvirke "til den nyordning som det tyske folk arbeider for". Tydeligere kan han ikke få sagt det: Han er i tysk sold og vil arbeide for at staten skal overta løsningen av fagforeningsspørsmålene.

En slik mann er leder for det kontor som skal overvåke fagorganisasjonens virksomhet. Vi fagorganiserte har noe i vente ser det ut til - - - - .

De kvinner og menn som av Terboven ble avsatt fra sine hverv som formenn i de 43 landssammenslutninger som gjorde den modige henvendelsen av 17. mai i år, slapp ikke med iet. Forfølgelsen gikk videre. De er også allesammen sparket ut av sine yrker. Det er også skjedd etter beslutning fra "høyeste hold". De har fått avskjed i henhold til en skrivelse fra "regjeringspresident" Koch som opptrer på Terbovens vegne.

Denne skrivelsen som er sendt til kst. Johannesen og av ham ekspedert videre til kst. Hustad, lyder:

"De på vedlagte liste oppførte personer har undertegnet den tidligere bekjentgjorte henvendelse til meg av 17. mai 1941, en henvendelse som i sitt innhold i enhver henseende strider mot de retningslinjer som ble trukket opp i Reichskommissars tale 25/9-40. Disse statstjenestemenn har dermed forbrutt seg mot § 1 i forordningen av 4. oktober 1940.

Disse personer har gitt tilkjenne, at de i sin grunnleggende holdning ikke er villige til å understøtte Norges gjenoppbygning. Jeg ventet derfor at de omgående tar de nødvendige skritt til å få undertegnerne fjernet fra statstjenesten. Videre skal de nevnte personer fratras sine øvrige offentlige oppdrag."

Denne nazistiske bambulen rammer blant mange andre også våre tillitsmenn Buland, Narvestad, Bernhard Andresen og Røyne, som alle i tillegg til fengselsstraffen også er kastet ut av de stillinger de hadde! Samme skjebne er rammet de ledende tillitsmenn i de øvrige forbund. Folk med opptil 40 års tjeneste måtte gå på dagen!

De fleste av oss øyner nå avslutningen på krigen, og stadig flere tar opp med seg selv og blant kamrater spørsmålet om hvilken stilling organisasjonen kommer til å innta etter at det nåværende "styre" blir avløst med ordnet, demokrati. Her må vi merke oss at organisasjonene under de nåværende forhold ikke kan ha noen nevneverdig netydning. Hvis de prøver å hevde seg, blir de slått ned på. Og lederne blir satt i fengsel eller konsentrasjonsleir. Organisasjon og diktatur kan ikke trives sammen. Den mangel på samfundsorden, som idag er fremherskende, vekker hos alle gode nordmenn viljen til å kunne ta et skippertak for å bringe tingene på plass igjen. Det er nettopp her organisasjonene skal ta sitt store løft.

F R I F A G B E V E G E L S E

Nr. 25.

26. juli 1941.

Kamerat!

Det er ennå ikke inntrått noen endring i den faglige situasjon. Offisielt har den tyske sosialavdelingen nedlagt sin avdeling for fagforeningssaker, og Landsorganisasjonen har nektet å ha noe å gjøre med det nye Direktoratet for fagforeningsspørsmål å gjøre, før det er kommet tilfredsstillende løsning på de saker som er nevnt i Sekretariatets brev av 30. juni til Reichskommissar.

Riktignok er det holdt et par konferanser med Landsorganisasjonen i det nye Direktoratet, uten at det er inntrådt noen ny situasjon. Landsorganisasjonen fastholder sine krav.

Det har vært meget interessant å følge medlemmenes vakne innstilling i denne tiden. De holder seg nøye underrettet om alt som skjer og inaretter seg etter utviklingen.

Den norske arbeider akter ikke å la seg lure av nazistisk knep og fantestreker. Nå forlanger de gjennomføring av sine krav - eller utsletting av organisasjonen.

Nazistene har utspillet - - -

. V .

Bryggearbeiderne i Oslo.

ER UTE I HÅNDEN. Det forlanges nå at deres organisasjon skal sørge for å ta ut 250 solide bryggearbeidere som skal gå inn i bryggearbeid for den tyske krigsmakt. Organisasjonen har sagt opp som betingelse at tyskerne først skal oppheve forbudet mot at Bryggearbeiderforenings formann Johs. Bye, kan tjenestgjøre ved utsetting av arbeidere. Videre er det forlangt fast lønn for arbeidet, samt at NS-folkene fjernes fra bryggene. Det er holdt konferanser i Arbeidsgiverforeningen, Direktoratet for fagforeningsspørsmål og i Reichskommissariatet. Men noe resultat er ikke oppnådd, idet bryggearbeiderne ikke vil vike på sitt krav. De har henvist til at de får NS bryggeforening overta dette arbeidet, idet denne har skrytt av sine mange medlemmer. Tyskerne vil dog ikke ha noe med denne organisasjon å gjøre, fordi den bare består av løst sammenrasket berme. De mener heller ikke å kunne skaffe de ønskede arbeidere.

Tyskerne har bedt om at dette må søkes ordnet slik at medlemmene frivillig kan melde seg til arbeidet. Bryggearbeiderne står imidlertid fast ved sitt standpunkt og har meddelt ledelsen i Bryggearbeidernes forening at de heller vil bringe sitt medlemskap til utløp enn ta arbeid for den tyske krigsmakt før deres krav er oppfylt.

Nazistene truer nå med å bruke forordningen om rett til utskrivning av arbeidskraft for å få tak i bryggearbeiderne.

. V .

V-KAMPANJEN

går sin gang over hele landet. Smilet hos oss nordmenn blir stadig større. Nazistene har jo rotet noe aldeles forferdelig.

I forrige uke ble en del arbeidere på gardermoen arrestert fordi de hilste med v-tegnet. Det ble gitt beskjed om at enhver arbeider som på noen måte optrådte demonstrerende med v-symbolet uten videre ville bli skutt ned.

Nå sliter nazistene seg ihjel for å overta bruken av v-tegnet. I aviser, på gater, gjerder, biler, trær, vinduer - overalt maler og klistrer tyskerne sine v-tegn. Men like trofast vandrer de

gode nordmenn i deres fotspor og gjør om nazistenes arbeid, og folket ler. Det vet at Vi Vil Vinne - Veidig.

. V .

PÅ FLISA

har det vært stor anti-nazistisk demonstrasjon av gutta i Arbeidstjenesten. De samlet seg til et stort tog og marsjerte gjennom "Flis-byen" syngende frihetssanger. Etterpå samlet de seg til møte og en av karene holdt en manende tale om Norges frihetskrig. Kvinnenes kunne naturligvis ikke se rolig på møte, men så seg ut på politi. Men da dette innfant seg, var alle gutta væk. Den nazistene ga seg ikke. De samlet opp flest mulig navner på de som hadde vært med og gjennomførte et frekt angiveri. Dette førte til flere arrestasjoner. Folkedomstolen skal altså også her få litt å snakke om.

I det hele meldes de om forskjellige demonstrasjoner i de fleste arbeidsleirene. Men ofte er det ellendige matstellet brukt som utgangspunkt. Men ofte er det spontan reising mot den nazistiske propaganda.

Det er således betegnende for stillingen innen arbeidsleirene, at det ikke har vært mulig å samle mere enn omlag 150 gutter til "Den norske Legion" til tross for at det har til dels vært brukt direkte påtrykk for å få guttene til å melde seg.

. V .

DEN NORSKE LEGION

har forresten fått en meget tvilsom tilvekst i disse dager. Norske sjøgutter, som har sittet internert i Tyskland er simpelthen utskrevet til tjereste på den finske front. Slektninger i Norge har nemlig fått hilsner fra dem på deres reise gjennom landet.

Blant de som har gitt sitt navn til støtte for denne nazi-legionen, er også Håkon Meyer. Han går i sin bror Karl's fotspor. Det er riktignok mange år siden "Appelsin-Meyer" holdt forestillinger i sin Nasjonale Legion nå. Men, men - lille Håkon følger da etter.

. V .

RIISER LARSENS SISTE TALE

har vært et almindelig samtaleemne over hele landet. Hvor to har snakket sammen, har de sitert hans radiotale og gitt sine kommentarer.

Forleden sto to konduktører på trikken i Oslo og snakket om talen. De understreket meget sterkt den ide som nazistene kunne vente seg. Imidlertid var det en annen konduktør som hørte samtalen, og da han var medlem av NS, oppfattet han naturligvis samtalen som rettet mot seg. Han overfalt de to andre med de voldsamste trusler. De ga naturligvis det glatte lag igjen. Til slutt måtte nazisten gi seg. Men sendte til gjengjeld anmeldelse til Sporveiens ledelse på sine to kolleger. Saken ble undersøkt, men ledelsen fant ingen grunn til å foreta noen forføyning mot de to nordmenn.

. V .

MATSITUASJONEN

blir stadig vanskeligere. Poteter er det nesten ikke å få tak i. De fleste ønsker seg gjerne noe av de 2-300 000 tonn poteter som i høst ble sendt til Tyskland. Fisk er ikke å få tak i. Makrell, som er en nasjonal sommerkost er ikke å opdrive. Brødet blir stadig tørrere og elendigere, tross bakerens ihvertfallige anstrengelser for å gjøre det spiselig. Det siste er at fløten er borte. Det blir sannlig smutt med fettstoff nå. Ikke flekk, ikke ost, nesten ikke smør, ikke fløte, meget lite melk, ikke natursmilt.

Det er et under at arbeidere i tungt arbeid kan holde ut under slike forhold. Men lenge kan ikke arbeidsprestasjonene holdes oppe på det navrende nivå, når moten tas ut av munnen på de som skal slite og streve.

Enda varsles det nye innskrenkninger i rasjonene. De fleste smiler forresten av de nye kjøttkortene. Nå har vi ikke sett kjøtt på mandavis, og så skal vi plutselig få kjøttkort. Samtidig heter det at vi skal få to kjøttløse dager i uka. Akkurat som om det var noe nytt!

De fleste ville sikkert sagt mye mer på om det hadde blitt innført kjøtt-rasjonering. Lydenne på de besatte øyene. Så langt ca. alle fått høve til å se hvor mye kjøtt de fikk. De skal vi altså bare få se kjøtt på trykk. Det netter i egen mage.

ET TYSK ARBEIDSPERSENT

• V •

er nå utarbeidet for de tyske arbeidsplasser med norske arbeidere. Det er et bemerkelsesverdig dokument, som berør det underlige navn: "Arbeidningsblad for arbeidstagerne ved Fz. St.M. Det kan kanskje være av interesse å se på et par av de tingene som dette dokument holder. Det heter således:

Den tyske forsvarsmakt beskriver det norske rike. Arbeid som blir ydet for den tyske forsvarsmakt, kommer kun det norske rike til gode. Enhver arbeidstager ved det nevnte tjenestested hjelper ja altså med til Norges beskyttelse.

Et annet sted blir dette understreget med følgende oppbyggelige opplysning:

Tyskerer, ulovlig tillegnelse, sabotasje og spionasje til skade for det tyske rike eller den tyske forsvarsmakt blir rettslig forfulgt. Ujernmennene er utsatt for de strengeste straffer, som fullt ut. Ans og dødsstraff.

Hadde det ikke vært en tanke om et slikt reglement hadde vært opprettet for disse hjemlige nazistens virksomhet her i landet før 9. april 1940? Men det er kanskje med erfaring hva sin egen virksomhet er av betydning er kommet istand? Ja, hvem vet?

• V •

AKSEL SCHULTZ

er blitt nazist og tilhenger av den norske Legion på sine gamle dager. For de yngre som kanskje bare husker ham som en forbruker, er det kanskje og ubyre pratsom gammel hallik, kan vi opplyse om han i sin ungdom var lærer. Så vidt vi vet er det ikke flere lærere i en så sørgelig utvikling.

• V •

SKUESPILLERNE

kan nå nottere en utmerket seir. Teaterstreiken er avblåst, alle skuespillerne er sluppet ut av fengslet, alle spilleforbudd er opphevet.

Skuespillerne har med dette vist at det nytter å kjempe mot nazistene, bare en vet å holde sammen. Det er sikkert en lærer skuespillerne ikke kommer til å glemme, og som mange andre gode nordmenn kommer til å dra nytte av i de kommende dager. Ikke minst arbeidernes.

• V •

HAKEKORSTOGET

mot Russland vinner liten tilslutning i Norge. Det er morsomt å høre hvordan nazistene raser. Hvor er den norske kirke nå? Hvor er de ivrige folkemasse for å hjelpe oss i 1941?

Det norske folk svarer: Vi er ikke med på noe hakekorstog. Skal vi, slik som nazistene sier, hjelpe dem i krig, vold, terror, religion og annet fanteri, belønnes vi med noe? De norske nazister. Vi klarer oss bedre med nazistene enn de klarer seg med oss. Vi norsk og tysk nazistene var stilling i 1941. Vi er ikke med på noe hakekorstog. Det er også vår stilling til det norske verdens og russiske arbeidere og bønder.

. V .

Aldri har det norske folk stått så samlet som idag i kampen mot nazismen. Aldri har det vist slik mot. Mange verdifulle egenskaper blir tatt i bruk for å hevne rokkene vinje til selvstendighet. Det er et samhold som nazistene aldri vil bryte igjennom. Det hjelper ikke penger eller korrupsjon, overtalelse eller urettede aviser.

I denne kampen inntar den norske arbeider en klar stilling. Han vet at før nazismens åk er kastet av, vinner han ingen politisk og økonomisk frihet. Derfor går han også så motig inn i kampen mot nazismen og alt dens vesen. Derfor kjemper han for å bli med sin organisasjon. Han vet at hans framtid bare kan tryggas gjennom en

FRI FAGBEVEGELSE.

WWW

Kamerat!

Det blir stadig mere tydelig at vi nordmenn innstiller oss sterkere på en avslutning av det uverdige okkupasjonsforhold som vi har i landet. Alle øyner avslutningen på krigen og nazismens nederlag og undergang.

Ikke minst kommer dette tydelig fram i nazistenes egen holdning. Vi ser at stadig fler og fler nazister fjerner merkene sine på jakkeoppslaget. Det livet de fører minner om ordtaket: "Etter oss kommer syndfloden". Stadig flere av de mere fremtredende nazister selger sine aktier og andre verdipapirer. De kjøper ting som er lette å gjemme vekk og lette å omsette senere. Ikke minst kommer dette fram i de store oppkjøp av kostbare malerier og smykker. Smugling og smughandel tar seg også stadig opp i de kretsene. Selv lever de i sus og dus. De konstituerte statsrådene blir oftere og oftere å finne i kompromitterende situasjoner i sitt utesvevende liv. Store "sjøslag" hører til nattens orden. Så er det å bli transportert hjem i mer eller mindre oppløst forfatning.

Hos det norske folk blir også forakten for nazistene stadig større. Og det kommer tydelig fram en trang til å vise seg som 100% god nordmann. Den norske fronten er idag mere ubrutt enn noen sinne. Den omfatter alle tidligere partiavskygninger - fra de ytterste konservative til de ytterste radikale. Ingen spør om parti lenger - bare om en er god nordmann.

Regnskapets dag nærmer seg og status skal gjøres opp. Vi som har tilhørt arbeiderbevegelsen, kan trøstig gå inn til dommen. Arbeiderne har alltid vist seg som sterke kjempere for den nasjonale frihet under hele okkupasjonen. Det var først og fremst arbeidernes aviser som ble starset. Det var arbeidernes tillitsmenn som ble arrestert og nektet å fungere i sine stillinger. Og idag er denne fronten stadig like hel. Ikke minst har den fagorganiserte arbeider vist seg sin fortid verdig. Ingen ensretting har funnet sted - som har kostet noe av arbeidernes sjel. Den er uplettet, og arbeiderne kan rolig se framtiden i møte.

Dette er ikke sagt for å hovere. Arbeiderne er mere enn villig til å dele æren med de kvinner og menn som har tatt kampen opp med nazistene. Arbeiderne vil bare presisere at de har holdt sin flanke ubrutt i frontlinjen.

. V .

Den lange stilhet på den faglige front, har medført at Landsorganisasjonens sekretariat sendte en purringsskrivelse i begynnelsen av denne uke, for å utbe seg et svar på sitt brev av 30. juni. Det ble forlangt et klart svar på de stilte spørsmål.

Den 30. juli ble da også Landsorganisasjonens formann, Jens Tangen og adv. Viggo Hansteen innkalt til dr. Kasper til konferanse. Fra denne ble de transportert direkte til Reichskommissar Terboven. Her innfant også sjefen for Gestapo seg.

Terboven leste opp et langt foredrag på tysk. I denne redegjørelsen, som varte en halv time, uttalte Terboven at han fant brevet av 30. juni meget uheldig. Det burde ikke skrives om slike ting, sa han, det burde framføres muntlig. Brever faller så lett i urette hender og blir

feilaktig utnyttet.

Terboven uttalte videre at han ikke ville finne seg i at Direktoratet for Fagforeningsspørsmål ble neglisjert av Landsorganisasjonen. Det var nemlig opprettet av ham personlig. Han gjorde således oppmerksom på at lønnsøkning ville ikke bli gitt uten gjennom forhandlinger med Direktoratet. Forøvrig hadde han liten tro på effektiviteten i lønnsstilling fordi det bare ville føre til ytterligere heving av prisene og ny senkning av pengenes kjøpekraft.

Truslen om at tillitsmennene ville forlate sine stillinger hvis kravene ikke ble imøtekommet, tok han med ro. Han skulle nok finne midler som forhindret en slik handling. En måtte være oppmerksom på at kampen mot bolsjevismen ville føre med seg at en heretter ville ta hardere på ting som en før hadde oversett. Det ville således ikke bli vist et slikt høysinn som tidligere. Han ville bl.a. begrunne sitt høysinn med at han hadde latt en mann som advokat Hansteen fortsette i sin stilling i Landsorganisasjonen.

Landsorganisasjonens formann repliserte med å henvise til at medlemmene nå ikke fant seg i at det ikke ble tatt klart standpunkt til organisasjonens fortsatte virke. De fant seg ikke i at de saker som er nevnt i henvendelsen av 30 juni fremdeles ligger uløst. De forlangte således at lønsspørsmålet straks fikk sin avgjørelse. Likeens ville de ikke finne seg i at tillitsmenn som opptrådte på vegne av medlemmene ble forfulgt og arrestert. Et eksempel på dette kunne Tangen nevne den uro arrestasjonen av Gunnar Bråthen hadde ført med seg i Nord-Norge. Hvis ikke de saker som er nevnt i brevet ble løst, ville organisasjonen til slutt ikke ha medlemmer igjen.

Terboven opplyste at han var oppmerksom på at medlemmene i stor utstrekning nektet å betale kontingent. Det fikk bli forbundenes sak å greie opp i slikt. Forbundene fikk finne seg i å forklare medlemmene hvordan saken lå an, så de oppfylte sine forpliktelser. Om løslatelsen av tillitsmennene ville han henvise til sjefen for Gestapo som var tilstede.

Denne ga imidlertid ikke noe bestemt svar, men opplyste at arbeiderne fortsatte å lage vansker, bl.a. hadde arbeiderne ved Kalnes i Tønsberg nå nedlagt arbeidet fordi et par tillitsmenn var arrestert.

Terboven bemerket kynisk til denne opplysning at det "da heldigvis er meget effektive midler til å bringe en slik streik til opphør".

På spørsmål om hvorfor ikke løftet om å få trukket tilbake bestemmelsen om kommissær i Telefon- og Telegrafforbundet var effektivt, forklarte Terboven at dette måtte skyldes de norske myndigheter. Men han skulle vite å ta seg av denne saken.

. V .

Både Landsorganisasjonens sekretariat og representanter for fagforbundene har fått referat fra møtet med Terboven og saken går nå til organisasjonsmessig behandling.

En kan imidlertid være forvissnet om at en så negativ konferanse ikke vil medføre noen endring i de alt opptrukne linjer.

. V .

Etter ordre fra tyskerne har nå kst. Hagelin måttet gå med på å trekke kommissæren i Telefon- og Telegrafforbundet. Det går altså an likevel - - -

. V .

Ved provisorisk anordning av 29. juli 1941 har den norske regjering fastsatt bestemmelser om rett til opptagelse av dommer, rettslige avgjørelser og administrative disposisjoner foretatt under okkupasjonen til prøvelse når landets selvstendighet er gjenopprettet.

§ 1. fastsetter således at dommer og rettslige avgjørelser avsagt under okkupasjonen kan opptas til fornyet prøvelse, dersom dommere eller domsmenn var medlemmer av Nasjonal Samling, hvis vitner eller andre personer viktige for avgjørelsen ikke har kunnet være tilstede på grunn av okkupasjonen, hvis det er forhold som berøres av okkupasjonen som har vært under behandling eller hvis avgjørelsen på noen måte kan anta å være grunnlovstridig.

§ 2. gir høve til å få gjenopptatt en sak til fornyet behandling hvis appell er unnlatt, fordi domsmenn i appellretten er medlemmer av NS.

§ 3. fastsetter at nærmere regler for de før nevnte forhold vil bli gitt senere.

§ 4. fastsetter at administrative avgjørelser og forføyninger truffet under okkupasjonen kan opptas til prøvelse etter okkupasjonens opphør.

Den provisoriske anordning trer i kraft straks.

Justisminister Terje Wold har i Kringkastingen gitt nærmere rede for hensikten med den provisoriske anordning.

Det har vist seg at de tyske okkupasjonsmyndigheter til stadighet prøver å dra nytte av alle instanser og alle personer for å fremme sine formål - i strid med all internasjonal rett -. De blander seg inn i de administrative instanser og bruker endog rettsvesenet til å trå all frihet under foten. De utnytter de konstituerte statsråder, Quisling og deres gjeng, til å utføre tjeneste som lakeier. I sin nødstilstand er folket utlevert til den nazistiske vilkårlighet. Mange spør seg selv: hva er rett og hva er plikt under disse forhold? Her må en alltid ha for øye at landet er i krig med Tyskland. Enhver som hjelper tyskerne hjelper fienden. Det kan herske tvil om hvor en kan trekke denne grensen. En må således være klar over at de som sitter i administrativ tjeneste må pleie et visst samkvem med okkupasjonsmyndighetene. Men den tjenestemann som er medlem av Nasjonal Samling må ansees å ha trått i direkte samband med fienden og må derfor ansees som hjemfallen til straff. Derfor må heller ingen melde seg inn i Nasjonal Samling for på den måte å beholde sin stilling. Krigssituasjonen forplikter enhver til å øve aktiv eller passiv motstand mot fienden, alt etter den stilling en befinner seg i. Det har hittil ikke vært noen grunn til å advare tjenestemenn. Høyesteretts opptreden og henvendelsen fra de 43 organisasjonene som representerer funksjonærer og arbeidere i offentlig tjeneste, har vist at de kjenner sitt ansvar. Men det kan være nyttig å rydde all tvil av veien. Sivilbefolkningen i sin almindelighet må også kjenne sine plikter. Det er således på det rene at den som går i aktiv tjeneste sammen med landets fiender, enten det skjer i Finland eller annet sted, eller medvirker til slik tjeneste, er hjemfallen til straff. - En må heller ikke unødig ta arbeid for den tyske militærmakt til styrkelse av dens krigsforberedelser. En må heller ikke unødig stille sin fagkunnskap til disposisjon i samme formål. Enhver god nordmann må vite med seg selv hvor langt en her kan gå.

Dommer, rettslige avgjørelser, rekvisisjoner, beslag o.l. er ulovlig når det tjener okkupasjonsmaktens interesser og vil derfor bli satt ut av kraft. Derved blir det innlysende at dommer avsagt av noen dommer eller domsmenn som er medlemmer av Nasjonal Samling, må kunne bli gjenstand for ny prøvning etter okkupasjonen. Dommer for folkeedomstolen eller avgjørelser i Kjøremålsutvalget eller unnlattelse av appell begrunnet i at noen dommer er medlem av Nasjonal Samling, må således også kunne prøves påny. Dette gjeller også dommer hvor domsmennene er utpekt i ste det for å være uttrukket ved loddtrekning. I det hele må alle avgjørelser

feilaktig utnyttet.

Terboven uttalte videre at han ikke ville finne seg i at Direktoratet for Fagforeningsspørsmål ble neglisjert av Landsorganisasjonen. Det var nemlig opprettet av ham personlig. Han gjorde således oppmerksom på at lønnsøking ville ikke bli gitt uten gjennom forhandlinger med Direktoratet. Forøvrig hadde han liten tro på effektiviteten i lønnsstillegg fordi det bare ville føre til ytterligere heving av prisene og ny senkning av pengenes kjøpekraft.

Truslen om at tillitsmennene ville forlate sine stillinger hvis kravene ikke ble imøtekommet, tok han med ro. Han skulle nok finne midler som forhindret en slik handling. En måtte være oppmerksom på at kampen mot bolsjevismen ville føre med seg at en høretter ville ta hardere på ting som en før hadde oversett. Det ville således ikke bli vist et slikt høysinn som tidligere. Han ville bl.a. begrunne sitt høysinn med at han hadde latt en mann som advokat Hansteen fortsette i sin stilling i Landsorganisasjonen.

Landsorganisasjonens formann repliserte med å henvise til at medlemmene nå ikke fant seg i at det ikke ble tatt klart standpunkt til organisasjonens fortsatte virke. De fant seg ikke i at de saker som er nevnt i henvendelsen av 30 juni fremdeles ligger uløst. De forlangte således at lønsspørsmålet straks fikk sin avgjørelse. Likeens ville de ikke finne seg i at tillitsmenn som optrådte på vegne av medlemmene ble forfulgt og arrestert. Et eksempel på dette kunne Tangen nevne den uro arrestasjonen av Gunnar Bråthen hadde ført med seg i Nord-Norge. Hvis ikke de saker som er nevnt i brevet ble løst, ville organisasjonen til slutt ikke ha medlemmer igjen.

Terboven opplyste at han var oppmerksom på at medlemmene i stor utstrekning nektet å betale kontingent. Det fikk bli forbundenes sak å greie opp i slikt. Forbundene fikk finne seg i å forklare medlemmene hvordan saken lå an, så de oppfylte sine forpliktelser. Om løslatelsen av tillitsmennene ville han henvise til sjefen for Gestapo som var tilstede.

Denne ga imidlertid ikke noe bestemt svar, men opplyste at arbeiderne fortsatte å lage vansker, bl.a. hadde arbeiderne ved Kalnes i Tønsberg nå nedlagt arbeidet fordi et par tillitsmenn var arrestert.

Terboven bemerket kynisk til denne opplysning at det "da heldigvis er meget effektive midler til å bringe en slik streik til opphør".

På spørsmål om hvorfor ikke løftet om å få trukket tilbake bestemmelsen om kommissær i Telefon- og Telegrafforbundet var effektivt, forklarte Terboven at dette måtte skyldes de norske myndigheter. Men han skulle vite å ta seg av denne saken.

. V .

Både Landsorganisasjonens sekretariat og representanter for fagforbundene har fått referat fra møtet med Terboven og saken går nå til organisasjonsmessig behandling.

En kan imidlertid være forvissnet om at en så negativ konferanse ikke vil medføre noen endring i de alt opptrukne linjer.

. V .

Etter ordre fra tyskerne har nå kst. Hagelin måttet gå med på å trekke kommissæren i Telefon- og Telegrafforbundet. Det går altså an like vel - - -

. V .

Ved provisorisk anordning av 29. juli 1941 har den norske regjering fastsatt bestemmelser om rett til opptagelse av dommer, rettslige avgjørelser og administrative disposisjoner foretatt under okkupasjonen til prøvelse når landets selvstendighet er gjenopprettet.

§ 1. fastsetter således at dommer og rettslige avgjørelser avsagt under okkupasjonen kan opptas til fornyet prøvelse, dersom dommere eller domsmenn var medlemmer av Nasjonal Samling, hvis vitner eller andre personer viktige for avgjørelsen ikke har kunnet være tilstede på grunn av okkupasjonen, hvis det er forhold som berøres av okkupasjonen som har vært under behandling eller hvis avgjørelsen på noen måte kan anta å være grunnlovstridig.

§ 2. gir høve til å få gjenopptatt en sak til fornyet behandling hvis appell er unnlatt, fordi domsmenn i apellretten er medlemmer av NS.

§ 3. fastsetter at nærmere regler for de før nevnte forhold vil bli gitt senere.

§ 4. fastsetter at administrative avgjørelser og forføyninger truffet under okkupasjonen kan opptas til prøvelse etter okkupasjonens opphør.

Den provisoriske anordning trer i kraft straks.

Justisminister Terje Wold har i Kringkastingen gitt nærmere rede for hensikten med den provisoriske anordning.

Det har vist seg at de tyske okkupasjonsmyndigheter til stadighet prøver å dra nytte av alle instanser og alle personer for å fremme sine formål - i strid med all internasjonal rett -. De blander seg inn i de administrative instanser og bruker endog rettsvesenet til å trå all frihet under foten. De utnytter de konstituerte statsråder, Quisling og deres gjeng, til å utføre tjeneste som lakeier. I sin nødstilstand er folket utlevert til den nazistiske vilkårlighet. Mange spør seg selv: hva er rett og hva er plikt under disse forhold? Her må en alltid ha for øye at landet er i krig med Tyskland. Enhver som hjelper tyskerne hjelper fienden. Det kan herske tvil om hvor en kan trekke denne grensen. En må således være klar over at de som sitter i administrativ tjeneste må pleie et visst samkvem med okkupasjonsmyndighetene. Men den tjenestemann som er medlem av Nasjonal Samling må ansees å ha trått i direkte samband med fienden og må derfor ansees som hjemfallen til straff. Derfor må heller ingen melde seg inn i Nasjonal Samling for på den måte å beholde sin stilling. Krigssituasjonen forplikter enhver til å øve aktiv eller passiv motstand mot fienden, alt etter den stilling en befinner seg i. Det har hittil ikke vært noen grunn til å advare tjenestemenn. Høyesteretts opptreden og henvendelsen fra de 43 organisasjonene som representerer funksjonærer og arbeidere i offentlig tjeneste, har vist at de kjenner sitt ansvar. Men det kan være nyttig å rydde all tvil av veien. Sivilefolkingen i sin almindelighet må også kjenne sine plikter. Det er således på det rene at den som går i aktiv tjeneste sammen med landets fiender, enten det skjer i Finland eller annet sted, eller medvirker til slik tjeneste, er hjemfallen til straff. - En må heller ikke unødig ta arbeid for den tyske militærmakt til styrkelse av dens krigsforberedelser. En må heller ikke unødig stille sin fagkunnskap til disposisjon i samme formål. Enhver god nordmann må vite med seg selv hva langt en her kan gå.

Dommer, rettslige avgjørelser, rekvisisjoner, beslag o.l. er ulovlig når det tjener okkupasjonsmaktens interesser og vil derfor bli satt ut av kraft. Derved blir det innlysende at dommer avsagt av noen dommer eller domsmenn som er medlemmer av Nasjonal Samling, må kunne bli gjenstand for ny prøvning etter okkupasjonen. Dommer for folke-domstolen eller avgjørelser i Kjæremålsutvalget eller unnlattelse av appell begrunnet i at noen dommer er medlem av Nasjonal Samling, må således også kunne prøves påny. Dette gjelder også dommer hvor domsmennene er utpekt i ste det for å være uttrukket ved loddtrekning. I det hele må alle avgjørelser

kunne prøves etter okkupasjonen, når det må antas at politiske forhold har spilt inn på avgjørelsen. Dette vil også gjelde administrative avgjørelser og forføyninger, ansattelser og avskjedigelser når politiske motiver har spilt inn.

Denne provisoriske anordning vil bli hilst med glede av hele det norske folk. Her er det kommet et tydelig svar på alle de spørsmål som daglig stilles: Hvordan går det med alle de som etterhvert mister sine stillinger? Vil nazistene ha rett til å forbli i sine stillinger? Vil alle de som mister eiendom av forskjellig slag stå rettsløse til sin eiendom også etter okkupasjonen? Vil nazistene ha rett til å beholde sine formuer og eiendeler? Skal det ikke gis oppreisning for all den urett som øves hver dag? Skal alle de organisasjonene som nå etter hvert mister sine formuer og eiendeler være uten erstatning når ordnede forhold inntreffer igjen?

Alt dette er det nå gitt svar på. Og et tilfredsstillende svar: Alt skal gjøres godt igjen!

Det er også et tilfredsstillende tidspunkt som er valgt for de nye bestemmelsene. Nærlig det tidspunkt da enhver kan øyne krigens avslutning og okkupasjonens avslutning.

. V .

Den fortvilte matsituasjon gjør seg stadig mere merkbar innen arbeidslivet. Meldinger strømmer således inn fra alle deler av vårt land om senket arbeidsytelse. Dette kommer kanskje storkost til uttrykk i skogsdistriktene. Flere rapporter viser således at her har hoggerne måttet senke arbeidstiden. Dette er delvis gjort ved at der ikke arbeides full dag, eller ved at det bare arbeides 5 eller 4 dager i uka. Full dag eller full uke klarer ingen med de nåværende snau rasjoner.

. V .

Tross den trengsel vi befinner oss i, tross de vansker som vil følge i den nærmeste framtid, må vi holde hodet og kursen klar. Vi kjemper for så store dorvior i vår innsats for nasjonal og klassemessig frihet, at alle nødvendige ofre må tas. Enten seirer nazismen og da er vår frihet tapt for lang framtid, eller så skjer det som alle tegn tyder på: nazismen lider sitt avgjørende nederlag, og vi har vunnet tilbake en

FRI FAGBEVEGELSE.

Kamerat!

Arbeidernes faglige landsorganisasjon har endelig fått tyskernes svar på de kravene som ble stilt i henvendelsen av 30. juni. Tangens og Hansteens konferanse med Terboven, Kasper og sjefen for Gestapo har ført til en utløsning. Allerede dagen etter konferansen, torsdag den 31. juli, ble de arresterte tillitsmenn, Ludv. Buland, Torbjørn Henriksen, Narvestad og Røyno sluppet ut av fengslet etter å ha sittet arrestert i 6 uker. Samtidig med dem ble også alle de andre som ble fengslet i forbindelse med de 43 store organisasjonenes henvendelse til Reichskommissar, løslatt.

Om de forfulgte tillitsmenn skal få tre inn i sine hverv igjen, er overhodet ikke blitt berørt i forbindelse med løslatelsen. En må gå ut fra at tyskerne vil bøye seg også på dette punkt. Organisasjonen kan selv sagt ikke fire en tomme når det gjelder dette kravet.

Det er som kjent gitt tilsagn til at lønnsforhandlinger skal bli optatt. Det har i de siste dagene vært visse følelser uto, og det er ført underhåndshandlinger for å få bragt på det rene hvordan denne saken ligger an. Det er såvidt en forstår tyskernes mening at det nye "Fagforeningsdirektoratet" skal ta hånd om disse forhandlinger, hvis og når de kommer igang.

Tiltross for kuvendingen med "direktoratet" er det naturligvis fremdeles tyskerne som dirigerer spillet. Spørsmålet er så om de nå er villige til å innrømme det rimelige krav som det arbeidende folk i vårt land har på å få tillegg i lønningene som kompensasjon for den enorme prisstigning vi har hatt. Det faktiske forhold er at lønningene selv om de på papiret er de samme, reelt er sunket med over 30%. Det går ikke å prøve på å avspise organisasjonen med det foreldede "tilbud" om en heving bare av de laveste lønningene. Det må gis et monnende generelt lønnstillegg.

De nærmeste dager vil vise om det bak tilsagnet om lønnsforhandlinger ligger noen alvorlig vilje til å rå bot på den underbetaling som nå finner sted. En ting er imidlertid klart:

Arbeiderne vil ikke la seg holde for nar, og hvis vi får komedien av ifjor opp igjen vil det sikkert kunne få de alvorligste følger.

Vi kan fastslå at tyskerne i denne omgang har innstøkket de kravene, som er reist på vesentlige punkter. Men det vil nå som før være farlig for fagbevegelsen å nære illusjoner om at striden er ført til ende, og at en ny arbeidsdag er kommet med fritt slag for fagorganisasjonen. Medgjør-ligheten akkurat nå har nokk sin forklaring, en forklaring som det sikkert er rettst å søke utenfor vårt lands grenser. Men det kommer dager otter disse. Terbovens krasse uttalelser om fagorganisasjonen da han foretok avrettingen av de 43 organisasjonene den berømmelige dagen i Stortinget, er i så måte god å få forstand av.

Det har også i de siste dager hendt noe annet som viser at tyskerne ennå ikke er ferdig med Landsorganisasjonens modige henvendelse til Reichskommissar. Mandag i denne uken var medlemmene av L.O.'s sekretariat innkalt til forhør hos det såkalte Statspolitiet, som ikke er annet enn en underavdeling av Gestapo.

Her ble de alle grundig eksaminert om hva som hadde passert i forbindelse med avfatningen av henvendelsen, og om sakens behandling i sekretariatet. Politiet var serlig ivrig etter å få greie på hvordan det var gått fram med bekjentgjørelsen av sekretariatets vedtak til forbund og foreninger. Det er ikke godt å vite hva denne politiaksjonen fører til.

Hvorom alting er: en må innstille seg på at fagorganisasjonen vil gå en kampfylt tid imøte. Like så sikkert er det at organisasjonen er istilt på og forberedt til å møte vanskeligheter som måtte komme.

Organisasjonens holdning er fastlagt i full overensstemmelse med de 350.000 medlemmers samstemmige oppfatning og vilje.

Parolen er klar:

Så lenge ledelsen i Landsorganisasjonen og forbundene har anledning til å være i funksjon, fortsetter de tilsluttede organisasjoner som hittil. Organisasjonens oppgave vil være å samle alle tillitsmenn og medlemmer omkring de kravene som er reist og omkring organisasjonen så lenge den har anledning til å arbeide for dem.

En må imidlertid regne med den mulighet at okkupasjonsmakten vil la N.S. få ledelsen av Landsorganisasjonen og forbundene. Det er ingen grunn å vite om det ikke kan komme et overraskende anslag. Men en kan kanskje, med støtte i det som er hendt i de siste dagene, regne med at denne mulighet er forbykket en viss tid.

Kommer anslaget, er imidlertid saken klar. Hvis den valgte ledelse settes ut av funksjon, er de faglige hovedorganisasjoner uansett å anse som oppløst. Og samorganisasjoner, stedlige styrever, lokalsammenslutninger og foreninger vil automatisk måtte avbryte forbindelsen med hovedorganisasjonene, og det er ingen grunn til å regne med at de får noen lang levetid. Kontingentinnbetalingen vil av egenlig stans og før eller senere kommer underorganisasjonene opp i det konfliktsforhold som vil føre til deres oppløsning.

Hvis dette inntreffer, om organisasjonen for en tid må gå i oppløsning, vil imidlertid samholdet mellom arbeiderne ikke bli brutt.

Vi har, ikke minst i denne tid, fått erfaring for hver verdifullt det er for arbeiderne å ha organer som under alle forhold kan varere deres interesser på arbeidsplassene. Norsk lov gir her muligheter for å fortsette det faglige arbeid på arbeidsplassen. Vi tenker her først og fremst på loven om arbeiderutvalg av 1920, som gir adgang til å velge arbeiderutvalg i alle bedrifter som beskjeftiger over 50 arbeidere og videre til arbeidervernlovens §§ 34 og 35 om arbeidernes deltagelse gjennom valgte representanter i drøftelse av alle spørsmål vedrørende arbeidsreglementet, og arbeidervernlover, gjelder alle bedrifter.

Fagorganisasjonens medlemmer står ved inngangen til en stor og kampfylt tid.

Glom aldri at vi ikke fører denne kamp alone. Vi fører den sammen med hele det norske folk og sammen med andre undertrykte og angrepne folk over hele Europa. Innrett alltid arbeidet slik at det kan bidra til å styrke og utvide denne felles fronten.

Vær faste. Hold motstanden oppe på alle punkter så lenge det er mulig. Oppgi ingen posisjoner før det er absolutt nødvendig.

Vær på vakt mot overilte aksjoner. Husk at provokatører er på ferde. Det vil bli flere av dem.

Tenk deg om før du snakker, og se deg for hvem du snakker til. Spionene har lange ører og mange bra folk har dårlig skjønn på hva de kan snakke om og hva de skal holde tett med. Snakk aldri om organisasjonens affærer på kafeer, restauranter, tog eller buss.

Se med kritikk på opprop eller rundskriv som sendes ut i organisasjonens navn. Det hender at underskriften er falsk.

Den norske fagorganisasjon har stolte tradisjoner. Gjennom denne tid skal vi føre disse tradisjoner videre. Vi arbeider for nutiden og fremtiden.

Matmangelen blir stadig mere prekær. Selv de mest almindelige matvarer, som eller finnes i overflod på denne årstid, er borte. De fleste spør: Hvor blir det av maten? Vi kan fortelle et par ting som kanskje fortel-

De bilene som hver dag kjører til Oslo med bær og grønnsaker stanses ved bygrensen. Varene blir losset og oppgør utbetalt etter skjønn. Det er bare det at sivilbefolkningen ikke får noe godt av det.

I uka 27 juli - 2. august kom det en last med kjøtt til Oslo på 1000 tonn fra Danmark. De kassene som kjøttet lå i var merket "Foreningen Nordens innsamling til Norge". Disse merkelappene ble straks fjernet av tyskerne, hvorpå de kjørte det vekk. Vi håper inderlig at danskene kan bli kjent med resultatet av sin innsamling.

Nå må ingen tro at det virkelig er lite kjøtt som kommer til Oslo. Dette fremgår tydelig av et brev torgdirektøren i Oslo sendte Handelsdepartementets lisenskontor den 28. juni i år:

"Vedlagte valutaansøming gjelder penger til dekning av løse deler til slaktehusets skrapmaskin for griseslaktning. Disse deler er så slitte at at de må utskiftes, hvis man ikke skal risikere at maskinen stopper. Slaktehuset er av staten stillet til disposisjon for Wehrmacht og der slaktes for tiden utelukkende for tyskerne. Saken bes avgjort straks da maskinen er uundverlig og der for tiden er usodvenlig stor tilførsel av slaktning som må gjøres unna fordi der stadig kommer nye tilførsler så anlegget er overbelastet. Undertegnet: L. Jersin, kst."

. V .

Arhovens tale i Stortinget den 18. juni til representantene for de 43 organisasjonene, som hadde forlangt renslighet innen norsk statsstyre, er meget betegnende for denne matts mangel på vederhettighet. Vi skal nøye oss med gjengi den delen som behandler Landorganisasjonens forhold særskilt:

Herr Buland var inntil nå nestformann i Landsorganisasjonen. Han har undertegnet henvendelsen på vegne av Landsorganisasjonen tross følgende virkelige sammenheng:

- 1.) Av de 35 fagforbund som er tilsluttet Landsorganisasjonen har de 32 vegret sig mot å underskrive.
- 2.) Formennene i alle 3 forbund har, som han visste, undertegnet uten å spørre medlemmene eller også bare tillitsmennene.
- 3.) Herr Buland har hverken spurt formannen i Landsorganisasjonen etter hans oppfatning eller hatt hans samtykke.

Hvis jeg følgelig ikke i overensstemmelse med hele min innstilling, først engang i all ro hadde undersøkt de nærmere omstendigheter, men hadde tatt underskriftene for å være hvad de gav seg ut for, da hadde jeg for eksempel i Landorganisasjonens underskrift måttet se en virkelig meningsstrøm, en kjennsgjerning som med et slag prinsipielt ville ha endret min tidligere stilling til fagforeningene.

Derfor fyller det meg, forståelig nokk, med en særlig tilfredsstillelse bare å ha avslørt og på en passende måte å ha karakterisert for de norske arbeidere en herr Bulands forkastelige hestehandlermetoder, men også kunne fastslå at fagforeningenes korrekte optreden i denne sak ikke gir meg noen foranledning til å ta min tidligere holdning mot dem opp til revisjon.

De tre fagorganisasjoner, som ved deres ledes misbruk av sine stillinger har tatt del i henvendelsen, vil få anledning til, i forståelse med Landsorganisasjonens ledelse å utpeke nye ledere.

Slik, mine herrer, ser den ytro form og omfanget av denne aksjon, som alle ende så storartet, ut når den blir betraktet i nøkternt dagslys:

Et par trådtrekkere som forsøker å bli i mørket - hvorvidt det er ~~gjæves dem~~, vil herrerne selv merke - og noen og førti mennesker, som av dem ~~st seg overtale~~ til under misbruk av sin stilling og den tillit de hadde ~~stt~~, i undertegne dette påfunnet.

Før jeg går over til innholdet av deres klage, tør jeg be følgende herrer med en gang å komme hit til meg:

- 1) Ludv. Buland.
- 2) Paul Frank.
- 3) Jørgen H. Berner.
- 4) Th. Narvestad.
- 5) Oscar Røine.
- 6) Torbj. Henriksen.

Før dere mine herrer, er mine videre utlegninger uten interesse, da dere allikevel ikke for lengere tid vil ha noen anledning til, innenfor rammen av en deltagelse i det offentlige liv, å dra noen nytte av den.

Dere ser at mørket omkring dere var ikke tilstrekkelig mørkt for nasjonalsosialistiske øyne. Derfor vil dere nå få en tid med stilhet og hjertegransking, som vil gi dere anledning til grundig ettertanke. Skulde dere derved komme til ny erkjennelse om de virkelige plikter overfor deres norske folk i dets store nød tid, er jeg alltid rede til å ta imot en slik erkjennelse."

Her ble så de 6 ført ut av politisoldater.

Talen avslører for det første hvilken gemen herre Terboven er, men heldigvis avslører den samtidig hvor lite kjønnskap han og hans lakeier har til norsk organisasjonsliv. Heldigvis har samtlige forbund i Landsorganisasjonen nå undervegnot henvendelsen for å vise at alle står samlet omkring den. Og alle de henvendelsene som siden er strømmet inn og medlemmenes almindelige reaksjon mot arrestasjonene, viser at det nok ikke var en håndfull menn som satt "i mørket" og konspirerte. Å nei, det er det norske folk som gjennom sine organisasjoner stiller seg i kampstilling mot de tyske innbryterne og deres betalte norske lakeier. Det viste seg jo så uendelig klart at en opprettholdelse av arrestasjonene virkelig ville bli en fare for arbeidsfreden her i landet. Det var nok ikke for intet at krigsmaktens representanter her i landet fikk Terboven med på å løslate organisasjonslederne.

. V .

Våre hjem synes å passe tyskerne riktig godt. Etter hvert breier de seg i stadig flere. Men av og til er de ikke gode nokk. Således ikke nybygget i Maridalsveien 235 i Oslo. Således skal det nå bygges et eget fyrhus for å skaffe tyskerne varmt vann. Et fellesanlegg som alt er montert, er ikke tilfredsstillende for ved bruk av dette fikk også de norske beboerne varmt vann i sine leiligheter.

. V .

De to nye forordningene viser tydelig tyskernes avmakt i Norge. Forordning om unntagsløst tilstand viser at Gestapo ikke klarer å trenge gjennom det norske parseret. De hundrevis av arrestasjoner hjelper ikke noe. Fronten er like hel. Der hvor en mann faller fra, stiller en ny seg på hans post. Og kampen holder ved. Den store propagandamaskinen klarer heller ikke å snu en sjel. Den har spilt fallit. Så kommer forordningen om innlevering av radioapparater i visse strøk av landet. Vinnet ut mot verden skal blendes. Men nazistene kan spare seg brydderiet. Den frie norske tanko kan ikke stenges ute. Meldingene går fra mann til mann, og de små "uskyl-dige" avisene trenger gjennom de tyske sperringene. Folket får sine nyheter tross alt. Innleveringen av radioapparater svarer de ganske enkelt med oppsigelse av de nazi-kontrollerte aviser, og tar i stedet fatt på spredningen av de usensurerte skriftene. De små, svartmuskete menn, som idag tror de kan ta luven fra det norske folket, skal enda tydeligere få merke sin avmakt heretter.

Vi arbeidere skal vite fortsatt å gjøre vår plikt. Vår innsats stopper ikke før pakket er feidd ut av landet, ikke før vi har luftet godt ut og igjen skapt et fritt, demokratisk Norge med en byggende

FRI FAGBEVEGELSE.

Kamerat!

Landorganisasjonens henvendelse til Reichskommissariatet den 30. juni begynner etterhvert å få svar.

Som en vil huske omfattet kravet i denne henvendelsen: løsning av lønsspørsmålet, frihet i organisasjonens virksomhet, unnlattelse av politisk press, frigivelse av de arresterte tillitsmenn og rett for disse til å tre inn i sine stillinger igjen.

Det tok lang tid å få svar på denne henvendelsen. Forbundene måtte først hver for seg sende inn tilslutning til kravene, og organisasjonen måtte nekte å ha noe med det nye Forenings-direktoratet å gjøre før svaret forelå. Men da kom også svarene etterhvert. De arresterte tillitsmenn ble løslatt og vil gjeninntre i sine stillinger. Kommissæren i Telegraf- og Telefonforbundet ble trukket tilbake. Det ble gitt positivt tilsagn om at arbeidslønningene skulle heves.

Når lønsspørsmålet er løst, blir det et hovedspørsmål tilbake. Det er sikringen av den indre organisasjonsmessige frihet. Og på dette kravet akter arbeiderne ikke å fire.

Den fasthet som sekretariatet og organisasjonsledelsen ellers har vist i denne saken, har skapt øket tillit hos arbeiderne. Dette merkes lettest ved at kontingenten igjen begynner å bli regelmessig innbetalt. Medlemmene føler seg forvissnet om at ledelsen vil stå urokkelig på sine krav og at den forsatt vil hevde organisasjonens indre frihet.

Mange vil vel stusse over at Landsorganisasjonen opptar forbindelse med Forenings-direktoratet. En kan også være forvissnet om at det heller ikke skjer uten sterk tvil. På den annen side må en være opmerksom på at organisasjonene hele tiden under okkupasjonen har vært tvunget til å under de vilkår okkupasjonsmakten har satt opp. En har således også måttet finne seg i en viss kontroll med disposisjonene. Direktoratet er altså ikke noe annet enn en ekspedisjonscentral for tyskerne. Tyskerne vil nå engang ha minst mulig å gjøre med oss nordmenn direkte. Derfor oppstår slike organer som ingen forstår verdien av. Derfor bemanner de dem også med folk som vil la seg bruke som redskap for tyskerne. Det er bittert, men det er jo hele okkupasjonen og alt som følger i dens fotspor. Dog skal vi være oppmerksom på at arbeiderne ikke vil strekke seg en tomme lenger i forholdet til Direktoratet enn de på forhånd er tvunget til overfor tyskerne.

Arbeiderne nærer ingen illusjon om at det skal skje under med deres lønninger. Nazistene har holdt dem for narr så mange ganger alt. Men ingen skal si at ikke alle veier skal være prøvet. Hvis arbeiderne blir narret denne gangen også, vil straffen komme over dem som sviker sitt ord.

Nå mere enn noensinne gjelder det for oss arbeidere at vi følger enhver nyansse i utviklingen med den største aktsomhet. Ingen overrumpling må finne sted. En indre okkupasjon skal aldri lykkes. Hver mann vil være å finne på sin post. Usvikelige og trofaste.

Taus aktpågivenhet - er nå parolen for hver organisert kamerat.

. V .

Det tyske Mineralöl-Baugesellschaft,

som har røvet et slags norsk monopol på aluminiumsframstilling, har i forbindelse med at det har gått i gang med planer for store vannkraftutbygninger (Tvin o.a.) også skiftet navn. Det seiler nå under den fornorskede vimpel "Nordag". Selskapet har i sin tid opprettet overenskomster med Bygningsarbeiderforbundet og Arbeidsmannsforbundet. Så kom det plutselig beskjed om at Riksarbeidsavtalen skulle gjelle for dette selskapet. Dette betød en betydelig lønnsferringelse for arbeiderne. Forbundene og Landsorganisasjonen slo allarm og protesterte mot dette brudd på overenskomsten, idet det jo var forutsetningen at riksarbeidsavtalen bare skal gjelle krigsbedrifter. Det lyktes imidlertid ikke å opnå noen forandring og Landsorganisasjonen sendte derfor en påtale til Sosialdepartementet av at tyskerne brøt overenskomsten som departementet har godkjent! Det gikk imidlertid som en kunnøventet. Departementet løp nå som ellers tyskernes erend, og "bestemte" at riksarbeidsavtalen skulle gjelle for alle "Nordags" anlegg! Det blir som herrene vil ha det!

. V .

Den kjente fagforeningsmann,

Johan Ring, i Lokomotivmannsforbundet ble arrestert i forrige uke. Også hans kone ble tatt av politiet samtidig. De er nå sloppet ut av fengslet.

Den trønderske organisasjonsmann, Arvid Dyrøndahl, tidl. sekretær i Arbeidernes ungdomsfylking, ble arrestert den 3. august. Han er ført til Oslo og innsatt i Kretsfengslet her.

Direktor Alf B. Bryn som for en tid siden forlot sin stilling i Forsyningsdepartementet, er arrestert av Gestapo.

. V .

Nazikorrupsjonen i Oslo kommune

antar stadig grovtere former. Veltjente, hederlige og dyktige funksjonærer for sparken, mens hirdmenn og annet rask fra Nasjonal Samling kjøres opp i stillinger som de ingen betingelser har for å kunne skjette.

Byens sosialrådmann, Sverre B. Strøm, ble for kort tid siden avskjediget på dagen. Grunnen var at han hadde gitt den nyansatte forsorgsforstander, NS-mannen Rolf Høstvedt en skrape fordi han innfant seg 1 time forsent til en konferanse han var innkaldt til!

Lønnsrådmann Sverre Iversen måtte også forlate sin stilling på dagen, etter en kontravers med det nyopprettede NS-personalkontor.

Byens finansrådmann, Paul Hartmann, er også tvunget ut av funksjon, takket være de korruperte og mislige forhold som har fulgt med nazistynet i hovedstaten.

Videre er blandt andre de kjente organisasjonsmenn, ligningssekretær Jørgen Dahl og kammerkontorist Rolf Pettersen (som i årrekker har vært formann for kommunefunksjonærenes organisasjon og medlem av Kommuneforbundets stedsstyre) sparket ut av sine stillinger.

Også den kjente talsmann for leieboerne, vedlikeholdssjef Carsten Boysen er avskjediget.

Lønnsrådmann Iversens etterfølger er 21 år gammel hirdmann, Sverre Pettersen. Denne jypplingen, som aldri har vært borte i noe kommunalt virke og som neppe har gjort en eneste skikkelig dagsarbeide i sitt liv, er nå betredd stillingen som lønnsjef der ca. 14.000 arbeidere og funksjonærer! Det fortelles at han, den første dagen han satt på lønnsrådmannens kontor, ba om å få greie på hva en tariff er!

Freitag den 8. august hadde han kaldt sammen de medlemmer av Quislingsekten som arbeider i kommunen til et møte. Innkallelelsen var gått ut til 50 stykker. Det er med andre ord ikke så svært mange "rettroende" der i gården. Det møtte 30. Herr Pettersen holdt et foredrag for dem og opplyste bl.a. at han hadde pålegg om å sørge for at innen 4. oktober skulle over det halve av funksjonstaben være medlemmer av NS. Dette gjentok han hele 3 ganger.

I ordskiftet etterpå var det et par av "kampfellene" som har litt bedre oversikt over vanskeno med å verve proselyter til forrederklubben, som innvendte at det kanskje ikke ville bli så lett å greie å få så mange med ..... Først og fremst fordi så mange arbeiderpartifolk sitter rundt omkring i kommuneadministrasjonen og motarbeider NS-innflytelsen. Men dette mente "rådmann" Pettersen de skulle ta rolig! De måtte bare la ham få oppgave over disse folk, så skulle han "ordne opp med dem"! Det er all mulig grunn til å frykte for at vi kan vente mer maktmisbruk og nye overgrep når den mindreårige rådmannen og de andre desperados for holdt på en tid. Hvis det da blir så lenge de får grassere .....

. V .

Landsorganisasjonen

sto den 15. mai som underskriver av heivendelsen til de tyske myndigheter sammen med 42 andre organisasjoner, og krevet at den enkelte under sitt arbeide ikke skal være utsatt for press eller tilsidesettelse i strid med lovreglementets- eller tariffbestemte grunnsetninger for offentlig arbeidsvirksomhet. Av disse 43. organisasjonene har alle undtatt de som er med i Landsorganisasjonen og L.O. selv vært utsatt for en meningsløs sjikanering. Men medunderskrivere kan være forvissset om at Landsorganisasjonen ikke lar seg lede inn i noen nye bane fordi om den blir behandlet anderledes enn de andre. Arbeiderne skjønner at det er en taktisk manøver fordi det ikke er beleilig å slå til enda. Arbeiderne kjønner solidaritetens bud og vil ikke svikte. De vil stå fast på sitt krav om uavhengighet for organisasjonen, og nazistisk innblanding vil få de alvorligste følger for arbeidsfreden i vårt land.

Nazistene vet dette. De ser gjerne fagorganisasjonen og dens ledere kompromitert. Men det skal de ikke klare. Lederne har alle som en sagt fra til tyskerne at de heller går fra sine stillinger enn å se på at organisasjonens arbeidsmuligheter og frie stilling undergraves. I en slik uttalelse er det ikke plass til kjøp og salg.

Når arbeiderne så ubrytelig verner om organisasjonens frihet og uhemmede slagkraft, skyldes det at arbeidernes hele eksistens henger sammen med dette. De vil ikke se sin organisasjon brukt til å svinebinde seg. Skal de ha en organisasjon, må det være en

FRI FAGBEVEGELSE.

Kamerat!

Fagorganisasjonens offensive holdning har nå gitt seg et nytt utslag. Etter at de arresterte tillitsmenn er friggitt, rår det sterk spenning i fagforeningskretser omkring den skjebne de øvrige kravene i sekretariatets henvendelse til Reichskommissar av 30. juni, vil komme til å få.

Lønsspørsmålet trer naturlig nok i forgrunnen. Det er oppstått et meningsløst misforhold når det gjelder lønningene for det store flertallet av lønsmottakere i vårt land, på grunn av den enorme prisstigning og vareknappheten. Og dette er rimelig at fagorganisasjonen av alle krefter og evner går inn for å råde bot på den usunde tilstand som er inntrådt, og kjempe for en havning av lønningene, som nå etter hvert tvinges ned på et lavmål som ikke kan sikre det nødvendige underhold for arbeidsfolket.

Lønsspørsmålet inntok en bred plass i henvendelsen av 30. juni. Og sekretariatet har nå i flukt med henvendelsen reist krav om lønnstillegg. Kravet er fremmet den vanlige vei, idet sekretariatet har henvendt seg til Norsk Arbeidsgiverforening. I denne skrivelsen kreves lønnstillegg på grunnlag av Riksmeglingsmannens forslag av 1. januar 1940. Det nye Direktoratet for arbeidsorganisasjoner har fått meddelelse om at Landsorganisasjonen har reist lønnskrav overfor arbeidsgiverne og beskjed om at det ønskes snarest mulig opptatt partsforhandlinger. Det er fagorganisasjonens oppfatning at eventuelle lønnsforhandlinger må foregå under ledelse av de ordinære meglingsinstitusjoner.

Kravet om lønnsøkning kan det ikke være tale om å komme utenom. Den veldige prisstigning må kompenseres. Det offisielle indekstall viser en stigning i leveomkostningene på vel 38 prosent siden siste gang lønningene ble regulert. Av dette er 8 øre timen, det vil si ca. 4 1/2 % kommet arbeiderne til gode, etter at januartillegget 1940 ble fratatt arbeiderne. Det er her fremdeles en svikt på vel 34%, som står udekket i arbeidernes disfavor etter indeksen. Men den gir ikke et fullgodt uttrykk for hvor stor prisstigningen i virkeligheten er. Det forstår en best ved å studere tallene i Oslo kommunes statistiske månedsskrift når det gjelder de viktigste postene på husholdningsbudsjettet - matvarer, lys og varme. Stigningen for matvarens viktige deler er fra før krigen brøt ut til 15. juni år stogot med 48.5 prosent, og for lys og varme med 103.1 prosent!

Lvostandarden er - det vet vi selv om vi ikke hadde disse tall å holde oss til - sunket voldsomt siden tyskerne hørtok landet. Det gis derfor ingen vei utenom lønnstillegg. I Riksmeglingsmannens forslag har en ott grunnlag å bygge på når lønnstillegget skal gis. Etter dette skal kompensasjon gis med 3/4 av prisstigningen. Arbeidsfolket i vårt land ser det slik at det er minstemålet for det som kan aksepteres, forutsatt at forhandlinger nå kommer igang.

Arbeiderne vil med den største interesse og spenning følge denne saks utvikling. De slutter opp om det kravet som er reist, og vil vite å fylle rekkene med den offensive ånd som er betingelsen for at lønns-

kravet skal kunne hevdes med fornøden styrke. Arbeiderne vil ikke la seg avspise med nådesmuler fra tyske eller hjemlige nazier. De krever sinn rett - når det gjelder lønnen for det arbeid de utfører, som når det gjelder alle de andre krav som inneholdes i det program fagorganisasjonen har satt opp gjennom henvendelsen av 30. juni.

KOMMISSÆRISKE VANSKELIGHETER ?

Det er tydelig at tyskerne ikke er så heldig med innsetning av kommissærer i forbundene utenfor Landsorganisasjonen. Dette fremgår bl.a. tydelig av et brev Innenriksdepartementet har sendt "kommissær" Eliassen i Telegrafmenneskes Landsforbund den 28. juli i år, idet det her pålogges hovedstyremedlemmene Paul Falnes, Tormod Halvorsen, G. Rannug, H. Stavestrånd og O. Sandvei å skjette om sine vorv. I begrunnelsen heter det bl.a.:

"Deptet har tatt dette skritt, da de nevnte tillitsmenn ikke har villot bøye seg for den hensynsfulle formulering i deptets skrivelse av 15/7-41, hvorefter deptet forutsatter at disse vedble i sine tillitsmannsstillinger. Hovedstyret er nå medansvarlig for forbundets fortsatte arbeid."

Da Tormod Halvorsen fikk saken oversendt den 8. august, svarte han med å gjøre "opmerksom på at mitt medlemsskap i Telegrafmenneskes Landsforbund opphørte ved utgangen av juni måned i år." Også andre medlemmer av Hovedstyret har tatt samme standpunkt.

Forleden ble 7 funksjonærer ved Oslo Sporveier innkalt til direktøren hvor de fikk seg forelagt et brev fra landslederen for NS-faggruppe, Odd Fossum. Denne beklaget i brevet, at de 7 funksjonærene "på ymse måter motarbeider NS og den nye tid". De sjikanerer medlemmer av NS ved sporveien, river ned plakater eller tilsmusser disse. Brevet konkluderer med å gjøre direktøren oppmerksom på at om dette ikke tar slutt, vil de 7 funksjonærer bli meldt til politiet.

HVA MED BJØRNØYA?

Skipsfartsdirektoratet har på lang tid ikke klart å få forbindelse med Bjørnøya. Et skip på fart fra Bjørnøya har således vært ventet til Norge i 18 dager. Direktoratet har forespurt hos Terboyen om øya er besatt av engelskmennene. Dette er ikke besvart.

SKOGSARBEIDERNE.

Naziavisen "Hamar Arbeiderblad" meddeler, at hvis vedhugsten er særlig slett og det er grunn til å tro at årsaken er manglende vilje, kan bevilget familietillegg inndras.

Det er altså på denne måten det skal bortforklars at arbeidsprestasjonene er lavere i år enn før. Dette til tross for at alle vet at det skyldes mangel på mat. Fra de fleste forsyningsnemnder i skogsdistriktene er det sendt forestillinger om dette forholdet. Men situasjonen bedrer seg ikke. Tvert i mot. Fra skogsdistriktene kommer stadig nye meldinger om den forferdelige matmangelen. Det finnes distrikter hvor skogsarbeiderne ikke får annen mat enn akkurat det brød som rasjonen tilsier. Hertil den lille rasjon med kaffetilsetning. Ellers absolutt ikke mere. Melk, kjøtt, flekk finnes ikke. Kunne det enda skaffes poteter nokk og noe å stoke disse i, men en at situasjonen kunne bedre. Men intet blir gjort. Det er naturlig at arbeidsprestasjonene synker her, som overalt ellers. Det er mat, og ikke trusler som kan bedre dette forholdet.

Nazistene fortsetter med å rydde vekk dyktige administrasjonssjefer, som ikke vil bøye seg inn under nyordningens åk.

Fredag 15. august fikk telegrafdirektør A. Haarberg og trafikksjefen i Telegrafverket, Leif Larsen avskjed på dagen fra sine stillinger, etter mangeårig og innsiktsfullt arbeid i statens tjeneste. Haarberg har vært i Telegrafverket i over 40 år. Byskeden om at de måtte gå fikk de muntlig. Senere samme dag kom de nazistene som var utsett som deres etterfølgere, kontorsjefene Hadland og Knut Knutson Plane og bekreftet avskjedigelsen, og meddelte at de straks skulle overta stillingene, henholdsvis som direktør og trafikksjef. Begrunnelsen for at disse veltjente funksjonærer er avsatt er den at motstanden mot NS og den evindelige "nye tid" er så stor i Telegrafverket at de av den grunn måtte vekk. Og så tar to av dem som har vist seg villige til å gjøre rakkertjeneste for de nye herrer, deres stillinger.

Utrenskningen fortsetter. I denne uken har Telegrafverkets distrikts-sjef i Oslo Tennfjord og direktør Kristiansen ved Oslo Telefonanlegg blitt stilt overfor det ultimatum, at enten fikk de gå inn for NS og nyordningen eller så måtte de forlate sin stilling!

Også i Postverket er nazistene begynt å ture fram på samme vis. Postdirektør Torp er avskjediget på samme hensynsløse måte som Telegrafverkets øverste sjefer.

I Politiet skjer det samme. Nå er kriminalsjef Reidar Sveen avsatt. Han er "stilt til disposisjon", som det heter i den tyske innenrikskommissær Hagelins språkbruk. Hans stilling er gitt til politinspektør Schartum, som blandt kolleger bærer det karakteristiske oppnavn "Tåkefyrsten".

Direktør Johan Evidsten i Direktoratet for arbeidsformidling og arbeidsløshetsstrygd er også avsatt fra sin stilling. Han har heller ikke villot være det lydige redskap som den nye tids menn forlangte at han skulle være.

Det er mange underlige manipulasjoner tyskerne nå om dagen foretar med den ledige arbeidskraften. Nylig ble det således gitt beskjed om at bedriftene her østpå ikke fikk lov til å ta inn nye arbeidere. Senere kom det beskjed om at ingen arbeidere fikk sendes ut fra Oslo. Det er grunn til å tru at tyskerne vil "samle opp" en arbeidsstokk, som de vil ha gående å vente til de får bruk for dem et eller annet sted.

Arbeiderne ved Nylands verksted fikk for en tid siden denne uhyggelige beskjed: Det skulle uttas 300 mann for å dra til Trondheim og Tromsø for å bygge ubåthavn. Det ble oppfordret til å melde seg frivillig. Det er vel unødvendig å opplyse at denne oppfordringen ble grundig neglisjert.

Forholdene ved de tyske anleggene rundt i landet skal forevrig ikke friste til å dra dit på arbeid. En arbeider som har vært i Glomfjord i arbeide for tyskerne, har kunnet fortelle hvordan han og hans arbeidskamerater har hatt det på dette stedet.

De var 50 mann i laget. (Ialt er det innpå 1.000 mann i arbeid for tyskerne i Glomfjord). De 50 ble da de kom, anvist natteplass i et bedehus. Det var ikke antydning til senger, ikke engang halm. Der tilbragte de 8 døgn. På disse 8 døgnene fikk de av mat bare en liten pose kaffe og 1 1/2 stomp. Ikke noe smør, ikke melk, ikke middagsmat. Lønningen sin fikk disse karene heller ikke. På 3 uker fikk de hver utbetalt 50 kroner. Tilsist brast tålmodigheten og en morgen møtte de ikke opp på byggeplassen. Da ble det huskestue. Tysk militær marsjerte opp og ordre ble gitt: Innen 1 time skulle arbeidet være gjennomført, ellers ville de bli tatt med av militæret. Det var ikke noe

valg, da. Men det er synd å si at tyskerne etterpå har hatt mye glede av disse arbeiderne! Stadig rømmer noen. Men nå har tyskerne gått så langt at de har inndratt alle legitimasjonskortene.

Sånn er forholdene i Glomfjord. De er ikke bedre andre steder . . . . .

. V .

SKUESPILLERNE.

Skuespillerne har grunn til å være fornøyd med det resultatet de har oppnådd ved sin aksjon mot det nazistiske angrep på deres private rettigheter. Som kjent gikk de til streik på spørsmålet om de skulle kunne tvinges til å opptre på nazistenes tilstelninger. Tillitsmennene ble arrestert og idømt spilleforbudd. Men skuespillerne sto ubrytelige på sine menneskelige krav. Nazistene måtte bøye av. Tillitsmennene måtte løslates og fikk sin spilletillatelse tilbake. Endelig har nå "Kultur-oppløsningsdepartementet" strødd sand på med en skriftlig utredning om det fremtidige forhold. Således vil det ikke bli forlangt at det skal opptres i agitatorisk øyemed. Det kan ikke noktes å opptre i Kringkastingen. Dog har skuespillerne rett til å kontrollere at de ikke får oppgaver i agitasjonens tjeneste. Skuespillerne legger ikke så stor vekt på dette lenger. De har nemlig tatt tyskernes holdning til Kringkastingen ad notam, og notert seg at det norske folk ikke lytter på norsk radio. . . . .

. V .

DEN SISTE.

På en vegg i Oslo sto det en dag: "Gid fa'an tok Hitler." Neste dag sto det under: "Jog vil ikke ha'n. Hilsen Fa'n."

. V .

SVENSK ATTEST.

Göteborgs Handels- och Sjöfartstidning skriver: "Det norska folket för en hjältemodig kamp mot inkräktarna. De värdvärldigheter som denna strid för med sig för det norska folket, kommer det att erhålla vederlag för. Norge, Grekland och Serbien komma att gå ur kriget krönta av den hjältegloria, som en in i döden visat trohet mot frihet och rätt kan försvara." . . . . .

. V .

PASTHET MÅ TIL.

Det var å vente at det ville oppstå ordskifte om forholdet til det nye Forenings-Direktoratet. Mange arbeidere mener at det vil bli et dyrt tillegg å få i lønna, når det skal kjøpes med plikt til å gi Direktoratet de opplysningene som før ble sendt tyskerne. Det er ikke noen innvending mot selve oppgaveplikten, men mot at en skal være nødt til å gå omveien om slike visergutter som Edvard Stenersen og Erling Olsen. De settes i klasse med streikebrytere, og er derfor forakteligere enn deres arbeidsgivere.

Av andre ting som også presser seg fram, er spørsmålet om de arresterte tillitsmenn skal få sine stillinger igjen, nå når de er løslatt. Samtidig melder det seg om ikke de landsmøte- og kongress-valte tillitsmenn også har krav til å tre inn i sine funksjoner. De er holdt i karantene over ett år nå.

Det er alltid bra at det er sterk og flammende uvilje tilstede mot våre undertrykkere. Dette hatet skal underbygges, og ikke dempes.

På den annen side må vi vise full vilje til samhold og fasthet i rekkene. Nå, som alltid før, må vi klare å ta et oppgjør oss i mellom, men likevel stå sterke i kampen mot vår virkelige fiende. Det er demokratiets tanke både samfundsmessig og organisasjonsmessig. Tyskerne trekker på skuldrene av slikt. De forstår ikke verdien av selvstendig tenkning. Dette kommer bl.a. til uttrykk, når de tar en streik i et av de krigførende demokratier som en seier for seg. Det er grov feil. Det er jo nettop styrken i demokratiet at det tør vise uenighet. At uenighet er boklagelig, er vi alle enige om, men vi må verdsette slik frihet. På samme måten vil nazistene heller aldri forstå at engelskmennene på parlamentarisk måte behandler et forslag om å oppta fredsforhandlinger og stemmer det ned med kald ro.

Det er sterke sinn, som klarer slikt. Nazismen ville få dødsstøtet om det i Tyskland inntrådte en streik, eller det offentlig hevet seg røster for fred. Nazismen kan bare leve når den frie handling og det frie ord er undertrykt. Vår voi kan derfor aldri bli nazismens.

Vi kjemper derfor for et fritt, demokratisk Norge. Med handlefrihet, tankefrihet og en

FRI FAGBEVEGELSE.

Kamerat!

Den situasjon som er oppstått etter henvendelsen til Reichskommissar av 30. juni er fremdeles ikke avklart. Det hersker ennå mye uvisshet og usikkerhet.

De arresterte tillitsmenn ble riktignok løslatt etter Tangens konferanse med Terboven, men de har ennå ikke gjeninntatt sine tillitshverv. Heller ikke de øvrige kravene er oppfylt.

Det er tegn som tyder på at tyskerne og deres håndlangere i Trondhjemsvæien 3 tar det for gitt at tillitsmennene ikke skal inn i sine stillinger igjen. En hendelse Postforbundet har vært utsatt for er karakteristisk i så måte.

I det siste numret av forbundets fagblad, som var viet Forbundets 40 års jubileum, var det nevnt at formannen, Oscar Røine, hadde sittet arrestert som følge av at han hadde skrevet under på henvendelsen på forbundets vegne, at han av den grunn hadde vært borte fra forbundet en tid, men ville komme tilbake igjen. Da bladet ble forelagt til censur i Stenersen-Olsen-direktoratet, ble denne pasus strøket! Og det ble forlangt skrevet at Røine var avsatt etter bestemmelse av Reichskommissari. Forbundet bøyde seg ikke for dette forlangende, men sløyfet i stedet hele artikkelen.

Denne episoden viser at det er nazistenes tanke at Ludv. Buland, Torbjørn Henriksen, Narvestad og Røine ikke skal tre inn i sine tillitshverv påny.

Det ser også ut til å være ganske i det blå med lønnsforhandlingene. Det foreligger ikke noen beskjed fra "fagforeningsdirektoratet" uaktet Arbeidsgiverforeningen har svart at det er villig til å oppta forhandlinger om lønningene. Det ser ut til at "direktoratet" naturligvis med tyskernes stilltiende samtykke, har til hensikt å sabotere saka. Det er blitt nevnt av folk som må forsettes å sitte inne med førstehånds kjennskap til stillingen, at direktoratet har til hensikt å rive lønsspørsmålet ut av hendene på organisasjonene og meglingsmyndighetene - og at det så kanskje vil komme et dekret som bestemmer om så eller så stort tillegg på de eller de lønninger.

Heller ikke er det gitt antydning til forsikring derfra om at fagorganisasjonen skal få beholde sin indre organisasjonsmessige frihet. Det er når det gjelder dette spørsmål også inntruffet ting som tyder på at det nye direktorat vil gå om mulig ennå lenger enn sine tyske læremestre i retning av innblanding i rent interne forhold. Det er forresten heller intet som tyder på at tyskerne har tenkt å holde fingrene av fatet fordi om de har ordnet sig med et viserguttkontor!

Der står vi altså nå! De kravene som ble oppstilt i henvendelsen av 30. juni er på langt nær oppfylt. En kan ikke godt komme lenger enn til at bare en av hovedpostene i "programmet av 30. juni" er oppfylt, nemlig kravet om løslatelsen av tillitsmennene. Ellers intet av det andre.

Men det gir absolutt ingensomhelst grunn til å gi opp de kravene som er reist! 30. juni-henvendelsen var fagorganisasjonens betingelse overfor okkupasjonsmakten, og hvis ikke disse betingelser blir oppfylt, er grunnlaget for fagorganisasjonens eksistens i så vesentlig grad røkket, at det vil være både nytteløst og uretferdig å fortsette som om ingenting var hendt.

Kravet om at tillitsmennene skal inn i sine verv igjen må opprettholdes. Sekretariatet må og vil sikkert også gjøre felles sak med de kamerater som er i skuddlinjen. Det nytter ikke å bry seg om det de få "defaitistene" vi har innfor fagorganisasjonen, nå har fått det så travelt å vrøvle om at vi har da hatt arrestasjoner av tillitsmenn før. Og avsettelser. Det er riktig det. Men for det første skal vi erindre om at ingen avsettelse er godkjent av fagorganisasjonen, det vil si fagorganisasjonens medlemmer. Og fagorganisasjonen vil intet heller enn å se de tillitsmenn som er satt utenfor på plass igjen. Dernest skal en huske på at de arrestasjoner det nå dreier seg om er - fra et organisasjonssynspunkt betraktet - av en ganske særegen natur. De som nå forfølges for sine meningers mot, handlet ikke som privatpersoner, det de gjorde, gjorde de ikke av egen drift og for egen regning og risiko, de optrådte på organisasjonens vegne og i samsvar med organisasjonens oppfatning og interesser. Og det er organisasjonens plikt og rett å sørge for at de får oppreining. Det må være et ufravikelig krav, at tillitsmenn som opptrer for organisasjonen og taler organisasjonens sak, ikke skal settes ut av sine verv, så langt det står til organisasjonen å forhindre det.

Heller ikke når det gjelder lønningene kan organisasjonen vike en tomme. Kravet om kompensasjon for pristigningen må hevdes med full styrke.

Bak de krav som er reist i 30.juni-henvendelsen står hele fagorganisasjonen samlet. Det ser ut til at de kan komme til å bety et være eller ikke være for organisasjonen vår.

Vi vil at fagorganisasjonen skal bevares over den ulvetid vi nå lever i. Så lenge den består, betyr det en kraftig styrkelse av de antinazistiske krefter som arbeider for å vinne landets frihet og selvstendighet igjen. Det vil også være av største betydning etter krigen å ha fagorganisasjonen intakt til vern om arbeidernes rettigheter i den nye dagen.

Det oppnår vi ved uredd og uten betenkeligheter å vakling å gå inn for de krav som er reist. Det gjør vi ved å bevare og styrke enheten og samholdet. Det forutsetter toleranse og gjensidig tillit, og at hver enkelt på sin post fortsetter kampen for en fri fagorganisasjon av rakryggede arbeidsmenn!

V

De fagorganiserte arbeidere har med største begeistring sluttet opp om Fagorganisasjonens kampprogram, uttrykt i henvendelsen til Terboven. I den senere tid har det i Oslo vært holdt en rekke møter, som har vært preget av en sterk vilje til å ville kjempe aktivt og positivt for en gjennomføring av lønnskravet og de andre kravene som er reist av fagorganisasjonens ledelse. Det er imidlertid på den annen side også en ganske påtagelig reaksjon likeoverfor tilnærmingen til det nye direktoratet, likesom det med stadig stigende styrke kreves informasjon om organisasjonens stilling og standpunkter fra øverst til nederst.

Det har i det siste vært holdt flere store møter og det er i det hele tatt et rikere organisasjonsliv enn det har vært på lenge. Det er tydelig at tillitsmenn og medlemmer for full kraft går på for å føre videre en offensiv som er innledet.

For noen dager siden ble det holdt et fellesmøte av formennene i de stedlige styrer og industrigruppene her i byen. Der ble følgende uttalelse vedtatt:

"Fellesmøtet av ovenfor nevnte gruppe i Oslo vil slå fast, at det i den senere tid er oppstått en situasjon som har krav på den største oppmerksomhet fra organisasjonens side. Spesielt med hensyn til den passivitet som gjør seg gjeldende blandt de aktive medlemmer - som bl.a. gir seg utslag i utmeldelse og undlatelse av å betale kontingent m.v.

Vi må desværre fastslå at det har skjedd en del ting innenfor organisasjonen som ikke har vært egnet til å styrke tilliten, og derfor bidratt til å gjøre medlemmene tvilende og dermed også passive.

Det er dog i den aller siste tid skjedd ting, som - hvis de blir utnyttet og fortsatt - kan gi medlemmene troen og tilliten tilbake, men da må den vilje til offensiv som tydelig er tilstede i Sekretariatets skriv av 30/6-41, fortsettes, slik at arbeiderne får følelsen av at det fremdeles er en kamporganisasjon de tilhører.

En ting som også har vært medvirkende til å skape usikkerhet er at det ikke blir gitt informasjon og orienteringer så at medlemmene til enhver tid kan ha følelsen av at de er med og bestemmer - og ikke bare er brikker i ett spill.

På bakgrunn av de tidligere krav virker sekretariatets vedtak av 15.aug. i år helt uforstående for oss. Uten å ha fått svar på de stilte krav omgjør sekretariatet sin tidligere beslutning og trer i samarbeid med Arbeidsdirektoratet.

At man ikke har oppnådd noe positivt utenom frigivelsen av de arresterte tillitsmenn fremgår tydelig av L.O. brev av 20.august i år til forbundene og samorganisasjonenes tillitsmenn i anledning av kravet om lønnsforhandlinger.

Skal en derfor ha håp om å få medlemmene inn på den aktive linje igjen, må en søke å fjerne årsaken til usikkerheten, gi medlemmene underretning om organisasjonens stilling og framfor alt la arbeiderne få sannheten å vite. Møtet må derfor kreve:

- 1) Det opptas et mer intimt samarbeid mellom organisasjonens forskjellige instanser, så tillitsmenn og medlemmer til enhver tid er nøye informert om begivenhetene og organisasjonens stilling.
- 2) Ovenfor nevnte grupper går inn for en aktiv og positiv linje, varetar arbeidernes og funksjonærenes økonomiske og faglige interesser, og i flukt med dette setter noe inn for å få gjennomført kompensasjon for pristigningen. Likeså innsettelse av de valgte tillitsmenn i henhold til L.O. og forbundes skriv av 30. juni til Reichskommissariat. I flukt med dette vedtak å nekte å ha noe med de nyopprettede instanser å gjøre før situasjonen er klarlagt og kravene godtatt.
- 3) Fagorganisasjonens fortsatte virke må bygge på gjensidig tillit, og vi må kreve at beslutninger av så stor betydning for fagorganisasjonen som vedtaket av 15. august i år innebærer, på forhånd forelegges forbundene i likhet med tidligere praksis. "

På et stort fellesmøte av jernarbeidernes stedlige styre og tillitsmenn fra alle bedrifter, der flere hundre fagorganiserte var tilstede, som ble holdt torsdag kvell ble det vedtatt en uttalelse i samme retning og valgt en deputasjon som skal søke foretrede for forbund og sekretariat for å gi uttrykk for jernarbeidernes syn på stillingen.

Også fra andre industrier og ute på landet meldes om øket aktivitet i foreningene og en stadig sterkere vilje til å gå inn for å gjennomføre de krav som står på dagsordenen for den nærmeste tid.

V

Gestapo har stadig sine øyne rettet mot fagbevegelsen, og også dette organer den noe tvilsomme sære å bli omfattet med interesse av pakket på Victoria Terrasse.

Det har vakt villt raseri at det har sivet ut hva som passerte i Jens Tangens og adv. Hansteens konferanse med Terboven fornylig - og Gestapo har fått ordre om å hitte rede på hvem som står bak "Fri fagbevegelses" referat

av samtalen mellom den tyske futen og Landsorganisasjonens tillitsmenn, og den melding som er kommet over London radio.

Forbundsformennene ble informert om konferansen med Terboven dagen etter at konferansen fant sted. Gestapo er nå ute for å få fatt på alle de tillitsmenn som var tilstede i informasjonsmøtet. Til alle forbund er det gjort henvendelse for å få oppgave over hvem som møtte, deres alder, adresse osv. Og så skal de vel i forhør, alle mann.... Så får vi bare håpe at det lykkes de skarpsindige oppdagere å finne ut hvor "Fri fagbevegelse" får stoffet sitt fra!

. V .

Fra Stavanger meldes at Samorganisasjonens formann, C. Strøm, som har sittet arrestert i nær 3 måneder, er løslatt fra fengslet. Strøm, der som kjent var med i Fagforeningsdelegasjonen til Tyskland, ble tatt etter at han på et engere tillitsmannsmøte hadde sagt sin ærlige og oppriktige mening om forholdene i Tyskland. En angiver utloverte ham til Gestapo!

Stavanger har forresten hatt massearrestasjoner i det siste. Selveste Gestaposjefen - Odies og snik nr. 1 i Hirten - Alf Gysler - har vært ute på visitt i byen og det haglet med fengslinger i deres spor. Det er særlig gutter som var ute i krigen ifjor som er tatt, og siktelsen mot dem gjeller, at de ikke har levert fra seg våpnene etter at de vendte hjem. Det er tydelig at våre tyske "beskyttere" har respekt for våpen i nordmenns hender. Det fortelles således fra Stavanger, som andre kanter av landet, at av de som har søkt om tillatelse til å få jaktgevær, er det bare medlemmer av NS og andre ynkrygger som kommer i betraktning. Politimestrene er beordret til å ta med de lokale NS-førerne på råd i dette stykke og det er derfor langt mellom de hederlige, skikkelige nordmenn som aller nådigst får sine egne gevever og lov til å dra på jakt i høst.

. V .

Streberen Ole Vries Hassel var en av de første høyere departementsfunksjonærer som meldte seg inn i Nasjonal Samling. Som alle nyomvendte lider han av en sykkelig nidkjærhet i tjenesten. En av de siste aksjoner han har satt sitt navn til, er en inkvisitorisk undersøkelse av de rent personlige og familiære forhold til alle kommunale og fylkeskommunale tjenestemenn i hovedstilling, innbefattet ordførere, varaordførere og rådmenn. De skal fylle ut et spørreskjema, som neppe hittil har hatt sidestykke i offentlig administrasjon. Tjenestemennene skal foruten de vanlige personaliaopplysninger, gi opp hvor de er vokst opp til det 30. år, om de har "spesielle ferdigheter eller interesser" (!) sine tidligere og nåværende offentlige tillitsverv, medlemskap og verv i private foreninger, og de skal redegjøre for sin interesse for sosiale og politiske spørsmål. Videre skal de opplyse om sine planer for videre utdannelse og for sitt fremtidige virke og om de ønsker å delta i kurser eller "kvalifikasjonsprøver".

Det skal i Innenriksdepartementet opprettes et såkaldt "Fagkartotek". Det er ingen som er i tvil om at det vil bli en ren svarteliste. Hensikten er å skille ut de som har "spesielle ferdigheter og interesser" - det er nok hirdferdigheter og quislinginteresser det siktes til og så skal alle hederlige og plikttro funksjonærer og tjenestemenn plasseres i en underklasse i herr Vries Hassels "fagkartotek"!

Blandt tjenestemenn i Oslo rår det almindelig bestyrtelse og forargelse over dette nye forsøket på å tvinge nazifiseringen gjennom. Det er nå, som dengang kst. Hagelin sendte ut sitt beryktede sirkulære av 16. desember ifjor, den almindelige mening at spørsmålene foruten å være i høyeste grad indiskrete, ikke har noe som helst å gjøre med tjenestemennenes stilling som kommunale funksjonærer.

Det er tydelig for enhver at departementet har interesse av å komme i kontakt med de som er missfornøyde, med de evneløse og intrigante - med de ukollegiale streberne. Det er jo denslags folk NS-særlig har fått som medlemmer.

En kan imidlertid rolig gå ut fra at det alt overveien flertall av de kommunale og fylkeskommunale tjenestemennene vil gi Hagelins disipel Vries Hssel det samme kontante svar som den tyske Innenriksminister fikk selv da han prøvde seg ifjor: Skjemaet vil ikke bli besvart, fordi det omfatter rene familieforhold og framtidssønsker som ikke har det fnugg med den enkeltes kommunale stilling å gjøre.

. V .

Masseavskjedigelsen av etatssjefer og andre dyktige funksjonærer i Oslo kommunes administrasjon vil vise seg ikke å bli noen barnelek for de desperate og beinhungrike quislingene. Dette at uduelige middelmadigheter kjøres fram i ledende stillinger, tvinger nemlig hederlige tjenestemenn til å ta sin stilling under overveielse.

Det siste som er skjedd er at Oslo høyst ansette ligningssjef, Christoffer Lund, nå har søkt avskjed. Han motsatte seg bestemt ansettelsen av NS-sveitfører Ragnar Thauland som ligningssekretær og da Thauland på tross av hans innstilling likevel ble ansatt av "ordføreren", fant ligningssjefen at han ikke kunne forbli i sin stilling. Herr Thauland mangler nemlig i den grad kvalifikasjoner til den stilling han har fått at ligningssjefen ikke kunne ta ansvaret for etaten, når han påtvinges folk av hans kaliber i så krevende stillinger.

Også finansrådmann Hartmanns sekretær, cand.jur. Brofoss, har sagt opp og takker av sammen med sin sjef.

. V .

Den neste vare som ser ut til å skulle forsvinne fra det åpne marked er smørret. Smørlagrene er nå på det nærmeste tømt, og det er allerede store vanskeligheter forbundet med å oppdrive meierismør i Oslo. Årsaken er den samme som alltid. Produksjonen har minsket og det lille som er, forsyner tyskerne seg med. I forrige uke rekvirerte våre "venner" 1 000 dunker smør (50,000) kilo og når de karene først er begynt å rekvirere, tar det erfaringsmessig ikke lang tid før varen er søkk borte fra markedet. Det fortelles at tyskerne har gitt beskjed om at det skal fremstilles usaltet smør! Det er ikke vanskelig å gjette på hva smørret da skal gå til. At det ikke skal spises tør være hevet over enhver tvil.....

. V .

Radioapparatene i Trondheim, Sør-Trøndelag og Møre er inndratt fra den 23. august. Inndragningen skjedde med to dages varsel.

I en av Trondheims kinoer ble det forleden vist en ukerevy. Bildet av en militær som falt i kampene ved Gratangen ble hilst med veldig begeistring av publikum, men da det like etter kom et par bilder av den "norske" legion, utløste det påping og hosting. Etter denne episoden er alle byens kinoer blitt stengt! Og det går rykter om at det skal bli portforbudd i byen.

Fra Trondheim meldes ellers at arbeidskontoret har fått beskjedd om at samtlige som heretter meldes ledige ved kontoret, skal ansettes i tysk arbeid.

. V .

En norsk arbeider som i vinter dro til Tyskland på arbeid, har latt oss få se et par av sine lønningsposer. Det forteller sitt tydelige sprog om lønnsforholdene i det lovpriste 3.rike. Han sto i tungarbeid i Hannover og deromkring.

Det ene lønnsoppgjøret gjaldt 2 uker, nærmere bestemt 115,5 time. Time lønn M 0,76 ialt M.85,50 (overtidstillegg). 0.15 for 16,15 timer, tilsammen M. 2,48. Bruttofortjeneste for de to ukene M.87,98, men så kommer vi til trekkene. De stiller seg sånn:

Skatt av lønn	M.	7,44
Borgerskatt	"	0,88
Sykeforsikring	"	2,85
Arb.ledighetsforsikr.	"	2,78
Invalideforsikr.	"	1,20
Deutsche arbeidsfront	"	0,70
(Ingen betegnelse)	"	7,90
Permisjonsmerke	"	1,90
Forskudd	"	25,00

Dette utgjør tilsammen 50,65 mark. Etter to ukers arbeid hadde han igjen en netto på 47,35! Lønningsposen for 1 uke var endå uhyggeligere, den viste en netto til utbetaling på bare 7,96 mark! Og så må en ta i betraktning at det her sikkert er tale om gode lønninger etter tyske forhold.

V

Fagorganisasjonen har valgt sin oppmarsjlinje. Taktfast slutter de 350.000 medlemmer opp bak kravene om indre organisasjonsmessig frihet, om fritt leide for tillitsmennene når de taler arbeidernes sak og om lønnsøkning til gjengjeld for den voldsomme prisstigning som har fulgt i krigens spor.

Det er tilsynelatende en stilstand i anslagene i øyeblikket, men mørke skyer trekker opp i horisonten. Fagorganisasjonens skjebnetime, innledet med henvendelsen av 30. juni, varer ved. Det står til oss å avgjøre organisasjonens skjebne. Sammen går vi inn for dens prestisje, dens ære, for å hevde de rike tradisjoner Arbeidernes faglige Landsorganisasjon har, som uredd kjemper for heving av småkårsfolkets kår, som talsmann for sosiale og kulturelle fremskritt, som skapende, byggende og

FRI FAGBEVEGELSE.

Kamerat!

Det er ikke inntrådt noen vesentlig endring i den faglige situasjon. Det arbeides for å løse de saker som er reist i "programmet av 30.juni".

Det er nå over 14 dager siden sekretariatet reiste kravet overfor Arbeidsgiverforeningen om lønnstillegg på grunn av dyrtiden. Samtidig ble direktoratet i Trondhjemsvæien 3 underrettet om at fagorganisasjonen ønsket opptatt partsforhandlinger. Det ser imidlertid ikke ut til at herrene Stenersen, Olsen og Odd Fossum legger noen større iver og interesse for dagen i lønns spørsmålet. Men det er sikkert heller ingen som har regnet på noen "innsats" fra denne kant! Det er neppe heller noen som ønsker å ha mer med dette "direktoratet" å gjøre enn det en tvinges til.

Fagorganisasjonens ledelse er imidlertid klar over at det er oppstått et livsfarlig missforhold mellom lønninger og priser for flertallet av arbeiderne. En ledelse som ikke gjorde alt som gjøres kan for å tvinge fram forhandlinger om lønnsøkning, ville forsømme seg grovt. Det går ikke an å sitte med hennene i skjødet, la seg knuge av tvil og mismot, eller vike tilbake for å ta ett oppgjør med dem eller det som stenger for at arbeidernes høyest berettigede krav innrømmes.

Det nye direktoratet har hittil vist en manglende vilje (vel også evne?) til å greie opp med lønnsaken. Det sitter på saken fra uke til uke. Men det er klart at dette ikke kan drive lenger. For mange av de slettest betalte arbeidere er dette nå blitt et spørsmål om liv og helse. De snaue lønningene greier ikke å hamle opp mot de voldsomme prisene det er på alt en trenger til livets underhold. Hvis derfor direktørene i Trondhjemsvæien ikke forstår alvoret og fortsetter sin sabotasje, vil det kreves av fagorganisasjonens ledelse at den innretter seg for å bli kvitt den innblanding som direktoratet betyr og som ingen av oss ønsker.

Det er Riksmeglingsmannen og Sosialdepartementet som har vært tredje part i tariffoppgjør mellom arbeider og arbeidsgiver i vårt land hittil. I den nåværende situasjon er arbeiderne ikke interessert i en fravikning fra denne ordning.

Det vil også være kjent at Riksmeglingsmannen har gjort henvendelse til Sosialdepartementet i sakens anledning, likesom Arbeidsgiverforeningen har svart ja til å ta opp partsforhandlinger. Og Landsorganisasjonens formann har vært i kontakt med Sosialdepartementets sjef om saken.

Hva som vil komme er ingen gitt å vite. Vi vet bare at fagorganisasjonen ikke kan korte av en tomme på kravet om at lønningene skal opp til prisenes nivå. Og den styrke organisasjonen kan sette inn slik som situasjonen er, må støtte opp under kravet.

Det vil bli avgjørende for fagorganisasjonens framtidige stilling hvilken skjebne lønnskravet som de øvrige krav i "30.juni-programmet" vil bli til del. Kravene ligger på bordet. De må oppfylles. Skjer ikke det, vil makthaverne få merke hvilken kraft arbeidernes samhold er!

- V -

Det er tydelig for enhver at vi nærmer oss en skjerpning av den allmindelige situasjon i vårt land. Store deler av landet har måttet finne seg i beslagleggelse av radioapparater. Dagstøtt trekkes nye byer og bygder inn i det belte som stenges ute fra å høre radionytt. Flere byer er det portforbudd. Det skjer stadig nye arrestasjoner. I by etter by blir innbyggerne pålagt straffer av forskjellig slag, mulkter meldepikt osv. Og restriksjonene på nærings- og erhvervsliv, på jordbruk og fiske vokser daglig.

Oslo har vært spert for mange av disse inngrep og anslag. Det kan ha sine lett synlige årsaker, som vi ikke skal komme inn på her. Det ser imidlertid ut til at Oslo også nå skal få merke knutten. Det er under utarbeiding forordning om inndragning av radioapparatene også i hovedstaden. I forordningen er fristen for innlevering satt til 20. september. Det var neppe noen som trodde at Oslo i det lange løp skulle bli i en særstilling når det gjelder radioen. Alle vot nemlig at inndragningen ikke har militær begrunnelse. Når det norske folk nå etterhvert alle sammen må gi fra seg sine radioapparater er grunnen den ganske enkle, at tyskernes propaganda ligger under i den gigantiske kamp som nå føres i eteren. Let er skrekken for London radio som er årsak i radiokonfiskasjonen! Det gjør ikke de hjemlige nazier det minste forsøk på å skjule. Mitt opp i dette kommer sjefen for sikkerhetspolitiet og S.S. SSGruppenführer Heydrich til Oslo. Den karen fører sikkert ikke noe godt med seg i bagasjen. Da Himmel sist var her, fikk vi like etterpå standrettsforordning en - hva kommer blodhund nr. 2 med i skreppen?

- V -

Tyskerne har den hele tid censurert fagbladene. Nå er denne jobben gått over til direktoratet. Stenersen-Olsen & Co. Også når det gjelder dette sjofle håndverk gir læringene mestrene en høy gang. Det har redaksjonen av Landsorganisasjonens Meddelelsesblad fått merke, da bladet for første gang var dør til censur. Det var "arbeidsdirektør" Stenersen selv som greide censuren av Meddelelsesbladet. Han torde ikke overlate det til noen av medarbeiderne. Han gikk grundig tilverks. I alt strøk han to sider! Det kan være pussig å fortelle hva han censurerte vekk. Jo. bl.a. en artikkel om Feriekontoret. Videre et opsett om Wergeland, en minneartikkel om Fagopposisjonen av 1911, en artikkel om ungdomsgruppe, og blåblyanten var flittig brukt i lederartiklen og i andre artikler, bl.a. i reiseskildringer. Det rareste av alt var en artikkel om at Johan Odegaard slutter i Skog- og land var strøket! Med følgende geniale spørsmål i marginen: Hvorfor slutter han i stillingen sin?

På grunn av den vettlause censur har bladets redaksjon besvaret seg til kst. Meidell, som har fått hele saken lagt fram for seg. Etter dette har redaksjonen valgt å ignorere herr Stenersen. Bladet gikk usensurert i trykken og er formodentlig når dette leses allerede ute i foreningene.

- V -

Den tyske admiral i Norge har gitt en forskrift om overføring av arbeidere fra norske privatverfter til krigsmarineverftene i Bergen og Trondheim.

Denne forordningen er ett så interessant dokument at det er verdt å se litt nærmere på den. Den knytter seg direkte til det "norske" sosialdepartementets forordning av 9. juli om overføring av arbeidskraft. Men det vet en jo før at når de konstituerte kommer med sine forordninger så er det bare opplegg til fordel for tysk pågang i neste omgang.

Det heter riktignok i Admiral Norwegens forordning at "det skal først forsøkes skaffet den arbeidsstokk som trenges uavhengig av muligheten av å innsette arbeidere som "Tjenestepiktige" (1) etter Sosialdepartementets forordning", men det betyr ikke annet enn at hvis det ikke melder seg noen frivillige - og tyskerne vot godt at det vil være smått stell med frivilligheten - så skal "tjenestepikten" komme til anvendelse.

Forordningen inneholder videre lønnsbestemmelser - lønnen skal være den samme som på det hittidige arbeidssted med en viss reisegodtgjørelse, og så skal arbeiderne betale for brakkelosjet og for kosten. Når det gjelder forpleiningen sier det videre at enhver arbeider skal ha den fordel at han kan kjøpe inn øl o.l. i kantine, - men - og det er verdt å notere: Sjeffdirektøren for krigsmarineverftet har myndighet til å sette disse begunstigelser ut av kraft helt eller for en tid, hvis en arbeider er etterladende i sin ydelse, at han ikke overholder den akkord som han har klart ved sin hittidige bedrift!

Ferien er etter forordningen 12 dager, men for hver godt arbeider er det den ordning at han hver tredje måned skal kunne reise til sitt hjemsted og tilbake igjen. Det er verdtet som skal bestemme hvor lenge han kan være borte og de dagene han således reiser bort, går av på hans feriel Det lar seg ikke gjøre å få-ferien sammenhengende.

Denne forordningen er et nytt bevis på tyskernes lettvindte behandling av sosiale goder arbeiderne gjennom sin organisasjon har tilkjempet seg. Overalt hvor de kommer til, søker de å fremme slaveri. Enda er det dette folks ledere som stadig står fram og skryter av hvor gildt de vil ordne alt for arbeiderne. Ett er imidlertid deres taler, ett annet handlingene. Det får de folk merke som blir utsatt for voldsherrene.

- W -

Det sitter nå mellom 120 og 130 gode nordmenn i konsentrasjonsleir på Tromsøya. Det er folk fra alle kantar av Nordland, Finnmark og Troms, og de hører hjemme i alle samfundslag og yrker. En rekke kjente menn fra arbeiderbevegelsen er blandt fangene. Av vadsøvaringer sitter bl.a. fhv. ordfører Magnus Methi, tømmermann Bjørn Pedersen, som er formann i byens største fagforening, kassereren i Transportarbeiderforeningen, Kr. Makkela og videre skatteinspektør Aarseth og kemner Carstens.

Av Vardø-folk sitter i denne konsentrasjonsleiren fhv. ordfører Peder Holt, skolebestyrer (tidl. stortingsmann) Jon Andraa, samvirketlagsbestyrer Rich. Bodin og transportarbeiderforeningens kasserer Einar Johansen.

Fra Tromsø sitter som nevnt for Landsorganisasjonens Nord-Norgessekretær Gunnar Braathen og samorganisasjonens sekretær Alf Olsen. Videre redaktøren av den tidl. arbeiderpartiavis "Nordlys", Ingv. Jacklin, Journalist Asbjørnsen fra samme blad og forretningsfører Petter Hansen Også programsekretær Melvær i Tromsø er blandt fangene.

Fra Narvik sitter bl.a. organisasjonsmennene konduktør M. Trødal, monter Th. Hagfors og konduktør P. Viik. Disponent Hoel i Luossavaarra-Kiruhavarra Aktiebolag sitter også i leiren.

Fra Honningvåg er bl.a. tatt sekretær Alfred Vågnæs i Finnmark fiskerlag, formannen i Transportarbeiderforeningen Rudolf Andreassen og banksjef Bjørn og fra Hammerfest sitter mellom andre kontorist Goldmann

Norges Banks avdeling og den tidl. redaktør av "Finnmarksposten",
Frode...

"Beskytterne" har rasket godt med seg i de nordligste brøne.

- V -

"Dagbladet" hadde fredag den 29. august en modig leder om den ublide skjebne de små nasjoner har lidt under den krig Hitlerregimet har påtvunget store deler av verden. I samme nummer hadde bladets populære kåsør "Mumle Gåsegg" en petiterikkel som i fine, ironiske vendinger behandlet temaet fra en annen synsvinkel. Onsdag ble både "Mumle Gåsegg" (journalist Johan Borgen) og bladets tungvorne redaktør, Gunnar Larsen arrestert. De ble sendt direkte til konsentrasjonsleiren på Grini.

- V -

Dr. O.J. Fossum, en av de ledende i Arbeidersaniteten, er arrestert av Gestapo.

Redaktør Aksel Zachariassen, Kongsvinger arbeiderblad, som ble arrestert like etter utbruddet av krigen Tyskland-Lovjetrusland og i flere uker satt internert på Kongsvinger festning, er nå flyttet til fengslet på møllergaten 19 i Oslo.

Alle de politiske fanger som sitter i Oslo kretsfengsel skal flyttes til Bredtvedt på Grorud, der det skal opprettes et fengsel etter "tysk" mønster, med nazistisk direktør og inspektør.

- V -

Det er fortsatt sterk oppslutning om den linjen som er lagt opp av Landsorganisasjonens ledelse i og med henvendelsen av 30. juni. Der har sket offensiv and i foreninger og forbund og en ubøyelig vilje til å ville kjempe for de kravene som er reist.

Dette er blandt annet kommet til uttrykk i en uttalelse vedtatt av et fellesmøte innenfor bygningsindustrien i Oslo den 21. august: Den lyder:

"Fellesmøte av forbundsstyret, stedsstyret og fagforeningsstyrene for bygningsindustrien i Oslo, torsdag 21. august 1941, gir sin tilslutning til de bestrebelser Landsorganisasjonen har gjort for å hevde arbeidernes interesser. Møtet hanstiller til Landsorganisasjonen at det legges særlig vekt på kravet om kompensasjon for prisstigningen og sikring av forsyningene.

For å tilbakevise det ryktemakeri som er satt i sving for å forringe fagorganisasjonens innsats for arbeidernes faglige og økonomiske interesser, som fremholder at det er nytteløst å være fagorganisert, vil møtet slå fast at arbeidernes innflydelse på sin egen levestandard bestandig har vært avhengig av det samarbeid som til enhver tid består mellom arbeiderne. Derfor gjeller der idag mer enn noensinne at vi holder sammen. Møtet oppfordrer foreningsstyrene og medlemmene til å gå inn for et effektivt organisasjonsarbeid.

Slutt opp om fagforeningen til forsvar for arbeidernes rettigheter."

Å holde sammen - er dagens pøle. Det er det eneste som kan berge oss ut av det uføre som krig og herjing har ført med seg. Det er ingen plass for misstøt og missteuksomhet, sløvhøt og unnfalldenhet. Alle medlemmer som tillitsmenn - hvor de enn befinner seg i organisasjonen - må alltid ha klart for seg det store ansvaret vi alle har for det store fellesskaps interesser. Hva en gjør betyr idag mer for alle enn i normale tider. Det forplikter til solidaritøt, tillitt og toleranse. Hele organisasjonen må gjennomsyres av fellesskapsånd. Vi står og faller med de krav organisasjonen reiser. Vi står sammen og holder ut i kampen for en

FRI FAGBEVEGELSE.

Kamerat!

Det er inntrådt en uhyggelig skjerpning i den allminnelige situasjonen i vårt land. Forordningen om sivil unntagelsestilstand er satt i verk for Stor-Oslo, det vil si Oslo og de store tilliggende landkommuner Aker, Bårum og Asker. Forordningen innebærer at standrett er innført og de første døddømmer er allerede avsagt. Bødlenes blodbestenkte gjerning er innledet.

Begrunnelsen for innføringen av unntagelsestilstanden var storstreiken som brøt ut i Oslo mandag morgen den 8. september og som grep kraftig om seg i ukens to første dager. Det har lenge gjæret kraftig blandt Osloarbeiderne. Det som tilslutt fikk skredet til å løsne, var den offisielle beskjed om at arbeiderne heretter ikke skal få melk på arbeidsplassene. Men det er klart at streiken hadde et kraftigere underlag. Den rettet seg mot den stadig tiltagende vareknapphet, som særlig føles tungt i arbeiderhjemmene og der det er mange barn. Den rettet seg også mot den voldsomme prisoppgangen som reelt har senket lønningene med snarere over enn under 50% - et forhold som gjør det umulig for den allminnelige arbeidsmann å brødfø seg og sine.

Streiken grep kraftig om seg. De store jernverkstedene i Oslo, Aker, Nyland, Spikerverket, Skabo, Thune, Kvarner o.s.v. gikk ut i streik. Ialt stod ca. 35 bedrifter i jernindustrien. De fikk følge av arbeiderne i tekstil, nærings- og nydelsesmiddelindustrien. Skofabrikker og trykkerier stanset og fra en rekke byggeplasser gikk arbeiderne hjem. En kan regne med at 20 - 25.000 mann var i streik.

"Myndighetene" grep inn og de slo til med de midler som nazismen er vant til å bruke. Unntagelsestilstand ble proklamert og "norsk" politi ble satt i høyeste allarmberedskap, og massearrestasjoner ble satt i verk fra tidlig mandag morgen.

Hele rekken av ledende faglige tillitsmenn ble arrestert onsdag. Først og fremst sekretariatsmedlemmer og forbundsformenn. De som ble tatt i første omgang var Landsorganisasjonens formann, Jens Tangen, advokat Viggo Hansteen og sekretariatsmedlemmene Hans Fladeby (Transportarbeiderforbundet), Torbjørn Henriksen (Kommuneforbundet), Christian Henriksen (Arbeidsmannsforbundet), Josef Larsson (Jern- og Metall.), Alfred Ljøner (Skog- og landarbeider.), Nils Heggland (Gullsmedarb. forb.), Polmar Asvestad (Hotell- og Restaurant), Henry Hansen (Stenindustriarb. forbundet). Senere er Emil Torkildsen (formannen i Norsk centralforening for boktrykkere) tatt og det er utstedet arrestordre mot L.O. sekretær Martin Brendberg. Videre ble følgende forbundsformenn fengslet av Gestapo: Johs. M.P. Ødegaard, (Arbeidsmannsforbundet), Johan Nygaard (Bakerforbundet), Øystein Martinsen (Bokbinderne), Eivind Nielsen (Litograf-forbundet), Th. Narvestad (Lokomotivmannsforbundet), Oscar Røyne, (Postforbundet), Anton Andresen (Skotøyarb. forb.) og O. Bjerke (Jernbaneforbundet). Den siste ble arrestert på Tyristrand under en ferietur sammen med nestformannen i A.F.L. Ludv. Buland, som i likhet med Narvestad, Røyne, T. Henriksen og Aasvestad tidligere har sittet fengslet hos Gestapo.

Videre arresterte Gestapo en rekke bedriftstillitsmenn, klubbformenn og klubbstyremedlemmer og en mengde arbeidere ved bedrifter som var i streik. Av arbeiderne ved Akers mek. verksted ble mellom 60 og 70 arresteret på gaten utenfor verkstedet.

Onsdag kvell kom så den uhyggelige meldingen om at adv. Hansteen og klubbformannen ved Skabo, den 28 år gamle Rolf Vikstrøm, av standretten var dømt til døden og fire andre jernarbeidere, Gunvald Gregersen, Torbjørn Koppang, Torolf Kapstad og Ivar Sæther til lange tukthusstraffer.

Neste dag meldtes om nye standrettsdomme. Ludv. Buland ble dømt til døden, men benådet. Alf Myhrer, Asbjørn Ruud og Olaf Økern til lange tukthusstraffer, Myhrer til livsvarig fengsel.

Standrettsdommene er kommet som ett sjokk på oss alle. Vi gnir oss i øynene og greier vanskelig å tru det vi ser - og vi rystes over det tyskernes radiostasjon i Oslo øser ut over oss av stygghet og uhygge hver kvell. Men tyskerne tar feil hvis de tru at bøddelgjerningene, de avskyelige mordene på våre prektige kamerater, skal tvinge oss i kne. Tvertimot de har næret hatet og stålsatt trossen i alle gode norske arbeideres hjerter. De har sådd vind, de vil engang høste storm! En storm som skal feie landet vårt rent for bøddelpakket, enten de bærer tyske eller norskemavn.

I løpet av onsdagen trålet Gestapo Folkets Hus fra gulv til loft. Kassene ble beslaglagt og utbetalinger sperret, samtidig som funksjonærer og tillitsmenn ble tvunget til å bli på sine stillinger.

Ut på dagen kom de "normenn" som skulle ta over når bøllene hadde gjort sin gjerning til Landsorganisasjonen for å "overta". Det var herren Håkon Meyer, Erling Olsen, Kåre Rein og Odd Fossum. Og Halvard Olsen var også å se i farvannet.

Det ble holdt møte med Landsorganisasjonens tillitsmenn og funksjonærer. De fikk valget mellom å fortsette eller å bli stilt for standrett! Etter tur ble så alle forbundskassererne kaldt inn til møte og fikk samme brutale beskjed og i løpet av torsdagen troppet så de av tyskerne utpekte nye "kommisariske formenn" opp i sine respektive forbund for å overta ledelsen. Overalt ble tillitsmenn og funksjonærer tvunget til å bli under trussel om at de skulle komme for standrett hvis de nedla sitt arbeid!

Blandt de rottene som nå er blitt satt inn som forbundsledere er det flere som tidligere har hørt arbeiderbevegelsen til. Svikere, som har solgt seg av feighet eller for vinnings skyll. Mange av dem er rene subjekter som forlengst er skydd av skikkelige folk.

Ennå er ikke alle kommisariske formenn på plass, men vi skal nevne en del av dem som har meldt seg til tjeneste.

I Landsorganisasjonen er Nasjonal Samlingsmannen Odd Fossum satt inn som leder. Hans stedfortreder er renegaten Erling Olsen. Til kasserer er inntil videre utpekt en Kåre Bakken og sekretær Kåre Rein. I Norsk kommuneforbund er Gestapos redskap - mannen som hele tiden har stått bak og trukket i trådene - Håkon Meyer - satt inn som formann, i Jern og Metall Birger Aamodt, i Murerforbundet - gamle, senile Aksel Schultz -, i Arneidsmannsforbundet Nils Bunas, i Centralforeningen for boktrykkere, sarpsborgjournalisten Karsten Werner, i Transportarbeiderforbundet Trygve Rokling, i Papirforbundet Rolf Imerslund; i Telegraf- og Telefon Rolf Nilsen, i Handels- og Kontor - en ekspeditør Bergh. I Skotøyarbeiderforbundet har de fått som kommisar, en bryggeformann Daniel Hagen, og i Bygningsarbeiderforbundet gartner Henry Berntsen fra Ski. Alle de øvrige Forbund har også fått eller de vil få tilsatt kommisarerer.

I Oslo og Akershus faglige samorganisasjon ble formannen, Gunnar Disenåen og sekretærene Oskar Stav og Kåre Haugen avsatt og det er satt inn ny formann, en fhv. bussfører Bjørn Lageraaen, som hører hilden til, og nye sekretærer.

Odd Fossum, som har fått sitt mandat av der høyere S.S. und Polizeiführer Nord generalleutnant Reedise, har gitt forbundene beskjed om at kommisarene straks overtar forbundsledelsen. Enhver utbetaling skal attesteres av den kommisariske formann. All post skal forelegges for ham.

I skrivelsen har han sendt forbundene heder det til slutt: "Alle lønnete tillitsmenn og ansatte funksjonærer kan fortsette i sitt arbeid, såfremt de er villige til dette og lojalt underordne seg formannen. Det står til dem selv å avgjøre om de ønsker dette. Men jeg plikter å gjøre oppmerksom på at det vil bli betraktet som ulovlig arbeidsnedleggelse hvis noen på dette tidspunkt forlater sin stilling".

Tillitsmenn og funksjonærer har ikke hatt noe valg. Det er ikke valg lenger når man stilles overfor: enten å fortsette eller i beste fall få 10 års tukthus, i verste fall dødsstraff! Tvunget av omstendighetene må hederlige og bra tillitsmenn og gode kamerater og nordmenn forbli i sine stillinger, og underordne seg det pakket som nå skal lede Lands-

organisasjonen etter Nasjonal Samling har overtatt fagorganisasjonen.

Med organisasjonens medlemmer når ikke Nasjonal Samling fram til på denne måten. Invertfall ikke i første omgang. Og for oss er saken grei. Vi kan og vil ikke ha noe med fagorganisasjonen å gjøre i dens nye skikkelse! Nå er det kommet som vi fryktet. I desperasjonen og skygget av de tyske bajonetter og med standretten som uhyggelig trussel, stjeler N.S. fagorganisasjonen som de før har stjålet vår politiske bevegelse.

De får en organisasjon uten medlemmer. En hederlig og skikkelig arbeidsmann betaler fra denne dag ikke en øres kontingent lenger. Og hvis nazistene drister seg til å innkalle møter vil de bli alene i salen! Og de tar grundigt feil hvis de truer at tillitsmennene på arbeidsplassene vil ha noe med dem å gjøre. De vender morderne og det krapyl som er deres kuede redskaper ryggen med avsky og forakt.

De vet at det kommer en dag etter disse. Da skal de på ny reise sin faglige organisasjon, som fikk et så stolt endeligt. Den fagorganiserte arbeider virker videre i Viggo Hansteens og Ludvig Bulands ånd. Den fagorganiserte arbeider virker

Med kollblodig ro og taus verdighet tar han det som kommer, i sikker forvisning om at råtten skal ta slutt og bedre tider opprinne for det norske folk.

- V -

Også Arbeidsgiverforeningens ledelse er avsatt og direktør Lippestad er innsatt som leder.

- V -

Vi mangler i skrivende stund full oversikt over hva som er skjedd ute i landet med fagbevegelsen. De har slått til der også, det er kjent. Bl.a. er det innløpet melding fra Kr. sand om at sekretærene i Samorganisasjonen B. Flood Engebretsen og Salve Salvesen er arrestert.

- V -

Norsk Folkehjelp - som er båret fram av fagorganisasjonen og arbeiderne - er oppløst ved dekret av den høye herr Reediss, tyskernes overbøddel. Organisasjonens tillitsmenn har vært i lange forhør hos tyskerne.

I forbindelse med at Universitetet er satt under nazistisk formynderskap er rektor Didrik Arup Seip og prof. Otto Lous Mahr arrestert.

- V -

Fredag morgen ble nestformannen i Det norske arbeiderparti, Einar Gerhardsen, tatt av Gestapo. "Arbeiderbladets" siste redaktør Bjørn Julium, ble arrestert senere samme dag.

Også Oslos tidligere politimester Kr. Welhaven ble tatt av Gestapo - i forbindelse med oppløsningen av Nasjonalhjelpens hovedkomite.

- V -

Nazistenes radio-apparater

skal selvsagt ikke inndras. Dette fremgår av en "Partiforordning" av 2. august 1941, undertegnet av Quisling. Ordlyden på denne er følgende:

1. Medlemmer av NS kan i henhold til samtykke fra Reichskommissar for det besatte norske områder gis adgang til å besidde og benytte radiomottagere i områder hvor dette ellers er forbudt.
2. Tillatelse for NS medlemmer til å besidde og benytte radiomottagere som nevnt utstedes av vedkommende NS-fylkesfører.
3. Tillatelsen meddeles på betingelse av at vedkommende forplikter seg til ikke å lytte på fiendtlige stasjoner

4. NS Generalsekretær og Riksøkonomisjefen utsteder i fellesskap de nærmere bestemmelser for gjennomføringen av denne forordning.

- V -

D Sekretær Victor Jensen i Norsk kommuneforbunds stedsstyre er arrestert av Statspolitiet.

- V -

Den første dom for standrett

faldt den 10. september, altså første dag Oslo og Omegn hadde unntagelsestilstand. 6 gode kjempere for arbeiderne ble dømt uten at noen har fått greie på hva de har gjort. Og dommene er fryktelige! Advokat Viggo Hansteen og jernarbeider Rolf Vickstrøm ble dømt til døden. Maler Gunvald Gregersen fikk livsvarig tukthus. Hjelpearbeider Torbjørn Koppang og jerndreier Torolf Kapstad fikk 15 års tukthus. Jerndreier Ivar Sæther fikk 10 års tukthus. Dagen etter fallt standrettens annen dom. Ludvig Buland ble dømt til døden, men straffen ble benådet til livsvarig tukthus. Alf Myhrer ble dømt til livsvarig tukthus. Asbjørn Rrud til 12 års tukthus og Olaf Økern til 12 års tukthus. Disse 10 har fått sine navn risset inn i Norges historie, og der vil de stå til alle tider. De vil bære vitnesbyrd om at i et felles kamp for frihet kan selv ikke geværer og bajonetter stenge ordet og handlingen. Det kan ikke påføres disse 10 noe bestemt som strider mot folkeretten, men tyskerne skulle vise at de er herrefolk, og da er ingen handling gemen nokk.

Men arbeider - ja hele det norske folk - skal vite å ta hevn over slike forbrytere som Terboven og hans nazistiske lakeier. De skal huske at når dommens dag en gang melder seg for dem, da skal vi like kynisk eksekvere de domme vi dømmer. Vi skal gjenta uten opphold:

Husk den 10. september 1941!

den datoen skal henge som et truende sverd over enhver nazists hode. Foreløpig står det tre milepeler som skal hevnes - og hevnes strengt:

9. april 1940 - 25. september 1940 - 10. september 1941.

- V -

Vi senker våre faner.

Det er 10. september 1941. Det knaller skudd. To staute menn synker sammen. Viggo Hansteen og Rolf Vikstrøm. To kjente skikkelser i norsk arbeiderbevegelse er ikke mere blandt oss. Radioen brøler nyheten ut på norsk og tysk, nordmenn vokt dere, dette er en kunst som nazistene kan til fullkommenhet!

Rundt i tusen hjem sitter arbeidere og arbeider-hsutruer og gråter over tapte kamerater.

I tusen hjem trer disse to kjække karer fram, kanskje mere levende enn før.

Arbeidskameratene og Oslo-arbeiderne ellers ser i tankene for seg denne solide jernarbeideren, Rolf Vickstrøm. Denne rolige saklige karen, som så naturlig sto i brodden for sine kamerater. Alle vil huske ham som en rolig, kjernesunn kamerat, alltid på sinn plass i geleddet. Ikke langt foran, men i takt og i rekke med sine nærmeste. Mannen som gjorde sin plikt. Det er det beste vitnesbyrd en mann kan få.

Ved hans side segnet Viggo Hansteen. Og for alles blikk stiger minner fra tusen møter og konferanser, hvor han forfektet arbeidernes sak. Bildet av ham som forsvarer i retts-skranken trenger seg fram. Også her sto han som arbeidernes og organisasjonens forsvarer. Ikke pralende med mange ord, men stille og logisk. Vi skjønner godt at Terboven måtte føle seg underlegen, når han sto foran Hansteen. Vi skjønner også at Terboven tok til å tenke på mord for å bli kvitt denne stille anklager.

Viggo Hansteen meldte seg straks til tjeneste den 9. april ifjor. Men da, som alltid, ble ikke håndens våpen hans verktø, men åndens. Regjeringen satte ham til krevende oppgaver, og han utførte dem. Da krigen foreløpig ble avsluttet i Norge, vendte han tilbake til Oslo. Til sin stilling i Landsorganisasjonen og stilte seg i brodden for den ubrytelige kamp for indre uavhengighet som organisasjonen hele tiden har ført. Da landsorganisasjonen etter diktat fra tyskerne fikk ny ledelse den 28. september ifjor, var det naturlig at Viggo Hansteen ble den sentrale skikkelsen. Alle hadde tillit til ham. Han var den naturlige forsvarer for vår eksistens.

Men for Terboven og tyskerne ble Hansteen en skanse som de ikke kom forbi. De prøvde å krype for ham, de truet, men Viggo Hansteen sto like kald. Det ble så naturlig for alle, enten det var organisasjonens enkelte instanser eller det var enkeltpersoner han hjalp. Og han hjalp. Han løp i konferanser hos de tyske herre både natt og dag. For hans klare logikk kunne i hvert fall den tyske and ikke holde mål. Så var det tanken hos Terboven meldte seg, at han måtte rydde Viggo Hansteen av veien. Morderen Terboven sukket sikkert befriende da han la vekk pennen etter å ha skrevet under på at dommen over Hansteen skulle fullbyrdes. Og vent: vi skal få se at morderen ustanselig vil vende tilbake til mordstedet og gjerningen. Viggo Hansteens ansikt vil mer enn før stå truende foran ham og vitne om at hans egen time stadig rykker nærmere.

I det norske folk vil de to myrdede kamerater også evig få sitt bilde risset inn. Men ikke i forbindelse med frykt. De vil stå som eksemplet på mot og hengivenhet i en god saks tjeneste.

Med sin død er de gått inn i det evige liv i folketro og hengivenhet. Men vel en eller to har gått foran, vil alltid være lettere å gå etter. Martyrens kors blir aldri så tung å bære som bøddelens sverd.

Hva i å?

Raseriet mot nazistene er idag sterkere enn noen sinne. Tyskerne trodde de skulle klare å knuse den norske stolthet med unntagelsestilstand og standrett. De trodde de skulle knuse den norske arbeider ved å ta fra ham hans siste skanse, fagorganisasjonen. Men atter er regnestykket gjort op feil. De regnet feil da de trodde de kunne ta landet fra oss, for først i det øieblikk forenet folket og landet seg. Og nå - når de har tatt den siste rett til fri selvhevdelse fra oss, har de oppnådd å gjøre frihetskampen til ett med oss selv.

Det er slutt med organisasjonslivet i Norge. Organisasjonen er pulserende liv, og det kan ikke leve under kommissærer og diktatur. Tilsynelatende kan en kanskje oppnå at trellene drar i takt, men det er først når pishen suser over hodene.

Vi bøyer vårt hode under knutten idag. Vi stikker våre knyttede never i lommen. Men de bøydde rygger retter seg en dag som en stalfjer, og den knyttede neven rettes igjen mot dem til slag. Da feies råtten-skapen overende. Det blir livet som igjen vender tilbake til vårt land og folk. Og gud nåde de som da en gang har holdt pishen i sin hånd!

Inntil da lar vi ingen provosere oss. Vi tar ikke et skritt uten nøye ettertanke. Vi lar ro og omtanke prege våre handlinger. Det er ikke ordene som lenger skal binde oss sammen, men den tause tross og viljen til å møte morgendagen. Vi må ta skyldig hensyn til våre kamerater som sitter i fengsel og konsentrasjonsleir, og til de av våre kamerater som under trussel om tukthus og død er tvunget til å fortsette i sine stillinger. Men i denne tause tross, som skal muliggjøre fagorganisasjonens utslettelse idag, skal vi verne om kåmen til det som i morgen skal gi oss en levende

FRI FAGBEVEGELSE.

Kamerat!

Seks dager varte unntagelsestilstanden i Stor-Oslo. En uhyggelig uke, som sikkert aldri vil bli glemt av folket i Oslo og omegn. Det som hendte har skapt et raseri som ikke kan beskrives. Hele folket - med unntagelse av de få nazistene - er fyllt av avsky og forbitrelse over de uhyrlige standrettsdommer og de øvrige nazistiske inngrep overfor organisasjonen og organisasjonens tillitsmenn. Det er ingen tvil om at nazistene har skapt ris til sin egen bak. En dag vil harmen og forbitrelsen få fritt løp og de uhyrligheter som er begått bli hevnet. Nå er det ikke godt å få gjort noe, men det kommer en dag da all begått brøde skal hevnes.

27 gode og trofaste kamerater er blitt offer for bøddeljustisen. Onsdag ble advokat Hansteen og klubbformannen på Skabo, Roif Vickstrøm dømt til døden og henrettet, og fire andre jernarbeidere, Gunvald Gregersen, Torbjørn Koppang, Torolf Kapstad og Ivar Sæther dømt til lange tukthusstraffer. Torsdag ble L.O.s nestformann Ludvig Buland dømt til døden, men ble benådet til livsvarig tukthus og Alf Myhrer, Asbjørn Ruud, og Olaf Økern til lange tukthusstraffer. Fredag ble støperiarbeider Gåbrand Karlsson dømt til 15 års tukthus, dokkarbeider Oskar Bør til 12 års tukthus og elektrosvaier Louis Nilsen, støperiarbeider Ole Johannesen og bryggeriarbeider Kåre Schjeflo til 10 års tukthus, mens dokkarbeider Reierstad ble frifunnet. (Han var medlem av N.S. og har en sønn i hirden. Han ble tatt i flokken utenfor Akers verksted onsdag!)

Og så kom lørdagen med ny standrett og en uhyggelig lang liste over dømt. Den 23 år gamle arbeider ved Lilleborg fabrikker Harry Wesli ble dømt til døden. Formannen i Jern- og metall, Josef Larsson fikk også dødsdom. For begge ble straffen benådet til livsvarig tukthus. Videre fikk følgende gode nordmenn livsvarig tukthus: Typografene Oddvar Berg og Fritz W. Hannestad (som begge arbeidet i Haraldssøn A/S som har trykkingen for den tyske hærmakt) og journalist Fredrik Ramm. De faglige tillitsmenn Niels Bjerke, Ingolf Gulbrandson, Asbjørn Løvholm, Christoffer Kvam, Stein Michaelson og Viktor Mangvist ble dømt til henholdsvis 15, 15, 12, 12, og 10 års fengsel og "Morgenbladets" redaktør Olav Gjerløw til 15 års tukthus.

Disse uhyggelige standrettsdommene har skaket sinnene veldig opp, og de har vakt avsky og harme utover hele den siviliserte verden. Fra alle frie land er det strømmet inn avskyresolusjoner og harmdirrende protester mot den barbariske justis de nazistiske makthavere har praktisert overfor et folk de har hårtatt og røvet. De vilkårlige og strenge dommene viser at det er desperate folk som er ute. Det har mislykkes totalt det forsøk som er gjort på å lokke og skremme det norske folk over til nazismen. Og når det ikke er gått med det gode, kjører de opp med middelalderse metoder. Så trer bødlene i arbeid. Folk, hvis eneste forbrytelse er at de handler og føler som gode nordmenn og som tappert holder stand til vern om hjem og familie og gode arbeidskår, kastes i fengsel for livstid eller settes revolveren for pannen! Det er ikke sterke menn som landler slik. Sann opptrer bare folk hvis aksjer står dårlig, folk, hvis nerver har blitt ødelagt fordi de ser nederlaget truende foran seg.

Unntagelsestilstanden er over for denne gangen. Men Joseph Terbovens forordning av 30. juli står der frendeles. Når som helst kan vi komme opp i noe liknende. Jo dårligere det går for tyskerne, jo hardere opptrer de i de besatte land.

I og med at unntagelsestilstanden er opphevd, faller også standretten bort. Men hva gjør så tyskerne? 17. sept. har Terboven kommet med en ny forordning, som fastsetter tukthusstraff og i alvorligere tilfelle dødsstraff for den som gjennom streik, arbeidsstengning (lock-out), beskadigelse eller ubehørliggjøring av bedriftsanlegg eller til en bedrift hørende utrustning, gjennom forsettlig nedsettelse av arbeidytelsen eller på annen måte forstyrrer eller truer næringslivet eller arbeidsfreden. "Og domsmyndigheten er tillagt SS und Polizeigericht Nord. Det er standretten opp igjen på annen vis. Unntagelsestilstanden fortsetter for arbeids- og næringslivet. Det er tysk "rett" som skal domme forgåelsene, vi har fått en biter for mak på den alt.

Tida vi lever i er skjebnesykt. Inna må vi bite i oss alle ydmykelsene, harmen og skammen. Men en dag trenger vi ikke det lenger. Da skal vi, det norske arbeidsfolk, sette til doms med voldsmenn, undertrykkere og forrædere på anklagebenken. Da vil vi få oppreisning og hevn.

-V-

Det er nå satt inn kommissariske formenn i de aller fleste fagforbund. En utrolig samling av unidenslere, svikere og mindreverdige individer. De skal nå lede fagorganisasjonen.

Her er en oversikt over de nye kommissarerne:

Som nevnt er Håkon Meyer blitt formann i Norsk Kommuneforbund, Birger Aamodt i Jern og Metall, Aksel Schultz i Marerforbundet, Nils Bunas i Arbeidsanssforbundet, Karsten Arner i Centralforeningen for Boktrykkere og gartner. Henry Berntsen i Bygningsarbeiderforbundet. Den siste ble imidlertid ikke gammel i sjefstolen. Han er allerede avsatt. Han prøvde nemlig å praktisere en korrupsjon - som selv ikke spesialistene Erling Olsen og Meyer kunne gutere. Han ansatte sin venn og "kampfelle" Ole Hjelt som redaktør av Bygningsarbeideren og et par andre venner, bl.a. en "dame" som funksjonærer i forbundet, skjent det ingen ledige stillinger var. På to-tre dager gjorde han seg umulig. Han er nå blitt etterfulgt av forbundets tidligere reisesekretær Arne Andresen, som ingen hittil har ant var NS-mann.

Kommisæren i Skotøyforbundet, bryggearbeider Hagen er også blitt kommissar i Skinn- og Lær. I Sjømannsforbundet Erling Øverby, Postforbundet Karsten Christoffersen Stog og Land Pold Jahmann, Høvelerarbeiderforbundet Sigurd Bergh, Elektrikerforbundet Einar Johansen, Telegraf og Telefon Rolf Nilsen, Tobakkarb. forbundet, Konstantin Niemi, Kjemisk Asbjørn-Bjerke, Handel- og Kontor Michael Berg, Jernbaneforbundet Petter Holm, Treindustriarb. forbundet Harald Johan Johansen, H.M.N. Torvald Apeland, Bakerforbundet Leif Bjerke, Bokbinderforbundet Torbjørn Dyrendahl, Papirarb. forbundet Rolf Imerlund, Kjøttindustriarb. forbundet Asle Kristiansen, Hotel- og Restaurant Arthur Asch Steinhensen, og Tekstilarb. forbundet Borgar Haugar. De to siste fortjener noen ord for seg. Steinhensen er et fordrukkent subjekt fra Bergen, som i Hartmanns formannstid var ansatt i Hotel- og Restaurant som annonseakvisitor. Han fikk sparken på grunn av sine tvilsomme transaksjoner. Så reiste han sak mot forbundet og krevde 25000 kr. i erstatning for uberettiget oppsigelse. Han tapte saken. Siden har han holdt seg i sin hjemby Bergen, inntil han nå dukker opp som formann i det forbund som ikke kunne bruke ham for 6-7 år siden. Borgar Haugar er et kapital for seg. Han het før Johansen og er identisk med dyremishandleren fra Nittedal. Han hadde den leie vvenen at han brukk haler av kuene. Han har avsont en lengere fengselsdom for dette forholdet. En passende formann for tekstilarbeiderne - synes nazistene Meyer og Erling Olsen. I Transportarb. forbundet ble først Trygve Rokling innsatt som kommissar. Han har allerede tatt permisjon. I hans sted er drosjeeier Høytomt blitt kommissarisk formann.

De nye makthaverne har også gjort rent bord i Arbeidernes Landsbank, der fagorganisasjonens penger er plassert. Det gamle styre er avsatt og nytt styre satt inn. I det nye styre sitter: Håkon Meyer, Odd Fossum, Erling Olsen, Aksel Schultz og Leif Bjerke. Birger Aamodt må nøye seg med å være første varamann.

-V-

- 3 -

Stadig flere arrestasjon r.

Foruten de vi nevnte i forrige nummer er også formannen i Bekledningsarbeiderforbundet Vitalis Andersen og forretningsføreren i Konfeksjonsarbeidernes foreing, Neimi Lagerstrøm, (som også var varamann til Sekretariatet) arrestert av Gestapo.

Gestapo har også arrestert en hel del andre gode menn fra arbeiderbevegelsen. Foruten Det Norske Arbeiderpartis nestformann, Gerhardtsen er også partiets sekretær, Hjalmar Dyrendahl fengslet. Likeså sjefen for partiforlaget Kolbjørn Fjeld.

I Bergen er formannen i den lokale partiavdelingen, Nils Langhelle satt fast.

Av andre som er satt fast i den siste tid nevner vi: Dr. Arne Halvorsen, Erling Bentsen, Leif Foss, direktør Moe ved Lilleborg fabrikker, professorene Brøgger, Schreiner og Frede Castberg og overlærer Reksten ved Kampen skole i Oslo.

Alle de som er arrestert i det siste er blitt anbragt i konsentrasjonsleiren på Grini i Bærum.

- V -

I alle samorganisasjonene er tillitsmennene blitt avsatt. I Trondheim er Karl Tømmerås og H. Langhelle "stilt til disposisjon" og som ny formann er innsatt bestyreren av Arbeidskontoret, Langfeldt.

I Bergen er Bernh. Berentsen, Nils Hansen og Kvam avsatt og som ny formann er tilsatt postbud Rognaldsen. I Samorganisasjonen i Buskerud er en ingeniør Pedersen blitt ny formann.

Tillitsmennene i Sørlandets Samorganisasjon, Flood Engebretsen og Salvesen er også avsatt. De har nå meldeplikt hos Gestapo. De må melde seg 4 ganger om dagen.

I Oslo og Akershus faglige samorganisasjon er det tilsatt to nye sekretærer. Den ene, Thomas Rønning er forhenværende politimann. Den andre er en intern arbeider fra anstalten "Prinds Christian Augusts Minde" Frank Johnsen. Han har i mange år vært utsatt på landet av Oslo Kommune. Han er av legene erklært som psykopat.

- V -

I Oslo har nazistene etter at de overtok fagorganisasjonen avsatt formennene i en del av de største foreningene. Bl.a. er formannen i Sten, Jord og Cement, Peder Framnes, formannen i Sporveisbetjentenes forening Alf Ottesen og formannen i Osloavdelingen av Norsk Sjømannsforbund Bendik Øyan entlediget fra sine tillitshverv.

- V -

I forbindelse med unntagelsestilstanden har tyskerne også gått til aksjon overfor en del av de største hovedstadsavisene. "Aftenposten"s Redaktør Johs. Nesse er arrestert. Bladets redaksjonssekretær Torolv Vandahl er avsatt sammen med to av bladets sportsarbeidere, Henrichsen og Fodstad. Også Morgenpostens sportsredaktør Hjalte Johannesen og Dagbladets Arne Skauen er avsatt. De er blitt remplasert av nazister.

Til Aftenposten er bl.a. kommet Arne Paus Pauset fra "Kulturdepartementet".

- V -

Øyenvitner under standretten

mot bl.a. Viggo Hansteen og Rolf Vickstrøm forteller om den enestående stolte måten disse to opptrådte på under hele rettssaken. Vickstrøm var den vanlige stolte arbeidergutten. Han talte sin sak enkelt og overbevisende. Ingen kunne engang merke at han sikkert i sine tanker hele tiden hadde sin hustru og sitt lille 3 års gamle barn. Men alle - selv den mest hardnakkede nazist - måtte føle seg forvisset om at her hadde man for seg en ærlig, trofast arbeider som aldri kunne svike sin sak.

Viggo Hansteen virket sine dommere fullstendig overlegen. Med ro og kald forakt tilbakeviste han anklagen på alle punkter. Hans Blendende klokskap forenet med fabelaktig språkkunnskap flenget anklagerens løst sammenføyde "bevisføring" i tusen biter. Det er betegnende at en tysk offiser i pausen før domsavsigelsen uttalte: "Blir den mann dømt, finnes ikke rettferdighet."

Samme øyenvitner forteller også om den ro som preget Hansteen og Vickstrøm da de ble ført til rettstedet. Lavt men fast sang de "Ja vi

lsker dette landet". Deres faste opptreden virket fullstendig opprivende på de som så dem marsjere ut. "Jeg brøt sammen, der de stolt ikk forbi meg," sier en som så dem, "det kunne ikke vært verre enn om det var meg selv som var ført bort."

To arbeidets helter var det, som gikk i døden.

Forholdene i Tyskland.

Etter de meldinger som innløper fra Tyskland, blir stemningen der nede mer og mer dystert for hver dag som går. Selv mannen på gaten begynner å tvile på det endelige resultat. Levnetsmiddelssituasjonen er dårlig. Brødrasjonene mindre enn tidligere, men ennå ganske rikelig. Fettasjonen har vært uforandret de siste par måneder. Men rasjonenes størrelse har jo intet å si hvis der intet er å kjøpe når folk kommer i butikkene. Folk som ikke har penger og således ikke kan kjøpe på "svartebørsen" har det vondt.

Den britiske bombing er meget virkningsfull. På en natt ble 5000 menneker i Köln husville. Den dag demonstrerte folk i gatene med plakater, hvorpå det stod skrevet:

"Geringe Schaden" og "Keine Verluste"
(Liten skade) (Ingen tap)

Det er jo avisenes standardiserte meddelelse hver gang britene har bombet.

Temmelig bemerkelsesverdig er forholdene på restaurantene i Hamburg. Her som overalt ellers på restauranter og kafeer er der hengt opp store bilder av Hitler. Men der er ingen som setter seg under Hitlers bilde. En dag kom en mann inn på en kafe, hvor alle bordene var opptatt unntatt bordet under Hitlers bilde. Mannen satte seg her. Folk ropte "puy". Mannen snudde Hitlers bilde rundt og folket ropte bravo. Saken ble imidlertid straks meldt, og der kom inn en Schutzpolizeibetjent som dro mannen med seg.

Man begynner å forstå årsaken til at SS-tropper trekkes hjem fra Russland for å være i beredskap på den indre front.

I Vest og Syd-Tyskland er man misfornøyd med preusserregimet. Likeledes i Østerrike hvor landet er oversvømmet av nordtyskere som breier segi alle bedre stillinger. Sabotasjehandlinger finner stadig sted i Østerrike. Forleden natt ble telefon- og automatkjosker i Wien sprengt.

Der kommer stadige tog med sårede fra østfronten og hotellene rekvireres til hjelpesospitaler. I Baden har det ikke vært mulig å oppdrive hotellværelse av den grunn. En stor del av de sårede har mistet ett eller begge ben på grunn av de russiske landminer. På halvoffisielt tyak hold innrømmes nå at de tyske tap på østfronten overstiger 10000 mann gjennomsnittlig pr. dag.

Det er ikke lenger så rikelig med matriale. At man rekvirerer alt bilverktøy i privat eie tyder ialfall på dette.

Norges Industriforbund

sendte den 9. sept. (altså dagen før unntagelsestilstanden ble proklamert) følgende brev til Forsyningsdepartementet:

"Som det vil være det ærede Departement bekjent nedla igår arbeiderne ved en rekke bedrifter i Oslo arbeidet. Idag har nedleggelsen tatt et ennå større omfang. Årsaken er at det for arbeiderne som for den store befolkning i det hele er en meget vanskelig å få mat nok. Melkemangelen har gjort situasjonen akkutt.

Norges Industriforbund har lenge vært oppmerksom på de farer som matvanskelighetene har medført for en fortsatt intens arbeidsdrift. Vanskelighetene meldte seg for skogsarbeiderne først. Men da disse arbeide ligger på grensen av Industriforbundets saklige arbeidsområde, har vi ikke tidligere tatt saken opp til behandling.

Hvis nå industrien, hvis interesser det er forbundets oppgave å vareta direkte rammes ved det fortvilede skritt som så mange av våre arbeidere har tatt, stiller forholdet seg anderledes. Det ligger utenfor Industriforbundets arbeidsområde å befatte seg med arbeidsspørsmålene i sin alminnelighet. Vi skal derfor heller ikke komme inn på de enkelte spørsmål som

arbeide ligger på grensen av Industriforbundets saklige arbeidsområde, har vi ikke tidligere tatt saken opp til behandling.

Når nu industrien hvis det er Forbundets oppgave å vareta direkte rammes ved det fortvilede skritt som så mange av våre arbeidere har tatt, stiller forholdet seg anderledes. Det ligger utenfor Industriforbundets arbeidsområde å befatte seg med arbeidsspørsmålene i sin alminnelighet. Vi skal derfor heller ikke komme inn på de enkelte spørsmål som den foreliggende konflikt frembyr. Det er Norsk Arbeidsgiverforenings oppgave å behandle disse spørsmål.

Men uansett hvorledes den akutte situasjon som nu er opstått måtte bli løst, føler vi oss av hensyn til industriens produksjonskapasitet framover og ikke minst med vinteren for øye forpliktet til overfor det ærede Departement å fremme nødvendigheten av at i første rekke melkespørsmålet løses. Som det ærede Departement vil vite spiller melken for den norske arbeiders ernæring en ganske annen rolle enn for arbeiderne i sydligere land. Og dens betydning er i denne tid ytterligere aksentuert ved den adskillig kanpoere tilgang på andre viktige næringsmidler som har vært en følge av situasjonen. Det burde imidlertid være mulighet for å opprettholde melkeproduksjonen med de gode beiter som vi nu har og med landets store produksjon av silfemel og forcellulose.

I en tid som denne hvor det er av så avgjørende betydning at den industrielle produksjon holdes oppe, anser vi det overflødig å komme nærmere inn på de mange og skjebnesvangre følger det vil få om arbeidsloven nedsettes. Når vi retter denne henvendelse til det ærede Departement er det fordi vi ikke ønsker at der skal inntre nye vanskeligheter for opprettholdelse av produksjonslivet uten at vi på forhånd har fremholdt den bydende nødvendighet av at det blir gjort hvad gjøres kan for at det ernæringsmessige grunnlag for våre arbeideres innsats og derigjennom for industriens arbeidsmuligheter bibeholdes."

Den forståelse som Industriforbundet legger for dagen i denne henvendelsen er meget bemerkelsesverdig. Det er tydelig vitnesbyrd om at selv innen arbeidsgiverkretser har man lenge vært klar over at uro vil komme til å inntre, hvis det ikke ble tatt effektive skritt for å bedre arbeidernes ernæringsforhold.

Noen bearing er det selvsagt ikke sørget for. Det er dom og død som skal stoppe knurringen i desuite arbeider-mager.

De rottene

som har satt seg til kommissærer i de forskjellige forbund, samorganisasjoner og fagforeninger, prøver nå på å gi det utseende av at de utfører sin rakkertjeneste under tvang. De gir inntrykk av at der er presset til å ta på seg Judas-tjenesten, og at de ikke står i noen bedre stilling enn de gamle tillitsmennene som under trussel om dødsstraff må bli i sine gamle verv.

Hvem vil f.eks. tro noe sant om Hakon Meyer? Hvem vil tro at at han mot sin vilje setter seg i sin venn og gjennom mange år så trofaste medarbeider, Thorbjørn Henriksens stol - uten å ville det? Den kjenner Hakon Meyer dårlig. Tenk på det forrederskesmilet til Birger Aamodt, da han tok stolen til den dødsdømte Josef Larson. Og Erling Olsen siklet vel litt mere enn sedvanlig da han tok plassen etter den dødsdømte Ludvik ... Det er tungt å bruke uttrykket, men de er likrøvere.

La oss mel engang slå fast at det ikke gis noen undskyldning for av de som i dag sitter som kommissærer. De lar seg bruke av fienden. De er "nyringsmenn" som mer enn gjerne har gått til sin gjerning, trass i arbeidernes kalde forakt.

Hva hjelper det om de prøver å opptre som kjække karer med venneråd og varsler til høyre og venstre, eller om de flyr som verpestjuka honer for å få sanksjon på sin overtakelse av stillingene. Det er karer som bærer kappen på begge skuldre, men de håper at de i oppgjørets time skal bli spart ved sin siisking i denne tiden. Vi vil heller ha erstatte nazister til mostandere, enn medløpere i nazistisk tjeneste.

Ingen god nordmann er tilsalgs. Ingen kan idag vareta en god saks tjeneste, så lenge han stiller seg i brodden for den nazistiske

opprydning. Judas-merket lyser i pannen på ham. På den andre siden venter vi at man skal forstå oss som er tvunget til å bli i vervene våre. Vi har hatt dødsstraffen over hodet på oss. Vi ønsker av hele vårt hjerte å bli fritatt for å være nazistisk verktøy. Vi vil på vår side forstå medlemmene når de heretter ikke fat- ter tiltro til de skrivelser og de oppslag som i denne tid bærer vårt navn. Intet går nå mere ut fra vår hånd uten med pholden pen. Det står nazister bak oss mens vi skriver, på vegne av våre organisasjoner.

Det foreligger nå beviser for at streikeaksjoner ved enkelte bedrifter har vært de rene provokasjoner. Som eks. vil vi nevne at det mandag den 15. september, midt under unntagelsestilstanden, fra en NS-mann ved Oslo Sporveier ble oppfordret til streik, i det han henvisste til et oppslag som tidligere var satt opp i hvilehytten med oppfordring til arbeidsstans fra den 16. Han uttalte at nevnte oppslag hadde han fått av et NS-medlem ved Sporveien. At denne NS-mannen var sendt fra kretser som er særlig interessert i ure og forvirring på arbeidsplassen er det ingen tvil om. Sjøl om hans opptreden var dum og dum er det dog all grunn til å være på vakt.

Forsøkene på å gjøre arbeidstjenesten populær:
er nå oppgitt. Lenge kjempet det jo på alle måter å få hevet dette nazitiltaket opp i skyene. Men det har fått en bratt slutt. Til en rekke offentlige institusjoner er det således i en meddelelse gitt følgende beskjed:

"Finansdepartementet har i rundskriv datert 22. august d.å. meddelt at det er truffet beslutning om at utbetaling av "sivil" lønn under tvungen arbeidstjeneste til faste og midlertidige tjenestemenn skal stanses fra og med 1. september d.å. På samme måte blir å forholde overfor arbeidere som er lønt etter overenskomst som inneholder regler om lønn under militærtjeneste. Pensjonsinnskudd skal ikke svares under fraværet, såfremt ikke tjenestemannen selv måtte ønske det.

Etter denn avgjørelse tjenestefrihet for å delta i arbeidstjeneste fra og med 1. september d.å. bare gis som permisjon uten lønn."

Var varsom med rykter
Nå er vi uten aviser og uten radio, så ryktene har fritt spillerom. Det gjelder derfor for alle å bevare fatningen mest mulig, uten å delta i uttalelser om verksted. Mange av ryktene lages av nazistene selv for å øke oppmerksomheten for andre ting som forberedes. Uansett har imidlertid hvert rykte den svakhet ved seg, at en mister faste holdepunkter.

Etter hvert vil det bli bygget opp en fri, norsk presse. Inntil denne er ferdig, må en hver holde fast ved kjensgjerninger som han selv kan kontrollere, og ikke delta i spredning av antagelser.

På Universitetsplassen
var det nøyaktig 1.787 personer tilstede under kst.G.Lundes foredrag den 16.sept. Ikke desto mindre klarte avisene å få dette tallet opp i 15.000. Vårt tall er riktig, fordi det er kontrollert av flere fra Universitetets vinduer. Her har vi altså målestokken for de nazistiske beregninger.

Norsk fagbevegelse er ikke mere.
Fagbevegelsen er overtatt av nazistiske leiesvenner. Alt som kommer fra Landsorganisasjonen, forbund og foreninger heretter er dikter fra "Partihuset" i Frimurerlosjen. Ingen kan lenger fritt tale arbeidernes sak. De som har talt, sitter på Grini i Bærum, eller i andre konsentrasjonsleirer og fengsler rundt i landet. Heldigvis er denne tid forbigående. Ut av denne fimbulvinteren skal det igjen komme en ny vår og en ny sommer for norsk fagbevegelse. Da skal råtenskapen feies ut. Da skal rottens fanges i sine egne feller. Da skal det foretas en hovedrengjøring som det skal gå frasagn om.

Inntil da skal vi bevare vår absolute ro og opptre med beregning. Vi skal gjøre det vi tynges til, ikke mere. Noe initiativ skal ingen få merke noe til. Det får de bruke som har makten.

Våre krefter skal vi verne om, og vår kunnskap skal vi bruke i kommande dager, når vi igjen tar fatt på vår virkelige livsgjerning, nemlig oppbyggingen av en

FRI FØRBEVEGELSE

Kamerat!

I forbindelse med "feiringen" av 1-årsdagen for innsettingen av de kommissariske statsråder, er det igjen meldt at Arbeidets lov er på trappene. Det er fremhevet både i den almindelige omtale av dagen og i kst. Meidells artikkel for dagen. Han skriver: "For å løse arbeidsproblemet i sin almindelighet har jeg, i samsvar med partiets program forlengst tatt de nødvendige skritt til å få gjennomført en samfundsmossig forsvarlig ordning av de almindelige arbeidsforhold, nemlig ved å la forberede istandbringelsen av en Arbeidets lov, et lovarbeid som nå står foran sin avslutning, og som vil bringe oss i helt nye former, i samsvar med tidens krav."

En av kommissærene har uttalt at loven kan ventes når som helst, og fra den tid må alle organisasjoner som er knyttet til arbeidslivet være forberedt på å bli direkte knyttet til statsapparatet. Meget spydig la han til at "tillitsmennene får da være forberedt på å trekke i uniform, slik som i den tyske arbeidsfronten".

Nå, dette er jo ikke noe nytt. Vi har jo hele tiden regnet med at nazistene ikke bare ville ha stillinger, men at de også vil bruke fagorganisasjonen og Arbeidsgiverforeningen til redskapen for sin politiske virksomhet.

Denne utviklingen er naturligvis bedrøvelig, men lykkeligvis slo nazistene selv fagorganisasjonen overende før de tok fatt på ødeleggelsesverket. Nå kan arbeiderne rolig se på utviklingen i forvisning om at det følger en dag etter denne. Og da skal råtten skapen feies vekk og på ruinene av det gamle skal det nye vokse fram til gagn for land og folk.

- V -

Sammenslutning av forbund.

Det har alt meldt seg mangel på folk til å innta plassene i forbundene. Derfor er det satt igang arbeid for å slutte sammen Murerforbundet og Bygningsarbeiderforbundet. Videre skal N.N.N., Bakerforbundet, Kjøttindustriarbeiderforbundet og Tobakkarbeiderforbundet slås sammen.

- V -

Ikke "Heil og Sæl".

I rundskriv har "Landsorganisasjonen" pålagt forbundene ikke å bruke "Heil og Sæl" under brevene. Som kjent nektet kommissærene uttrykket "Med solidarisk hilsen". Nå skal denne hilsen under brev innføres igjen. Akkurat som om arbeiderne skulle la seg bluffe av noe så uvesentlig!

- V -

Håkon Meyer

Krafser til seg nye "kommissar"stillinger. Det blir mer og mer tydelig at det er han som er hjernen i det forrederske spill som svikerklikken driver innenfor fagorganisasjonen. Meyer er blitt stedfortredende "kommissar" d.v.s. nestformann i Arbeidernes Landsbank. (Det er åndssløve Aksel Schultz som i sin alders 71. år er blitt formann i Banken). Meyer har videre sparket styret for Oslos Folkets Hus, De samvirkende arbeiderforeninger - og her er han sjøl blitt ny formann. Men det er ikke stopp med det. Han har også skaffet seg kommissar-stilling i et fagforbund til utenom Norsk kommuneforbund, nemlig Norsk musikerforbund. Og i tillegg til alt dette fortsetter han som sekretær i Folketeaterforeningen. Så nå må da denne snikende pestrotta ha fått nokk "bein" for en tid!

Det er Meyer som dirigerer hele spillet. Han står bak likvideringen av de ikke ønskede tillitsmenn. Han bestemmer hvem som skal trues på livet til å fortsette og ikke sjelden har han sjøl vært den som har opptrådt og truet med Gestapo, standrett og all annen tysk vold og makt. I møter og konferanser er det Meyer som fører det store ord. Således var han hovedtaler på konferansen av de nye samorganisasjons-kommisarer siste søndag.

Denne konferansen var ikke annet enn en forrædernes parade. Foredragsholdere var foruten Meyer, Erling Olsen, Godtfred Gran og Erling Traaholt. Den eneste NS-pioner som fikk slippe til var herr Odd Fossum. Ellers var det overløperne som graserte.

Godtfred Gran har vi før hatt til behandling i dette skriftet. Vi hadde rett i vår oppfatning av ham. Han er tyskernes mann i Landsorganisasjonen. Det ser forresten ut til at Meyer i det siste er blitt en slem konkurrent. Han er også i Gestapos sold. Helt åpenlyst driver Godtfred Gran sin sjofle trafikk. De dagene standretten stod på, var han daglig på visitt hos Gestapo på Victoria Terrasse. Disse konferansene varte ofte i timer vis. Det er også verdt å notere at da tyskerne sammen med Meyer-banden kom for å overta Landsorganisasjonen og innkaldte til møte av funksjonærene var Gran en av de to de ikke trengte be møte. Det var ikke nødvendig å true ham til å fortsette.

Erling Traaholt var en av de første som jumpet over til nazistene etter 25. september ifjor. Han holdt da til i Ålesund som redaktør av Sunnmøre Arbeideravis. Før han kom til Ålesund var han redaktør i avholdsbladet "Folket". Traaholt ble straks etter overgangen presseleder i Møre. Han smeldte i vei med et stort prosjekt - en fellesavis for alle Møre-byene. Han sløste med penger sin vane tro. Etter noen uker stoppet bladforetaket. Da hadde han greid å opparbeide et underskudd på over 20 000 kroner.

Traaholt er nå blitt pressesjef i Landsorganisasjonen. Hans nye arbeidsgivere gir ham sikkert nok penger å rutte med. De sitter jo nå på de fagorganiserte arbeideres 60 millioner, og ingen skal få oss til å tru at de kan holde sine skitne hender vekk fra å begynne å bruke disse pengene, som de stjeler fra oss arbeidere, til rene partiformål. Traaholt får sikkert sløse videre .....

- V -

Opprenskningen fortsetter.

De nazistiske makthavere fortsetter med å renske ut de tillitsmenn som de vet de aldri vil makte å "nyordne" inn under seg. Foruten de som før er nevnt, er også redaksjonssekretæren i Landsorganisasjonens Meddelelsesblad, Johan Medby, entlediget fra sin stilling. Likeså er Jern- og Met.'s distriktssekretær i Oslo, Rolf H. Olsen avsatt fra sitt tillitsverv.

I Norsk Bygningsarbeiderforbund er også endel av kontorfunksjonærene blitt avsatt. Bl.a. Ragna Karlsen (som er formann i gruppe av kontorfunksjonærer i L.C. og forbundene, og medlem av N.H.K.F.'s hovedstyre). I dette forbund er nå den først oppnevnte kommisar "Potet-Berntsen" avskjediget og Arne Andresen innsatt som ny kommisar. Forbundet har også fått som ny sekretær Bjørn Junneriussen (søn av den tidligere formann, Harald Guneriussen). Bjørn G. er hirdmann!

De nye kommisarene har vist seg sine nye verv svært lite voksne. Storparten av dem har liten eller ingen greie på det de er satt til å ståle med. De får dagen til å gå med å sørge for at bilder av Quisling kommer på veggene og at brosjyrer forfattet i NS-prop-byrået blir tvunget inn på tillitsmenn og funksjonærer, og med å nekte funksjonærene å ha privatsamtaler i kontortiden o.l. Den nye formannen i Norsk Telegraf- og Telefonforbund fant i forbundets bibliotek "Teknikens vidundere". Den sitter han og leser i hele dagen! De er svært omhyggelige med å passe på hvem som kommer opp på kontorene på visitt. "Potet-Berntsen" la ut en protokoll og forlangte at alle som kom inn på Bygningsforbundets kontorer skulle skrive seg inn i

protokollen, notere når de kom og gikk og hva de kom for. Han gikk så langt som til å kreve at postbudet skulle skrive seg inn i protokollen når han var innom.

- V -

Fagforeningsstyrene i Drammen

var i uken innkalt til et møte der den nye kommisar, ingeniør Sigurd Federsen, holdt foredrag om den faglige situasjon. Han leste opp det han hadde fått seg tilsendt om NS. overtagelse av fagorganisasjonen, og den rye tid og slike ting. Han brukte de vanlige skremser: å legge ned tillitsverv ville bli oppfattet som sabotasje og straffet.

Etter foredraget var det anledning til ordskifte. Da reiste en gammel tillitsmann seg og spurte: Før jeg sier noe mer, vil jeg gjerne ha svar på følgende spørsmål: Hvis vi her sier hva vi ærlig mener, blir vi da arrestert? Kommisaren svarte med noen floskler om at man bare måtte snakke ut, men det måtte være saklig og ikke utfordrende osv. Etter dette svaret ble det ikke sagt ett ord mer av en eneste i forsamlingen.

Nei, ærlig og oppriktig mening tåles ikke av "nyordnerne". Og når en fagorganisert arbeider ikke får si hva han innerst inne mener, da holder han heller kjeft!

- V -

Fossum og Erling Olsen

har sendt rundt en instruks for de kommisariske ledere i forbundene. Denne instruks lyder:

De innsatte kommisariske formenn har å iaktta følgende:

1. Alt faglig arbeid fortsetter mest mulig uforandret, d.v.s. tariffkrav fremmes som før. Meglinger og forhandlinger går sin gang. De kommisariske formenn bør mest mulig ta del også i slike forhandlinger, men saka bør føres fram til et resultat av den sekretær eller tillitsmann som måtte ha forberedt den.
2. Alle utbetalinger av forsikringskasser og hjelpekasser fortsetter etter de hittil gjeldende bestemmelser.
3. Såvel de fastlønnede tillitsmenn som det øvrige kontorpersonale i organisasjonene skal fortsette sitt arbeid. Kommisaren skal sørge for at han mottar en skriftlig lojalitetserklæring fra alle i vedkommende forbund eller distriktsorganisasjon ansatte personer. I tilfelle en slik lojalitetserklæring nektes undertegnet av noen eller at noen forlater sitt arbeid uten kommisarens tillatelse, må innberetning herom øyeblikkelig tilstilles Landsorganisasjonen.
4. Med hensyn til pengedisposisjoner utover hva foran er nemnt gjør en merksam på at Sosialdepartementets forskrifter av 10. juli 1940 fremdeles står ved makt, og at søknader om disponering av økonomiske midler utenfor den ramme som er opptrukket i Sosialdepartementets bestemmelse må innsendes til Direktoratet for arbeidsorganisasjoner, adresse Trondhjemsveien 3, Oslo.

Lojalitetserklæringer igjen. Dette er Håkon Meyers oppfinnelse fra 25. september ifjor. Nå skal det underskrives på lojalitet en gang til. Denne gang med ennå strengere påholden penn!

Det er ikke lenger noen plass for noen fri vilje. Alt blir tvang. Det viser tydelig de rundskrivene som de kommisariske ledere nå etterhvert sender ut til avdelingene. En av dem skriver bl.a.

"Medlemsskapet i forbundet. I tilknytning til mitt rekomanderte rundskriv av 10. ds. skal jeg, under henvisning til der Reichskommisars forordning av samme dag, om den sivile undtagelsestilstand, gjøre oppmerksom på at for å trygge den sosiale fred er det påbudt at ingen må innstille sin betaling av kontingenten, melde seg ut eller egenmektig nedlegge det virke

som hittil er utøvet, i dette tilfelle innafor Norsk Telegraf-og Telefonforbund og de avdelinger og foreninger som er tilsluttet forbundet.

Jeg meddeler derfor at tidligere innsendte utmeldelser ikke er godkjent av meg. De hittil mottatte utmeldelser har derfor forbundskontoret returnert.

Det vil heretter være en plikt å stå som medlem. - Utmeldelser som allikevel måtte komme, skal være ledsaget av begrunnelse og jeg vil i hvert tilfelle undergi utmeldelsen spesiell behandling.

Hittidige kontingentrestanser skal ikke frata vedkommende medlemsskapets rettigheter, men restansen skal ordnes. - - - - -

Sluttelig skal jeg be tillitsmennene iakta at hver enkelt av dem skal bli på sin post og utføre sitt arbeid som før. Undlatelse av dette vil medføre strenge forholdsregler. Undtatt er de som entlediges av overordnet instans. "

Både medlemmer og tillitsmenn skal tvinges. Vi forstår hvilke "strøforholdsregler" det blir spørsmål om. Vi har fått en viss erfaring etter 17 måneders okkupasjon. Det er de tyske venner som skal sørge for forholdsreglerne når krypenes krefter ikke strekker til.

I en sann situasjon gjeller for oss, enten vi er tillitsmenn eller medlemmer, bare en regel. Vi opptrer ikke demonstrativt. Står vi slik til at vi og andre kan risikere ubehageligheter av det slaget vi nå kjenner så godt, får vi la oss tvinge til å betale kontingent eller bli i tillitsvervet! Til så lenge. Men vi gjør ikke noe utover det tvungen forlanger. Det er slutt med frivilligheten innenfor fagorganisasjonen. Dermed er også interessen og arbeidslysten ~~slutt~~. Det vil nazistene få erfare!

I Bergen

ble Samorganisasjonen "erobret" av en avdeling tyskere og nazistene, postbud Rognaldsen og postsjåffer Ådland. Rognaldsen ble satt på som fører, men satt bare en kort tid og er nå avløst av Knut Opdal fra Høyanger. Rognaldsen har aldri hatt noe tillitsverv i fagorganisasjonen og er strøket i sin forening for kontingentrestanse. Ådland har tidligere vært kasserer i Samorganisasjonen, men fikk sparken på grunn av underslag! Nå skal han igjen få fingrene bort i arbeidernes penger. Opdal har tidligere hørt arbeiderbevegelsen til, men fra 2. april har han med hud og hår gått inn for Hitlerismen. På fylkestinget for Sogn og Fjordane var han med på å foreslå sendt telegram til Quisling. I Høyanger oppfattes han som en snik og en streber av første skuffe.

Foreningsarbeidet

er i løpet av de siste 14 dagene lagt helt øde. Medlemmene bringer ikke saker inn for sine styre. Styrene får bare løpende saker og forvirrede opplysninger av kommissærene, og behøver for styremøter bortfaller. Av den grunn blir det heller ikke holdt medlemsmøter. De medlemsmøter som tross alt sammenkalles etter ordre fra kommissærene, er det ingen som møter fram på. Fagorganisasjonens virksomhet idag minner i høy grad om det "idretts-arbeidet" som blir utført om dagen.

Skuespillerne

hadde også sin store aksjon under undtagelsestilstanden, men denne hendelsen druknet i det store dragsuget som utslettelsen av fagorganisasjonen og mordene på Hansteen og Vickstrøm førte med seg. Vi finner at skuespillerne igjen har ydet en så glimrende innsats i den nasjonale kamp at den bør omtales nærmere.

25. august var satt som frist for undertegnelse av de nye kontrakter som gjør skuespillerne til rettsløse slaver. Det haglet over dem med trussler

men de sto på sitt. Verst var det for Nationalteatrets kunstnere. Dets styre satt i fengsel. Skuespillerne erklærte at de ikke ville undertegne noen kontrakter før de fikk vite hvem det var som skulle tilsettes som teatersjef etter Aksel Otto Normann, og 26. august ble det innkalt til møte hvor den mystiske mann ved teatret som heter Holtskog ble presentert for skuespillerne og opplyste hvem som skulle bli teatrets nye sjef. Ryktet hadde talt sant, det var som antydnet i vårt forrige nr. Gustav Berg-Jæger. Han er ukjent for alle teaterfolk, bortsett fra at ahn for 25 år siden var elev i noen tid ved Fahlstrøms teater.

Så nektet skuespillerne å undertegne, for de mente som sandt er at Berg-Jæger ikke var noen garanti for forsvarlig kunstnerisk ledelse. Men dette bragte begeret til å flyte over for teaterdiktator Finn Halvorsen - det verste kryp i hele NS - og Holtskog fikk i oppdrag å meddele skuespillerne:

"Hvis kontraktene ikke blev undertegnet 28. august ville skuespillerne bli stillet for standrett" - Dette blev gitt som en meddelelse fra tyskerne. Herr Holtskog opplyste videre at der i den siste tid var begått endel dynamittsprengninger og andre provokasjoner i Oslo og Omegn og at tyskerne i forbindelse med disse uopklarte ting ville benytte enhver anledning til å statuere ett eksempel ved å innføre undtagelsestilstand. Standrett ville derfor tre i kraft overfor skuespillerne hvis kontraktene ikke ble undertegnet. Stillet overfor denne trussel fandt skuespillerne det riktig å undertegne.

Skuespillerne har gjort en kraftig innsats i vår kamp. Vi skal aldri glemme dem dette. Denne gang har de måttet trekke seg tilbake til neste skanse, fullt opmerksom på at der forestår nye individuelle kamper.

Ullteppene våre blir tatt.

Etter hvert får nå det norske folk ordre om å levere inn ullteppene sine. I alt skal det leveres 150 000 tepper. Av disse faller 30 000 på Oslo. Meldingen kommer til å utdype bitterheten mot tyskerne. Under den mangel på brensel som sikkert blir ivinter, skal det altså ikke være tillatt å holde varmen i senga. - Vi skal gi et lite utdrag av det rundskriv kst. Hagelin har sendt landets lensmenn og ordførere:

"Reichskommissar har bestemt at det skal samles inn et antall ulltepper til bruk for den tyske krigsmakt i Norge.

I den anledning pålegges De herved innen Deres lensmannsdistrikt (by) å avkreve alle ullvarefabrikker, - ullagere og forretninger den totale beholdning av ulltepper (undtatt barnetepper).

Ullteppene må være rene og i god stand. På ethvert ullteppe skal være festet en merkelapp med eierens navn og adresse. På merkelappen settes utsalgsprisen, hvis den skal legges til grunn, ellers Deres prisforslag.

Det føres liste i minst 2 eksemplarer over alle som avgir ulltepper, det antall hver avgir og den pris som settes for dem.

Lensmannen/ordføreren er personlig ansvarlig for at det fastsatte antall skikkede ulltepper blir skaffet innen foreskrevne tid. Antallet kan ikke nedsettes.

Avlevering av ullteppene etter lensmannens/ordføreren bestemmelse er plikt. Undlatelse av å etterkomme ordre eller forsøk på omgåelse kan medføre straffeansvar etter tysk rett.

Ulltepper kan i tilfelle beslaglegges hos enhver som har sådanne i sin besiddelse, uansett om han er eier. De kan om nødvendig avhentes med makt."

Kst. Gulbrand Lunde

oppnådde å samle ialt 40 tilhørere til sitt siste foredrag i Tromsø. Heri er medregnet mønstringen av hirden. Det "store" friluftsmøtet var således en glimrende demonstrasjon mot NS.

- V -

En stuert på en norsk båt

ble av skipperen anmeldt for tyveri og underslag av mannskapets proviant. Det tyske politi i Tromsø arresterte stuerten og anbragte ham i konsentrasjonsleiren ved Lanes. Etter 6 ukers forløp ble han løslatt uten videre, idet det opplystes at det var en feiltagelse. Man hadde nemlig "trøddi det var en tysk båt" han hadde stjålet provianten fra. Nordmenn kan man stjele fra så mye man vil - mener tyskerne.

- V -

Hundrevis av arresterte

sitter nå i de tyske fengsler og konsentrasjonsleire her i l. det etter unntagelsestanden for to uker siden. På Kampens verksted ble det arrestert 13 mann, på Brown Boveri 14 mann. Ellers er det tatt folk fra Lilleborg fabrikk, Erik Ruus, Sørensen & Balchen, Frydenlunds bryggeri, Spigerverket.

Vi kan gi en oppgave over de som er arrestert på Akers mek. Verksted: Klubbstyremedlemmene Sverre H. Grønn, Thorbjørn Olsen og Gunna Holmsen. Formennene Ivar Berntsen og Ingv. Iversen. Arbeiderne Erling Gårder, Eugen Jensen, Louis Nilsen, Fred. Tøgersen, Olav Vielsen, Karl Hansen, Arne Wang, Bjarne Samnerud, Roald Hvattum, Johan Olsen, Thor Knudsen, Wilfred Field, Wilh. Olsen, Petter Andersen, Ole Johansen, Gulbrand Karlson, Ivar Larsen, Sigurd Gulbrandsen, Johan Nilson, Andreas Andersen, Finn Andresen, Dagfinn Guneriusen, Oscar Bøe, Ragnar Jacobsen, Edv. Kristoffersen, Emil Evensen, Birger Jørgensen, Karl Mortensen, Ellef Berger, Hjalmar Olsen, Olaf Olsen, Karsten Ludviksen, Civid Jacobsen, Ivar Evens, Gustav Andersen, Johan Olsen, Ietter Hikkvold, Knut Larsen, Thorleif Martinsen, Johs. Pedersen, Edv. Husum, Tobias Forsdal og Konrad Olsen. Det er ialt 48 mann.

Tyskerne burde vite at slike masse-arrestasjoner ikke skremmer det norske folk. De bare skjerper hatet og tilspisser forholdet. Det norske folk har vist at det ikke lar seg lure, lokke og slett ikke skremme. Det norske folk vil leve sitt eget liv, i et fritt demokratisk land. Uten vold og tvang, men frihet i skrift og tale.

Nazistene kan legge det hele øde omkring oss, men hva som enn skjer, så skal vi vinne frihet tilbake og med den en

FRI FAGBEVEGELSE

Kamrat!

Det ligger søndagsstillet over fagbevegelsen i øyeblikket. Kontingenten betales med samme flammende begeistring som alle de skattene og avgiftene vi har for tiden. Kontorene ligger øde og folketomme. Funksjonærene sender sine rapporter fra den tiden da det enda ble drevet faglig virksomhet. Kommisærerne roter i gamle mapper og beslaglegger alt som de kommer over på, f.eks. gamle sangbøker. Kontorveggene blir utstyrt med bilder av en mann ved navn Quisling, som visstnokk har hatt en stor betydning for fagorganisasjonen. I hvert fall på flukten vekk fra den. Medlemmer har også organisasjonen, men ikke på møter og ikke på kontorene. Det merkelige er at gamle gode medlemmer som før brant av interesse for organisasjonen, idag ikke har et godt ord å si om den og dens kommisærer. La stillheten hvile over fagorganisasjonen. La den sove uforstyrret, for ut av den styrkende søvnen skal den en dag våkne til et nytt og kraftigere enn noensinne! "Man tager" -

- V -

Tyskerne er meget fingernemme. Og så har de klister på fingrene. På samme måte som Napoleon ranet til seg alt som var løst der han dro fram, gjør tyskerne det samme. Nå har de tatt skoler, alle gode bygninger, kaffe var, smørret vårt, organisasjonene osv.osv. De har vært hjemme hos oss og tatt med seg ullteppet og radioen. I disse dager går de et skritt videre. Rikskommisær har den 19. aug. sendt Forsyningsdepartementet et brev over det heter:

"For å sikre Norges (hmi) behov for metaller, er det nødvendig at samtlige gjenstander av kobber, nikkel, bly og legeringer av disse som ikke behøves å erstattes eller for hvilke tilstrekkelig erstatning uten særlige vanskeligheter kan skaffes, blir fjernet og innsamlet fra Statens og kommunens tjenestebygninger.

I betraktning kommer løse gjenstander som askebeger, bordoppsats, skåler, vaser, kanner, krus, tallerkner o.s.v. og videre gjenstander som uten særlig oppb ud av materialer og arbeid kan utbygges og erstattes av håndverkere."

Dette er jo meget interessant. Mannen i gata begynner nå bare å lure på hva som blir det neste. De fleste tipper på sølvtøy, syltetøy, undertøy, annet tøy, sykkelokker, magasinkomfyrer, symaskiner, ski, boksømtøvlr. Det er bare rekkefølgen ingen kjenner. De eldre tyske soldatene kan gi mange tips fra beslagleggelsen under forrige krig, og vet å fortelle om utviklingen som vil følge. Tyskerne har nå funnet fram den gamle kokeboka og finner oppskrifter hvor "man tager" -

- V -

Professor Meldel

har fått ordre om å trekke seg tilbake som "sjef" for Sosialdepartementet. Han fikk holde gravtalen over fagorganisasjonen den 10. sept, etter mordet på Hansteen og Vickstrøm. Dermed var hans egen gravstein reist og han takket av. Det gikk med ham som med Charles Hoff. Da idrettsarbeidet i Norge var lagt øde, ble det innsatt en idrettsfører. I dag er fagorganisasjonen utslettet og J.A. Lippestad er innsatt som "sjef" for det departement som skal våke over arbeidslivet her i landet. Den nye "minister" er en fremragende personlighet. Han er således rett og slett sparket ut av Askim Gummivarfabrikk på grunn av uduglighet. Så ble han riksorganisasjonsleder i det organisasjonsløse parti Nasjonal Samling. Da det begynte å bli mer å gjøre i partiet, kunne han ikke brukes der mer, men ble generaldirektør etter Indrebø. Det viste seg at det til en slik stilling trengtes kvalifikasjoner. Disse hadde han ikke. Derfor er han nå satt i

stillingen som tyskernes fremste visergutt i Socialdepartementet. Til det trengs ikke kvalifikasjoner. Og da fyller han stillingen.

- Og så er det opprettet eget departement for Fuglesang!

Oslo-håndverkere som står i NS.

Vi er kommet over en fortegnelse over de håndverksmestere som skal benyttes av Oslo kommune, satt opp etter at NS. tok over ledelsen av kommunen. Det er ha den største interesse for byens arbeidere å gjøre seg kjent med hvilke folk det er blandt håndverksmestrene som hører hjemme i NS. De fleste er jo forresten kjent som nazister fra før.

Listen ser sånn ut :

Snickermestere:

Einar Eidsvold Hansen, Nordahl Bruunsgt.3. Harry Hoff, Pilostr.31,
Aksel Jansen, Schweigårdsgt. 62. John Rødvik, Yuongsgt. 6.
O. Engstrøm, Akersveien 6-8. Kjell Gundersen, Thor Olsensgt.5

Anders F. Nissen, Mariboestgt. 11

Tørmestere:

Hans H. Dahl, Thv. Meyersgt. 76c. Arthur Ugland, Jac Aalsgt.53

H. Nilsson, Nedre Slottsgate 1.

Smeder:

A. Martin Jensen, Fjellgt. 30

Rørleggere:

Martin Jensen, Rostdgate 14.

Malermestere:

Kristian Estensen, Akersvn. 23. Bernhard Bingen, Idungst. 1.
Peder Bjerre Kristiansen, Storgt. 36. Ole Eidison, Platougt.16
Hakon H. Mathi sen, Motzfeldtsgt. 12, Henry Pram, Frognervn 12b,
Frantz Rokken, Sinsenvn. 14, Sven Hartvi, Svendsen, Arvollvn.
Arne Volen, Brugata 19, Rudolf Pederson, Wm. Transgt.23/14.
Ørnulf Bibow, Brugata 19.

Glassmestere:

Rolf Krog Tonning, Ingar Nilssensv.7, G.A.Larsen, Akersgt.68

Tapetsormestere:

Arne Eriksen, Høgdehaugsvn.32 A. Holland & Søn, Dásgt.1

Lorenz Gulbrandsen, Uranienborgvn. 4

Kobber-og blikkenslagermestere:

E. Kulsrud, Fauchalsgt. 5, A.F.Falby, Bygdø Alle 5,
E. Lillchagen, Staffeldtsgt. 5. D.Diesen, Pilostr. 45b,
A. Syvertsen, Tøyenst. 28 E. Grosshøning, Karl 12tesgt.27
P. Pedersen, Grensen 5-7 O.J.Bydahl, Hans Haugosgt. 6.

Murermestere:

Carl Andersen, Schivesgt. 4. Osvald Andersen, Lakkegt. 17,
(Han som bygde "Papphuset" i Bygdø Alle) Ragnar Fossum, Dronningensgt. 25
Eivind Askovold, Friisgt. 2, Hagbart W. Johnsen, Kirkevn.90.
L.G.Gundersen, Nordahl Bruunsgt. 11 Per Johnsen, Kirkevn. 90
Kåre B.O. Johnsen, Sognsveien 153, Arthur Nordquello, Industrigt.31
H. Nordahl Pedersen, Skogvn. 4, Edvin J. Johanson, Rådhusgt.14
Ivar Olsen, Hlvd. Svartestgt. 6 b, Aksel Ramstad, Nordahl Bruunsgt.3
Fredrik Pederson, Chr. Mikkolsensgt. 43 Eystein Thue, Nordahl Bruunsgt.3
Nils Thue, Jac. Aalsgt. 9 b, Mentz Wold, Strømsvn. 159.
Sigurd Wiig, Colletsstgt. 45.

Så vet vi hvem de er - håndverksmestrene i fiendens loir. Det er ikke børs mange, og som en kunne vente er det mange outsiders og skittfirmaer på NS-listen; folk hvis faglige innsikt og dyktighet var så ringe at de ikke maktet å hevde seg i konkurransen før tyskerne kom. Men nå svinger de seg opp. Vi skal huske at NS - straks det slapp tål. - satt opp slike lister over partifeller og bestemte at de, bare de skulle ha det arbeid som kommunen trengte sette igang. Før kaldte vi dette korrupsjon, nå heter det "Nørdning".

Arbeiderne ved anlegget i Osa i Hardanger er blitt fratatt sine ulltepper og har fått utlevert sekkestrie isteden!

Skolestengningen og arrestasjon av lærere.

Blomsterhandler Høegh i Oslo fra hvis forretning det var ekspedert blomster til de britiske flyvere som ligger på Bærum sykehus, er arrestert av Gestapo.

Lektor Wildhagen, den tidligere foredragssjef i Kringkastingen er også arrestert. Utover landet er det ellers arrestert en rekke skolefolk, bl.a. skolebestyrer Hustad, Sandnes, rektor Heggebo, lektor Bruand og lektor Sørensen, Arendal. Årsaken til arrestasjonene i Arendal var demonstrasjoner under en filmforestilling for skolebarna. Skolen var invitert til en seilflyfilm, men da den var kjørt, fulgte en plate med tele av Quisling. Da skrek barna opp og det var ikke mulig å høre et eneste av "føreren" ord. Rektor prøvde å dempe gemyttene, men greide det ikke.

Også ved flere oslo-skoler har det vært antinazidemonstrasjoner i det siste - særlig ved Ullern og Hegdehaugen skoler som har nazirektorer. Under flyalarmen 6. sept. sang elevene ved Ullern skole "Kongesangen" i tilfluktsrummene. Rektor kom for å stanse sangen, men ble møtt med rasende og bestemte at skolen skulle stenges. Noe liknende hendte på Hegdehaugen. Elevene sang "Tipparary" og andre engelske sanger. Det ble ikke opptatt av tyske offiserer som er inkvartert på skolen. Rektor Jensen forsøkte å stagge elevene, men med skrøpelig resultat. Tyskerne var rasende, og det var på nippet at nazirektoren skulle blitt arrestert. Et par dager etterpå ble 3 piker, elever av 3.gymnasium, lektor Pande (klasseforstanderen) og klassens sanglærer Staver kaldt til forhør hos Gestapo. Pikene satt i 2 døgn på Grini. Staver fikk gå, men lektor Pande ble satt i fengsel på nr. 19, der han sitter enda.

Etter denne historien gikk rektor Jensen fra konseptene og bestemte at Vahl og Foss skole skulle stenges. For Vahls vedkommende skal forklaringen være den, at den dag det var påbudt flagging for Viborgs fall, falt flagget ned på gårdsplassen i siste time. Det sies at en elev kuttet flagglinen. For Foss skoles stengning vites ingen årsak.

En prestesjel.

Det er en håndfull prester i NS. Det er en fin gjeng. Vi har kommet over et brev fra en slik type til Kirke- og Undervisningsdepartementet, som viser hvor feige og krypende disse usle sjelene er.

Vi gir ordet til prest Svein Medhus i Jostedal.

Fra sognepresten i Jostedal, Kirkeavdelingen, Oslo.

Som svar på Deres skrivelse av 27. aug. kan jeg melde at jeg gjerne og med glede vil la mine gudstjenester kringkaste og ellers tale ved andakter i kringkastingen om jeg blir oppfordret til det.

Jeg har aldri deltatt i politikk, men jeg vil gjerne tilføye at jeg har delt og deler fremdeles syn med Nasjonal Samling. Men dette kan en ikke si offentlig her på Vestlandet, for da ville en prest avskjære forbindelsen med menigheten. Jeg ber derfor om at dette ikke blir offentliggjort, for tilliten i menigheten er dog det viktigste for prestesjerningens skyld. Og jeg tror det er mange prester her på Vestlandet som har det på samme måte. Sin politiske overbevisning må de for fredens skyld holde tilbake. (Dette i fortrolighet).

I ærbødignet sign. Svein Medhus

Fylkesmannen i Hedmark

K.M. Nordanger er ifølge oss avis for 2. sept. trådt tilbake fra sitt embede.

Høg herre på besøk i Folkets hus.

Folkets hus i Oslo hadde storfremmede tirsdag denne uken. Den nye nazilødsen i L.O. mottok da en høy representant fra den tyske arbeidsfront sjefen dr. Leys Steadfortreder. Han kom til Folkets hus med uniformerte offiserer og uniformert og sivilt politi i helene. De holdt vakt den tid visitten sto på.

Tyskerne ble tatt mot i Sekretariatssalen av Fossum, Olson, Rein, Meyer og de gamle forrederne som utgjør det nye "sekretariatet". Han ble møtt med "Hull-Ritter" og oppstrakte armer. Svikerne blir stadig flinkere. Tyskerne holdt en tale om "nyordningen av fagorganisasjonen" og ytret håp og forventning om at de nye ledere ville gå iherdig inn for nazifiseringen. Men kom også inn på vanskelighetene de ville stå overfor, men mente de ikke skulle la seg skremme av det. I Tyskland hadde de også hatt svære vanskeligheter da fagorganisasjonen skulle tvangsrettes! Det fortelles at ordene fallt i god jord!

Tyskerne var også en runde til de forskjellige forbund, der de kommisariske formenn viste han undt. Det sies at han var ergerlig over at motbaggelsen ikke var underdanig nokk. Det var funksjonærer som ikke skjønnte at de måtte seise seg og hilse når en sånn celeber herre stakk innom!

- V -

Utrensninger fortsetter.

I Sten-Jord-og Cement er forrederne nå rykket inn, "Potet-Berntsen" fra Ski som etter et par dagers virke hadde gjort seg umulig i Bygningsarbeiderforbundet, er kommet dit som kommisarisk formann. Som nestformann er satt inn Karl Olsen fra Nittedal - som er løpt over til nazistene for å bli vaktermester i Folkets hus etter at naziene tok det. Ny forretningsfører er Hans Kraft, som i sin tid var formann i Lørenskog Arbeidsløses forening. Ingen av dem har erfaring i organisasjonsarbeidet i Sten-Jord-Cement. Men de får neppe stort å gjøre heller. Medlemmene føler ikke lenge noen trang til å søke opp fagforeningskontorene. Men den stunda de får sitte greier overløperne sikkert å delekke en god del av det som nøysommelig er bygd opp gjennom årelangt strev og kamp.

- V -

Smått med kontingentbetalingen.

Det er ikke blitt noen fart i kontingentbetalingen til tross for forordningen fra S.S. Obergruppenführer og fører både for det ene og det annet Reclies. (og de nye lederne har måttet sette seg ned og hitte på en ordning så kontingenten kunne begynne å komme inn og de svimlende restansene forsvinne.

Etter forslag fra en komite av forbundskassere har Erling Olsen bestemt (Det er sånn det nå gjøres nå!), at kontingentrestansene blir å ordne på følgende måte:

1. De som har arbeidstid tilsvarende 3 dager i uken eller mindre får utsettelse med innbetaling av restanse inntil de kommer opp i en arbeidstid som nevnt i følgende punkter.
2. De som har arbeidstid ilsvarende 4 dager i uken betaler 1 ekstra kontingentmerke hver 3 uke.
3. De som har arbeidstid tilsvarende 5 dager i uken betaler 1 ekstra kontingentmerke hver 2. uke.
4. De som arbeider full tid betaler 1 ekstra kontingentmerke hver uke.

Med andre ord: de som arbeider fullt skal betale dobbelt kontingent framover! Vi kan forsikre at den Olsenske forordning ikke vil vekke særlig glede blandt arbeidsfolk - og vi tror ikke det vil falle lettere å få inn dobbelt kontingent enn det hittil har vært å få inn vanlig kontingent. Men arbeiderne vet på den annen side hvilken tvangssituasjon de står i, og de kjenner litt til de metoder og midler de virkelige herrer bruker hvis de møker motstand mot sine tvangstiltak. Ett er imidlertid klart: om arbeiderne nå etterhvert føres over på tvangskontingent, vil deres følelser for regatene og ledarpakket i fagorganisasjonen og for nazistene i sin alminselighet bli enda barskere enn de alt er. Forbitrelsen og hatet vil avleires i arbeidssinnene for på regnskapets dag å bli utløst. Da sier vi: Gud nåde nazistene! Når de barkede arbeidsnever slår til en gang, vil slagene bli tunge og smertefulle.

- V -

Det sitter ialt 91 jernarbeidere arrestert i forbindelse med streikeaksjonen som førte til standretten. Foruten de 48 Akersarbeiderne som vi nevnte i forrige nr. sitter følgende 11 mann fra Kampens mek. Verk: Olaf Olsen, Georg Johansen, Bjørn Mathisen, Jens Voksvold, Sigurd Hansen, Torstein Jacobsen, Alf Myhrer, Eids Bjerke, Kristoffer Kvam, Stein Mikaelson og Victor Malmqvist. (De 5 siste fikk dommer i standretten). Fra Norsk Elektrisk & Brown Boveri sitter 14 mann: Oskar Lindboe, Olaf Jensen, Bjarne Larsen, Ole Berg Johansen, Hartvig Ostbye, Olaf Olsen, Ivar Mortensen, Ivar Christensen, Rolf Johansen, Rolf Sundeid, Gundvald Gregersen, Torbjørn Koppang, Torolf Kapstad og Ivar Sæther. (De 4 siste fikk dommer i standretten). Fra Christiania Spigerverk sitter: Arvid Nilsen, Thor Aspengen, William Svanberg. Fra Erik Ruud's verksted sitter: Olaf Ytterager. Fra Kvarner sitter Hans Halmrast. Fra Skabo sitter: Jens Østlie og Håkon Kristiansen. Den dødsdømte Rolf Vickstrøm var også fra Skabo, der han hadde vervet som klubbformann. Endelig sitter jernarbeidernes første tillitsmann, forbundsformannen Josef Larson inne.

Alle sitter i fangeleiren på Grini, der også de øvrige gislene som ble tatt i løpet av standrettsdagene sitter i forvaring. Den eneste av dem som er sloppet ut er Olaf Ytterager fra Erik Ruud. "Aftenpostens" red. John Nesse, som ble tatt onsdag 10. sept. sammen med de andre, er også satt på fri fot.

- V -

De to typografene

som ble dømt av standretten til livsvarig tukyhus, Fritz W. Hannestad og Oddvar Berg, arbeidet begge ved Haraldssøns trykkeri (Hannestad var klubbformann). Trykkeriet disponeres av Deutsche Wehrmacht. Etter dommene har arbeidskameratene hver dag samlet inn penger til hjelp for de dømtens pårørende. Det faller av seg sjøl for arbeidsfolk å vise sin solidaritet ved slike anledninger og på denne måten; men aksjonen falt tyskerne tungt for brystet. Fredag kom de og arresterte 3 mann av dem som hadde stått for innsamlinga.

- V -

nye arrestasjoner.

Formannen og sekretæren i Ostfold faglige samorganisasjon, Oskar Lauritzen og Hans Bjerkholdt er arrestert mistenkt for spredning av illegale skrifter. Sekretæren i Lysverkenes funksjonærforening Per Haraldsson er også arrestert på liknende mistanke.

- V -

Stockholm sosialdemokratiske ungdomsdistrikt

holdt den 14. sept. et møte for å hylde de dødsdømte norske arbeiderledere Viggo Hansteen og Rolf Vickstrøm. Lokalet var fullsatt. Fra en taler stol med florumvundne faner talte borgermester Zetha Høglund, som framholdt at det norske folket ikke lar seg trampe under støvlene, men står som et lysende og udødelig forbillede for andre. Fru Haima Wifstrand leste norske dikt og fra norsk hold ble der framført en takk for den svenske arbeiderklassens solidaritet. Unisont ble sunget Ja, vi elsker og Internasjonalen.

Gøteborgsposten inneholdt torsdag 18. sept. følgende artikkel: "Kann norske arbetare och professorer tituleras tyska permittenter? Låt oss anstrenge oss att inte hata. Det är doch svårt att låta bli, när släkt, vänner och arbetskamrader bli misshandlade. Men låt oss kropa av vår regering att norska män som fångslats av quislingar, understödda av frammande bajonetter ej må få fångtransporteras å våra järnvägar."

skola vår regjering doch beroda oss den skammen att tillåta Aven den slags transport over svenskt land, så vi vikrove en ny regjering. Och nog bör vi på ett eller annat sätt kunna hitta rede på när de tagen i så vidrigt fall passera, så att svenskar kann få kanta järnvägssträckan och vinka med norska flaggor.

Göteborg den 17. sept. 1941.
Sten Branzell.

- V -

Vi har fått melding om at den baltiske landsorganisasjon har gitt en uttalelse hvori de baltiske arbeidere uttaler sin dybeste medfølelse med det norske folk. Det heter videre at den norske fagorganisasjons innsats har vært beundring over hele verden. Det sies også bl. a. i uttalelsen: "Vår nasjonale frihetskjensle og våre hjerter er med det norske folk i de fryktelige prøvelser det nå gjennomlever." Denne uttalelsen er sikkert et almindelig uttrykk for hva arbeiderne over hele verden føler for oss, der vi kjemper for å bevare vår sjel i denne elendige nazistiske atmosfære som ruger over landet. Vi skal ikke skuffe våre klassefeller i andre land. Vi skal holde fram som vi støvner, vår kamp skal ubrytelig føres fram til vi igjen har vår frihet udelt tilbake og organisasjonen på ny kan stå fram som en

FRI FAGBEVEGELSE.

Fri Fagbevegelse

Nr. 36.

13. oktober 1941.

Kamerat!

I en måned har nå nazistene hatt makten i "Arbeidernes" faglige Landsorganisasjon. De har brukt tiden godt. Alt nå har en sett tydelige tendenser til korupsjon og selvberikelse. At private regninger betales av organisasjonskassene er en dagligdag forteelse. De fleste kommissærer har også skaffet seg nye møbler og nytt utstyr til sine kontorer. Dessuten er slektninger og elskerinner skaffet inn i stillinger. Nyordningen blir etter hvert satt i system.

Heldigvis er det få tillitsmenn som har latt seg bruke i denne dansen om gullkalven. Tvert imot prøver de å komme seg vekk. At de ikke får lov til å trekke seg tilbake før det kan skaffes erstatning, er en sak for seg som de ikke selv kan noe for. Alle vet at det bare er en utsettelse. Før eller siden vil alle få valget mellom å tre i aktiv tjeneste for NS, eller gå i konsentrasjonsleir, hvis de i mellomtiden ikke har kommet seg unna.

Norsk fagbevegelse er ikke mere. Arbeiderne selv har ingen interesse av fagbevegelsen. De vet at den er blitt et verktøy i nazistenes hender. En hver annen tro er en illusjon. Det går nokk an å skrive om saker i avisene. I organisasjonen er det ingen til handling. Organisasjonen er død. Fordi all livgivende kraft er borte.

- V -
En av de store stridsspørsmålene mellom Reichskommissar og Landsorganisasjonen er nå løst. Den tidligere ledelse i Landsorganisasjonen nektet som kjent å gi penger til tyskundervisning. Nå bli pengene gitt. Og nå settes tyskkurser i gang. Ledelsen må jo gi noe tilbake for hva de har fått.

- V -
Matspørsmålet i skogdistriktene.
Den 12. september sendte fylkesmann K.M. Nordanger et brev til Reichskommissar. Vi tillater oss å gjengi enkelte avsnitt av dette:

Forsyningsforholdene:
"Etter opplysninger jeg har innhentet har ukerasjoneringen for Hamar og omegn av kjøtt i en måneds tid vært omlag 400 kg. d.v.s. 5-7% av normalforbruket. Distriktet omfatter 12-15.000 mennesker. Kundene har altså fått tildeling en gang hver tredje uke, og det som regel opplaget (utspedd mat. Fisketilførselen tilfredsstiller ikke behovet, selv om det kommer bra med seinog kolje. Det er dårligere tilførsler av kveite, makrell og ørret.

Hermetikk finnes ikke tilgjengelig for publikum i Hamar og omegn, ost og egg heller ikke. Hva angår eggomsetningen har jeg gjort den erfaring at så lenge det var tillatt å kjøpe egg direkte hos produsentene i kjøperens egen kommune, kunne en engang imellem få kjøpt et kilo egg. Siden nyordningen at all leveranse av egg skal foregå gjennom eggcentralkum her i Hamar-distriktet i allfall.

Jeg taler også her ut fra erfaring fra min egen husholdning. I samband med spørsmålet om kjøtttilførselen vil jeg nevne at vi her i fylket hadde gjort oss store forhåpninger for årets høstjakt. Småviltbestanden sies å ha øket betydelig og Hedmark fylke har fått tillatelse til å felle i alt 450 elg, et meget høyere antall enn vi har vært vant til i de senere år. Imidlertid har vanskelighetene med å få jaktlicens og gevarer til jakta gjort utsiktene ganske usikre. Jeg har gjennom det tyske sikkerhetspoliti fått opplyst at søknad om jaktlicens skal forelegges Nasjonal Samling, og at de som ikke er anbefalet av Nasjonal Samling, ikke vil kunne gjøre regning med å få licenser. Jeg har videre på henvendelser til Ortskommandanturen på Hamar om utlevering av jaktvåpen fått det svar at jaktvåpen ikke kan utleveres derfra før de har fått ordre fra høyere instanser. Om disse forhold har jeg gitt melding direkte til

landbruksministeren personlig. Jeg finner det korrekt her å gjøre oppmerksom på at denne ordning og denne usikkerhet har skapt sterkt misnøye ikke bare blant jegerne, men også blant befolkningen som hadde gledet seg til et godt tilskott til matforsyninga gjennom årets jakt, særlig elgjakta. Den ulike behandling av befolkningen skaper ellers misnøye og vanskeligheter for samarbeid og forståelse.

Helseforholdene.

Her er for tiden poliomyelitt i en rekke av fylkets bygder, særlig i Elverumdistriktet. Det er som følge herav beordret stengning av skoler, møteforbud m.v. Frykt for utbredelse av denne lumske sykdom er ganske stor, og det er nødvendig at det gjøres hva gjøres kan ikke bare for å stoppe sykdommen, men også for å berolige befolkningen. Her har også vært adskillig mave- og tarmkatarr, ofte forbundet med gulsott.

Andre forhold.

Styrerne av fylkets to største landbruksskoler, begge landskjente landbrukslærere - er avskjediget. Som jeg tidligere har uttalt i en innberetning til Der Reichskommissar er det av den største betydning at der hersker ro om våre landbruksskoler. Søkningen til disse skoler er i høst meget stor etter innmeldelsene å dømme. Det vil naturligvis fra myndighetenes side bli gjort hva gjøres kan for å bevare roen om landbruksskolene, men jeg frykter sterkt for at det ikke vil være mulig etter de avskjedigelser som nå er foretatt, å opprettholde den gamle, gode tillit blandt bondeungdommen til disse to skoler.

Jeg finner tilslutt å burde opplyse at mitt inntrykk av stillingen i Hedmark fylke nå er følgende:

Etter de rekvisisjoner som fant sted i vår, og de fortsatte høstrekvisisjoner i høst og den stadige tiltakende vareknapphet øker frykten for at vi står foran ytterligere og enda strengere rekvisisjoner og at det i kommende vinter og vår vil bli matmangel. Når det her i et av landets fremste jordbruksdistrikter allerede nå er så vanskelig for varene som kjøtt, ost og egg - hvordan vil det da bli til vinteren og våren? spør folk. I fjor hadde vi rikelig tilgang på første classes fetsild. Vi venter i år en stor potethøst, men utsiktene for sildeforsyningene er ikke lyse.

På grunn av prisstigningen på lønnettsmidler er stillingen for mange familier, hvis forsørgere bare har den samme lønn som før eller ennå mindre, etter hvert blir svært vanskelig.

På den annen side er den politiske spaltning - avstanden mellom Nasjonal Samling og den øvrige - overveldende - del av folket, blitt større og skarpere. De stadige avskjedigelser av folk som er alminnelig anerkjent som dyktige og ansvarsbevisste fagfolk, favoriseringen av NS-medlemmer til stillinger og på annen måte, som f.eks. i jaktsaka og radiosaka, virker alt annet enn beroligende på folket. Utryggheten - såvel den politiske som den materielle - vokser stadig. Mismot og bitterhet sprer seg mer og mer.

Under disse tilhøva synes arbeidet for å holde oppe fordraglighet og viljen til samarbeid og forståelse blant folket å bli mer og mer nytteløst.

Håkon Meyer

har nå funnet en ny måte å bruke Sørmarka-skolen på. Han har således oppdaget at den egner seg som rekreasjonshjem for slitte elskerinner. Med vårt kjennskap til Meyers perversitet skjønner vi at det er påkrevet.

Johanne Reutz

har kommet til heder og verdighet nå. Hun blomstrer opp og utbrer seg verre. For sin store innsats siden nazistene tok ledelsen i Landsorganisasjonen har hun oppådd å bli påskjønt med 1.500 kroner i pålegg. Hun gjorde seg også svært "forlelektig" bemerket under den lunch kommissarene holdt for de tyske representanter for den tyske arbeidsfront forleden. Hun soler seg nå. Og hun trenger litt mer sol, stakkar!

Nye sikringsbestemmelser.

I en forordning av 6. oktober har vi nå endelig fått bestemmelsene om at Politidepartementet eller den det bemyndiger i sikringsøyemed kan treffe forføyninger overfor personer som mistenkes for overtredelse av Reichskommissars forordning om forbud mot politisk virksomhet til fordel for de oppløste partier eller agitasjon for kongehuset. Etter beslutning om anvendelse av sikringsforføyninger kan dette ikke prøves for domstolene, og erstatningskrav kan ikke reises.

Nå skal altså våre hjemlige nazister "med lovlig rett" kunne fengsle gode nordmenn uten lov og dom. Ja, de føler - stadig i sine store herrers fctefar. -

Fritz Ihlen

Som ble så sørgelig berømt på sine radio-kåserier, var ille ute forleden. Sin vans tro hadde han innfunnet seg på "Løwenbrau". Han drakk (for annet kommer han der ikke). Men som så ofte når ilden skal slukkes, blusset varmen opp i hr. Ihlen. Han ble het. Men han var ikke sterk nokk. Han ble kastet ut. Et blått øye rikere enn da han kom.

Vi advarer

mot Sigurd Valle ved Telegrafverkstedets hovedverksted. Han er angiver.

Forhenværende journalist

i "Arbeideren" Erling Heiestad er arrestert av Gestapo.

Olsen er åpenhjertig.

Mens naziene den første tid etter at de gikk løs på fagorganisasjonen for fram med trusselen som middel og metode, er vi nå tilsynelatende inne i en periode da medlemmer og tillitsmenn skal lokkes til å holde fast ved organisasjonen. Naziene går nå på frierfotter så det er en ren ynke å se.

Nå heter det at "alt skal være som før", i de rundskriv som sendes ut. Styrene skal fortsette. De skal ikke akkreses lojalitetserklæringer. Det såkalte midlertidige forbud mot medlemsmøter er opphevd, samtidig som det er gått ut beskjed om at NS ikke skal "drive i direkte partipolitisk propaganda" innenfor fagorganisasjonen osv. Nazi-gjengen frir også med kontingentnedsettelse.

Det er tydelig meningen å lure og lure seg til sympati, og skape en stabilisering til det igjen passer å gjøre nye nazistiske framstøt. Alt er bare lureri og taktikk. Selv om karene blåser aldri så vakkert på hyrdefløyta nå, lar imidlertid ingen seg lure av dem. Allerminst når det er så at det her og der i orkestret er folk som spiller på andre strenger.

En av dem er Håkon Meyer, som nå riktig har fått høve til å utfolde sin store skriblertrang. Han intervjuer Erling Olsen og seg'sjøl etter noter i Fagbladet og krammer ut med riktig mye av interesse.

Han har vendt seg til Olsen og stilt ham noen åpenhjertige spørsmål:

Hvorfor fulgte du etter den 25. september f.å. en annen linje enn den dine medarbeidere i Landsorganisasjonen slo inn på? spør Meyer og han lar Olsen svare:

"Mine medarbeidere i L.O.'s ledelse forfulgte i den første tid etter 25. september overhodet ingen fast linje. De ble trukket hit og dit av utenforstående krefter tilhørende de tidligere politiske partier. For mitt vedkommende dreide det hele seg om en planmessig fortsettelse av den linje som i sine hovedtrekk ble fastlagt av opposisjonen innen fagorganisasjonen i løpet av sommeren 1940, og som er nærmere presisert i et rundskriv til fagforeningene i fjor høst."

Hva var årsake til at du gikk inn i Nasjonal Samling? spør Meyer videre.

"Opposisjonens linje måtte logisk føre til et slikt skritt. Det fullstendige sammenbrudd innen arbeiderbevegelsen i forbindelse med

9. april 1940 og det ansvarsløse spill som senere ble drevet, gjorde det fullkomment klart for meg at en tilslutning til Nasjonal Samling og bevegelsens program var den ubetingede forutsetning for å kunne føre folk og land fram til en gjennvinning av landets fulle selvstendighet."

Det er klare ord for pengene. Tilslutning til NS. er en ubetinget forutsetning. Vi kan være fullt forvisset om at kravet på det punkt vil bli holdt varmt av de nye ledere i fagbevegelsen.

Om de har anslått en mer forsonlig tone en tid, stikker hestehoven fram iblandt.

Det er således fra alle kommissarene gått rundskriv til foreningene med pålegg om å avertere medlemsmøter og andre tilstelninger i "Fritt Folk". Foreningene skal tvinges til å understøtte naziorganet økonomisk. Senere kommer sikkert andre liknende krav.

Men medlemmene kjenner lusa på gangen. De lar seg ikke lirke eller lure inn i noe makkerskap med Nasjonal Samling. De vil få merke at de har tatt seg vann over hodet, de kjeltringene som har tatt på seg å tvangs-enrette den fagorganiserte arbeiderklasse.

- V -

Ikke valg på årsmøtene lenger.

Bestrebelsene på å holde tillitsmennene på plass blir mer og mer krampaktige. Flere kommissarer har i det siste sendt ut et rundskriv der de ganske enkelt pålegger styremedlemmer og andre tillitsmenn i foreningene overgivende tillitsverv.

I Landorganisasjonens rundskriv nr. 19. heter det således: "En rekke foreninger praktiserer såkalte halvårslige generalforsamlinger med utskiftning av en del av tillitsmennene. En gjør uttrykkelig oppmerksom på at det i forbindelse med halvårs (og årsmøter ikke er adgang til å foreta nyvalg. I henhold til forordningen av 13. september skal tillitsmennene fortsette i sine verv. Dette gjelder også tillitsmenn i de enkelte fagforeninger."

På denne snedige måten har fyrene tenkt å tvinge styre og utvalg til å fortsette. Det er ingen grunn til å tru at de får synderlig mange til å sitte med disse evighetsvervene. På tross av alle knep vil de få fagorganisasjonen tømt for alle hederlige og rettenkende arbeidere. Og de er som kjent i et overveldende flertall. Den prosess som såvidt er begyndt vil føre til å skille ut den lille klikken av råtne forredere. Den blir tilslutt alene igjen. De klarer kanskje å forlenge prosessen, de greier aldri demme opp for strømmen ut av fagorganisasjonen. Den vil ta alle tenkelige og utenkelige veier.

- V -

Mislykket attack.

"Advokat" Asbjørn Larsen fra Lørenskog er også blitt direktør for Oslo Kretsfengsel, idet direktør Leivestad er avskjediget. Som nevnt i forrige nummer av bladet, har herr Larsen avkrevd alle tjenestemennene i fengslet lojalitetserklæring til Nasjonal Samling. Tjenestemennene fikk frist til å svare innen 11. oktober.

Aksjonen gikk fullstendig i vasken. Den ventede strøm av lojalitetserklæringer kom ikke. Herr Larsen satt hele formiddagen ensom på sitt kontor. Av fengslets store stab var det 12 - siger og skriver - to - stykker - som skrev under erklæringen. Og den ene av dem gjorde også visse reservasjoner! Fengselstjenestemennene holdt stand! Nå har herr Larsen trukket skjemaene tilbake. Etter at også ekspedisjonssjef Gløersen i Fengselsstyret hadde grepet inn.

- V -

Korrupsjonen florerer.

Den nye kommisar i Elektrikerforbundet, Erling Johansen, har ikke vært medlem av forbundet lenger enn siden i mars ifjor. Og han har ikke betalt kontingent siden i april ifjor. Han drev egen elektrisk forretning i Askim - men hevet samtidig arbeidsledige tsunderstøttelse i forbundet. Det er bukk til å sette til å passe havresekken! Han har allerede begyndt å tiltuske seg økonomiske fordeler utenom sin formannslønn. Han har funnet på at han må ha dietgodtgjørelse for hver dag han er i virksomhet - fordi hans familie er bosatt i Askim! Han har allerede hevet

et anselig beløp på denne konto!

Den nye kommisariske formann i Oslo og Akershus fagl.samorganisasjon, Bjørn Lageraen, er også en kar med næringsvett. Hans kone fødte ham nylig en hirdavlegger. Barnevogna har han latt Samorganisasjonens kasse betale!

- V -

Utrenskningen

av hederlige elementer innenfor fagorganisasjonen fortsetter. Nå er det tillitsmannen i Norsk transportarbeiderforbunds stedlige styre, Alfred Gundersen, Oslo transportarbeiderforenings kassererske Rossie Halvorsen og 2 av foreningens øvrige kontordamer er entlediget fra sine stillinger.

Sekretæren i Buskerud faglige samorganisasjon, Odd Krogh er også entlediget fra sitt verv. Han er etterfulgt av den fordrukne overløper Erland Borgersen fra Nedre Eiker.

- V -

Som ny sosialrådmann i Oslo

er tilsatt den 35 år gamle tannlege Martin Kjeldaas. Inspektør Andreas Bøe har sagt opp sin stilling.

- V -

Det meldes stadig om råkjøring av tyskere, ofte med døden til følge. 2 av de siste dødsopfrene er grosserer Brinchmann, som ble kjørt ihjel ved Lysaker og sykepleierske Signe Orchgrevink som ble drept av tysk bil ved Hvalstad.

- V -

Formannen i Gassverksarbeidernes forening i Bergen er arrestert. Det ble videre foretatt en masse arrestasjoner i Bergen 3. og 4. oktober.

- V -

Ullensaker herredsting.

hadde møte forleden. Her holdt ordfører, skolestyrer Tveiten en tale til bygd. Det kan kanskje være på sin plass å gi enkelte prøver på hans "gullkorn":

"På grunn av inntrufne omstendigheter har de tyske myndigheter sett seg nødt til å forlange bevoktning av jernbanelinjen Oslo-Eidsvoll. Det var først bestemt at utgiftene for denne bevoktning skulle bæres av kommunene. For Ullensaker med den lengste linje, 23 km. vilde det ha blitt en utgift på 66.240 kr. pr. måned eller 795.000 kr. pr. år, som er adskillig mere enn hele det samlede budsjett."

Desværre har vi også i vår bygd flere enkeltpersoner klikker og familier som understøtter disse elementer. Vi i Nasjonal Samling har påtatt oss i forståelse med okkupasjonsmakten, det eneste som kan føre fram til vårt eget beste, å føre vår bygd og vårt land gjennom de vanskeligheter som vi er kommet opp i.

Men nevnte personer og klikker, som har forspist seg på London radio, hvis største interesse er vanskeligheter for befolkningen her i Norge understøtter for billige popularitetsjegeri de ødeleggende krefter. Disse enkeltpersoner, klikker og familier finnes både hos statstjenestemenn, i bondestanden og i forretningsstanden, særlig de som har benyttet anledningen og tjent mange penger på tyskerne. De terroriserer våre meningsfeller slik at enkelte har funnet det nødvendig å stille sitt medlemsskap i bero, de driver nedrakningstrafikk ved skamløst ryktemakeri, og de setter vår kommune i økonomisk fare. Enhver person innen disse klikker er medansvarlig for det som er skjedd. Den samme ånd som disse bolsjeviker beherskes av er det nemlig som har understøttet og drevet de uansvarlige elementer til å drive sitt spill.

Det må i byglens interesse settes en stopper for denne uansvarlighet. Jeg finner det nødvendig å statuere eksempler, idet jeg vil tvinge disse til samarbeide. Jeg akter idag å oppnevne i en Sosial tiltaksnemnd folk som skal bringes over i byggende arbeide. Jeg akter eventuelt å foreta en og annen bolsjevikkoppnevning også siden. Dermed bortfaller også den klage at jeg bare oppnevner folk av vår bevegelse."

Etter denne selvavslørende tale, fattet han enstemmig (det er jo bare han som stemmer) følgende vedtak:

" Det oppnevnes en Sosial tiltaksnemnd med en funksjonstid på 6 uker. Nemnda får i oppdrag å komme med innstilling overfor ordføreren angående eventuelle sosiale bygdetiltak som den måtte mene det var av betydning for befolkningen at kommunen tok seg av.

Nemnda har møteplikt og innstillingsplikt og blir av ordføreren mulktert i overensstemmelse med kommuneforordningen hvis den saboterer det hverv den er pålagt.

Beretning om nemndas arbeide og innstillingen vil bli forelagt fylkesmannen.

Det oppnevnes:

- Telegrafbestyrer Berrefjord, formann, læge Tybring Pettersen, Kløfta, sekretær Hans Finsen, Kløfta, arbeider Georg Kristiansen, Jessheim, gårdbruker Nikolai Frogner, gårdbruker Ole Hogstad, Sandby, Rolf Myhre, Jessheim, Rolf Laache, Jessheim, Erik Lerdahl, Jessheim, kjøpm.Hans Bratfos, Jessheim.

Disse menn har altså fått selve ordfører Tveitens ord for at de er gode nordmenn, og at de derfor skal straffes med å settes i ansvarlige tillitsverv! Nyordningen skrider fram med lange steg.

Redaksjonen må nåtse fram.

Det har kommet en ny forordning om at det er forbudt å utgi aviser av politisk karakter uten at de ansvarlige utgivere gir seg tilkjenna. Vi er helt enig i dette og finner derfor å burde gi følgende opplysninger: Redaksjonen er stort sett den samme som da skriftet for første gang utkom den 3. januar i år. Trykkeriet har desværre stadig skiftet adresse, så om adressen ble oppgitt idag, ville det likevel ikke finnes der i morgen. Men forlaget er stadig det samme. Skriftet utkommer på eget forlag, som så mange andre skrifter i denne t. len. Er dette enda ikke tilstrekkelig, kan det opplyses at økonomisk støtte mottar vi av de som ønsker en

FRI FAGBEVEGELSE.

Denne delen av teksten er svært vanskelig å lese på grunn av ekstremt dårlig trykkekvalitet og mange uklare ord. Det ser ut til å være en fortsettelse av artikler eller kommentarer som er blitt svært utvasket eller forvrengt under trykkingen. Noen ord som kan skimtes inkluderer "forbundet", "styret", "sakliste", "medlemmer", "forakt", "forbunden", "saklig", "kompetanse", "forbudt", "utgi", "ansvarlige", "politisk karakter", "opplysninger", "første gang", "trykkeriet", "adresse", "morgen", "forlaget", "skriftet", "utkommer", "på eget forlag", "tilstrekkelig", "økonomisk støtte", "mottar vi av de som ønsker en".

Kamerat!

Nazipampene, særlig den fremrakende vinglepaven, Birger Aamodt, har hatt det travelt med i intervjuer i "Fritt Folk" å forkynne at de "gamle tillitsmenn" og medlemmene i fagorganisasjonen har møtt "nyordningen" med forståelse og tilfredshet. Det er en sandhet med usedvanlige modifikasjoner. Det vet også Aamodt godt. Men han sier det likevel. For å stive opp seg sjøl og de andre svikerne og for å kaste andre - først og framst de tyske herrer - blår i øynene. Det er det motsatte som er tilfelle. Den nye ledelsen er møtt med den sterkeste mistru og antipati og det fins ikke en eneste skikkelig arbeider som er tilfreds over at fagorganisasjonen er stjålet fra dem av nazipakket. Og for de gamle tillitsmenn er forholdet, at de nær sagt alle sammen ønsker seg vekk fra jobbene og et virke som de daglig vemmes ved. Det er bare noen få som trives med den nye tingenes tilstand, det er typen Severin Arnesen, som har latt seg skremme inn i NS. og som nå strever verre for å vinne aktelse hos de nye herrer og mestere. De nye kommisarer er stort sett mottatt med den kulde og forakt de fortjener. Desværre er det noen ganske få tillitsmenn som har sunket ned til et "hyggelig" samarbeid med en del av dem. De undser seg ikke en gang for å vise seg ute sammen med kommisarene over "ett glass". Vi har disse fyrene i kikkerten. Men skal foreløpig ikke henge dem ut. Det kan jo være at de får det er for sent skjønner at de har fått beina på skråplanet og berger seg i land. Men det er ikke mange av denne typen som sagt. De fleste tillitsmenn holder stand. Og det gjør også medlemmene. Endel av kommisarene har fått føle hva skikkelige folk mener om dem. Bl.a. før nevnte Birger Aamodt. Han sammenkaldte i forrige uke forbundets hovedstyre. Før det tok fatt på saklisten ba styrets eldste medlem, en traust og solid organisasjonsmann om svar på et par spørsmål. For det første ville han vite om styremedlemmene heretter som før kunne uttale sin ærlige og frie mening om sakene. For det annet ville han og styret ha greie på om de heretter ville ha noe å si over forbundet og forbundets gjøremål. Aamodt ga et ullent svar. "En kunne fritt uttale seg, men uttalelsene måtte være saklig". (D.v.s. at ikke noe som strir mot den såkalte "nye tid" og NS tales). Når det gjaldt styrets kompetanse var situasjonen nå blitt den at det bare kunne "gi råd". Det var han, Aamodt, som bestemte! Dette svaret foranlediget ikke videre bemerkninger fra styremedlemmenes side. Aamodt tok så fatt på saklista. Sak for sak. Ingen av styremedlemmene forlangte ordet til en eneste sak. Det ble overhodet ikke sagt et kvekk av en eneste en under hele det fortsatte møtet! I isnende taushet hørte hovedstyremedlemmene på Aamodt til han var ferdig - og så gikk de. Det er det han kaller "forståelse for og tilfredshet med "nyordningen"!

Aamodt er forresten ikke særlig høy i hatten om dagen. Han har gang på gang gitt uttrykk for at han er i en vanskeligere klemme enn de tillitsmenn som er tvunget til å forbli i sine stillinger. I stedsstyrets møte tirsdag, karakteriserte han det med at "veien fra taburetten til muren er slett ikke så lang for meg, heller"!

En annen kommisar som har fått føle medlemmenes forakt er gamle forrøvelen Aksel Schultz. Han møtte opp i Murernes Union og ga her en redegjørelse for NS.maktovertagelse i forbindelse med det rundskriv han hadde sendt ut. Han antydte bl.a. en kontingentforhøyelse og begrunnet den med at fagorganisasjonen ville komme til å få uttelling til "vinterhjelp" og andre naziformål (han nevnte ikke "Legion" og Standarte Nordland, men dit skal vel også en del av kontingenten vi betaler, ta veien). Schultz fikk

grei beskjed om hvor murerne står. Han fikk en påpakning som han ikke kunne drømt om, og satt bare og dukket seg under de slagene hans tidligere kolleger og arbeidskamerater rettet mot ham personlig og mot den sjofle bevegelsen han representerer. Det blir sikkert en stund til den kommisariske formann atter våger seg ned i Murernes Union!

Bare andre herrer kommisariserer tør møte medlemmene og tillitsmennene vil de alle få merke det samme - kald forakt og den vildeste trang til å kryste deres elendige kremmersjelo!

- V -

Irritasjonen over flagget og toppluen.

Vare nazier er svært humørsyke og lett å irritere. Særlig har de følt seg ille berørt ved å se norske flagg. (Det må være kors, sol eller hake, skal det monne noe. Antakelig rekner de slik at det er godt å øve seg til de tunge kors de sjøl engang skal få bære). Men også sådanne uskyldige og gammelkjendte plagg som toppluer er istand til å ergre det vesle vettet ut av skolten særlig på små-quislingene. Er de røde i fargen blir det reint ille.

Haddo en ikke vist hvor rått pøbelaktige hirdgjengene kan opptre, kunne en fristes til latter over følgende ordre som er gått ut til samtlige politistasjoner og avdelinger i Oslo:

"Det er mulig at hirden kommer til å gripe inn i noe større utstrekning enn før overfor folk som går med røde luer. Det blir betraktet som en demonstrasjon som hirden har retorsjonsrett (gjengjeldelsesrett) overfor. Politiet skal ikke gripe inn overfor denne aksjon og ikke blande seg bort i den. Folk som beklager seg over hirdens opptreden skal tilholdes ikke å gå med røde luer, og henvises eventuelt til statspolitiet. St.betjenten har ansvaret for at samtlige funksjonærer ved stasjonen blir gjort kjent med ovenstående ordre.

Ordre fra fulm. Stavnum (adjutant) "

~~Det er uhyggelig å se hvor maktesløst politiet gjøres. De får ikke "blande noe"! Hvem kunne ha forestilt seg politiet satt bort i en sånn skummel skammekrok? Det er imidlertid godt å vite at storparten av mannskapene er like forbannet på NS. og alt dets vesen som det norske folket ellers er. Det borger for at disse uverdige tilstander en gang skal ta slutt.~~

Politiet ser nemlig ikke på det norske flagget med samme øyne som hitleravleggerne.

Vi er i stand til å gjengi avskrift av et brev som en kjent Oslomann har sendt til politiinspektør Sitje etter en samtale med ham. Dette brevet tør påregne den største interesse nå, da hirdbøllerne grasserer som verst med folk som drister seg til å være nordmann på tross av at tyskerne har besatt landet. Brevet lyder:

"Til chefen for ordenspolitiet,
Herr politiinspektør Sitje, Oslo Politi.

I henhold til avtale bekrefter jeg min samtale med herr Politinspektøren således:

Min hustru blev igår - 8. oktober - ved 12 tiden stoppet av en hirdmann i 20-årene i Grensen som uttalte at nu må det være slutt med å bære det norske flagg. Hirdmannen tok flagget av min hustrus drakt. Da min hustru hadde vanskelig for å beherske seg ved å finne seg i slik opptreden på høylys dag i Oslo, så hun tilside for hirdmannen. Min hustru vil således ikke kunne gienkjenne vedkommende person, hvorfor Deres elskverdige tilbudd om å forfølge saken er hensiktsløs.

Videre bekrefter jeg Deres meddelelse til mig om at det ikke er forbudt å bære det norske flagg på kler, og hvis jeg eller noen annen blir antastet for flagget kan en henvende seg til nærmeste politi og forlange beskyttelse, hvilket politiet plikter å gi.

Såfremt jeg ikke mottar noen imøtegåelse fra Dem i anledning av dette referat, oppfatter jeg referatet som godtatt av Dem. "

Erbødigst N.N.(sign.)

Utplyndringen av det norske folk.

Tyskerne fortsetter sin organiserte utplyndring av private i Norge. Først tok de radion, så ullteppene, og nå sist ryggsekkene og teltene. Det neste som står for tur skal være beksømstøvlene! Videre holder de norske tjenende ånder nå på å gjøre istand en forordning om innsamling av møtaller, kobber, messing tinn o.s.v. som er i privat eie. Og det forlyder at en ikke skal være helt trygg for syltetøyet og hermetikken..... Tyskerne er grundige. Når de først har begynt å plukke oss, skal vi bli helt reine før de gir seg!

- V -

I Oslo kommune

forsetter utrenskningen. Den siste fagssjef som er avsatt er den høyt ansatte sjef for Folkeregistret, direktør Messel. Nazistene har lenge sett seg leie på han fordi han ikke i alt og ett var villig til å løpe deres errender.

Videre er Forsyningsnemnda avsatt, og NS har satt inn sine folk der. Vi finner igjen den evindelige økonomisjef Trondsen, som nå snart går Lippestad en høy gang når det gjelder antall stillinger. De øvrige medlemmer er en viss herr Forbech (svigersønn av den lumre direktør Hilditch i De-No-Fa) og en tredjemann med det like "norske" navn Reichelt. Ellers fortsetter NS. å anbringe partifeller i kommunale stillinger. Det siste i så henseende er at fhv.kelner ved Frognersetra, Bjørkvall, er blitt lønnstrekkssjef! Det er jo ikke så nøye med kvalifikasjonene lenger, bare medlemskapet er i orden.

- V -

En angiver.

En av de farligste NS.angivere i Oslo kommune er pantefullmektig Bjerke tidligere redaktør av "Kommunen og Vi". Han sitter dagen lang og lager klageskrifter mot høyt ansatte og hederlige kommunale tjenestemenn, som han av en eller annen grunn har hatt noe utestående med opp gjennom åra. Denne sledske fyren bør en være på vakt mot.

- V -

Borgermester Hartmanns

leilighet skal nå overtas av nazien, arkitekt Rohde, som har fått byarkitektstillingen. Men leiligheten var ikke bra nok som den var. Herr Rohde har forlangt den pusset opp, noe som vil komme på ca. 15.000 kroner. Det er ikke noe knusleri der i gården - når det bare kan få kommunen til å betale for seg! Men spør en om å få pusset opp en kondemnert og helsefarlig leilighet, da sitter sannelig ikke pengene særlig løst. Enda det er "hjemmenes parti" og "familielivets sanne venner" som nå breier seg med skattepengene.

- V -

Eplet faller ikke langt fra stammen.

Solveig Berntsen fra Ski er bare 15 år, men angiverske i stor stil. Det er vel unødvendig å fortelle at hun er av dem som "går" med tyskerne, men det trengs kanskje å opplyse at hun er datter av "Potet-Berntsen" som i øyeblikket residerer som "kommisar" i Oslo Sten-jord-og cement.

- V -

Arkivene forsvant.

NS. i Asker og Bærum har vært utsatt for et beklagelig uhell. Begge avdelinger har nemlig på en mystisk måte mistet sine arkiver. Naziene er blitt ytterst oppskaket over denne trangen til å få en nøyaktig fortegnelse over forrederne i disse kommuner. Og de har satt nimmel og helvet i bevegelse for å finne tjuvene.

- V -

"Normannautstillingen".

Skolebarna i Oslo er blitt tvunget til å gå på den flau "Normannautstillingen" på Skansen. Det hjelper jo litt på statistikken. Skolebarna har besvart tvangsmobiliseringen med å lage en konkurranse om hvem som hurtigst mulig kunne komme gjennom utstillingen og ut i frisk luft igjen! En gymnasieklasse har foreløpig rekorden. Den er på 52 sekunder!

- V -

Presset.

Nazitrafikksjefen i Telegrafverket Knut Knutsen Fiane er en person som tidligere har løpet trappene ned i departementene for å skaffe seg en høyere stilling.

Da den "nye tid" kom, så han sjansene i medlemsboka i Nasjonal Samling og Knut Knutsen Fiane ble trafikksjef og nestkommanderende i Telegrafverket.

Nå er Fiane fram på med et opslag:

"I alle søknader om inntaking (som elev o.m.) og tilsetning i Telegrafverket, skal det være opplysning og medlemskap i tidligere og nåværende politiske parti. Det samme gjeld søknader om framflytting og overflytting til annen post. Telegrafstyret."

Fiane vet at avansementsmuligheter er små i Telegrafverket, men vi kan forsikre den bolde Fiane at de som arbeider i Telegrafverket ikke er lik ham. De går ikke inn i Nasjonal Samling for å bli fast tilsatt eller få en opprykning. De vet nemlig at den dag ikke er fjern da det blir spørsmål for Fiane å bli overflyttet til en annen post.

Tyskerne og Kongen.

Den nye rikstelefonkatalogen for Oslo og Omegn, som skulle vært ute i mai måned er nå endelig ferdigtrykt.

Utdelingen til abonnentene begynte i midten av oktober. Etter at ca. 5 tusen kataloger er utlevert til abonnentene, gir plutselig tyskerne ordre om at utleveringen skal stanses.

Tyskerne har nemlig oppdaget at man under fortegnelsen over telefonene på slottet har nevnt Kongen og Kronprinsen. Det heter bl.a. H.M.Kongens vakthavende adjutant, H.M.K.Kronprinsens adjutant. osv.

Dette tåte ikke de terfine "vennene våre" og nå skal resten av opplaget - over 100 000 eksemplarer - makuleres! De representerer i penger den nette sum av ca. 350.000.- kroner!

Vestad arrestert.

Den kjente organisasjonsmann, sekretær Peder Vestad i Norsk skog-og landarbeiderforbund, ble arrestert fredag 17.ds. Tidligere på dagen hadde Vestad hatt et sammenstød med nazikommissæren i Forbundet, Rolf H.Jahrmann. Jahrmann er en herre som kan være truende til å ta hevn ved de avskyeligste midler.

"Fritt Folk"

skal nå tvinges inn på alle styremedlemmer og andre tillitsmenn i fagorganisasjonen i Oslo og Omegn. Foreningene er pålagt å sende inn adresser under foregivende av at det er "Meddelelsesbladet" som skal sendes til foreningsmedlemmene. Og så kommer "Fritt Folk" i stedet. Samspillet er i skjønneste orden. Det er imidlertid synd å si at bladet mottas med noen begeistring til tross for gratisabonnementet (foreløbig). Avisbuddene har måttet ta med seg tilbake de fleste avisene! Nei, det blir sannelig ikke så lett å nazifisere de fagorganiserte!

Stilt seg til tjeneste.

Blandt dem som har stilt seg til tjeneste for "nyordnerne" i L.O. er sekretæren i Aust-Agder fagl. samorganisasjon, Baard Norheim. Han opptrådte bl.a. sammen med det beryktede Gestapo-redskap Godfred Gran på et tillitsmannsmøte i Arendal fornylig - og var med på å ordne enstemmig oppslutning om den nye naziledelsen.

Nye arrestasjoner.

Tillitsmann i Lokomotivpussernes forening, Arne Stensrud er arrestert. Arrestasjonen skal etter sigende stå i forbindelse med besiddelsen av et radioapparat.

På Bryn har politiet arrestert en hel klikk som har lyttet til London og andre frie radiostasjoner, og spredd meldinger i distriktet. De arresterte er studentene Svein Lund, Knut Urdahl og Per Mohrog, den sistes far og mor. Foreldrene er tatt fordi de grov ned radion i hagen etter at sønnen var tatt. En kan ikke annet enn gledes over at gode nordmenn ofrer seg

for å bringe samme nyheter ut til folk, men samtidig må det innprentes for siktighet. Det er spioner og provokatører i hver grend, på hvert gatehjørne, i hver trikk og hvert tog. Vær forsiktige!!

Sekretær Kaare Solhjell i Handelsdepartementet er arrestert. Årsaka er ukjent.

Fredag den 17.ds. foretok statspolitiet rassa i Wittusen og Jensen. Foranledningen var misstanke og spredning av illegale skrifter. Firmaets sjef grosserer Leif Jensen og hele 16 av firmaets funksjonærer ble arrestert. Grosserer Jensen og hans bror, Odd, har også tidligere sittet i fengsel hos tyskerne.

NS. skyver ut.

Bjarne Henriksen, bror av den avsatte og arresterte formann i Norsk kommuneforbund Torbjørn Henriksen, er sparket fra sin stilling som formann i Oslo Parkvesen. En av sessorarbeiderne som er medlem av NS troppe opp sammen med kontorsjefen og ga beskjed om at Henriksen var avsatt og at han skulle overta.

Rikskommissær og skolestengningen.

Rikskommissær i egen høye person har grepet inn i konflikten ved Ullern og Høgdehaugen skoler. Han har i en skrivelse til Kirkedepartementet gjort åpningen av Høgdehaugen og Ullern skoler avhengig av at de skyldige elever og lærere skal straffes og dessuten at 10 prosent av elevene skal utvises og utelukkes fra videre skolegang og avleggelse av eksamener! Ordren til departementet går ut på at det skal settes opp en fortegnelse over elevene og i denne fortegnelsen skal det gjøres anmerkninger ved de elever som blir foreslått til utvisning!

Analfabetenes tid.

Den tilsatte kommissar i Oslo og Akershus faglige Samorganisasjon, Bjørn Lageraen sammenkaldte forleden til møte i Bærum faglige utvalg, hvor han i følge saklista skulle redegjøre for fagbevegelsens stilling. De tilstedeværende fikk imidlertid ikke høre noe om det emnet skulle dreie seg om, men fikk isteden en utmerket oversikt over herr Lageraens levnetsløp fra fødsel av og til dags dato. En av de tilstedeværende uttalte at Lageraen var den største faglige analfabet han hadde truffet på de mange år han hadde deltatt i fagbevegelsen.

Den samme herr Lageraen har hatt sitt kontrafei og personalia i "Fritt Folk". I denne artikkel har man imidlertid glemt å fortelle at han er strøket som medlem i sin fagforening på grunn av kontingentrestanse.

Avsettelser og arrestasjoner i Trondheim.

Kommuneforbundets Trøndelagskontor er nedlagt og sekretær Nils Aune entlediget fra sin stilling. Johan Flønes, Trondheim som er medlem av dette forbunds styre er arrestert. Han sønn er også arrestert samtidig.

En pliktoppfyllende organisasjonsmann.

Landsorganisasjonens Kommisariske Formann, Odd Fossum, har vært et "godt" medlem av fagorganisasjonen. Da han ble tilsatt som formann i L.O. var han ikke medlem av sitt forbund, men strøket på grunn av kontingentrestanse. Like etter at han tiltrådte, henvendte han seg til kommissæren i Handels-og Kontor, "Oste-Berg" og fikk ham til å ordne medlemskapet. Han skyldte 72 kroner - for et helt år! Det er denne mannen som nå sender ut parole om tvangskontingent og straffeforfølgninger mot folk hvis de skyller over 2 måneder i kontingent!

Samvittigheten.

Nazipampene har hatt litt slett samvittighet likeoverfor de tillitsmenn som er arrestert og dømt og de som ble avsatt i forbindelse med "nyordningen".

Det er et utslag av denne dårlige samvittighet når det nå endelig er blitt truffet en ordning med lønn i oppsigelsetid for de tillitsmenn det gjelder.

For de tillitsmenns vedkommende som er dømt, skal familiene ha lønn til årets utgang. Det samme gjelder for de tillitsmenn som er arrestert eller har vært fratatt sine verv før 9. september eller i forbindelse med "nyordningen". Tillitsmenn som egenmektig har nedlagt sine verv skal imidlertid ikke ha lønn og de får heller ikke sine pensjonsinnskudd tilbakebetalt. De som ikke er tilkjøps, skal straffes på pungen!

- V -

De kommisariske formenns kompetanse.

Det er oppstått et visst røre omkring de nye kommisarers noe egenmektige disposisjoner. Et forbund har henvendt seg til L.O. i sakens anledning, og L.O. har sett seg nødsaget til å svare på spørsmålene i et rundskriv:

Spørsmål 1 er: Har den kommisariske formann alene bestemmelsesrett over utbetalinger i forbundet. Svaret er et bestemt Nei.

Videre er det spurt om kommisarene selv skal fastsette sine lønninger, utbetalinger av diett og annen godtgjørelse. (Det er det de nå gjør). Svaret er et hipp til kommisarene. Det gis beskjed om at de skal rette seg etter de bestemmelser som gjelder for forbundet. Og de har ikke høve til å heve noen særlig godtgjørelse fordi om de har 2 husholdninger (det har som nevnt i forrige nummer, kommisaren i Elektrikerforbundet gjort). Når det gjelder forhandlinger utenbys, skal kommisarene delta slik at det møter 2 fra forbundet selv om tidligere praksis har vært at det møter 1 og selv om utgifterne på dette viset fordyres til det dobbelte! Ellers er det at kommisarene kan ligge 1 måned på forskudd i lønn. (De regner vel med at det kan trenge når Pernilles korte frøkenstand en dag er forbi!)

- V -

Redselen for sabotasje.

Innenriksdepartementet har - etter tysk ordre - bestemt at det skal opprettes såkalte bedriftsvern ved alle "livsviktige" bedrifter. Dette bedriftsvern skal ifølge forordningen sikre driften mot følger av uhell eller sabotasjebehandling og såvidt mulig holde driften gående selv om dette skulle inntreffe.

Bedriftslederne har måttet underskrive en erklæring. Denne forpliktende erklæring er et så eiendommelig aktstykket at vi gjengir den i sin helhet:

"I erkjennelsen av at der bare ved uforstyrret virksomhet kan bli sikret arbeide og fortjeneste og dermed hele eksistensen for det norske økonomiske liv, det norske folk i dets helhet og for den enkelte norske arbeider, forplikter jeg meg til:

1. Best mulig å lede den bedrift jeg står i spissen for økonomisk og teknisk innenfor rammen av de gitte pålegg.
2. Hurtigst mulig å fjerne forstyrrelser og vanskeligheter av enhver art.
3. Uoppholdelig - så snart jeg er blitt bekjent med det - å gi melding til Innenriksdepartementet om sabotasje- eller spionasjebehandling.
4. På hurtigste måte å gi melding til samme myndighet som nevnt under nr. 3. om enhver sabotasjemistenkelig bedriftsforstyrrelse med angivelse av årsaken, navnene på vedkommende mistenkelige personer, dens sannsynlige varighet og den planlagte avhjelp.
5. I de tilfeller hvor der foreligger formodet eller åpenbar sabotasje, av politimeslige grunner ikke å foreta noen forandring i sakens stilling, (situasjonen) før de nødvendige politi-undersøkelser har funnet sted.
6. Å gi melding som nevnt under 3 om ethvert ta av hemmelig materiale og ethvert tilfelle av spionasje.

7. Å foranledige ved øyeblikkelig henvendelse til nærmeste politimyndighet at sabotasjemistenkelige eller spionasjemistenkelige personer blir arrestert og gi melding herom som nevnt under punkt 3.

Jeg er klar over at min bedrift hører til de "særlig livsviktige bedrifter". Og jeg er bekjent med at jeg utsetter meg selv for streng straff, hviss jeg ser gjennom fingrene med en sabotasjebehandling eller en annen straffbar handling i bedriften og ikke straks avgir melding.

Bedriftsledelsene har så utpekt nødmannskaper, som skal sikre "uforstyrret drift".

Det er påtagelig at tyskerne er engstelige for de folk de undertrykker. Det er også ganske påfallende hvor ivrige de er etter å gjøre alle mulige "ansvarlige" for ting som må inntreffe i land som er besatt av fiendemakt. Jo lengre dette varer, jo større blir tyskernes avmakt og jo strengere deres restriksjoner og krav om samarbeid og lojalitet. Men det de gjør er og blir - samme hvad de kaller det - bare tvang. Ingen gjør noe for dem frivillig og med glede.

- V -

Tysk arbeidsliv.

Fra Tromsø meldes at det nu arbeides 7 dages uke a 12 1/2 times dag eller 87 timers uke på alle tyske militæranlegg nordpå. Maten er elendig - rasjonene er små. Matpriserne stiger enormt. I et av landets rikeste laxe-distrikter betales der 10 kroner pr. kg. for laks. Tyske soldater driver en utstrakt smughandel. En pakke hollandsk tobakk betales det 50 kroner for. Simpelt brennevin 100 kr. pr. flaske. Fra tysk hold er det truet med at der vil bli sent norske arbeidere over på finsk side for å arbeide der med tyske militæranlegg.

Straff som forslår.

Fra Tana meldes at en eldre kone er idømt 18 måneders fengsel for at hennes 10 år gamle sønn hadde "nasket" til seg noen pakker sigaretter fra noen tyskere. Hun er sent sydover.

- V -

Richard With og Barøys forlis.

Den tidligere konstituerte leder for Nasjonalhjelpen etter at NS. overtok, "økonomisjef" Trondsen fikk 1. oktober dette vrevkort fra Narvik:

D/S "Barøy" og D/S "Richard With" blev truet til å ledsage en tysk konvoi med tyske tropper ombord. 1400 tyske soldater mistet livet. Alle de norske som NS påstår er omkommet, døde ifjor under et tysk bombardement på Narvik. Det er ikke en engelsk niddingsdåd, men en tysk niddingsdåd, og en niddingsdåd av NS som samler inn penger til folk som døde ifjor. Heldigvis kjenner folk over hele landet sannheten. NS. kommer ingen vei med sine kjeltringstreker.

Heil og stjel
Narvikbeboerne."

- V -

Svensk røst.

I en av de skikkelige orienterte svenske aviser leser vi følgende artikkel: Den fjærde fanan:

Vid invigningen av L.O. (landsorganisasjonens) kongress den 6. sept. förekom et vackert och gripande inslag. De nordiska länderna företrådes av fanor och talare. Först talade statsminister Hansson, flankerad av Sveriges fana, och efteråt sjöngs unisont Du gamla, du fra. Så talade en dansk vid dansk fana och följd av Der er et yndigt land. Så en finländare med finsk fana och vårt land. Därefter bars Norges fana in - ej följd av talare. - Terbovens och Quislings Norge hade inte tillåtit rågon representation. Då utbröt i stället långvarige opplåder för broderfolkets stumma fana, och spontant togs Ja vi elsker upp, sjöngs av stående kongress, med gripen andakt, och följes åter igjen av stormande opplåder.

KAMERAT!

Resultatet av den fellesaksjon store deler av det norske folk med de organiserte arbeidere i spissen rettet mot planene om et riksting basert på yrkesorganisasjonene og fagorganisasjonen, ble i dag tydelig fram. All den stafasje, opptog og parader NS hadde fått istand med de største anstrengelser, ble ikke rammen om en ny "statsakt", som nasistenes hensikt og hør var, men framhevet berømtheten og helheten i det ordinære partimøte eller "riksmøte", som ble avvist i dagene 25. - 27. september. Protestaksjonen mot at fagorganisasjonen og næringsorganisasjonene skulle danne grunnlaget for et riksting som etter nasistenes mening skulle levalisere quislingstyret, var så omfattende at NS etter ordre fra tyskerne måtte la skoen falle. Aksjonens mål var dermed nådd og det norske folk kunne nok en gang innkassere en overmåte viktig moralsk seier over fienderne.

Det var bare rimelig at det oppstod en del forvirring de første dagene etter at Gestapo med brutal hånd grep inn og massearrestsjonene begynte. Mange så det som en kapitulasjon at tillitsmennene ved enkelte bedrifter i Oslo-distriktet overfor trusselen om å bli skutt - gikk med på en oppforing til medlemmene å trekke utmeldingene tilbake. Men det var en selvfølge at medlemmene fulgte denne oppfordring og ikke lot sine kamerater i stikken. Fra alle kantar av landet fortsatte nemlig utmeldingene å strømme inn og postvesenet ekspederte de første 10 - 12 dager over 80.000 brev til forbundene. Selv om Oslo-arbeiderne i noen utstrækning derfor av taktiske hensyn gjorde retrett, kunne ikke dette på noen måte endre den kjensgjerning at den fagorganiserte arbeiderklasse i Norge marsjerte opp i sluttet front mot NS og quisling. En skal også huske at i tillegg til de 80.000 brev til forbundene de første dager, er det senere strømmet tusener og attar tusener til. Men lovis av brev ble også beslektet av Gestapo. Nøktarnt sett kan en derfor regne med at 150.000 - 200.000 fagorganiserte har skrevet sine utmeldinger til den nasistiske fagorganisasjon. Sett på bakgrunn av de nesten uoverkommelige vanskeligheter det byr på å slutte kontakten mellom de mange tusen større og mindre arbeidsplasser i vårt vidstrakte land, er dette resultat så overvældende at det ikke bare kan sammenlignes, men endog overgår enhver tidligere antinasistisk demonstrasjon under okkupasjonen.

Det er ikke første gang arbeidernes vilje i illinjen for å kjempe Norges sak fram. Det er nok å minne om de berømtheter som førte til unntakelsesstilstanden ifjor og henrettelsene og tukthuslempene som fulgte. Arbeiderenes fremste tillitsmenn har helt siden landet ble hørtatt vært utsatt for nasibøllens spesielle hat, og de fleste av våre tillitsmenn ligger sitter i tyske tukthus og konsentrasjonsleire eller er med nød og neppe unnskyldt over grensen. En skal være klar over at enhver aksjon fra arbeiderklassens side innebærer den største risiko, fordi tyskerne fremmer noe annet frykter ut og kaos i arbeidslivet. Når arbeiderne kjemper den siste aksjon på nytt utsatte seg for denne risiko, så vet tyskerne at hele verden vil bli oppmerksom på de norske arbeidernes motstand mot den tyske herskere og orden på arbeidsplassene her i landet i tiden som kommer. Arbeiderne har etter en lang og hard kamp fått tydelig fram at alle forsøk på nasifisering i trossmann, riksting eller eventuelle nye avtaler av det samme, vil bli møtt med sagnet og effektiv motstand.

PÅ DEN BRITISKE FAGKONGRESSEN

I Flackpool i september fram gikk det av beretningen at den engelske landsorganisasjons (LUG) medlemstall var steget fra 4.5 mill. medlemmer i 1938 til 5.43 mill. Dette er trolig for lite, idet forbundene gir opp for lavt medlemstall for å spare kontingensten til landsorganisasjonen. Det virkelige medlemstall er til minst 6. mill.

FAGFORENINGENE OG KRIGEN

Hvis en vil trekke en sammenlikning mellom den britiske fagbevegelsen hos 1917 og 1942 - altså ved inntrången til krigens fjerde år - vil en bli slått av forskjellen i de krav som den fører frem. I 1917 var det kravet om arbeiderkontroll i bedriftene og sosialisering av industrien som stod i forgrunnen. Også under denne krigen blir disse kravene sett fram, men de spiller allikevel ingen stor rolle. I dag er det kravet om andel i ledelsen av produksjonen som dominerer. På samme måte som under den første krigen var det i Storbritannia også under denne krigen sprunget fram en sterk shopstewards-bevegelse. Under den første krigen så disse tillitsmennene på arbeidsplassen sin første oppgave i å forsvare arbeidernes økonomiske og faglige interesser. I dag er det drivkraften i arbeidet for å øke produksjonen. Mens the shopstewards under den første krigen sto som ledere i en rekke ulovlige aksjoner, ser de idag sin første oppgave i den rindende å jamne ut alle friksjoner som kan føre til en stopp i produksjonen.

KONTROLL OVER KRIGSPRODUKSJONEN

Som et ledd i bestrebelsene for økning av den krigsviktige produksjonen i Storbritannia, er det dannet en rekke Joint Production Committees, særlig ved kullgruvene, statens våpenfabrikker, flyfabrikkene og skipsbyggeriene. En kan allikevel ikke si at disse produksjonskomiteene har slått helt igjennom. Både arbeidernes og arbeidsgiverne har vært lunke i mange industrier. For arbeidernes har det vært en ny og ukjent oppgave. Arbeidsgiverne har vært ensteltede for at komiteene skulle gi arbeidernes innflytelse på ledelsen av bedriftene. På den britiske fagkongress ble imidlertid kravet om produksjonskomiteer veltatt på nytt. Forslaget gikk ut på at også den tekniske og vilenskapelige stab ved bedriftene skulle sin plass i komiteene og at disse skulle ha rett til å passe at bedriftsledelsen fulgte deres framlegg.

I TILKNYTNING TIL PRØVET

Den ble veltatt om produksjonskomiteer, fattet den britiske fagkongressen følgende veltakt: Denne kongressen er av den oppfatningen at det private initiativ ikke har vært i stand til å organisere krigsindustrien. Den fordrer derfor regjeringen til å gjøre tiltak som sikrer en mer aktiv deltakelse av fagorganisasjonens representanter i administrasjonen av ledelsen av alle vitale grener av krigsindustrien.

Dessuten ble det veltatt et forslag om at regjeringen skal nytte sine fullmakter til - når dette er praktisk forsvarelig - å ta over alle industrier og all arbeidskraft som er av vital betydning for krigsinnsettelsen.

KVINNENE I KRIGSINDUSTRIEN

En av de beste talere, som ble hørt på den britiske fagkongressen, var av den kvinnelige sekretæren i kommuneforbundet, Dorothy Elliot, da hun la fram resolusjonen om kvinnene i krigsindustrien. Denne resolusjonen er så typisk for de kravene som de engelske kvinnene stiller idag at den tjener å gjentas i sin helhet:

Kongressen uttrykker sin store beundring for den måte som alle kvinnelige arbeidere har fulgt regjeringens oppfordringer og landets krav på, og på legger landsorganisasjonen å vise den største årvåksomhet for å sikre den mest effektive og økonomiske bruk av de kvinnene som er mobilisert. Den lover å ta alle nødvendige skritt for å sikre anerkjennelsen av prinsippet om like lønn for likt arbeid, både nå under krigen og etterkrigsperioden, for å opprettholde arbeidsbetingelsene både for de mannlige og de kvinnelige.

riktigste. Kongressens understreker at de kvinder som har gjort landets
allerede, og at de andre muligheder til oparbejde i de nye industrier som
rundt om sig omkring, og de andre rettigheder til at gå tilbage til sine
gamle stillinger og andre mulige kamper.

INTERNATIONALE FORHOLDNINGER.
Den britiske kongressen, ikke det som at regjeringen og fagfor-
sjetninger har lykket i sine bestræbelser på at hænge en sekkel i levestæn-
den, og især i forbindelse med de økonomiske arbejdsforholdene.

IN AKTUELLE KRIGSSITUATIONER.
Kongressen har besluttet på den britiske fagkongressen kun til at dreie
sig om de 2, tredje og fjerde punkt i den nye forslag hvor det het:
"Kongressen skal i forbindelse med alle mulige og kategorier og særlig med
de af de mest alvorlige til færdig produktionen av vaper og ammunition, slik
de ikke skal være i stand til. Kongressen leder ønsket om å gi mak-
tum av hjælp til de mest nødsledte, og at beskynde den avspjærende militære
syon som vil være i stand til at bringe, og i ver å gi den hele og fulle.
Dette kan den samlede britiske fagbevægelse og snart som de kompetente
muligheter besluttes på. Det har kjøpt for å danne effektive aksjoner
i Europa."

LESTERS OG WICKSTROMS ER KLAR.
Der er innlegg på den britiske fagkongressen om den aktuelle krigs-
situasjonen avtale George Wickstrom det sterke inntrykket det hadde gjort på
de medlemmer som var tilstede på hansten og Wickstrom. Han var da på den
svenske fagforbundenes kongress i Stockholm. I resolusjonen om den
aktuelle krigssituasjon var også knyttet inn en bilten til arbeiderne i den
illegale bevegelsen i de okkuperte land.

INTERNASJONALE FORHOLDNINGER.
Walter White har innlevert om dette spørre på den britiske fagkongress og vedle-
gende har foretatt foreslag som var gjort for å bygge opp en ny
fagforbundsinternasjonale. Han omtalte de forhandlinger som hadde ført fram
til dannelsen av den engelsk-russiske samarbeidskomite, og den russiske
fagforbundslekasjons besøk i Storbritannia. Det hadde i denne forbind-
else ikke vært seg på blower som ikke var til å overvinne. Vanskene hadde
selv som de foreslaget ble gjort på å utvide dette samarbeid til også å om-
fatte den amerikanske fagforbundsforbundet.
Det var Cathrine selv som foreslo for russerne at samarbeidet skulle forsøkes
utvidet til også å omfatte Amerika. De ønskes om å anke om et samarbeid
med "the organized labour of America", med den organiserte arbeiderklasse i
Amerika. Det er innlevert i Amerika idag 2 store ufattende fagforbunds-
forbundslekasjoner, Industrial Union of Marine and Shipbuilding Workers of America,
samarbeidet har ført til en strid mellom de 2 landsforbundsforbundet i Amerika,
som nok en til framover vil være vanskeligere en endelig verdenskonst. Fore-
slaget har den britiske fagforbundsforbundet bekymret et samarbeid med AFL i
USA, som formentlig vil ikke så svært lenge vil resultere i et full-
stendig samarbeid mellom den organiserte amerikanske arbeiderklasse.
De ville praktisk tale annen ligning om dette spørsmålet, og sekretariatets
forhold om de engelsk-russisk forbindelse og internasjonale fagfor-
bundet. I denne resolusjonen blir det ett tilsluttet til dannelsen av
en engelsk-russisk samarbeidskomite, og til fagforbundet på å bygge
en amerikansk fagforbundsforbundet til samarbeidskomite.

INTERNASJONALE FORHOLDNINGER.
Det er en offentlig spørsmål på den britiske fagkongressen, ble det
starkt understreket at fagforbundsforbundet i nærheten av dette spørre
ikke at britisk fagbevægelse ikke måtte møte framfor uten et ufattende
rom for rekonsiliasjonen etter krig. Det ble anbefalt at økonomiske
eksport skulle trekkes inn i arbeidet, og at ingen av bestanden av de
forre for å gjøre arbeidet så effektivt som mulig. I tilsluttning til denne
beslutten ble det anbefalt vedtatt å ikke foreslå rekonsiliasjonen i
anbrukt, og utvilsomt, framfor en osv. En stor plass tok også disku-
sjonen om en forbedret sosialtjeneste, spesielt å utvide vedtatt rekonsi-

... ring av belegg til t. Kan man forlengte oss å av re-
... skinn snarest skulle bli klar. Kan man forlengte oss å av re-
... bruket har litt.

NY I OVERSIS.

... i den siste delen av den store
... ansvar
... kritikk
... 1938
... større
... frem-
... flertal-
... og lm
... kritikk
... statsmak-
... is-
... sk-
... an.
... akol-
... offisielle
... av r
... livs-

NY I NORSK BOKKELSER.

... vil alle
... av
... ss.
... sen
... føl-
... for
... vis
... fornu-
... i
... kreve
... vil
... klæ-
... lett
... ass
... 15. august.

NY I NORSK.

... La
... henne,
... res
... var
... var
... hushjel-
... klær. Et fikk imil-
... til svar at det var rikt-

gjeringer og forbering av helsestøtt. Kongressen forlangte også av regjeringen snarest skulle avgi en klar og konsis uttalelse om sin restriksjonspolitik.

- V -

VALG I SVERIGE.

Kommune- og landtingsvalget i Sverige den 20. september medførte ingen store forskyvninger innenfor de 4 store partiene som sitter med regjeringsansvar. Bønderforbundet gikk noe fram og høyre litt tilbake. Sosialdemokratene holdt stillingen sammenliknet både med tidligere kommune og landtingsvalg i 1938 og rikslagsvalget i 1940. Kommunistene gikk en del fram, særlig i de større byer. Men når en tar i betraktning at de slukte opp de velgere et annet kommunistbøtmet parti - sosialistiske partiet - før hadde, ble fremgangen ikke så stor. Sosialdemokratene beholder også etter valget flertallet blant velgerne, nemlig 50.7%. De har også flertall i begge kammer og i de fleste større kommuner. De mistet dog det rene flertall i Stortinget. Der erobret kommunistene 6 nye og Folkepartiet et nytt mandat. Sosialdemokratene har nå 48 av 100 mandater. Kommunistene har 9, så for så vilt er det framleis arbeidermajoritet.

Årsaken til at Bønderforbundet gikk fram, er de restriksjoner som statsmakten har gjennomført for landbruksvarer. Kommunistene spekulerte i den misnøye som kan oppstå i en slik tid. De nyttiggjorde seg også den sympati som er skapt for russernes heroiske innsats, skjønt det er en hel annen sak. En del lokale forhold i bygningsfaget i de større byer spilte også inn. I Nordbohn, kommunistenes gamle høyborg, hadde de et påkkelig tilbakeslag. Den totale framgang ble ikke så stor som de ventet. Nasistenes parole var valgstreik. Men den falt i fisk. Opprøret vel et slikt valg var normalt, henved 70%. Valget er derfor blitt en skuffelse både for Berlin og Hitlers svenner i Sverige og Norge og andre land, hvor de søker å undergrave den frihetsvilje og selvstendighetstrang ethvert livdyktig folk må bygge på.

- V -

KIRKEN STÅR UROKKELIG.

Den midlertidige kirkeledelse har 12. september sendt departementet følgende skriv:
"Til Kirkedepartementet. - Departementets skrivelse av idag er mottatt og forsikringen om departementets villighet til forhandlinger har gleden oss. Når departementet etterlyser den forhåndserklæring (godkjennelse av NS som landets lovlige styre) som regjeringen har utbedt seg, skal vi uttale følgende: For hver skrivelse vi mottar fra dep. blir det klarere for oss at forhandluttalelsen er så maktpaliggende at den synes å være viktigere for regjeringen enn selve forhandlingene. Men er dette så for regjeringen, da må det også forstås at uttalelsen blir like viktig for oss. Det viser av dette at denne sak ikke ligger utenfor forhandlingenes egentlige kjerne. Ellers ville jo regjeringen for lengst ha gått med på å sette forhandlingene i gang. - Men er dette punkt for regjeringen det egentlige kjennepunkt i forhandlingene, så er det et urimelig forlangende at det skal avgjøres på forhånd, før forhandlingene er begynt. Og ennå mer urimelig er det å kreve at en fangen biskop skal ta standpunkt til dette viktige punkt. - Vi vil derfor uttale at hvis regjeringen fastholder sitt krav om en forhåndserklæring, så er det ingen mulighet for å få forhandlingene i gang. For på dette punkt kan vi ikke fire. Men også nå vil vi få uttale at vi forplikter oss til å gå i gang med forhandlinger med regjeringen på de vilkår som ble oppstilt 15. august."

- V -

EREFULDT.

En norsk frue mottok forleden dag flg. brev fra de tyske myndigheter: "Da en av Wehrmaents soldater har besvret Deres hushjelp med å besvangre henne, tør vi be at damen under svangerskapet får det beste selverelse i Deres leilighet, samt den best mulige forpleining!" Fruen som sannsynligvis var noe i villrede med hensyn til den "are" som var vist hennes hushjelp, forsøkte med innsigelser, og henviste til at hushjelpen måtte kunne anbringes på en lortil innrettet klinikk. Hun fikk imidlertid øyeblikkelig til svar at det var ordre.

- V -

alle produksjonsrekorder i verdens mest produktive land. Vi vil ikke tåle at deres produksjon på noen måte minker. Vi er eni med alle de andre amerikanske grupper om den felles kamp de fører med nordmenn og andre undertrykte folk mot de krefter som gjør slutt på friheten for alltid. Amerikanerne hilser dere for hva dere har gjort og hva dere kommer til å gjøre i fremtiden, slutter den amerikanske arbeidsminister sin hilsen til de norske arbeidere.

DET VAR MOT quislings

- V -

Landsforretterske planer om opprettelse av et arbeidssamband og fagorganisasjonens representasjon på det planlagte riksting arbeiderne protesterte da de mannjamnt melte seg ut av fagorganisasjonen. De ville ikke bli tatt til inntekt for nasipolitikken, hvis mål er å sende norsk ungdom til slavemarkene på østfronten og en hensynsløs utbytting av norsk arbeidskraft for å fremme Hitlers forbryterske krigspolitik. De fagorganiserte arbeidere ville ikke svike sitt land og kjempe mot sine venner og allierte. - Etter henstilling fra de vettskremte nasipamper grep imidlertid tyskerne inn, og da Gestapo kom med utilhyllede trusler om standrett og nye massedrap på tillidsmenn, ble situasjonen en annen. Men aksjonen var alt et faktum, og den ble en viktig manifestasjon av arbeidernes antinasistiske kampvilje. Atter har arbeiderne sagt klart og tydelig sin mening om quisling og hans nordiske oppkok av Hitlerfasismen. - Et fellesmøte mandag, 21. sept. av jern- og metalls Avdelingsstyre i Oslo behandlet den endrede situasjon etter at en rekke tillidsmenn på forhånd hadde vært innkalt til Viktoria Terrasse for å påhøre Gestapos trusler, og noen var arrestert. Tross i truslene og Birger Aamodts og Egil Reins manøvreringskunster på møtet, kapitulerte ikke tillidsmennene. Etter å ha fått forsikringer om at rikstinget ikke ble noe av, vedtok møtet etter forslag fra en reaksjonskomite en uttalelse, hvori det først prinsipielt blir slått fast at det protesterer på det kraftigste mot arbeidssamband og at organisasjonen blir representert på et eventuelt riksting. Dette ble vedtatt med Edil Reins og en annen nasipamper stemme. - Videre heter det i uttalelsen:

"Samtidig som møtet tar avstand fra de som allerede har sendt sin utmeldelse, pålegges organisasjonens ledelse å fremlegge for de rette myndigheter jernarbeidernes hapløse stilling med livsfordødenhet." - Dette avsnittet ble vedtatt med 78 mot 23 stemmer. Det er klart at tillidsmennene skulle ha avholdt seg ifra enhver diskusjon og votering på et møte leiet av nasikommissaren. Men de ble overrumplet. Det er forståelig, men det bør være alle tillidsmenn en alvorlig lærepenge at på møter med nasister, enten det er nasipamper som Birger Aamodt eller det er "minister" Lippestad, tjener en alltid arbeidernes sak best ved å holde kjøft. Kardinalpunktet i forslaget, at tillidsmennene i jern- og metall protesterte mot arbeidssamband og quislings riksting, var vel og bra, men den halen som ble påheftet, ble på det skammeligste misbrukt. Forbundsstyrets hovedstyre ble innkalt i all hast og får seg av Birger Aamodt forelagt et forslag til rundskriv på grunnlag av fellesmøtets vedtak. I dette møtet Aamodt, som det usle kryp han er fortie og forvrengt sannheten på en måte som er verdig hans tyske læremestre. Frekt unnlater han å nevne et ord om fellesmøtets protest mot arbeidssamband og riksting, men skriver i stedet en lang rekke forskrudde og løgnaktige kommentarer til den siste del av uttalelsen. Hovedstyrets medlemmer ble selvsagt rystet over denne grenseløse frekkhet, og nektet blankt å godkjenne rundskrivets innhold. Dette forlangte de, og fikk også protokollert.

Men Birger Aamodt har ingen moralske hemninger, og den 22 september sendte han i hovedstyrets navn - til stedlige styrer, avdelinger og klubber det forvrengte og løgnaktige rundskriv nr. 14, som er en utfordrende provokasjon mot tillidsmennene i Oslo og som også derfor har vakt en sterk forbitrelse blant dem. Jernarbeiderne har etter en gang fått erfare hver moralsk defekte nasikrapylet i fagorganisasjonen er, og de venner med avsky og forakt bort fra dem. Og som så mange ganger før, vil jernarbeiderne i fremtiden være å finne i bresjen for arbeiderklassens kamp for en

FRI FAGBEVEGELSE

FRI FAGBEVEGELSE

Nr. 39.

Oslo, 1. november 1941.

Kamerat!

Tyskerne og NS. presser på de krypene som er satt inn som kommisærer i fagorganisasjonen. De syns ikke nazifiseringen går raskt nokk. Vi ser derfor nå at nazistene begynner å gå hardere på. De blide toner som lød de aller første dagene etter at kommisærene hadde satt seg til rette i formannstolene er nå avløst av nye trusler og overgrep. Spyttlikker nr. 1., Erling Olsen har slått an tonen. I referatet fra hans foredrag i Stavanger (der han måtte sterk motbør fra foreningsstyremedlemmene) hevdet han at det nå skulle bli slutt med "passiviteten og skinnlojaliteten". Erling Olsen, og for den saks skyld heller ingen andre av kommisærene, er nemlig så dumme og så troskyldige at de greier unngå å legge merke til den friske antipati og den glødende misstrosvinges. De tyske herrer har gitt ordre til nazifisering av fagorganisasjonen, og da hjelper ingen Kjære mor for de utpekte redskapene.

En må også ha klart for seg at svikerne nå strever verre for å få flest mulig medskyldige. Ingen midler blir for rå når det gjelder å "fiske" tillitsmenn og medlemmer over til NS.

Men kjeltringpakket vil merke at de har tatt seg vann over hodet! Det store gross av tillitsmenn og medlemmer vil holde stand. For det press de nå er utsatt for enkeltvis. Men det gjelder også å forberede seg på at nazistene vil komme med en overrumplende terroraksjon, å la undtagelsestilstanden i dagene 10-15.sept. I en slik situasjon blir fellesskapet satt på prøve. Da gjelder det å holde sammen og holde stand! Det er ingen undskyldning for å bli sittende i sine verv, hvis betingelsen er medlemskap i NS. Alle alternativer er i så fall å foretrekke. Det kommer dager etter disse. Dager, da nazibandene skal kværkes for sitt forrederi og sine misgjerninger mot et samlet norsk folk. Fagorganisasjonen har stolte tradisjoner å hevde, tradisjoner som er holdt levende under okkupasjonstiden. En kan med stor ro gå ut at svikerne på regnskapets dag, vil utgjøre et forsvinnende mindretall. De fagorganiserte arbeidere og deres tillitsmenn må og skal holde sin del av fronten - koste hva det koste vil.

Nye arrestasjoner.

Etter å ha sittet i Oslo kretsfengsel i 3 1/2 uke og blitt løslatt derfra, er sekretæren i Norsk kommuneforbunds styre i Oslo, Victor Jensen arrestert igjen. Denne gang er han blitt sendt til Bredtvedt som nå er fengslet til "Statspolitiet".

Den velkjente organisasjonsmann i Bygningsindustrien, Oskar Johansen, tidligere ansatt i Sten-Jord og Cementarbeideres forening, ble arrestert tirsdag 21. oktober.

Av andre arrestasjoner i det siste nevner vi at den høyt ansette embedsmann, ekspedisjonssjef Carl Platou ble tatt siste mandag.

Quislings tidligere nestkommanderende, adv. J.B.Hjort - som forlenget har snudd quislingene ryggen - er også arrestert.

Tyskernes overforbruk av strøm.

Tyskerne er grådige til å bruke elektrisk kraft i Oslo - til sine konfiskerte "private" hjem o.l. Som følge av det er det innført streng rasjonering av strøm til Oslobobørnes hjem. 5 kirker er stengt og trikkene kjører fra nå av med uoppvarmede tilhengere. ....

Ny kommissær.

Den tidligere kommissær i Tekstilforbundet, Borgar (Johansen) Hauger - kjent som "Dyremisshandleren" fra Nittedal, er nå avsatt. Det er mulig han skal tilbake til den gamle gesjeften! Som ny kommissær er tilsatt Einar Knudsen, som tidligere har vært formann i Manufakturfunksjonærenes forening. Knudsen har vært lagerekspeditor hos Hermansen & Jørgensen. En sviker til! For å bli kommissær må en nemlig ha medlemskap i NS. Det opplyste høykommissær Meyer på fellesmøtet for Kommuneforbundets tillitsmenn 24.ds.

- V -

Nazifiseringen av Arbeidstjenesten

går ikke så glatt som de høye herrer har ventet og ønsket. Vi kan nevne som et eksempel at en sveit på 115 mann, som nå har vært ute i 84 dager hadde blandt seg 2 NS-medlemmer da sesjonen begynte. Da de kom hjem var tallet redusert til 1. Sånn er det også i andre "sveiter". Gutta er norskere enn noensinne. De gjennomskuer alt juglet og ser tydelig forrederiet. Arbeidstjenesten vil NS i hvert fall ikke få noen varig glede av .....

- V -

"Fritt Folk"

presses nå inn på fagforeningsstyremedlemmene i Oslo. Landsorganisasjonens ledelse har nemlig bestemt at denne blekka skal bli Fagorganisasjonens offentlige organ - for alle kunnngjøring og meldinger. Det er bestemt at forbundene inntil videre skal betale fornyelsen, og det er lignet ut mellom 300 og 7000 kroner på de respektive forbund. Det er forutsetningen å gå til en utligning til seinere år. Forholdet er nemlig at Fritt Folk på denne måten får sitt opplag øket med 25.000 eksemplarer som tvangssendes til folk som for storpartens vedkommende ikke orker å ta fingrene i bladet. Og fagorganisasjonens penger brukes til å sprøyte kunstig liv i avisen som ikke greier å stå på egne bein.

Det er imidlertid meningen fra nyttår å gå et skritt videre. Da skal gratisabonnementet opphøre og styremedlemmene tvinges til sjøl å betale for avisen.

Vi går ut fra at Fritt Folk fra nyttår av vil miste praktisk talt alle de abonnentene bladet koser seg med nu. Det tror vi også bladets bud og ekspedisjonen har fått et klart inntrykk av. "Opsigelsene" av gratis abonnemента strømmer inn over budene og ekspedisjonspersonalet. Når det gjeller bruken av bladets tekstspalter har fagforeningstillitsmennene vist en konsekvent tilbakeholdenhet. Hittil er det bare kommissærene Gran og Traaholdt og folk av den ulla som har meldt seg der. Men desværre har noen få - ytterst få - foreninger begynt å avvertre sine møter i bladet. Det må det bli slutt på! Det er trafikk som medlemmene ikke vil tåle og som de kommer til å krev tillitsmennene til regnskap for. Det er ingen interesser som blir skadelidende om ikke møtene avvertres i naziorganet. Det kommer så allikevel ikke noen folk på møtene. Er det så maktpåliggende å lure medlemmene fra til møter så bør det kunne ordnes enten gjennom oppslag på bedriftene eller gjennom brev, alt ettersom hvor stor foreningen er. Det blir kanskje litt mer arbeid, men det fins idag ikke en eneste tillitsmann som har arbeid som strekker til for dagen. Men best er det å la være all kunnngjøring som det ligger an..... Det mener alle rettenkende norske arbeidere.

- V -

NS-korrupsjonen.

Som ny kontorsjef ved Oslo Sporveier er ansatt den fallerte motehandler Rolf Hestvedt. Han er 29 år gammel, og har ingen andre forutsetninger for stillingen enn at han er medlem av NS.

Den nye "kontorsjef" er formann i Kommunale kontorfunksjonærens forening og bror av den Knut Løstvedt som fikk Rådmann Strøm avsatt og selv tok stilling som fersorgsforstander.

- V -

Politisk diskusjon tillatt i Rådhuset!

Til funksjonærene i Oslo kommune ble det for en tid siden sendt et rundskriv fra regnskapsdirektøren, hvor det bl.a. sto at privat snakk og diskusjon om politikk innen Rådhusets område var forbudt.

Torsdag i forrige uke kom det imidlertid et nytt rundskriv til funksjonærene. Denne gang fra en NS-mann i Rådhuset, lagfører Bang. Her ble det

sagt at denne passus i det førstnevnte rundskriv var opphevet ..... Det ble kanskje litt kjedelig for NS-folkene at de ikke skulle kunne snakke om NS.

Hundene beslaglegges.

Politiet må nå gå rundt og beslaglegge alle hunder som er under 3 år. Die Wehrmacht skal ha dem. De sterkeste skal brukes som trekkhunder, og en del skal sendes foran soldatene på grunn av landminer

Rogalandsforbudet opphevet.

Etter den 10. september ble alle fagforeninger i Rogaland forbudt og midler og bøker beslaglagt. Tillitsmennene i fagforeningene fikk dessuten meldeplikt til myndighetene. Etter endel skriverier ble forbudet opphevet, da det hele berodde på en "misforståelse" fra de lokale myndigheters side.

Ingen tillit.

I en rekke intervjuer i "Fritt Folk" har den kommissariske ledelse i fagorganisasjonen uttalt seg om den forståelse og tillit den nye ledelse overalt er møtt med.

I virkligheten er det motsatte tilfelle. Og selvsagt. Hvem kan ha tillit til likrøvere og forrederer?

For en tid siden var Erling Olsen i Stavanger på et større tillitsmannmøte. Her fikk Erling Olsen sikkert forståelsen av hvad de fagorganiserte arbeidere mener med tillit. Vi tror ikke det møtet bekom "kampfellen" særli godt.

En annen "kampfelle" som er kommissarisk formann i et av fagforbundene var forleden på besøk hos styrene i noen utenbys avdelinger. Han har senere fortalt at styremedlemmene ikke var det granne hyggelige.

Slik er det overalt. Den nazistiske ledelse i fagorganisasjonen møtes med iskold forakt og aldri vil de opna å møte tillit hos den ærlige fagorganiserte arbeider.

Uslingene fikk ett verdig svar.

Nazistene i Telegrafverket hadde fredag den 24. oktober innbudt til møte i det tidligere Venstres Hus, Møllergaten 16, for dannelse av Nasjonal Samlings gruppe for Stor-Oslo innen Telegrafverket.

I kunnngjøringen, som på forhånd var oppslått på alle arbeidssteder sto det at propagandaleder i NS-faggruppeorganisasjon, Karsten Werner, (må ikke forveksles med telefonmontør Karsten Werner) vil holde foredrag over de fagtekniske spørsmål og gi en nærmere orientering og rettleiding om faggruppens virke og mål.

Alle medlemmer av Nasjonal Samling innen Stor-Oslo som er knyttet til Telegrafverket har plikt til å møte. De som av en eller annen grunn måtte være hindret i å møte skulde gi beskjed om dette til den nye nazistiske direktør ved Oslo telefonanlegg, Richard With. Videre var også alle andre interesserte arbeidere og funksjonærer hjertelig velkommen.

Da klokken var 19,15 hadde fire kvinner og fire menn, pluss nazidirektøren og portvakt samt foredragsholderen gjort seg klare til å begynne møtet. Nå vet vi at det skal finnes ca. 20 nazister i Telegrafverket, så når bare halvparten av disse møtte, kan det ikke være svært alvorlig med møteplikten.

Men selv om alle hadde møtt, hadde det ikke blitt en prosent av det samlede tall, nu ble det ikke en halv prosent engang.

I Stor-Oslo er det nemlig 2.500 arbeidere og funksjonærer som er knyttet til Telegrafverket.

Disse usle krypene med nazitrafikksjef Fiane, nazitelegrafdirektør Hadland, nazitelefondirektør With, kommissærene Fru Håndshus, Eliasson og Rolf Nilsen i spissen, fikk her et verdig svar som de nokk ikke glemmer så lett. Telefon- og Telegraffolkene har kun forakten tilovers for slike kryp. En dag vil oppgjørets time komme og da skal disse uslinger få stå tilrette overfor 2.500 arbeidere og funksjonærer som Telegrafverket har i Stor-Oslo. Den dagen vil det ikke være møterom i Oslo som er stort nokk.

- V -

De har fått nokk av forrederpartiet.

Både før og etter Nasjonal Samling kom til makten ved hjelp av de tyske bajonetter, har det vært smått bevent med tilslutningen, iallfall fra ærlige nordmenns side. Hvor mange som er presset inn som medlemmer har vi ikke tall på, men en kan gå ut fra at det ikke er så få. Mange som er gått inn frivillig og mange som er presset inn, har senere forsøkt å komme ut, men det er ingen liketil sak.

Ved Kringkastingen ble for en tid tilbake tre funksjonærer, Bøler, Solberg og Henie presset inn som medlemmer. Nå har de meldt seg ut. Resultatet er at Bøler fikk avskjed på dagen. Solberg har fått hørskjed om at han får ta konsekvensen hvis ikke utmeldelsen trekkes tilbake og om Henie sier Kringkastingen de skal se om de også kan erstatte.

Hvis vi ikke tar feil, vil imidlertid såvel Solberg som Henie fastholde sine utmeldelser. De har nemlig i likhet med hele det norske folk fått nokk av forrederpartiet.

- V -

Om det norske folks holdning til quislingene kan det overhodet ikke herske tvil. Alle yrker og samfunnslag, folk i alle aldre står i front mot NS. Vi tenker ikke i dag først og fremst på klasse og parti - nå står alle gode nordmenn sammen i en flokk for å få has på forrederne, for å gjenvinne landets frihet og sjølatende.

Ingen hefter seg ved om du er høyre eller venstremann eller om du hører til arbeiderpartiet eller bondepartiet, om du kommer fra dette eller hint samfunnslag. Det er en oppgave som overskygger alle - å få foiet råtten skapen vekk, bli kvitt tyskerne og nazipakket. Det står vi sammen om alle som en. Det er skapt en norsk front. En viktig kamptropp på denne fronten er den stadig voksende skaren som slåss for

FRI FAGBEVEGELSE.

Fri fagbevegelse

Nr. 40.

Lørdag, den 8. nov. 1941

Kamerat!

Landsorganisasjonen har nå offisielt trådt fram som et ledd i den nazistiske bevegelse. Det er nemlig opprettet en samarbeidskomite mellom Landsorganisasjonen og Nasjonal Samling. Denne komiteen skal tilrettelegge den politiske virksomhet som skal drives i Landsorganisasjonen, samt tilrettelegge finansieringen av Nasjonal Samling. Komiteens sammensetning understreker disse oppgavene: "Ministrene Fuglesang, Lippestad og Lund, NS-økonomisjef Thronsen, Odd Fossum, Erling Olsen og Kåre Rein.

Med dette er en hver tvil borte hos de som enda trodde at det var mulig å redde noe av fagorganisasjonens opprinnelige oppgaver. Fagorganisasjonen er Nasjonal Samlings talerør hos de tvangsorganiserte norske arbeidere.

Det er sørgelig at gamle gode tillitsmenn skal være tvunget til å fortsette i sine stillinger for å tjenestgjøre i nazistisk organisasjonsarbeid. Arbeiderne føler seg forvisset om at de tillitsmenn de i sin tid satte til å varota sine interesser, ikke sviker. Og tillitsmennene på sin side må ikke glemme sine arbeidskamerater, som tok dem ut av arbeidsplassen, og satte dem i betrodde stillinger. De må huske at de tillitsmenn som sviker ved å melle seg inn i Nasjonal Samling eller på annen måte kryper for de nye makthavere, for alltid er utstøtt av de ærlige arbeideres rekke. Ingen undskyldning vil bli godtatt, når dommens dag om ikke så lenge rykker inn over landet. Da vil nokk svikerne ønske at de heller for en tid hadde ofret seg og lidd savn, enn stilt seg som medlem eller spytt-slikker for nazistene.

- V -

"Sekretariatet"

Er opphevet, fordi det er uhensiktsmessig å ha en styreform som gir flere personer rett til å votere i sakene. Nå skal det bare holdes møter av kommissærene i forbundene. Disse møter får ingen besluttsende myndighet, men skal være et bindelødd mellom Landsorganisasjonen og forbundene.

Selv med bare nazister i sekretariatet tør ikke de nye makthavere å forelegge saker til avgjørelse.

- V -

Schøyens Bilsentraler overtar Transportarbeiderforbundet.

Da den første kommissær i Transportarbeiderforbundet, T. Rokling, tiltrådte, opplyste han, at han var innsatt etter innstilling og forespørsel fra direktør Schøyen. Imidlertid har han ikke tilstrekkelig evnet å ta vare på herr Schøyens interesser. Derfor har han nå tatt sin mest betrodde mann, Alexander Børvig, og plassert ham i kommissærstillingen. Børvig er russor, og var direktør Schøyens utøvende kraft men s han tilrettela tyskernes transport i april dagene forrige år. En kan vel vente seg at både direktøren og hans leiesvein for denne sin innsats vil høste rike frukter i den første tiden framover. Så lenge vil nokk ikke herligheten vare.

- V -

Musikerne

har hatt en stor strid omkring Hakon Meyer. Særlig har de mange tyske musikere i musikerforbundet nektet å bøye seg for en kommissær av jødisk opprinnelse, og forlangt at personalunionen med kommuneforbundet skulle oppheves. Dette er nå etterkommet og Odd Fossum har selv måttet overta ledelsen

- V -

I Nord-Norge

venter man enda på en kommissær etter Gunnar Bråthen, som enda sitter arrestert. Nå har de fått melding om at en ingeniør fra Moss, Bernhard Eckensten, skal innsettes i stillingen.

- V -

... er enda ikke avgjort. Det er imidlertid sterk stemning ... blandt kom-
... at forbundsstyrene skal fortsette, men det er en alminnelig
... at de bør være gjenstand for omfattende utskiftning. NS har nem-
... av at det ikke er mange av medlemmene som det går an å stole
... for dem. - V -

... lederne
... er nåddet ferdig og skulle vært i bruk allerede. Kommissærene har
... midlertid anmodet de ty... myndigheter om at dette spørsmål må utsettes en
... id, da de har oppfatning av at en uniformering bare ytterligere vil skille
... lederne fra arbeiderne. - Og kløften er på forhånd nok så mye lik en avgrund
... - V -

... Kringkastingen
... har røket i tåttene på hverandre. Striden har vært så voldsom at Kring-
... kastingens leder, Müller Frank, har måttet innkalle de værste kampanene til
... n konferanse. NS-folkene møtte fram og skilte seg straks i to leire. Den
... ne leiren ble ledet av Dr. Mehle og Sylvow-Creutz, og representerte medlem-
... er fra før 9. april i fjor. Den andre leiren ble ledet av Einar Schibby,
... bursdal og Kollhaug. Særlig var de sist nevnte herrer sterkt indignert
... over den behandling de får av dr. Mehle, som faktisk ble karakterisert som
... venyttig. Abursdal opplyste således at han ved en leilighet fikk stuearrest
... på, sitt eget kontor, fordi han ikke hadde vært tilstrekkelig høflig mot dr.
... Mehle. Denne svarte med å forlange den annen retning fjernet fra Kringkas-
... tingen og erstattet av nye folk. Av de folk han bl.a. ønsker inn er under-
... slageren "Tjener" (alias Jac.W. Haugland). - V -

I konferansen ble det også klaget over at tyskerne tok altfor bred
... plass i programmet og at nordmennene ikke fikk fullføre... prøver i sine
... studier, men ofte ble kastet ut med stor brutalitet. Tyskerne på sin side
... er av den oppfatning at de norske ikke har noe å klage over, da det praktisk
... tale ikke fins norske lyttere. - V -

Det er kanskje verdt å nevne hvilket kunstnerisk nivå Kringkastingen
... har nådd. Den dikteren er hentet fra Dovrchallen, nemlig Einar Bjørk-
... ung. En annen "stjerne" kunstner kan nevnes den fremragende dillettant A.
... Pettersen, også fra Dovrchallen. Han er kanskje best kjent fra Samfundstid-
... net, hvor han noen år vakte avsky med sitt bløte fjes. - Vi er lyykelige
... over ikke å ha radio som er innstilt på Oslo i dag. - V -

Nationalskoleteatret
... går det skrallt med om dagen. På premieren til "Geografi og Kjerlighet"
... fikk alle skuespillerne, som ikke avr på scenen, ordre om å ta plass i
... salen. På annen oppførsel ble det straks stilt 2 friбилletter til disposisjon
... for hver skuespiller. Ingen ble brukt og folk fra Arbeidstjenesten måtte
... rykke til undsetning for å fylle opp. Siden har skuespillerne skjuttet seg
... selv så godt de har kunnet alone. - Slik går det når styret sitter arrester
... og skuespillerne med trussel om dødsstraff må undertegne spillkontrakter.
... - V -

"Stråtebjørn"
... har bare sine muntre sider. Således ble en mann for en tid siden ar-
... restert, mens han solgte en pakke sigaretter på gaten. Selgeren skjulte
... politiet ut etter noen. Dette tok politimannen revansje på å slo til man-
... nen. Mannen gikk å klagde til en av sine beste kunder, som er høyere offi-
... ser i Gestapo. - Politimannen er nå avskjediget... - V -

Ja kan man slippe kontingent.
... Det er til alle forbund sendt rundskriv om at det skal gis kontingent-
... fritagelse for medlemmer som gjør tjeneste i : Arbeidstjenesten, Den norske
... legion og Waffon P.S. De nye "ledere" blir stadig mer og mer medgjerrig til
... den kanten - V -

Overmannskot Aamodt.
... Kommisær Einar Aamodt ble observert om kvellen, tirsdag 4. nov. da
... "Overmannskot" ble observert om kvellen, tirsdag 4. nov. da
... "Overmannskot" ble observert om kvellen, tirsdag 4. nov. da

... på den røde ballen.
... Vi vet at det er en samling mindre fine papirer i NS. Der er alt rakk
... som fins havnet etter hvert, anderslagere, skapsprengere, kverulanter og
... undermålere. - V -

En av de siste som er opptatt i sekten er fhv. o.r.sakfører Thomas
... Thorsen fra Tønsberg. Han gjorde for et par år siden et større underslag
... og bedrageri, ble dømt og satt i fengsel. I juli måned i år kom han ut av
... fengselet, meldte seg straks inn i NS, og han er nå av Oslo by's ord-
... fører Jensen, blitt gjort til formann for et utvalg som skal ordne med ny
... forretningsbørsel for de såkalte kommunale boligselskaper. Herr Thorsen
... vil sikkert bli en fin forretningsfører, med den skolering han har. - V -

Det er folk av denne typen som fører det store ord i vårt land idag.
... "Egrefen" holder sin beskyttende hånd over dem. Men pussig er det at noen
... er så besatt av sine gamle vaner og ferdigheter, at de ikke i det lange løp
... greier å holde seg i rekken. Det førekommer eksklusjoner. I det siste er
... det mann falt for skær, og det er ikke bare småkarrer heller. Et par av de
... gravste partipersoner, NS-Revisjonspektør Arthur Einarson - mannen med den
... rikeste minnekronker skjenkeretten på Hålagalandutstillingen i Colloseum -
... og sjefen for NS's såkalte "tekniske gruppe", den forsofne arkitekt Knut
... Andersen, foruten røtter Kristian Karlson er utslettet av menigheten, etter
... å ha falt i unåde. - V -

... nye arrestasjoner.
... Det er i det siste foretatt en rekke nye arrestasjoner. Sist torsdag
... ble nestformannen i Norsk Skog- og landarbeiderforbund, Olaf Sramstad, arre-
... stert på Elvorum. Det påstås at kommissær Jahrman igjen har vært på ferd
... Den kjente arbeiderpartiformann, formannen i Oslo Krets av Arbeidernes
... ungdomsorgan, Leif Mathiesen, ble arrestert, siktet for spredning av ille-
... gale skrifter. - V -

I Aker og Bærum har Statspolitiet i Bodedagshelgen arrestert 12-14
... medlemmer av A.U.F. og arbeiderpartiet, som også er mistenkt for produk-
... sjon og spredning av illegale skrifter. Blandt de arresterte er Arbeider-
... bladets reklamesjef, Jonas Brunvoll, hans hustru, publistinnen Kirsten
... Brunvoll og deres sønn, sangeren Jonas Brunvoll jr. Videre er formannen i
... Nordstrand arb. ungdomslag, Thorleif Mathiesen og en rekke A.U.F.-folk fra
... Stabekk og Lilleaker arrestert. - V -

Forretningsfører Sverre Jensen ved Oslo kommunes feriekolonier ble
... arrestert lørdag 1/11 av Statspolitiet. Årsaken ukjent. Fullmektig Fritz
... Horn ved Vinmonopolet er arrestert. Her også årsak ukjent! - V -

I Bergen har det vært massearrestasjoner i det siste. Gestapo
... og det "norske" politiet har arbeidet sammen og heftet ca. 4) personer,
... derav de 20 i postverket. Blandt de arresterte er journalist Olav Brunvand
... i det tidligere "Bergen Arbeiderblad". - V -

Noen som ikke kan brukes.
... Postbud Rognaldsen, som ble utsett som kommisarisk formann i Sam-
... organisasjonen i Bergen er avsatt. Hva årsaken er, har det enda ikke lyk-
... kes oss å få bragt på det rene, men den som kjenner litt til personen R.
... kan godt skjønne at han kan bli lei av å bale med selv for folk som nazis-
... tene i Bergen! Av taktiske grunner må de vel trekke visse moralske grenser
... der i gården også - selv om de på grunn av menneskematerialets art må
... trekkes svært ronslige... - V -

Skjærtet sensur.
... Det har vært flere fra Bergen at postsensuren derborte er blitt skjer-
... pot sterkt etter de siste arrestasjoner. Nazi-sensorene damper opp brevene
... og har slik enestående dyktighet i bransjen at folk vanskelig vil merke
... at brevene er brutt. - V -

Det er ellers over hele landet tendens til stramning av sensuren etter

Juans Lies siste "bulle". Vi henstiller derfor å vise forsiktighet ved bruk av postverker til private betjølser av "ferlig natur".

Utrænskningen i Oslo kommune fortsetter.

Nå er Oslo Sporveiers administrerende direktør, H. Samuelson også avsatt. Avsettingen foregikk på den måten at direktør Samuelson mandag 3/11 kl. 13,50 fikk telefonbeskjede om at han var avsatt og at han hadde å fjerne seg innen kl. 14.

Ovringeniør Jacob de Rytter Kielland (bror av major Kielland i den norske legion) er konsesjonært som direktør. Hans opptræden i denne forbindelse er bindende og avgjørende. Det er muligvis viskopm. tilbake til den tid med det første.

Belønning.

Hans Eliassen, den første kommissær i Telegraf- og Telefonerb. forb. har som belønning for sin rakkertjeneste for tyskerne og NS blitt kontituert i en av de høyestestillingene i Telegrafverket - nemlig som distrikts-sjef i Oslo.

Det rakner.

Kaptein Feliks anderson i Den norske Legion er kommet hjem igjen fra Vestfronten. Det forlyder at hans oppdrag her er å overlate Joseph Terboven til og kalle Legionen hjem. Legionen er fullstendig demoralisert av de store mannefallene og som følge av forholdene på Vestfronten forøvrig. Det er vel imidlertid lite trolig at det vil lykkes Feli å berge stømpene av Legionen .....

Tyskernes dyreplageri.

Bladet "norsk Tidend" som kommer ut i London inneholdt 10. sep. dette oppsettet:

"Det her vakt oppsikt i Norge at de tyske hestene - som man jo har sett så mange av - hverken vrinsker eller geborder seg som andre dyr. De går stamme gjennom gatene.

Etter at de norske hester ble rekvirert av tyskerne, har man fått forklaringen. Straks de norske hestene er blitt ført over til de tyske ciere, klippes deres stemmebånd over - og trommehinnene slås ut. Dermed har die Wehrmacht fått hester som ikke røper seg og soldatene ved vrinskning og hester som står for skudd.

Disse tyske forholderegler har vakt raseri hos det norske bønderne. Nordmennenes hestekjærlighet er jo velkjent, og det skjærer bønderne i hjertet å vitte at deres dyr blir mishandlet og pint på den måten.

Tysk øl er nå i handelen.

Som kjent har Norge utført øl, som ble betalt med omlag 10 øre pr. lt. I øyeblikket blir det gjennom Vinmonopoletsinnført tysk øl, som i innkjøp betales med 2 kroner literen. I kafe og restoranter koster det 1,90 pr. liter.

Rekvisisjon av huser.

Forordningen om rett til rekvisisjon av huser blir nå etterhvert effektiv. Således må befolkningen i Trondheim finne seg i at det blir innkvartert fra en til 15 tyskere i private hjem. Nå skal bestemmelsen også gjøres gjeldende for Oslo. Her er det meningen å ryddiggjøre hybelsene til fordel for tyskerne. De som kates ut skal plasseres i andre Oslohjem.

Ryggesekker og telte

Her også skaffet statspolitiet ekstra arbeid. Det viser seg nemlig at det er sendt inn tusenvis av feilaktige opplysninger. Folk har nemlig anmeldt ryggesekker og telt på sine nazistiske kjenninger. Ved innkallelse

kunne de naturligvis ikke love noen ting. Det var jo gjemt vekk. Det er kanskje verd å nevne at det på Joseph Terboven var anmeldt 25 prime ryggesekker og telt, som etter opplysningene skulle være stjålet fra H. M. Aronpringsen. Nå skal politiet finne ut om anmeldelsen er falsk- eller- kanskje Terboven har stukket noe vekk?

Det er triste meldinger fra Nord-Norge.

En av våre medarbeidere forteller fra konsentrasjonsleiren på Lanes utenfor Tromsø, at forholdene er mildest talt forvilet. Det er ikke lys og ikke oppvarming i leiren. Fyringslegget, som det er arbeidet på i lengre tid, ser ikke ut til å bli ferdig. Sovposer som befolkningen vil gi fangene, reker ikke frem. Leiren er helt overfylt. Maten er elendig, det blir således servert bare poteter til middag 3 ganger i uka.

Overalt i Nord-Norge foregår det regelmessige arrestasjoner. Særlig er militære befalingsmenn hårdt rammet. Blant disse er kaptein Munthe Kaas (mennen som tross oberst Sandlo kjempet tappert i Narvik) og kaptein Brøch. Hos den siste ble alle møbler skåret i stykker under en huseundersøkelse. Det er tydelig nervøsitet å spore hos tyskerne.

Nervøsiteten kommer også tydelig frem ved den stadige beskytning som norske fartøyer er utsatt for av tyskerne. Før skjot de som kjent etter alle fiskefartøyer som gikk for langt ut. Nå skyter de etter alle som går for nær land. De skal være redd spioner. Således foreligger det beviser for at "Vesterålen" ble senket ved et skudd fra land, som traff midt i ammunisjonslasten.

Ende et trekk i tyskernes nervøsitet er deres skrekk for sjøen. Nå må nemlig alle tyske soldater som forflyttes i Finnmark, vandre på sine føtter over Finnmarksvidda. De tør ikke gå ombord i båtene, fordi engelskmennene og russerne helt behersker ferfvennet.

Forleden ble en tysk destroyer nesten senket av en gammel skute ved navn "Vigen". Skute rente inn i krigsskipet. Det får nå et lenge opphold på verksted. Besetningen ombord i "Vigen" er stadig i forhør, fordi det er uforklarlig hvordan de to båtene har tiltrukket hverandre.

Posten går over land og tar lang tid. All post blir sensurert av Gestapo. Sensuren går smått og brever tar ofte uker.

Leismennene i Tromsø har vært utsatt for sterkt press fra NS for å oppnå innmeldelse i partiet. Alle unntatt en har nektet, de har alle med foret av vist den stadig beruste NS- "agitator".

6 nye dødsdommer.

De 6 trøste kerene fra "Isbjørn" er nå dømt til døden. Som kjent klarte de å overta en kullbåt på vei fra Svalbard og forsøkte å ta seg fram til England, men måtte gi opp. Kaptein Svendsen ombord på "Isbjørn" tilkalte tyske fly og ubåter og fikk arrestert de 6. De ble dømt til strenge straffer, men straffen ble av tyskerne ansatt å være for lav. De ble derfor ført til Oslo, hvor dødsdom etter et halvt års forløp er avsagt. De seks er: Carl Eagen, Sverre Rødøe, Ernst Hekkelstrønd, Bjarne Langseth, Johan Olsen og Sverre Helmersen. - Dommen er alt fullbyrdet ved skytning.

Arigen

Her nå igjen trødt inn i en ny fase. Vinteren hviler over frøntene og sinker operasjonene. Igen store hendelser er i vente. Arigen er kommet inn i den mest anstrengende form. Den som sliter mest på resursene. Vi kommer etterhvert til å merke stadig strengere restriksjoner og stadig flere rekvisisjoner. Det er de siste reserver som skal settes inn av tyskerne.

I denne siste voldsomme stormtid gjelder det å holde motet opp og bevare hjørnen kald. All denne oppblåste stemning, som tyskerne etterhvert skaper, skal dekke over elendigheten. Jo strengere behandlingen blir, desto sikrere kan vi være på at slutten nærmer seg.

Vi kan derfor rolig gå inn i denne mørketiden i forvisning om at en ny tid snart vil gro og med den får vi igjen en

O S L O
8. novbr.
1 9 4 1

Det har påny vært rykter i omløp om at regjeringen Nygårdsvold er blitt avsatt og erstattet med en annen regjering. En kan gå ut fra som sikkert at dette rykte er satt ut av NS. for å skape misnøye og forvirring. De som hører slike ting, kan trygt gå ut fra at det ikke har noe med sannheten å bestille. De norske myndigheter i London har ikke bare som oppgave å verne om Grunnloven og våre demokratiske rettigheter i det hele. Et skifte av den norske regjering i London ville være et forfatningsbrudd og derfor utonkelig. Regjeringen Nygårdsvold er utgått av Stortinget og under Stortingets siste møte i Elverum i april 1940, fikk regjeringen mandat til å fortsette sin virksomhet eventuelt også utenfor Norges grenser. Denne regjeringen kan ikke avsettes uten at Stortinget er samlet. Den kan rekonstrueres, slik at enkelte av statsrådene trer ut og erstattes med andre, eller slik at nye menn trer inn i regjeringen, men noen ny regjeringsdannelse vil det under ingen omstendigheter bli tale om.

Også kongens standpunkt er her helt på det rene. Ved en tidligere anledning da slike rykter var i omløp, har Kongen uttalt at det ikke ville være stemmende med hans stilling som konstitusjonell konge å medvirke til noen ny regjeringsdannelse. Han føyet også til at når krigen er slutt, ville han komme tilbake til Norge sammen med sin regjering. Alle ryktemakere kan derfor godt legge dette tema til side.

Etter at Londorrykterne ble borte, i hvert fall i den form som de kom over til oss før, er det blitt enda mere nødvendig ikke å stenge seg inne med seg selv uten å søke kontakt med gamle venner og meningsfeller. Ingen kan hindre folk i å komme sammen for å drøfte de ting som skjer, og den vesle resten av frihet bør vi utnytte så godt vi kan. Slike samvær bør helst få en regelmessig karakter i private former. De bør ta sikte på å opprettholde et fellesskap som vil komme til nytte når det inntreffer en vending i krigssituasjonen. Det vil også alltid være lokale ting av interesse å drøfte. Det kan være hjelpeaksjoner som skal settes i gang, eller det kan være å knytte forbindelser med grupper som en skjønner står isolert og uten ordentlig orientering. Det værste som kan skje nå er å lukke dørene og bare leve i sin egen tilværelse. De som ønsker det, opptrer i grunnen slik som tyskerne og Na ønsker at vi skal opptre. Sannheten i den gamle erfaring at samhold gir styrke, gjeller i like høy grad idag som før.

FRIHET FOR LA'D OG FOLK

Kamerat!

Nazilederne i L.O. kommer til å legge sterk vekt på resse- og propagandevirksomheten. Det er meningen å sette i verk et systematisk arbeid med spredning av naziløgn og tysk og quislings gift blandt de fagorganiserte arbeidere. Som et ledd i disse bestrebelser ble det fredag 7. novbr. holdt en konferanse i Sekretariatsalen. Møtet ble åpnet og ledet av stedfortredende formann, Erling Olsen. Av nazipanene i L.O. var videre tilstede: kasserer Bakken, presseleder Traaholt og pressesekretær Oddvar Eriksen. Dessuten møtte følgende kommisariske formenn: Bakerforbundet Leif Bjerke, Bekledningsarb.forb. Leif Holje, Bygningsarb.forb. Arne Andresen, Generalforeningen for boktrykkere Severin Arnesen, Elektrikerforbundet Einar Johansen, Formerforbundet Fritz W. Rovald, Høvleriarbeiderforbundet Sigurd Bergh, Jernbaneforbundet Petter Holm, Jern-og Met. Birger Aamodt, Kjemisk Asbjørn Bjerke, Kjøtt-industriarb.forbundet Asle Kristiansen, Litografisk Edvin Helgesen, Murerforbundet Aksel Schultz, N.N.N. Thv. Apeland, Postforbundet C. Christoffersen, Sjømannsforbundet Erling Øverby, Skog og Land Rolf Jahrman, Skotøyarb.forbundet Dandel Hagen, Telegraf og Telefon Rolf Nilsen, Tobakk arb.forbundet Konstantin Manganas og Transportarb.forbundet Alexander Bervik. Fra N.S.faggruppeorganisasjon møtte Lars Lunde og fra "Fritt Folk" Karsten Werner. "Fri Fagbevegelse" hadde også sin representant i møtet og ser seg i stand til å bringe følgende referat fra møtet:

Traaholt holdt foredrag om presse og propagandevirksomheten og understreket den viktige rolle denne virksomheten har når det gjelder å vinne arbeiderne for "den nye ordning" som skal gjennomføres! Traaholt fastslo at det er påkrevet at de fagorganiserte gir sin fulle tilslutning til dette arbeid, da en i lengden ikke vil kunne få et positivt samarbeid uten at arbeiderne går aktivt med. Det var ikke her bare spørsmål om å skape en ny ideologisk innstilling hos det store flertall, men å forberede det på at organisasjonsformen skal i støpeskjeen, idet målet er å skape et Norges arbeidssamband og i denne organisasjon skal både arbeidere og arbeidsgivere samles. Norges arbeidssamband (det er som man skjønner Arbeidsfronten som dukker opp under dette navn) skal stå i et intimt samarbeid med Nasjonal Samling og myndighetene, idet Arbeidssambandet skal danne et meget viktig ledd i hele "nyordningen" under N.S. ledelse. Traaholt presiserte at hele fagorganisasjonens pressearbeid må settes inn på å forberede medlemmene på denne utvikling. Traaholt avviste Sverre Kroghs og Moyers gamle plan om en felles ukeavis for alle fagorganiserte. Et så stort prosjekt - det blir spørsmål om et opplag på 350 000 - var for svært til å realiseres for øyeblikket. Derimot kunne det bli tale om et mindre ukeskrift, med NS faggruppeorganisasjon som utgiver. Dette skriftet var tenkt som et fellesskrift for arbeidere og arbeidsgivere og meningen med det er å preparere jordbunnen for Norges arbeidssamband. Det er mulig at et slikt skrift vil komme fra nyttår.

Traaholt opplyste videre at Meddelelsesbladet vil bli omlagt fra nyttår. komme ut hver 14. dag og gå gratis til alle tillitsmenn i deres hjem! Også fagbladene skal omlegges til samme format.

I denne sammenheng henstilte Traaholt til forbundene straks å ta fatt på å skaffe seg speislistor til å ta seg av presse og propagandaarbeidet. Det er idag mangel på slike folk! Ellers mente han at en måtte nyttiggjøre seg de tyske erfaringer og tyske rådgivere. En måtte regne med når Arbeidssambandet blir virkelighet at det i hvert forbund må bli en presse- og propagandaleder, og det var derfor nødvendig så snart som mulig å få utdannet folk til dette viktige oppdrag.

L.O.'s presseavdeling vil foreløbig opprette 2 avdelinger, en for Meddelelsesbladet og fagbladene med Oddvar Eriksen som leder og en informasjonsavdeling med Arvid Arntzen som leder. Avdelingen skal sende stoff til dagspres-

en - først og fremst til Fritt Folk som skal tjene som riksorgan for fagorganisasjonen.

Traaholt oplyste tilslutt at det arbeides med en plan om å utgi stenilerte bedriftsviser. Denne plan er ennå bare på et forberedende stadium, men det var nødvendig også på denne måte å komme på mer direkte talefot med arbeiderne.

Dette var ordene som falt på møtet. Vi mener det er riktig at arbeiderne - de arbeiderne Traaholt og naziklabbet nå går løs på for å erobre dem for Quisling og "nyordningen" - allerede nå blir kjent med de planer som er i emning. Det rådde ikke noen særlig optimistisk stemning på møtet. Svikerne og overløperne ser klart hvor vanskelig det vil bli å vinne skikkelige norske arbeidere for nazismen, enten den opptrer på tysk maner eller kledd i norsk bunad.

De kan sette så mye fart de bare vil i presse- og propagandaen, de kan prakke på tillitsmennene alt det nazimateriell de bare greier å produsere, like lite hjelper det - de arbeider for en tapt sak. De står overfor en arbeiderklasse som i stum, men dyp forakt vender nazipakket ryggen, og som bare ser fram til den dagen da krapylet skal feies ut av Folkets Hus.

Fra fengslene.

Dr. Ingvar Hansen, Oslo ble arrestert fredag 7.ds. Han er satt inn i fengsel på Bredtvedt.

Rolf Hofmo skulde vært løslatt fra Botsfengslet 11.ds. men slapp ikke ut. Tyskerne hadde forespurt når han skulle komme ut, og ga beskjed om at Hofmo skulle overføres direkte fra Botsfengslet til det tyske fengslet i Møllergata 19. Botsfengslets direktør svarte da kunne Hofmo like godt bli sittende på Botsfengslet ut sin straffetid. Det er en prøvetidsordning i Botsfengslet, slik at fangene får trukket fra en tredjedel av straffetiden, som så blir igjen som prøve når de slipper ut. Hofmo hadde sonet 2/3 av straffen, men må altså bli sittende videre på tysk diktat. Tyskerne er redd for å sette idrettsledere på fri fot.

Stortingsmann C. Wright er arrestert.

Mer korrupsjon.

Den gamle forsofne hallunken Aksel Schultz fikk på sin 70 års dag 500 kr som fødselsdagsgave fra "medlemmene". Forklaringen var den at "kollegene" i L.O. ga Schultz lov til å ta 500 kr. av kassa til seg sjøl! Det var nemlig svært sparsomt med hyldest fra medlemmenes side på gebursdagen. Foreningene holdt seg også fra å gratulere. For å bøte på denne manglende oppmerksomhet holdt kommissarene fest for gammel'n.

Vi går ut fra at Schultz enda har så mye vett i skolten at han første at medlemmenes og avdelingens kjølighet på 70 års dagen var en klar standpunkttagning til hans forrederi.

Schultz har forresten vært flink til å gjøre forrederiet om i klingende mynt. Han har nå lønn som kommissar og som formann i Arbeidernes Landsbank og utpåttil hever han pensjon!

Han slapp mulkten.

Norsk murerforbund har beslutning for at alle som er strøket for kontingentrestanse skal betale en mulkt på 75 kr. for å kunne gjennintre i forbundet. Denne beslutningen blir praktisert på forskjellig vis. En Øivind Nordahl-Nedersen, som av NS. var utpekt til kontrollør i Sten-Jord og cementarb.for. var strøket av Murerforbundet fordi han ikke hadde holdt boka i orden. Han fikk imidlertid til Schultz og fikk ordnet boka - uten mulkt. "Jeg må vel helst sjøl være organisert og ha boka i orden, når jeg skal kontrollere andre" sa han og det var "kampfelle" Schultz enig i!

Kommunefunksjonærene i Oslo holder stand.

Torsdag 6/11- hadde NS. innkalt alle kommunefunksjonærer i Oslo til møte på Høyres Hus. Det var lagt ut innkallelser på bordet til hver eneste funksjonær. Videre hadde "ordføreren" satt opp oppslag med ordre til alle å møte. Det var ikke mange som møtte opp! Det var de NS. medlemmene som er plassert i offentlig eller annen stilling i Oslo kommune. NS har ordnet seg slik at de NS folk som ikke har noen beskjeftigelse, ansettes i Oslo kommune. Som regel har de

sa "tjenestefrihet". Det vil si de gjør et eller annet i NS og Oslo kommune betaler lønnen!

Tannlege Myklebust talte på møtet. Foredraget artet seg som en eneste sammenhengende trussel til funksjonærene om å gå inn i NS, hvis de ville beholde arbeidet sitt. Han sa bl.a. at når "legionærene" kommer hjem, skal de plasseres i Stat og kommune!

Trusler og knep er midlene, men de oppnår ikke hva de ønsker. Oslos tuse ner av funksjonærer lar seg ikke skremme inn i landsforrederpartiet. De står fast.

Partiet som det ikke er mulig å komme ut av.

Nazistene ser med bekymring på de mange utmeldelsene av Nasjonal Samling og de har tatt i bruk det kvasseste midlet de har - trusselen om at folk skal miste arbeidet sitt - for å bremse på frafallet. Det ser ut til at de skal få god hjelp av nazilederne i Landsorganisasjonen i dette stykket. Det er holdt en konferanse i Innenriksdepartementet, der Odd Fossum og Håkon Meyer møtte fra L.O. Under denne konferansen ble det gitt følgende beskjed:

1. Kommunale tjenestemenn og arbeidere som i denne tiden er blitt medlemmer av NS, men som går ut av partiet igjen, mister retten til å inneha offentlig stilling.
2. Kommunale arbeidere og tjenestemenn som er avskjediget i kommunen med Innenriksdepartementets godkjennelse og under henvisning til Reichskommissars forordning, blir under ingen omstendighet igjen inntatt i offentlig stilling.

De små menn som nå sitter og "styrer" på tyskernes nåde, velger fremgangs måter som står godt til deres usle karakter. Folk med manns mot - folk som ikke vil ha noe med NS å gjøre - skal straffes med å miste eksistensen. Det må stå dårlig til med et slikt parti.

Strøkte NS. medlemmer skal lettes til nytt medlemskap.

Det er nå sendt rundskriv til foreningene om at mulkt for annen og tredje gangs innmelding er opphevet. Denne bestemmelse kommer av at NS. medlemmer som tidl. meldte seg ut av fagorganisasjonen, nå melder seg inn igjen, og de nekter å betale gjenninntredelsesavgift.

I et skriv fra L.O. blir det uttalt at den kan virke uheldig på arbeidsplassene at noen er organisert og andre ikke. Dette vil det i den nærmeste fremtid bli rette på, idet det i de neste måneder vil komme en forordning om plikt til å være medlem.

Ja, sett endelig alle krefter inn på å fylle fagorganisasjonens rekker med nazister! Ledelsen kunne jo ellers komme til å føle seg ensom i landskapet.

Jøssinger.

er fellesnavnet på oss som yder en innsats for å gjøre helvetet litt for nazistene. Det minner nazistene om at det kan være farlig å bli satt ensom på en utsatt post. Egentlig skal det visst være en nedsettende betegnelse, men vi tar det som en attest for å være god nordmann. Det nyeste er derfor at i Oslo begynner folk å hilse hverandre med: "Å, jøss er det deg!"

Nasjonalhjelpen

har det ikke greit siden den ble okkupert av nazistene. Alle innsamlinger stopper opp tross store førstesiders gratisannonser i avisene. Utlodningen består av usolgte loddebøker. Bare de rekvirerte pengebølper fra kommunene kommer inn.

Men selv i bruken av pengene har nazistene sine vanskeligheter. Således viser det seg vanskelig å få svenskene til å overgi de husene som ble lovet mens Nasjonalhjelpen enda hadde norsk ledelse. Tross store deputasjonsreiser og lange konferanser forblir husene på svensk jord. Svenskene er tydeligvis ikke interessert i at deres gaver skal brukes til nazistisk propaganda. Det er det norske folk også enig med dem i.

Utførselen av mat

går til gjengjeld så mye lettere, som innførselen avtar. Således foreligger det nå offisielle tall for hva det er utført av mat fra Norge, sendt gjennom Sverige til Tyskland. Til midt i forrige måned er det i løpet av inneværende år sendt:

600.000 kg. smør	5.300.000 kg. margarin.	133.000 kg. egg
40.000 l fløte	3.382.000 " kjøtt	1.277.000 " kaffe
	5.618.000 " melk	1.166.000 " ost

Så vidt det vites er enda ikke eksport av poteter begynt. Det blir vel ikke så lite av det heller etter våre erfaringer fra i fjor.

Enda fins det mennesker som går rundt og forteller at det ikke fjernes mat fra Norge!

- V -

Quisling får enda et hus.

Som kjent har det i hele sommer pågått store bygningsarbeider ute på Bygdøy. Det går raskt framover og alt gjøres klart.

Nå drikker det opp en ny sak, idet det opplyses at Quisling også må sikres en bygård. Gården er også funnet. Det norske selskap (en fortsettelse av Wesselselskapet) eier den store sentrumsgården "Atheneum". For en måneds tid siden ble plutselig alle aksjer transportert over på Quisling personlig og gårdens bestyrer o.r.sakf. Schwabe-Hansen fikk beskjed om at han var avløst av en ny bestyrer o.r.sakf. Schjerve. Han forlangte naturligvis av hr. Schjerve at det skulle dokumenteres at transaksjonen kunne dokumenteres. Det ble imidlertid bare opplyst at overføringen var foretatt av en tysker ved navn Esser. Schwabe-Hansen godtok ikke forklaringen, og forlangte legitimasjon. For dette ble han arrestert og sitter nå på Grini.

- V -

Kaptein Svendsen

som tilkalte tysk hjelp for å få arrestert de 6 mann som hadde sikret seg "Isbjørn" for å reise over fra Svalbard til England og som i forrige uke ble henrettet for dette, er etter hva det opplyses blant nazistene, som ble hentet over til England under Lofottoktet.

Det opplyses samtidig at Grønlands-okkupanten Devold, ble hentet under et annet tokt.

- V -

Rotet i norsk statsstyre

kommer stadig mere og mere til syne. Det ene departement arbeider uavhengig av det annet. Den ene forordning fra ett departement tangerer en annen forordning fra et annet departement. Det er særlig Indredepartementet som har tilbøyelighet til å breie seg på andres bekostning. Quisling tendte en blå flamme over de ministre som ikke er medlemmer av NS. De skulle sammen med de tjenestemenn som ikke har boka i orden snarest mulig bli fjernet og erstattet med troende disipler. I mellomtiden skal disse departementene leve et kummerlig liv og ta ansvaret for det rotet som presteres.

Tyskerne klarer ikke å rydde opp i dette rotet. De har mere enn nokk med sitt eget.

- V -

Norges Bondelag,

ble som kjent faktisk utslettet etter at statsråd Mellbye og hans medarbeidere ble kastet ut og erstattet med rettroende nazister. Medlemmene forsvant og lokalorganisasjonene slutte å virke. Dette kunne nazistene ikke rolig se på. Det måtte blåses liv i liket. Plutselig finner vi i alle landets aviser en redegjørelse for at Bondelaget nå var gått aktivt inn for nyordningen. Det var også tatt inn et bilde av de tre medlemmene som var enig i dette. Det ble naturligvis ikke sagt et ord om hvordan de virkelige medlemmene ser på dette spørsmålet. Bare fasaden er i orden, er det ikke så nøye med hvordan graven ser ut inni.

Vi syns vi kjenner igjen bildet av fagorganisasjonen.

- V -

Den gang Birger Aamodt var tilhenger av FRI FAGBEVEGELSE.

Fra en av våre medarbeidere ved et av de største mekaniske verksteder i Oslo har vi fått oversent en artikkel av kommissær Birger Aamodt, skrevet juni 1936 ved Hitlers 3 årige jubileum. Det er tydelig at Birger Aamodt den gang enda var såpass åndsfrisk at han klarte å bedømme sine omgivelser. Han sier f.eks. om dr. Ley:

"Dr. Ley, overdiktatoren over de tyske fagforeninger, uttalte 1.mai i fjor: "Heretter skal lønningene heves". Dette løfte i likhet med alle andre løfter som er gitt fra de tyske nazister, har vist sig å være feite fraser. Nazistenes demagogiske løfter til den tyske arbeiderklasse er brutt på alle områder."

Aamodt omtaler så de elendige lønnsforhold som er tilstede i Tyskland, og fastslår at det bare er 10% av folket som tjener over 250 mark i måneden. Om disse sier Aamodt, at det er den delen av folket "som ligger på buken for Hitlerismen, utelukkende for vinnings skyld" (Aamodt kjenner kanskje typen bedre nå enn før.

Om den tyske arbeiders almindelige standpunkt til nazismen og dens propagandamaskine, skriver Aamodt:

"De har gjennomskuet den siste valgsvindel, hvor optelling av stemmene ikke turde betros politiet som i tidligere år, men i hemmelighet ble overlatt 100 pct. nazi-offiserer. De har gjennomskuet gatedekorasjonene ved feiringen av Hitlers 47 års dag. De vet at stormagasinerne med glede smykket sine forretningsfasader fordi de under Hitlerstyret fortsatt kan plyndre befolkningen. De vet også at småforretningene måtte tvangssmykke sine butikkvinduer med byster av Hitler etter en leieavgift av 2 mark pr. stk.

Kravet om pressefrihet og organisasjonsfrihet blir sterkere for hver dag. Arbeiderne savner den trygghet de tidligere hadde i sin fagorganisasjon. Det er en plikt for den internasjonale arbeiderklasse å yde alt hvad den kan for oppbygningen av de frie tyske fagforeninger."

Ja, det var den gang. Nå er det Birger Aamodt som kryper på buken for nazismen. Nå er det han som tvinger arbeiderne til underkastelse. Nå er det han som tvinger fasadedekorasjoner på folket. Men heldigvis er det hundretusener av hans tidligere meningsfeller som er villig til å gi en innsats i kampen for en

FRI FAGBEVEGELSE.

S

FRI FAGBEVEGELSE

Nr. 42.

23. november 41

Kamerat!

I et rundskriv om opplysningsvirksomheten i Landsorganisasjonen meddeler kommissar Håkon Meyer at fagbevegelsen i denne tiden trenger å lære prinsippene for de nye statsdannelser i Europa. Han vil også at vi skal lære den politikk som har ført til okkupasjonen av Norge og de synsmåter som av nazistene ligger til grunn for "organiseringen" av norsk samfundsliv i dag. Som undervisningsmaterieell anbefaler han Jens Rolfsens bok: "Opprakten til 9. april". De to bøkene av Hermann Harris Aall: "Er Norge et fritt land?" og "Norges politiske nyreisning". Videre forutsetter han at Quisling og Gulbrand Lunde vil tale for studiecirklene.

Det begynner etter hvert å bli mere fart i den nazistiske virksomheten. Det gjelder ikke så mye lenger "å få arbeiderne til å beholde troen på at fagbevegelsen vil fortsette i sitt gamle spor". Det er det jo ingen som tror på allikevel. Da er det like godt å hoppe uti den nazistiske hengemyra.

Det som er synd, er at gode fagforeningstillitsmenn skal være tvunget til å tjenstgjøre i en organisasjon som ene og alene har til oppgave å innpode nazisme i arbeiderne. Det er derfor betegnende for situasjonen at de som ser i stand til det søker seg vekk fra sine stillinger.

Det er sikkert like uhyggelig for de kvinnelige funksjonærer som har virket i den tiden Landsorganisasjonen enda kunne virke for sine fri idealer. De sveder sikkert hjerteblod over sine skrivemaskiner, mens de sliter for å gi den skriftlige fremstilling av kommissærenes nazistiske ønsker.

Landsorganisasjonen er å ligne med et fengsel i dag. Medlemmene er der ikke frivillig. Funksjonærene som er satt til å passe på medlemmene har ingen fri vilje, men kluget under et nett av forordninger og reglementer.

Landsorganisasjonen har ingen betydning for arbeiderne slik som den idag trer fram.

V

Matsituasjonen blir stadig værre.

For alvor merker en nå matmanglen. Poteter er ikke å oppdrive. Brødrasjonen strekker ikke til. Arbeiderne er henvist til salt sild som niste på arbeidsplassene. Margarin er rasjonert innenfor rasjonen. Margarinarbeiderne har forøvrig fått varsel om at produksjonen etter hvert vil opphøre, og at de etterhvert bør se sig om etter annen beskjefligelse. Melka svinner inn etterhvert. Osten er helt borte. Kjøttrasjonen, som på denne årstiden med stor nedslaktning burde være rikelig, er stadig avtagende. Fersk fisk hører til sjeldenhetene. Igg serr ingen.

Arbeiderne blir stadig mere sultne. Og så står vinteren for døren med de besværlighetene dette fører med seg. Klærne blir stadig mere tynnslitte og brenselforsyningene som nå helt er overlatt nazistene og tyskerne, vil sikkert bli helt utilstrekkelige. Forordninger om reguleringer og nedskjæringer hører til dagens orden. Hjelp i elektrisiteten er det ikke. Den skal først og fremst tyskerne bruke til sine barakker og komplekser.

I sannhet skal vi i vinter få føle den nazistiske velsignelsen!

V

Sekretariat opprettet i London.

I følge "London-nytt" er Landsorganisasjonens formann, Konrad Nordahl, kommet til London, og det er opprettet et sekretariat for Arbeidernes faglige Landsorganisasjon med Nordahl som formann og Sjømannsforbundets generalsekretær Thor Sønstebye som nestformann.

Formannen talte i Radio 17. november og sa bl.a. at nazismen nytter intet kompromis. Enten bekjemper man den eller man lar seg oppsluke av den. Han sluttet med å si at han sendte en hilsen og håndslag til de bri-

tske arbeidere fra de norske og at det var et landslag som idag betyr enn noensinne.

Nye arrestasjoner.

Den tidligere arbeiderorifører i Ness på Romerike, jernbaneekspektor, Geir Tomter, er arrestert og satt inn i Oslo kretsfengsel. Atter igjen er en av fengslets funksjonærer arrestert på tyskernes foranledning. Arrestasjonen står i forbindelse med en fangetransport fra fengslet til Ulleval sykehus, da en av tyskernes fanger unnslet. Den fengselsfunksjonæren som fulgte med transporten, fengselsbetjent Helgasen, er nå, flere uker etterpå, kastet i fengsel.

Utrenskningen i forbundene fortsetter.

I Norsk Telegraf- og Telefonforbund er nå også den sist fungerende formann, Aksel Heg, avsatt. I hans sted er tilsatt en nazijypling ved navn Arne Tollefsen. Denne fyren har arbeidet noen få måneder som hjelpearbeider ved Oslo telefonanlegg. Han er ca. 25 år gammel. Han er den ene av de to nazistene som finnes blant arbeiderne ved anlegget. Han er et temmelig ferskt medlem av forbundet som de fleste av de andre nye kommissærene. En sann mann føler seg kaldet til å stå i spissen for den organisasjon som telegraf- og telefonfolkene gjennom mange år møysommelig har tømret opp.

Sekretæren i Kommuneforbundets stedsstyre for Oslo, Victor Jensen, som nettopp er kommet ut etter sitt annet fengselsopphold, er avsatt fra sin stilling.

Tyskernes og "sabotørene"

En rikstelefondame i Halden, Bergliot Kristensen, er etter forlangende av tyskerne avsatt fra sin stilling og senere arrestert. Grunnen er oppgitt å være sabotasje.

Foranledningen var at den tyske Wehrmacht i Halden hadde tatt ved 6 minutter på en samtale med Oslo!

Frk. Kristensen er helt uten skyld i det passerte, men det spiller ingen rolle for tyskerne. Tyskerne ser som kjent "sabotører ved høylys dag". Skyld eller ikke skyld har ikke noe å si. Når de høye herrer måtte vente 6 minutter, setter de uten paragraf et uskyldig menneske på bar bak.

Meyer møter metbør.

I forrige uke sammenkalte Haken Meyer formennene i Oslo- og Akers-avdelingene i Kommuneforbundet til møte. Møtetts hensikt var å legge ned Stedsstyrets virksomhet, samtidig med at det skulle utpekes et "råd" som skulde overta arbeidsutvalgets virksomhet. De fremmødte formenn ville imidlertid ikke være med på å peke ut noe råd, hvorfor Meyers forslag ble forkastet!

Den tilsatte kommissar i Sporveisbetjeningens forening, John Kolm, er avsatt på grunn av uduelighet. Vanskelighetene med å få en kommissarisk formann i denne foreningen begynner nå å gå Meyer på nervene. Han beklager seg til alle som gidder høre på over at det i en forening med nær 2000 medlemmer ikke skal finnes et noenlunde skikkelig menneske som er medlem av NS. og som kan ta jobben.

Tyskkursene.

Det er til fagforeningene kommet endel skjemaer angående tyskundersvisningen. Det ene består i en mengde spørsmål som deltakerne skal besvare. Det annet er en prøve på de "vitnesbyrd" som de skal få når kursen er tilendebragt. Di se bærer tittelen "Beschreiung" og er patetnet Reichskommissar für die besetzten norwegisch-n Geiete". Det er ikke vanskelig å fatte hva de som er dumme nok til å gjennega disse kursene skal utsettes for når de er ferdige.

Rotet i norsk statsstyre.

Kaldte vi en liten notis i forrige nummer av "Fri Fagbevegelse", så vi pekte på det manglende samarbeid mellom departementene og den maten

Indredepartementet breier seg på. Vi kan ikke si annet enn vi følte oss beåret da vi sist onsdag åpnet en avis, og fant at vår ariske rasefrende Joseph, også kaldt Terboven, hadde tatt vår notis til etterretning og forordnet at Statsråd-sekretariatet skal fratas Galematias Hagelins departement og henges ut i frie lufta.

Vi har likt oss mange ganger når vi har sett og hørt vare informasjoner igjen, men at han Joseph sjøl må ty til oss for å ordne opp i statsstyret, det hadde vi ikke trudd.

Vi skal være oppmerksom på dette og gi ham gode tips etterhvert.

Mye penger og lite varer.

Uten tvil er det norske marked i dag mere overfylt av penger enn noen ting. Lagrene tømmes og papirsedlene trer i stedet for varene. Mangelen på råstoffer gjør at lagrene ikke kan fylles igjen. Mangelen på kull stanser hele industrier og senker jernbanens kapasitet. Veden må i første rekke sikres for folket og bilene. Industrien må vente. Mangelen på huder og skinn er skrikende. Landbrukets avkastning er synkende tross utvidelse av akker-arealene. Elektrisitetsverkene kjører så langt evnene rekker, men klarer ikke sin oppgave. Delvis av mangel på vann, særlig på mangel av transformatorolje. Smøroljen blir stadig mere og mere sparsom tross alle muligheter for regenerering utnyttes. Erstatningsoljer oppfyller ikke mangelen, fordi den har tendens til å fryse i kaldt vær. I noen tilfeller synes det som om bensinsituasjonen er forverret. I et hvert fall er rasjonene senket. Vestlandet og Nord-Norge er til dels helt uten benzin. Mangelen på mulighet til fordeling tyder på at det er svært lite å fordele.

For arbeiderne skaper disse forholdene stor utrygghet. For dem har pengeflommen ikke hatt noen betydning. Tvert imot har deres levestandard sunket av mangel på penger til å kjøpe varer etter de stadig stigende priser. For dem er det bare nøden som venter.

Krigens savn har for alvor nådd landet. Dette må vi imidlertid i gjennom. Det er nettopp ved oppbruket av resursene at tyskerne til slutt henter seg nederlaget. Hver varesort som forsvinner av markedet forteller oss at vi enda er et skritt nærmere den dag da vi igjen kan leve i et land, fritt for tyskere og nazister.

"Føreren"

har vært i Trondheim på "stor" hirdmønstring. Dagens aviser kan fortelle om den enestaende tilslutning og den begeistring som slo mot Norges "største sønn" som en av medforferrerne sa i en åpningstale ved en av tilstelningene. Det faktiske forhold var imidlertid et ganske annet enn det bilde de innoskede avisene gir. Trønderne vil ikke ha noen skam ført over seg og viste det på mange måter.

Her er en av dem:

Før "føreren" ankomst skulle byen bl.a. pyntes med flagg og vimpler. Alt var klappet og klart dagen i forveien, men om natten ble praktisk talt alle flagglinene skaaret ned og snorene fjernet! Naziene hadde et svare strev med å få flaggene opp igjen, og for å holde dem på plass igjen til "mønstringen" var overstatt ble omkring 200 lærere og studenter utkommandert og de måtte under "strengt personlig ansvar" passe på at "festlighetene" og "føreren" humør ikke ble spolert på slikt vis.

Stemningen i Sverige.

Det har vært holdt en rekke utmerkede Norgesmøter rundt om i Sverige. Den 30. oktober arrangerte avisen "Trots Allt" et kjempemøte i Stockholms koncerthus store sal i samarbeid med Typografiske forening, Stockholms distriktløsje av IO-T og Stockholms sosialdemokratiske ungdomsdistrikt. Hele den store salen var fylt til siste plass. Svensker og normenn i broderlig blanding. Ikke mindre enn 182 norske politiske flyktninger hadde fått og fulgte innbydelse til møtet fra svenske verter i Stockholm og provinsen. Talere var professor Fredrik Paasche, og den berømte svenske forfatterinnen Marika Stjernstedt. Ture Nurm-nn leste et nytt dikt: "Til et norsk barn". Festen formet seg som en enestaende hyldest til

Norges kamp mot innbryterne og de nazistiske leiesvennene deres. Utover bygdene var stemningen for Norge om mulig ennå bedre enn i hovedstaden. L.O.'s vedtak på kongressen (som var en kraftig fordømmelse av nazismen og nazienes opptreden overfor det norske folk) er faktisk et uttrykk for hele folkets vilje. Det er også en tydelig endring i den offisielle svenske holdning. En må oppfatte en erklæring som utenriksminister Günther avgav på Riksdagen for en tid siden som et uttrykk for dette.

Han sa: "Vi har med sorg bevittnet huru Norge og Danmark, væsentlig på grunn av sitt geografiske läge, inndragits i och blivit offer för kriget mellan stormakterna. ---

Før Norges sel har oljekerna økats genom en svarartad inre strid, vars lösning i enlighet med norska folkets egen vilja vi måsta betrakta som ett hela Nordens intresse. Vi kan över huvud taget icke tänka oss en framtid för Norden utan att det i sin helhet återfår sin frihet. Ty för varje nordiskt folk är driheten en livssak, som av intet annat kan uppviäas." Dette r gode svenske ord. Det er ikke diplomati, men hjerte og det er hva vi trenger i dag!

- V -

De norske i Sverige.

Mange gode kammerater og kjenninger har vært nødt til å ryste fedrelands dets støv av føtterne, og er gått over grensen til vårt naboland. Folk, som tyskerne gjerne vil ha sikret seg og hvis skjebne ville ha vært sikker hvis de hadde fått fatt i dem. Alle forstår at en mann må dra i landflyktighet når Gestappo har vært å banka på døra hos ham. Da er det spørsmål om fengsel eller konsentrasjonsleir eller det som er enda verre. For dem er det nyttigere for en tid å ta opphold ute og der gjøre sitt for vår sak.

En skal imidlertid ikke være blind for at en politisk flyktning støter på svære vanskeligheter i emigranttilværelsen. Selv om han havner hos et broderfolk. --- Det er av den grunn riktig av oss å advare alle som ikke er nødt til det av årsaker som vi har berørt, mot å dra ut. Meldinger østfra underbygger en slik advarsel. Husk også på at vi trenger all den kraft vi kan samle i kampen herhjemme. Det er her det kommer til å røyne hardest på. Og alle som har en chance til å fortsette kampen og arbeidet her, må bli på post!

- V -

Landsorganisasjonens utslettelse

gjennom et nazistiske voldsstyre skaper nye oppgaver for oss frihetsskende norske arbeidere. Også vi som redigerer "Fri Fagbevegelse" vil vit å gjøre vår plikt. Vi har så lenge bladet har eksistert prøvd å opptre på fritt, ubundet grunnlag. Vi har ikke latt oss bruke til iraksjonelt arbeid. Vi har ment at vår oppgave alene har vært å gi arbeiderne virkelige opplysninger om hva det rører seg innen fagorganisasjonen. Likeens har vi prøvd å fortelle alle utenfor fagorganisasjonen noe av den innsats norske arbeidere og arbeiderledere yder i denne tiden.

Det er ydet en stor innsats i løpet av den tiden okkupasjonen har vært. Ikke minst vil Viggo Hansteens navn der være knyttet til fagorganisasjonens historie for alle tider. Men i den tiden som nå følger, vil det også bli behov for effektiv innsats. Vi går inn i den epoke av krigen, da tyskerne må sette sine siste reserver inn for om mulig å redde stumpene. At de ettertrykkelig blir stadig mere klar over at krigen er endelig og avgjort tap for dem, vil gjøre det vanskeligere for de som søker å føre sannheten fram til folket. Her må alle villende krefter gi sin innsats.

Vi vet at det innen bredriftslivet etternavert knyttes krefter sammen for å verne om felles interesser. Denne utviklingen vil fortsette og ta store omfang etter hvert som nazistene river i stykker Arbeidernes faglige Landsorganisasjon. Når selve oppløsningen er avslutte omkring nyttårstid og sammenslutningen med Norsk Arbeidsgiverforening er gjennomført til fellesorganisasjonen Norges Arbeidssamband, må arbeiderne fortsette den virksomheten fagorganisasjonen tidligere har årevet, og som er dens virkelige eksistensielle grunnlag. Da må kontakten være knyttet mellom beslektede arbeidsplasser innen de forskjellige fag. Noen erstatningsorganisasjon kan ikke bygges opp. Det vil også være unødig farlig. Men et utbygget samarbeid må kunne etableres. Her ligger en positiv oppgave og venter i dag.

De som stiller seg i spissen for dette arbeid, må finne de enkleste former for sitt arbeid. Det må ikke bli spørsmål om møter i forsamlinger, men enkle fortrolige sammenkomster av folk som har absolutt tillitt til hverandre. Ut fra disse må igjen foreningene komme.

Husk en eneste ting: I informasjonstjenesten som følger med dette, må vi aldri oppgi hvor en har hørt det ene eller det andre, heller ikke må vi drive med antagelser om at denne eller hin "sansynligvis" holder på med noe. Sørg bare for at opplysningene er riktige. Det er det som til syvende og sist skaper tilliten.

Tale på rette sted - og til rette tid - det legger grunnlaget for den nye tid hvor vi har vunnet tilbake det vi alle kjemper for, nemlig en

FRI FAGBEVEGELSE.

Kamerat!

Folkets Hus i Oslo er vel et av de mest forlatte hus i dette land. I løpet av to måneder har arbeiderne lært seg å gå utenom det gamle huset sitt. Det blir liggende der som en sidebygning til Møllergata 19 og minne om den vandringen de fremste tillitsmennene i arbeiderbevegelsen har gått etterhvert som de har talt og skrevet i arbeidernes interesser.

Innenfor veggene er det vel ikke så forferdelig stillt. I et hvert fall ikke i fjerde etasje hvor nazistene i sitt ansikts sved arbeider med sine skumle planer. Planene om nazifiseringen er jo ferdige. snart skal arbeidernes penger begynne og rulle til fordel for propagandamaskinen i NS. Fagbladene skal komme tolv ganger om året og utelukkende inneholde nazistisk "opplysningsstoff". Særlige propagandaledere og skribenter skal ansettes. Der faglige virksomhet skal knustiltes. Fagorganisasjonen skal utvikles til å bli det organ som skal forgifte arbeiderne åndelig, samtidig som det skal drives noe filantropisk virksomhet. Noen tilfeldige hjelpekasser skal nemlig dekke over nye arbeidernes penger egentlig heretter gir til.

I det nye er Arbeidernes faglige Landsorganisasjon opphørt å eksistere. Det er bare et tynt skal uten innhold. Organisasjonen er meden til å fremtre i sin nye skikkelse som Norges Arbeidssamband. Arbeidsgiverforeningen er alt kastet ut av sine kontorer på Drammensveien og har tatt midlertidig opphold i Kristian August gate. Betegnende nok er det tykk SS som rykker inn i de tidligere kontorer. Om dette har Erling Olsen uttalt at "det ikke er så farlig for innen nyttår er Arbeidsgiverforeningen og Landsorganisasjonen slått sammen."

Det er tydelig at de tillitsmenn som er tvunget til å sitte over liker den nye situasjon svært dårlig. Den eneste trøsten de i øyeblikket har, er at de enda en tid kan få kontakt med noen av sine trofaste medlemmer fra tidligere. Men de føler med seg selv, at dette er forbigående. De sitter i dag bare som et skalkeskjul for det som virkelig foregår, og når det ikke behøves til det bruket, blir de enten kastet ut eller tvunget inn i forrederorganisasjonen til kastrering. Vi har nå heldigvis erfaring for at innen lar seg lokke eller true inn i Nasjonal Samling. De få som er gått inn er folk som alt i flere år har vært på randen ut av bevegelsen. Eller det er åndelig vrakgods som har latt seg drive inn i dragsuget. Ikke en eneste av de vi har lært å regne med har sviktet. Og når de har holdt hitil, vil de også holde heretter.

Det er betegnende for tingenes tilstand at kommissærene har så vanskelig for å få hjelp av de oversittende tillitsmenn. Derfor søker vi heller innet annet liv fra organisasjonen enn de utsendte avskrifter av sirkulærer fra hovedledelsen. Allikevel får ikke kommissærene seg til å sparke dem ut før de selv har lært seg tilstrekkelig til å klare sakene alene med trofaste håndlangere fra "partiet".

V. Forbundsstyrenes dager er talte.

For det gjelder omlegningen av organisasjonen med henblikk på å fremme nazifiseringen gjør L.O.s nye ledelse nå et nytt framskritt. De kommisariske lederne i forbundene har nå fått seg tilstilt de bestemmelser som er fattet om opprettelse av såkalte "rådgivende utvalg" i forbund og distriktsorganisasjoner, som avløsning av de tidligere forretningsutvalg og forbundsstyrene.

Det er tanken at det innen hvert forbund skal opprettes et slikt rådgivende utvalg, som skal bestå av ikke mindre enn 5 og ikke over 12 medlemmer. De fastløste tillitsmenn skal være selvsikre medlemmer av utvalget.

Disse utvalgene skal imidlertid ikke velges. Medlemmene skal overhodet ikke, ha noen innflytelse på sammensetningen av dem. Den kommisariske leder av forbundet skal utpeke utvalget, - men heter det i de nye vedtekter som er sendt ut av Fossun og stedfortredende Olsen - kommisaren skal "sørges seg med fungerende leder av NS-faggruppeorganisasjon", d.v.s. herr Fossun.

Det er kommissarenes mål, heter det videre, å bringe "dugelige medlemmer" av NS-S faggruppeorganisasjon inn i utvalgene i størst mulig utstrekning.

Foruten dette lokale rådgivende utvalg skal det også opprettes landsutvalg (som skal tilsvare de nåværende hovedstyrer og landsstyrer) Landsutvalgene skal opprettes på samme måte som de lokale utvalg.

Videre skal det opprettes rådgivende utvalg i distriktsorganisasjonen (samorganisasjonen). Når det gjelder sammensetningen av dem har de såkaldte fylkesledere i NS-organisasjonen det avgjørende ord.

Det er ikke bestemt fra hvilket tidspunkt endringene i forbunds- og samorganisasjonsstyrene skal finne sted. Det er overlatt til den kommisariske leder å avgjøre. Det heter om dette i L.O.s skriv til kommissarene:

Allerede nå har jo forbunds- og samorganisasjonsstyrene en rent rådgivende karakter og ingen beslutende myndighet. Det må derfor bli forholdene innad i det enkelte forbund eller den enkelte distriktsorganisasjon som er avgjørende for hvilken utstrekning utskiftninger og suppleringer skal finne sted straks". Om suppleringen med angivelige "dugelige medlemmer" av NS-fagorganisasjonen sies det at den ikke må skje på en måte, så den virker mer opprivende enn nødvendig innad i organisasjonen. Un er alle forhold bør imidlertid lederen sørge for å ha et medlem av NS ved sin side i sitt styre. Hvis han ikke finner å ville entledige noen av det sittende styre, kan han som midlertidig ordning supplere det nåværende styre med et medlem fra NS.

I slutten av skrivelsen blir det understreket at denne melding er av rent konfidentiell art, og at den kommisariske leder under ingen omstendighet må la den tilflyte uvedkommende personer!

Vi har på tross av dette funnet det riktig å holde alle forbundsstyre og samorganisasjonsmedlemmer - som er de der direkte berøres - og alle fagorganisasjonsfolk ellers, orientert om dette nye framstøt fra naziledelsen side.

En ser at fyrene nå går varmt fram. Der de ikke tør røre styrene med det samme, skal det settes inn et kreatur, slik at kommissarene iethvert fall har en som holder med seg! Men det er klart at det ikke stopper med det. Utskiftningen vil komme, og hederlige fagforeningskamerater er bare glad over at de slipper ut av disse sine sure jobber. Men en skal være oppmerksom på den faren som består, nemlig at noen blir hengende igjen, og må fortsette i styrene sammen med nazistene etterhvert som de rykker inn.

Det blir tydeligere og tydeligere hvor det barker hen. Tillitsmenn og medlemmer ser det klart, og det er gledelig å se den samstemmighet som her sker om at det gjelder å komme vekk fra disse "tillitsverv" som med tiden blir stadig byrdefullere. Alle vil vekk fra medarbeiderskapet med den råtne gjengen som nå bit for bit selger og legger øde arbeidernes gamle og gode verneorganisasjon. Parolen: fagorganisasjonen skal rømmes - har 99 prosent av de fagorganiserte som tilhengere. Titusener venter på chansen til å bli kvitt de verv de trofast har skjøttet til andre tider og under andre forutsetninger. I naziorganisasjonene føler de seg tilovers, og de ha så sant ikke noe mot at Fossum, Olsen og "meyeristene" sørger for utskiftning.

Nå er det avdelingens tur.

Naziopprensningen i fagorganisasjonen har hittil innskrenket seg til likvidering av tillitsmenn i toppledelsen. Men ingen har trudd at det ville bli stopp med det. Meningen er å nazifisere organisasjonen tvers i gjennom, og da kan heller ikke avdelinger og foreninger spares. Vi har en del tilfelle av entledigelse av foreningstillitsmenn (vesentlig formen i store Oslo foreninger) i forbindelse med undtagelsestilstanden i september. Nå meldes om nye tilfeller av dette slags.

Saledes er formannen og nestformannen i Avdelingen ved Telegrafverket hovedverksted, A. Mørck og Johan Bentzen avsatt som tillitsmenn av forbundets kommisar.

I deres sted er opnevnt to nazister, Øivind Windingsland og Sigurd Walle. Den siste vil huskes som angiver fra tidligere.

I Bergens ledd av kvinnelige telegraf- og telefonfunksjonærers landsforening er det innsatt ny kommisarisk formann. Hun heter August Kolflåt og nyter samme "tillit" som kampfellene annetsteds i landet.

Rakkryggede nordmenn som kastes ut av sine stillinger.

Nazistene fortsetter utrensningen i Telegrafverket. Nå er de gamle styremedlemmer i Telegrafmennenes Landsforbund og Kvinnelige Telegraf- og telefonfunksjonærers landsforening avskjediget fra sine stillinger i Telegrafverket. (Tidligere er som kjent formennene avskjediget i forbindelse med de 43 organisasjoners henvendelse til Joseph Terboven).

De som nå er avsatt er fullmektig Sandvei, sekretar Tormod Halvorsen, ing. Falnes, Rannug og Stavøstrand (bestyreren av Tryvasshøgda radio), frøknerne Schefflo, Knudsen, Kristoffersen, Alfhild Rustad og Hildegard Pedersen. Videre er fru Øyen avskjediget.

Årsaken til styremedlemmenes avskjed fra sine stillinger er at de har vegret seg mot å fortsette i sine gamle tillitsverv etter "nyordninga". Det er de nye nazidirektørene i Telegrafverket som står bak forfølgelsen av disse rakkryggede organisasjonsfolk. Drivkreftene for å få dem sparket har vært charlatanene Hadland og Knut Knutson Fiane (blandt de "underordnede" kaldt "Tørres Snørtevold" på grunn av likheten med helten i Kiellands "Jacob" i manerer, oppsyn og klede drakt. Herr "direktøren" går daglig i "spjellfrak" Disse fyrene som hensynsløst setter kolleger på bar bakke vil aldri bli glemt!

Liket er kremert.

Alle vil huske de bølgene som slo opp omkring Direktoratet for Arbeidsorganisasjoner. Det var her ordfører Stenersen og Erling Olsen skulde dominere fagorganisasjonen utenfra. Fagorganisasjonen ønsket ikke å ha noe med denne dødfødte institusjonen å gjøre. Det skulle bare være et dekke for tyskerne, og da var det like greit å ha med tyskerne sjøl å bestille. Som man vil huske tviholdt tyskerne på Ludvik Buland, Thorbjørn Henriksen Th. Narvestad og O. Røine og nektet å slippe de ut av fengslet for fagorganisasjonen hadde bøyet kne for gudsbildet Stenersen Olsen. I dølgsmål har man nå gått hen og kremert dette direktorat-liket, idet en bare får en forsigtig melding om at det er oppløst og at Landsorganisasjonen selv skal utgjøre bindeleddet mellom fagforeningene og Sosialdepartementet i pengesaker. Begravelser av dødfødte pleier jo å gå for seg på slik stiltiende måte. Barnefader Olsen var nokk tilstede.

På brygga har det vært liv igjen. Føreren for NS Bryggeforening ble, etter hva vår medarbeider der nede forteller, arrestert sist onsdag. Årsaken var at denne beryktede nazisten satt på sitt kontor og bråket i fylla. En sivil politimann kom tilstede. Etter å ha fastslått tingenes tilstand, tilkaldte han forsterkning, hvoretter "bryggefører" H. Sandaker ble ført bort. En er av den oppfatning av vedkommende sivile politimanns tilsynekomst skal henge sammen med visse pengetransaksjoner, som Sandaker skal være blandet inn i. De skriver seg fra isommer da Sandaker, Bunæs og Erling Olsen hadde en av sine varste fylleraptusser.

Arbeidstjenesten

ble i sin tid slått veldig opp og skulle gjøres populær. Det lykkedes ikke. Gutta ble ikke med på notene, men gikk sine egne veier. Derfor har pipa fått en annen lyd. Således har Reichskommissar gitt Innenriksdepartementet ordre om at offentlige tjenestemenn ikke skal utbetales lønn under tvungenarbeidstjeneste. Saken er videre sendt Finansdepartementet hvor ordren nå er tatt til etterretning. De som er ansatt i stat og kommune har deretter fått beskjed om at lønn under arbeidstjeneste er bortfalt fra 1. sept. hvilket kan bety opptil tre måneders tilbakevirkning.

Den tyske finansekspert Otte, oppnådde å få bestemt at NS personalkontor skulle løses ut fra den offentlige administrasjon og gå over til å bli en privat partiinstitusjon uten statsstøtte. Enten det nå skyldes at hr. Otte røk usams med kst. Hagelin og derfor ble sendt tilbake til Tyskland, eller om det er andre årsaker vet vi ikke. Men nå har dette personalkontoret begynt å bry seg med offentlige ansettelser igjen. Så vidt vites er det dog bare innen Innenriksdeparte-

mentets virkeområde. Kontoret har således etterhvert som det har fått høve til det gått gjennom kommunale ansettelser. I Oslo har således en rekke tjenestemenn plutselig fått melding om at Personalkontoret ikke har noe imot at de er ansatt. Det tas dog følgende reservasjon:

"Vi skal samtidig bemerke at hvis noen av de ansatte funksjonærer på noen måte utøver kontrær politisk virksomhet, vil denne godkjennelse straks trekkes tilbake med den følge at vedkommende funksjonær må fratru sin stilling."

Det hele må ansees som det reneste anstaltsmakeri. For det første behøver ikke folk med mange års tjenestetid i kommunen bekræftelse på at de er ansatt. For det annet behøver man ikke fra det hold å sende ut advarsler om avsettelse. Alle i offentlig tjeneste vet at de ikke sitter i sine stillinger en time lenger enn det passer småfolket i Rådhusgata 17.

Det er vel meningen å skremme offentlige tjenestemenn inn i partiet. Nå bør de snart vite bedre. De som lar seg skremme, har alt gått inn. De som hittil ikke har gått inn er sikkert gode jøssinger, som bare venter på besøk av de små svarte karene.

Det er vel noen av de karene som har "reddet" seg inn i Nasjonal Samling, som regner med at de kan redde seg over på den norske siden når det blir helt tydelig hvordan krigen vil ende. Ved så å oppføre tilstrekkelig provokatorisk og slå ned på nazistene under et oppgjør, så skulle de kunne hente seg avlad.

Disse folkene regner så uendelig feil. De glemmer at det i øyeblikket finnes tusener av unge gutter utenfor landets grenser som bare har den ene oppgaven å komme hjem og gjøre rent bord. Det er hundreder av trauste karer i tyske og norske fengsler som har mye og hevne. Det er både kølleslag og piskesår som vil verke til de hevnes. Det er de etterlatte etter de myrdede, som også vil stå fram og kreve soning for hva de har mistet.

Nei, de som har "reddet" seg inn i Nasjonal Samling, eller på annen måte har stilt seg til disposisjon, er redningsløst forlapt.

Arrestasjoner i Drammen.

I slutten av forrige uke trengte tysk politi seg plutselig inn hos tidligere journalist Erling Pedersen i "Fremtiden" og tok med seg ham, hans hustru og sønn. Forrettingsfører Edm. Nørén som var på formidlingsbesøk hos sin venn ble også arrestert. Dennes hustru som litt senere innfikk seg, ble likeens anholdt.

Var medarbeider i Drammen kan ikke opplyse hva årsaken er til at tysk politi har foretatt denne arrestasjonen. Nå en uke etter at de ble satt inn, sitter de enda uten at noen pårørende har fått oppgitt noen grunn.

Sinecure

Kaller vi det når en mann med lite besvær tjener gode penger. Det må en vel også kalle kommissærens jobber i fagorganisasjonen. Litt bare på de rundskrivene som er sendt siden de overtok sine stillinger. De gir også et bilde av virksomheten idag. De kan sammenfattes i å omfatte:

- 1) forbudd mot å forlate organisasjonen,
- 2) plikt til å betale kontingent,
- 3) opparbeidelse av tapt arbeidstid under flyangrep,
- 4) arbeidstiden under mørklegging,
- 5) forbudd mot frie pengedisposisjoner,
- 6) bespisning på arbeidsplassen,
- 7) tap av løn under arbeidstjeneste,
- 8) kontingentfritagelse i Den norske Legion og
- 9) avholdelse av juletreffester.

Var det ikke noen som snakket noe om at vi måtte bevare troen på at fagorganisasjonen opprettholdt sin tidligere virksomhet?

Sensasjon i Oslo Kretsfengsel.

De siste dagene i forløpene uke skjedde det sensasjonelle ting i Oslo kretsfengsel i Akebergveien 11.

Fredag troppet Gestapo opp og hentet fengslets nylig utnevnte nazidirektør, Asbjørn Larsen. Han ble etter et forhør avskjediget fra sin stilling på flekken.

Dagen etter kom tyskerne igjen - og foretok en masse arrestasjoner blant fengselsbetjeningen. De første de sikret seg var fengslets vaktmester NS-mannen Karl Thoresen. Han ble kraftig sjokert da tyskerne tok ham og besvimte to ganger før han kom ut i patruljebilen. Videre arrester-te tyskerne verksmester Scott Angel Wik, fengslets gamle lærer, Øvreby og følgende betjenter: Bøgyald Kjalshund, Martin Vendshoel, Sverre Bostrøm, Gunnar Fredriksen, Foss, Øyvind Engbretsen, Alf Bakken og Paulsen. Alle de arresterte er satt inn i det tyske fengslet i Møllergata 19.

Massearrestasjonene står i forbindelse med funnet av et radicapparat i cella til en av de kriminelle fanger, Reidar Roy. Også Roy har tyskerne ført over til nr 19. Radicapparatet er gjennom lengere tid brukt til symptomatisk avlytting av London Radio og nyhetene er så spredt ut til fangene.

"Direktør Larsen" er av tyskerne gjort ansvarlig for at slikt kan forekomme, likeså vaktmesteren. De øvrige er siktet for å ha vært delaktige i spredningen av nyhetene.

Affæren har vakt veldig oppsikt i fengslet. Kollegene føler sterkt med de gode nordmenn som er kommet i ulykke på grunn av tildragelsen, men de gliser fett over at "direktøren" og den utholdelige vaktmester Thoresen har fått føle tyskernes terror.

Larsen har anstrengt seg svært for å bevise at han er "uskyldig" og han har løpt trapperne hos alle mulige og umulige NS-koryfæer for å få "oppreisning". I skrivende øyeblikk har hans strev enda ikke ført til noe. Men så er herr Larsen også selv til NS, å være et usedvanlig skiddent blad. Vi kan bl.a. fortelle at han nå mens han satt som "direktør" for vårt største fengsel, har greid å få en fyllemulkt på 50 kroner på grunn av deltakelse i et dundrende drikkekalas med en del annen berne på sitt hjemsted Lørenskog.

Postfolk i Bergen arrestert.

Ved Bergen postkontor er det i alt arrestert 24 mann og et liknende antall til har vært i forhør hos tyskerne. Arrestasjonene skal henge sammen med spredning av illegale skrifter.

Angiver.

Vi advarer mot Martin Torbjørnsen, som arbeider ved Standard Elektriske Telefonverksted. Han er angiver. Thorbjørnsen bor i Dynekildgata 7B.

Telefonkatalogen kommer ut - "revidert".

Tyskerne har nå bestemt seg for hva de skal gjøre med årets Telefonkatalog som ble beslåglagt fordi Kongens navn forekom i forbindelse med slottstelefonene.

Tyskerne tenkte først på å trykke opp igjen hele katalogen! Men de har gitt opp denne planen. Det er blitt til at de har revet ut den "farlige" siden med Kongens navn, og siden erstattet med en ny! Den katalogen vil få stor affeksjonsverdi.

Nye utrenskninger i presseorganisasjonene.

Redaktør Olav Røyberg (som er forretningsfører i "Alle kvinners blad") er avsatt fra sin formannstilling i Norsk ukepresses forening. Årsak: Han var en god nordmann.

Som kommisarisk formann er tilsatt redaktør Finn Myklegaard i "Oslo Illustrerte" som er gammel nazist. Valget av kommisar stod mellom Myklegaard og disponent Dahl i "Norsk Ukeblad" som også er NS-mann. Eieren av "Norsk Ukeblad", direktøren for Norsk Korrespondanceskole, Ernst G. Mortensen er forresten også nazist.

Vi tror leserne av ukeblad er interessert i å bli bekjent med dette!

Oppmøtet holder seg.

Den typografiske forening i Oslo holdt for en tid siden halvårsmøte i Folkets Hus. Foreningen har ca. 2.400 medlemmer. Det møtte 5 - siger og skriver for!

Såvidt vites var møtet avvertet i det ypperlige annonseorgan "Fritt Folk".

- V -

NS. fornægter seg ikke.

Under ryggsekkopptellingen ble en del kontorister ved Oslo kommune innkalt til tjeneste. 4 mannlige kontorister ble beordret til å arbeide sammen med en NS-kvinne. Noe de var lite begeistret for. De trakk derfor lodd seg imellom om hvem som skulle arbeide sammen med henne! Dette ble kjent og forholdet rapportert til NS. De 4 funksjonærer ble innkalt til forhør hos en herr Bång - tidligere ansatt ved Oslo lysverker, straffet og fengslet for underslag. Etter et seinere forhør hos soussejef Fritz Jensen ble de alle suspendert fra sine stillinger i 3 måneder.

- V -

De karerer til seg.

Det er nå gått ut ordrer fra soussejef Jensen til Forsorgsvesenet og Sosialtrygden i Oslo, om at heretter skal deres klientell - det vil si de forsorgsunderstøttede, alderstryggede og pensjonerte - bare bruke leger som er medlemmer av "Det norske legeforbund" - det vil si den lille klikken av NS-leger. Alle gode, norske leger har jo forlengst brutt med Legeorganisasjonen etter at NS. stjal foreningen.

NS-legene har så dårlig praksis i Oslo at de må bruke sin tiltuskede "maktstilling" til å skaffe seg patienter. MAN KAN SI HVA MAN VIL OM NS-gjengen, på et punkt er de i ethvertfall noen kløppere, og det er når det gjelder korrupsjon. Der er de nådd langt - langt lenger enn en skulle trodd det var mulig å komme.

- V -

Tvangsorganisering.

Det er nå sendt ut ordre til en rekke organisasjoner, at de plikter å ordne sin innlemmelse i Norges Handels- og Kontorfunksjonærers Forbund. Fristen for å melde seg til tjeneste var satt til mandag i denne uka. Ordren omfatter Norges Merkantile Funksjonærforbund, Norges Bankfunksjonærers Forbund, Norsk Bokhandlermedhjelperforening, Norges Handelsreisendes Landsforbund, Statsautoriserte Revisorers Forbund, De norske Forsikringsagenters Landsforbund, Norges Assurans-inspektørlag, Norges Tekniske Apotekerpersonals forening, Oslo kvinnelige Handelsstands Forening og Handelsbestyrerforbundet.

Nå er det ikke så nøye lenger hvilken interesse organisasjonene representerer. Det er bare å sope alt ned i en sekk og der stue den saken til en god nazistisk masse. Men hvordan det på denne måten skal skapes interesse for nazismen er helt uforståelig. Men det er ikke vår oppgave å være om de interessene.

- V -

"Kolega" Fritt Folk

har beklaget seg over at forbundene sender inn for lite faglig stoff til avisen, og det innskjerpes at dette stoffet i første rekke må komme Fritt Folk til gode.

Stakkars avis. Den er vel fortvilet over at "kolega" Fri Fagbevegelse er så vel underrettet om organisasjonens indre liv, og at den selv er så fullstendig utaføre. Arsaken til dette er vel at det foregår så lite i fagbevegelsen som egner seg for den nazistiske pressen. Den frie presse vil imidlertid kunne øse fritt av gode kilder. Det er nokk å ta av.

Det vil nokk også om ikke så lenge komme den dagen da dagspressen igjen vil få godt stoff om fagbevegelsen. Det er den dagen vi igjen har vunnet tilbake friheten vår og vi av den grunn kan tre fram med en levende, frisk og

FRI FAGBEVEGELSE.

Kamerater!

Nazipampene i L.O. har hele tiden forstått at de ikke ad frivillig vei vil makte å få de norske arbeidere omvendt til nazismen. Fra første dagen de overtok fagorganisasjonen har de derfor, med påtrykk fra Nasjonal Samling og støtte fra de tyske innbrudsmenn, presset og truet tillitsmenn og medlemmer for å få dem til å bøye ryggen for "nyordningen". Direktiv på direktiv er gått ut, nettet blir stadig snørt trangere og trangere sammen. Medlemmene har absolutt ingenting å si lengere, det er de høye kommisærer som bestemmer alt. Maktberuset og plaget av sin slitte samvittighet har de gjort overgrep på overgrep - med henblikk på å tvinge arbeiderne i kne for den nazismen de sjøl har solgt seg til.

Nå har de usle fyrene tatt et skritt videre. Fra press og lureri har de nå tatt spranget over i det systematiske angiveri.

Førelidningen er vanskeligheten med å få inn kontingenten. Til tross for forordningen fra sikkerhetspolitietts sjef, Rodias under standrettsdagene, der det kungjordes at unnlattelse av å betale fagforeningskontingent ville bli betraktet som sabotasje og behandlet deretter, til tross for at de nye makthavere i L.O. har utnyttet denne forordning på det groveste til trusler og press, og til tross for at de har funnet en snedig ordning til å få inn kontingentrestansene gjennom en mild "avbetaling" - så gåt det likevill tråere enn trått med å få kontingenten inn. Den faktiske situasjon er i en sum slik: de som kan greie å skulke unna kontingenten lar være å betale! Det er en stadig svikt i kontingentinnbetalingen og den henger sammen med den manglende interesse det alt overveiende flertall av de norske arbeidere har for å opprettholde en fagorganisasjon som er et underbruk under voldsherrene fra det 3.rike og det norske kryptet som ligger på buken for dem.

Det har ikke lykket for Meyer og Erling Olsen å løse problemet med å få kontingenten inn. Hva så? De gåt dit de kan få hjelp. De tilbyr seg å opptre som angivere til Gestapo, som så på sin side påtar seg avstraffelsen av de gjennstridige.

Så dypt er de sunket!

Erling Olsen og Kåre Bakken har sendt ut et rundskriv som for alltid vil stå som et dokument over svikernes skjendsel - rundskriv nr.171.

Det heter i dette rundskrivet:

"Det er til Landsorganisasjonen innkommet forskjellige spørsmål om hvilke forholdsregler som bør tas mot medlemmer som fortsatt nekter å betale sin kontingent og å ordne sin kontingentrestanse.

Landsorganisasjonen vil i den anledning vise til sitt rundskriv nr. 88/1941 av 16/9 d.å. og til forordning av Der Höhere S.S. Und Polizeiführer Hord, Rediess av 13/9 d.å. De medlemmer som nekter å betale sin kontingent setter seg ut over denne forordning og vil således bli dratt til ansvar for vedkommende tyske rettsinstans.

Disse medlemmer bør etter Landsorganisasjonens mening gis en siste frist til å begynne og betale kontingenten. Hvis dette ikke bringer det fornødne resultat, blir saken å oversende til Det Tyske Sikkerhetspolitigjennom Landsorganisasjonen.

Jeg ber forbundet sørge for at dette blir gjort kjent for medlemmene".

Hvordan gjør så forbundene medlemmene kjent med at masseangiveriet nå skal settes i system?

Kommisærene fortier ganske enkelt hva som er hensikten! De har bare sendt ut en "anmodning" til foreninger og stedsstyrer om at medlemmer som nekter å betale kontingent, "må bli innrapportert til forbundet innenutgangen av året". De pålegger avdelingsstyrene å gjøre medlemmene oppmerksom på at de i slike tilfelle handler mot forordning av 13. september d.å. og at dette kan få alvorlige konsekvenser, men nevner ikke et ord om at det er nazikommisærens mening å bruke de rapporter de får til angiveri overfor Gestapo.

Men det er altså meningen. Det er soleklart at ingen hederlig foreningstillitsmann vil medvirke til at kamerater kommer i Gestapos klør. Det er ingen grunn til å sende inn disse rapportene. Vil angiverne ha greie på hvem som nekter å betale kontingent, får de skaffe seg kunnskap om det sjøl. Ingen må hjelpe dem!

Tyskernes fengsler og konsentrasjonsleire er fylt av gode organisasjonskamerater, hvis eneste forbrytelse er at de har opptrådt so. nordmenn og gjort sin plikt overfor organisasjonen og kameratskape. Ingen av oss løfter en finger for å hjelpe nazikjeltringene, når de nå uten skrupler vil utlevere flere til sadistene i Victoria terasse!

-V-

"Fritt Folk"-redaktør blir pressesjef i L.O.

Erling Traaholt er allerede ferdig i L.O. Det var bare ett trinn i stigen for denne karriere - og gasjeelefanten. Han har karret

til seg den ledige stillingen som forsorgsjef i sin hjemby, Drammen. Det er et mye feitere bein, og kjenner vi Traaholt rett vil han fortsette å klatre når han først har fått fotfeste i Drammens administrasjon. Nå er ordførerstillingen blitt ledig dernede ved at politimester Berge er forflyttet, og så dårlig beventd som det er med folk i N.S. i Drammen, kan en rolig gå ut fra at Traaholt alt går med den jobben i sin sure mage. Men han er en av de nyomvendte, så det er mulig han må gå på gress en stund..

Traaholts etterfølger som pressesjef er om mulig et interessantere kapittel. Det er ingen ringere enn kaptein Odd Melsom, en av de førende landsforredere i Quislings nærmeste krets. Melsom har hittil om ikke i navnet, så dog i gavnet, vært "Fritt Folk" s politiske redaktør og lederskribent. Det er ganske symptomatisk for hvor viktig N.S. anser nazifiseringen av fagorganisasjonen å være, at de setter en sånn mann som presseleder i L.O.

Melsom er en fullstendig ukjent mann for de fagorganiserte. Han kan gå ut fra at han, sitt glatte vesen til tross, også vil bli en ulikt mann. For ikke å bruke sterkere uttrykk.

Det begynner å bli nokså mange av Melsom-typen i Folkets Hus nå. Men jo flere landsforredere og klassefiender som trekkes på, jo ensommere blir de nye "ledere".

-V-

Osvald Olsen.

som nå fyller de tyskkontrollerte avisene med tåpelige "avsløringer", er en notorisk kjeltring. Han var i noen år i arbeid som journalist i "Oppland Arbeiderblad" i Gjøvik, men måtte tilslutt sparkes på grunn av fyll og underslag. Olsen hadde den leie uvanen at han forgrep seg på de pengene han innkaserte for avisen (for abonnement og annonser) når han reiste i bygdene! Han ble tatt til nåde flere ganger, men tilslutt ble det uutholdelig med en slik slyngel i staben, og han ble kastet på dør. Og så havnet han der slike pleier å havne - i N.S. Og nå driver denne fyren og "avslører" skikkelige mennesker, som alle vet ikke kan påføres noe uhederlig i deres forhold til organisasjonen.

Vi kan imidlertid gå ut fra at Trygve Lie og de andre Olsen nå skriver dumme ting om (så dumme at folk ler av sprøitet), vil sette han på plass når den tid kommer - om ikke så lenge.....

-V-

Teaterbesøket stimuleres!

De som finner på å gå i Nationaltheatret nå om dagen blir ensomme. Der er det med tukt å melde ikke trangt om plassen. Nå ser det

ut til at L.O. skal få til oppgave å fylle de tomme benkene!

I forrige uke kom det beskjed til fagforbundene om at de funksjonærer og tillitsmenn som ønsket det, kunne få fribilletter til forestillingen lørdag og søndag. Det var imidlertid ikke mange som fulgte innbydelsen. Noen få svake sjeler lusket iveri. De vil bli husket for det selskap de velger!

Streiken mot "Nationaltheatret" og Deutsches Theater er uhyr effektiv. Folketeaterforeningen er av dem som får merke det. Billettsalget til disse teatrene er ynkelig lite. Til "Nationaltheatret" blir det solgt under 20 billetter, til Deutsches theater fra 2 til 3 billetter.

-V-

Hazikorrupsjonen i Oslo kommune.

"Ordfører" Fritz Jenssen har bestemt at elever ved de skolene som har vært lukket og hvis foreldre er medlemmer av N.S. skal få ettergitt skolepengene for den tid skolene stod. Men skolepengene for alle de andre elevene skal betales. Dette regnes ikke for korrupsjon, det er bare "ny tid"... En sykepleierskelev som er medlem av N.S. Astrid Wendt, har fått permisjon av sin kamfelle, medisinaldirektør Östrem, for å gå på jentehirdens såkaldte førerskole. Medisinaldirektøren mente imidlertid at hun - til tross for at hun mangler 4 måneders praksis på sine 3 læreår - skulle gå opp til eksamen før jul, hva det etter gjellende praksis ikke er adgang til. Rådmanden har frarådet at hirdjentene fikk gå opp til en slik ekstra eksamen for seg sjøl, men "ordføreren" har nå bestemt at hun skal få lov til det.

"Ordføreren" har avsatt Forliksrådet og satt inn følgende N.S.-størrelser som nytt forliksråd: Bertin Johannesen, frk. Dora Bull og blikkensløgernester Kulsrud. Var det noen som nevnte betryggende rettspleie?

"Ordføreren" har videre foretatt en del andre oppnevnelser: Ingeniør Olav Heli er tilsatt som ny reguleringssjef. Inspektør Bjarne Krag-Brynhilsen er oppnevnt som medlem av fattigstyret etter maskinmester Halvdan Wigaard som har bedt seg entlediget.

Robert Moen er avskjediget fra sin stilling ved Leiegårds-kontoret i henhold til Reichskommisars forordning av 4/10-40.

-V-

Sjøfolk og syketrygden.

I følge "London Gazette" for 30/11 ble det i siste statsråd vedtatt et tillegg til lov av 6/6-1930 om syketrygd. Denne har i det vesentlige interesse for norske sjøfolk på norske skip. Etter tilleg-

get skal full refusjon ytes i sykdomstilfelle opp til ett år for samme sykdom. Dessuten skal den avmønstrede ha rett til trygd i måned etter avmønstringen.

- Samme blad meddeler at det er opprettet norsk skole i England for de barna som fulgte med etter flåtebesøket på Svalbard.

-V-

Danskene

er misfornøid med Danmarks tilslutning til Anti-komminternpakten. Samme dag som Danmark underskrev kom det til store demonstrasjoner i Kjøbenhavn. Studentene samlet seg på slottsplassen, og syngende "Ja vi elsker dette landet" bak de fem nordiske flagg dro de fulgt av store menneskemasser til Rådhusplassen. Her grep politiet inn og splittet menn kassen. Avisene fikk ikke lov til å omtale demonstrasjonen, men omtalte den som "trafikkstopp!"

-V-

Teatrene

er stadig under nazistisk press. Likevel lever det innen alle kretser i teaterverdenen en sterk trang til å kjempe mot i den nasjonale frigjøringskamp. Ikke minst vil et stykke som "Prestegarden og Øya" av Henrik Rytter på Det Norske Teatret stå som et levende symbol på god norsk innsats både av forfatter og skuespillere. De saftige replikker blir da også ofte hilst med stormende bifall, mens publikum sitter dypt grepet da David Knudsen som presten til slutt leser bønnen for det norske folket.

Det er ikke så lett for de tyske lakeier med Finn Halvorsen i spissen å stoppe denne utviklingen. De har derfor nå slått inn på en ny bane. Således er det nå gitt almindelig forbud mot å spille svenske stykker ved teatrene. Likeens er Aksel Kielland (Tattler) forbudt for scenen.

-V-

Kringkastingen

lever fremdeles i sin skyggetilverelse. Hvem vet for eksempel at Kringkastingen etter Sverre Grøner har hatt en ny instruksjon i morgengymnastikken. Joda, en tid har Bruun Lie hatt kommandoen. Men det ble jo snart oppdaget at den norske ungdom ikke har radio og at nazistene best liker å strekke seg i senga om morgenen. Derfor ble morgengymnastikken sløffet. Seks uker etter fikk Bruun Lie besøk av Syllow-Creutz. Denne opplyste at han fant det urimelig at Kringkastingen hadde en medarbeider som ikke var medlem av N.S. Da han fikk høre at medarbeiderskapet var opphørt for 6 uker siden, gikk han beskjemet bort.

-V-

Stadig nye arrestasjoner.

I Patentstyret har det foregått en omfattende arrestasjon. På grunnlag av et løst angiveri er 20 mann arrestert. 13 ble straks løslatt mens 7 ble sittende. Forfatteren av angiverskriftet er Morthensen i Patentstyret.

En del kjente menn i Telegrafverket er likeens arrestert. Det er telegrafbestyrer Ellefsen, Gjøvik, telegrafekspeditør Thor Eliassen, Harstad og brødrene Suleng, som er ekspeditører i Bergen. I Ålesund er Anfrid Kristensen og Sövik arrestert. Det er tydelig at Telegrafverket skal avfolkes.

Direktør Fr. Lange-Nilsen i Statens Pensjonskasse er også arrestert.

I Kristiansund er det arrestert 15 mann ved Postkontoret. Blandt dem er fullmektig Smith og den kjente organisasjonsmann, Petter O. Branem.

-V-

Statsborgerskap.

Kst. Hagelien har nå laget en ny forordning som bestemmer at han har rett til å frakjenne norsk statsborger hans statsborgerrett, når han oppholder seg i utlandet og viser en adferd "som vidner om fiendelig sinnelag mot den norske stat og er egnet til å skade dens interesser". Han kan også bestemme at formuesverdien som tilhører noen som frakjenes eller tidligere er frakjent sin statsborgerrett skal inndras til fordel for statskassen.

Denne forordning må da være overflødig. Det norske folket har jo ikke hatt noe statsborgerskap siden 9. april 1940. Og sin eiddom kan da virkelig enhver miste hver dag uten lov og dom slik som det nå er.

-V-

Retts litteratur

er sterkt preget av tiden. Alle de tanker som ikke kan få uttrykk i aviser og tidsskrifter, finner vi igjen i litteraturen. Tidens tanker opphøyes til tidens kunst. Det er dette Finn Halvorsen kaller for "flukten fra virkeligheten" i sine anmeldelser. Nazistene tåler naturligvis ikke å se folkets åndelige liv få utslag i fordekte angrep på nazismen. Det kunne være fristende å gi prøver på denne form for litteratur. Dessverre tillater ikke plassen det. Vi skal bare innskrenke oss til et litet dikt av Martin Vestlien i hans diktksamling "Krisetid" som er kommet på Gyldendal norsk forlag:

For mat og drikke skal ingen klage,
for alt er brukbart og godt og bra,
men kraftig helse og krøttermage
er sjølsagt noe enhver må ha.

Vi bruker ugras fra potetsenga,
ja, eter gras som ei gammel ku.
Snart kan vi hamne i kløverenga,
at det blir herlig det kan du tru.

Vi drøyer på tobakkens kvota
med karva rödlök og enebær,
og lager himbrenndt av siselrota,
mens gamle bukser blir brukt som gjær.

-V-

Hva med kooperasjonen?

Erling Olsen har sendt følgende til samtlige forbund i Landsorganisasjonen:

"Landsorganisasjonen vil med dette utbe seg oppgave over hvilke økonomiske interesser forbundet har i: 1) Norges kooperative Landsforening (med tilhørende bedrifter), 2) Oslo Samvirkeleg, 3) A/S Samvirkebanken, 4) Forsikringsselskapet "Samvirke".

Det er tydelig at det her skal foregå noe. Det er vel ikke nok at nazistene har sikret seg fagorganisasjonen, nå skal vel også samvirkebevegelsen nazifiseres?

-V-

Avskjedigelser i Telegrafverket.

Den nazistiske ledelsen i Telegrafverket fortsetter med nye oppsigelser av arbeidere og tjenestemenn. Nå er det de som har vært organisasjonens talsmenn som er fjernet. Således er Arthur Ruud, tidligere formann i Norsk Telegraf & Telefonforbund, avskjediget. Først ble han fjernet som formann i forbundet fordi han hadde tjenestegjort under felttoget i Nord-Norge. Nå skal han heller ikke ha rett til arbeid i offentlig tjeneste. Ruuds etterfølger i forbundet, Bernhard Andresen, er også avsatt fra Telegrafverket. Under det berømmelige møtet i Stortinget i fjor hvor bl.a. Ludvik Buland ble arrestert, ble

Andresen avsatt i forbundet. Medlem av forbundsstyret, Anders Mørk, er også sparket ut av sitt arbeid. Ivar Riise, Olav Skeie, Einar Johansen og Odin Hovland, Bergen, har lidd samme skjebne.

-V-

Fett.

Av og til er den engelske krigsførsel helt brutt sammen. Til andre tider er f.eks. blokaden av Norskekysten helt effektiv. Slik er det i et hvert fall når maten blir borte. Nå mister vi melken og fett-rasjonen skal ytterligere nedsettes. Straks blir det førstesidestoff at "Fettimporten er stoppet på grunn av engelskmennenes blokade av Norge". Heretter skal vi ha en kvart liter skummet melk om dagen og tredeve gram margarin. Når så alt annet matfett er fjernet, blir det ikke stort igjen.

Men vi må gjennom dette også. Den tyske krigsmaskinen må smøres ser det ut til, selv om det skal være med fettstet som skrapes av maten vår.

-V-

Landsbygdas organisasjoner skal også utslettes.

Med avsettelsen av ledelsen i Norges Bondelag klarte nazistene å legge denne organisasjonen helt øde. Medlemmene og underavdelingene forsvant som dugg i sola. For å rette på dette er det nå meningen å tvangsorganisere hele landbruket i en ny organisasjon, Norges Bondesamband. I denne skal alt ristes sammen. I et intervju opplyser således kst. Fretheim at Bondesambandet skal omfatte fylkenes landbruksråd, jordstyrene, skogselskapene, skogrådene, melkesentralene, eggcentralene, kjøtt- og fleskesentralene, hagebrukets og gartnerienes omsetningslag, pelsdyravlslagene, fiskerorganisasjonene og endelig Skog- og Landarbeiderforbundet.

Hvordan et slikt uensartet organisasjonsarbeid skal drives interesserer ikke hr. Fretheim. Er det mangel på habile folk til å sette inn i ledelsen i de enkelte organisasjonene, er det bare å bunte i haug og la det dø ut og plante "solkorset" på toppen. Det er nå en gang dødsmerket her i landet!

-V-

Matrassia i privathus i Stor-Oslo.

Tyskerne fortsetter sitt tjueri av mat her i landet. Og en nå se en omfattende rassia i private hjem i Oslo og Aker de to første dagene i denne uka som en opptakt til det som videre skal komme.

Nå er det imidlertid neppe trolig at det er matsituasjonen som alt nå er så prekær at det av den grunn er nødvendig å begynne å tømme privatfolks kjellere for det som eventuelt kan finnes der. Slik som rassiane denne gang fortonet seg er mer nærliggende å oppfatte den som en ren chikane mot dem det gikk ut over.

De som ble hjemsoekt var først og fremst kjente politikere og organisasjonsfolk, bl.a. en rekke av våre ledere som sitter i tyskernes fengsler, videre kjente folk fra nærings- og forretningsliv, leger, advokater osv. Over det hele folk som står i front mot N.S. Over det hele folk som står i front mot N.S. Det ble gått etter lister som var utarbeidet på forhånd, og det ser ut til at det var de forhatte "jössingene" som skulde unngjelte. (Til vår store forbauselse kom ingen på besök til "Fri Fagbevegelses"redaksjon. Vi har da virkelig regnet oss for gode jössingar. Men de har antagelig så god greie på oss at de visste at noe mat i kjelleren, det har vi ikke.)

Det var ca. 1000 hjem som var utsatt for rassiaen. Den begynte tidlig mandag morgen og holdt på hele dagen

Statsborgerskap.

Kst. Hagelien har nå laget en ny forordning som bestemmer at han har rett til å frakjenne norsk statsborger hans statsborgerrett, når han oppholder seg i utlandet og viser en adferd "som vidner om fiendtlig sinnelag mot den norske stat og er egnet til å skade dens interesser". Han kan også bestemme at formuesverdien som tilhører noen som frakjenes eller tidligere er frakjent sin statsborgerrett skal inndras til fordel for statskassen.

Denne forordning må da være overflødig. Det norske folket har jo ikke hatt noe statsborgerskap siden 9. april 1940. Og sin eiddom kan da virkelig enhver miste hver dag uten lov og dom slik som det nå er.

-V-

Rets litteratur

er sterkt preget av tiden. Alle de tanker som ikke kan få uttrykk i aviser og tidsskrifter, finner vi igjen i litteraturen. Tidens tanker opphøyes til tidens kunst. Det er dette Finn Halvorsen kaller for "flukten fra virkeligheten" i sine anmeldelser. Nazistene tåler naturligvis ikke å se folkets åndelige liv få utslag i fordekte angrep på nazismen. Det kunne være fristende å gi prøver på denne form for litteratur. Dessverre tillater ikke plassen det. Vi skal bare innskrenke oss til et litet dikt av Martin Vestlien i hans diktsamling "Krisetid" som er kommet på Gyldendal norsk forlag:

For mat og drikke skal ingen klage,
for alt er brukbart og godt og bra,
men kraftig helse og krøttermage
er sjølsagt noe enhver må ha.

Vi bruker ugras fra potetsenga,
ja, eter gras som ei gammel ku.
Snart kan vi hamne i kløverenga,
at det blir herlig det kan du tru.

Vi drøyer på tobakkens kvota
med karva rødløk og enebær,
og lager himbrendt av siselrota,
mens gamle bukser blir brukt som gjær.

-V-

Hva med kooperasjonen?

Erling Olsen har sendt følgende til samtlige forbund i Landsorganisasjonen:

"Landsorganisasjonen vil med dette utbe seg oppgave over hvilke økonomiske interesser forbundet har i: 1) Norges kooperative Landsforening (med tilhørende bedrifter), 2) Oslo Samvirkeleg, 3) A/S Samvirkebanken, 4) Forsikringsselskapet "Samvirke".

Det er tydelig at det her skal foregå noe. Det er vel ikke nok at nazistene har sikret seg fagorganisasjonen, nå skal vel også samvirkebevegelsen nazifiseres?

-V-

Avskjedigelser i Telegrafverket.

Den nazistiske ledelsen i Telegrafverket fortsetter med nye oppsigelser av arbeidere og tjenestemenn. Nå er det de som har vært organisasjonenes talsmenn som er fjernet. Således er Arthur Ruud, tidligere formann i Norsk Telegraf & Telefonforbund, avskjediget. Først ble han fjernet som formann i forbundet fordi han hadde tjenestegjort under felttoget i Nord-Norge. Nå skal han heller ikke ha rett til arbeid i offentlig tjeneste. Ruuds etterfølger i forbundet, Bernhard Andresen, er også avsatt fra Telegrafverket. Under det berømmelige møtet i Stortinget i fjor hvor bl.a. Ludvik Buland ble arrestert, ble

Andresen avsatt i forbundet. Medlem av forbundsstyret, Anders Mørk, er også sparket ut av sitt arbeid. Ivar Riise, Olav Skeie, Einar Johansen og Odin Hovland, Bergen, har lidd samme skjebne.

-V-

Fett.

Av og til er den engelske krigsførsel helt brutt sammen. Til andre tider er f.eks. blokaden av Norskekysten helt effektiv. Slik er det i et hvert fall når maten blir borte. Nå mister vi melken og fett-rasjonen skal ytterligere nedsettes. Straks blir det førstesidestoff at "Fettimporten er stoppet på grunn av engelskmennenes blokade av Norge". Heretter skal vi ha en kvart liter skummet melk om dagen og tredive gram margarin. Når så alt annet matfett er fjernet, blir det ikke stort igjen.

Men vi må gjennom dette også. Den tyske krigsmaskinen må smøres ser det ut til, selv om det skal være med fett som skraper av maten vår.

-V-

Landsbygdas organisasjoner skal også utslettes.

Med avsettelsen av ledelsen i Norges Bondelag klarte nazistene å legge denne organisasjonen helt øde. Medlemmene og underavdelingene forsvant som dugg i sola. For å rette på dette er det nå meningen å tvangsorganisere hele landbruket i en ny organisasjon, Norges Bondesamband. I denne skal alt ristes sammen. I et intervju opplyser således Kst. Fretheim at Bondesambandet skal omfatte fylkenes landbruksråd, jordstyrene, skogselskapene, skogrådene, melkesentralene, eggcentralene, kjøtt- og fleskesentralene, hagebrukets og gartnerienes omsetningslag, pelsdyravslagsene, fiskerorganisasjonene og endelig Skog- og Landarbeiderforbundet.

Hvordan et slikt uensartet organisasjonsarbeid skal drives interesserer ikke hr. Fretheim. Er det mangel på habile folk til å sette inn i ledelsen i de enkelte organisasjonene, er det bare å bunte i haug og la det dø ut og plante "solkorset" på toppen. Det er nå engang dødsmerket her i landet!

-V-

Matrassia i privathus i Stor-Oslo.

Tyskerne fortsetter sitt tjueri av mat her i landet. Og en må se en omfattende rassia i private hjem i Oslo og Aker de to første dagene i denne uka som en opptakt til det som videre skal komme.

Nå er det imidlertid neppe trolig at det er matsituasjonen som alt nå er så prekær at det av den grunn er nødvendig å begynne å tømme privatfolks kjellere for det som eventuelt kan finnes der. Slik som rassiane denne gang fortonet seg er mer nærliggende å oppfatte den som en ren chikane mot dem det gikk ut over.

De som ble hjemsókt var først og fremst kjente politikere og organisasjonsfolk, bl.a. en rekke av våre ledere som sitter i tyskernes fengsler, videre kjente folk fra nærings- og forretningsliv, leger, advokater osv. Over det hele folk som står i front mot N.S. Over det hele folk som står i front mot N.S. Det ble gått etter lister som var utarbeidet på forhånd, og det ser ut til at det var de forhatte "jössingene" som skulde unngjelle. (Til vår store forbauselse kom ingen på besøk til "Fri Fagbevegelses"redaksjon. Vi har da virkelig regnet oss for gode jössinger. Men de har antagelig så god greie på oss at de visste at noe mat i kjelleren, det har vi ikke.)

Det var ca. 1000 hjem som var utsatt for rassiaen.

Den begynte tidlig mandag morgen og holdt på hele dagen

igjennom og fortsatte tirsdag. Matspionene gikk to og to, en politimann og en hirdmann. De endevendte alt og noterte hver smitt og smule, poteter, grønnsaker, mel, syltetøy, hermetikk og alt annet av matvarer, tran, frukt, tobakk og drikkevarer, klar og sko. De ga beskjed om at alt de hadde skrevet opp ikke måtte røres før det kommer en forordning.

Den forordningen skal etter hva vi erfarer gå ut på at folk får rett til å ha mat m.v. for 7 dager. Det som er over dette er av det onde. Hva skal gjøres med det, får vi vel vite snart. Rassistene skjedd på ordre av Det tyske sikkerhetspoliti.

-V-

Norges potettv nr.1.

Rundt omkring i landet foregår det i disse dager en større rekvisisjon av poteter til den tyske krigsmakt. Forsyningsnemndene gir ganske enkelt ordre om at bønderne skal avgi mesteparten av sin avling. Selv småbrukere slipper ikke fri. Således må selv de som ikke har mere enn 500 kg. over sitt personlige behov ut med dette. Disse rapportene strømmet inn fra alle kanter, og vi har bestemt oss for å bringe klarhet i forholdet. En annonse i dagsavisene ga oss sporet. Erkekjeltringen Aage Hjersing trådte nemlig plutselig fra som potet- og grønnsaksgrossist. Ved nærmere undersøkelse viste det seg ganske riktig å være mannen bak de tyske rekvisisjoner av poteter. Her har sannelig tyskerne vært heldige. Underslageren, falskneren, brannstifteren, konkursmakeren Aage Hjersing skal forestå oppkjøp. Mannen som ingen vil låne en fyrstikk til å tenne pipa med engang, Mannen som ingen tør låne en fyrstikk til å tenne pipa med engang, fordi de vet at den blir borte mellom fingrene på ham. Det sies at Hjersing i oktober kjøpte opp poteter til tyskerne for 9 mill.kr.

-V-

Presset begynner.

Nå har tillitsmennene i fagorganisasjonen fått seg tilsendt innmeldesskjemaer fra Nasjonal Samling. Det samme er tilfelle med de fleste funksjonærer. Det er den første føleren på bred front som melder seg. Naturligvis vil ikke dette føre noe med seg. Men etterhvert vil presset øke. Nå gjelder det å være rak i ryggen. Innmeldelse i Nasjonal Samling betyr jo selvutslettelse. All framtid er et lukket land.

Nei, nå når krigens endelige slutt nærmer seg med raske skritt etter hvert som de tyske resurser ebber ut, gjelder det å tåle trykket så en med friske krefter kan ta fatt på oppbygningen av det frie, demokratiske Norge. Det er menn og kvinner med uplettet skjold, som skal til når vi atter tar fatt på reisingen av vår egen FRI FAGBEVEGELSE.

-V-

Utdrag av London-Nytt 4/12-41.

Sydfronten: Den tyske hær på fullstendig tilbaketog mot Mariopol. Tyskerne etterlater seg mesteparten av utstyret.

Moskvafronten: Det tyske press på flankene mindre enn før, men de press fremdeles på på midtavsnittet. Framstøtet øst for Leningrad stanset. De tyske angrep på Tula stadig voldsommere.

Libya: Opphold etter hovedslaget. Store kamper vest for Bardia. Dårlig vær hindrer større operasjoner.

Nasjonale jugoslaviske tropper kjemper stadig hårdnakket. Flere heldige operasjoner er gjennomført. Tyskerne forsterker grensen mot Bulgaria.

En italiensk jager er senket i Middelhavet av engelskmennene.

Siste vits: "Tyskerne skal nå rekrivere 200 mann fra Akers mek.verksted for å banke rust av Hitlers jernring rundt Leningrad".

I en av byens aviser kunde en forleden på en av sidene i overskriften lese: "De russiske armeer er beseiret". Men på første side i samme blad kunde en lese "at russerne ved Rostov er tallmessig overlegende".

Kamerat!

Nazistene akter å gjøre ett nytt fremstøt på bred front for å prøve å tvinge folk inn i N.S. Quisling har åpnet stormen med en tale i Bergen. Her manglet det ikke på feite fraser. Vi napper enkelte blomster i bukketten: Kampen er ikke noen lek, men dødens alvor. - Det er bare en ting som venter dem som står i mot oss, de må tilintetgjøres. - Jøssingenes spill skal snart være slutt. - Den som ikke hjelper oss i denne kamp er vår fiende.... osv.....

I Landsorganisasjonen er framrykningen allerede begynt. Således er det sendt ut et skjema til alle forbund. På dette skal det innhentes oppgave over alle personer som er knyttet til fagorganisasjonen, deres lønnsforhold o.l. I forrige nummer nevnte vi at innmeldelseslister er sendt tillitsmenn og funksjonærer.

Nazistene burde bare vite at denne aksjonen er nyttesløs. Det er slutt med at folk lar seg skremme nå lenger. Alle vet med seg selv at krigen snart er tapt for nazistene. Resursene er tappet. Det er kommet så langt at det er folkets private eiendom som må settes inn i kampen, for om mulig å holde krigen gående enda en tid. Normale mennesker vet da heldigvis at de ikke skal gå ombord i et synkende skip. Så nazistenes aksjon er også denne gang dømt til å mislykkes.

Den norske regjering har fra London sendt ut en kunngjøring til det norske folk om ikke å la seg skremme inn i Nasjonal Samling. Ifølge "London Gazette" vil alle medlemmer av Nasjonal Samling bli å betrakte som landsforredere, fordi de støtter et land som er i krig med Norge. De vil derfor etter norsk lov bli å dømme etter de lovbestemmelser som gjelder for landsforredere. De må således regne med å måtte avstå sin eiendom til Staten som erstatning for den skade som er påført land og folk. De kan ikke sitte i offentlige stillinger og ikke utøve statsborgerlige rettigheter. Hertil kommer så dødsstraff eller lange fengselsstraffer, fastsatt etter den aktive innsats de måtte ha utvist i okkupasjonstiden.

Det er lite trolig at noen vil la seg kjøpe til et halvt års "velstand" for så siden i livet å leve som en av samfunnets utskutte. Nå som før vil den norske fronten holde.

Naturligvis vil prøvelsen bli hård for mange. Truslen om å miste arbeidet, kanskje sin eiendom, ja, kanskje endog fengsel, vil få mange til å spekulere på hvor stort offer er nødvendig og om de orker å yde ofret. Her skal en imidlertid ha krigens ramme alvor for øyet. Soldaten på slagmarken kan ikke under stormangrepet stoppe opp og si: "Fienden er i øyeblikket sterkere enn våre tropper. Det er tryggest å overgi seg" Nei, soldaten tenker på at hans innsats i det svake øyeblikk, er den innsats som skal til for å oppholde fienden til forsterkningene kommer. Det er krigens lov. Enten han er i frontlinjen eller bak fronten.

Vi er alle soldater i den norske frihetshær, og vår kamp er ikke slutt før vi igjen har vunnet landet vårt frelst og fritt tilbake.

-V-

Nye dødsdommer.

Den tyske krigsretten har sittet sarmen i Oslo og feldt 11 nye dødsdommer.

De gode nordmenn som denne gang er fallt som offer for tyskerne bøddeljustis er:

Martin Jakobsen, Georg Helland, Carl Oftedal, Olaf Olsson, Karleif Bøe, Borgan Bøe, Johan Nilsen, Einar Hoseth, Thomas Fjermstad, Georg Fjeldberg,

og Plesner Pettersen.

Videre ble Harald Nøyner, Odd Gundersen, Halvard Langeland dømt til tukthusstraffer fra 2 til 9 år.

Stemningen i Sverige og Finland.

En organisasjonskamerat som har vært nødt til å flykte utenlands har sendt "fri fagbevegelse" et brev om stemningen i våre naboland. Han forteller at stemningen i Sverige siden standrettsdagene har utviklet seg i gunstig retning for oss. Vedtaket på L.O. - kongressen løste faktisk ut stemningen i hele landet. Det brede folk står på Norges side i frihetskampen.

Stemningen overfor Finland blir mer og mer kjølig. Særlig sterkt virket tilslutningen til Antikominternpakten. Spørsmålet var ikke forelagt for Riksdagen på forhånd og beslutningen kom sikkert uventet på befolkningen i Finland. På finsk hold hevdes det at det er i flukt med den finske politiske opinion å ta standpunkt mot kommunisme og lederne i Moskva. Det hevdes fortsatt at Finland er demokratisk og at landets holdning ikke har noe med Stormaktskrigen å gjøre. Nå sist har imidlertid høyre i den finske riksdag hevdet at Fjern-Karelen bør innlemmes i Finland. Alt dette bevirker at fler og fler oppriktige Finlandsvenner i Sverige begynner å bli skeptiske og engstelige for at Finland taler med to tunger, at de overfor svenskene bare gir uttrykk for det de vet svenskene ønsker for å kunne få hjelp. Hjelpen minker forøvrig stadig. Det er det beste bevis for hvor det svenske folket står.

Matsituasjonen i Finland blir stadig vanskeligere. Soldater og syke får så noenlunde nok mat. Men sivilbefolkningen f.eks. i Helsingfors har det ytterst vanskelig. En har inntrykk av at det er visse store finske krefter, først og fremst i hæren og politikken, som nå driver spillet. De har hatt støtte i den uforsiktede politikk russerne drev overfor Finland etter fredslutningen våren 1940.

Danmark ble tvunget til å gå med i Antikominternpakten. De fikk ultimatum som gikk ut på at enten sluttet landet seg til pakten ellers ville konge og regjering bli avsatt og landet få Reichskommissar med alt tilbehør slik som Norge og alle andre okkuperte land.

Det var svære demonstrasjoner i Kjøbenhavn. Det ble ropt "Med Scavenius!" og "Ja vi elsker" ble sunget. Demonstrasjonene var av alvorlig natur. I det hele tatt er det grunn til å tro at stemningen i Danmark blir fastere etter hvert. Her spiller det inn at matsituasjonen er sterkt forverret. Arbeidsfolk har ikke råd til å kjøpe maten til de priser som forlanges. En skal huske på at lønningen står stille.

Matsituasjonen er ellers anstrengt i alle okkuperte land. I Frankrike, Belgien og Holland er det like dårlig stelt som i Norge og Finland. Enda verre er det sikkert i Polen og det besatte Russland. I Russland har tyskerne rovet alt de kunne komme over, mens de rolig lar kvinner og barn som er tilbake i disse distrikter sulte. (Tyskerne har tatt vekk alle menn i alderen 14 til 60 år. Det er forklaringen på de høye fangetall de har oppgitt).

Den allminnelige mening i det brede lag i Sverige er ellers den at det er all grunn til å se lyst på situasjonen. Nazismen vil bli knust. Det kan ta tid før alt ordner seg til det beste, men det kan skjedd overraskende ting som bringer avgjørelsen nærmere.

Tillitsmenn som går fra borde.

Sekretær S. Rounge i Jernbaneforbundet er på søknad entlediget fra sitt verv. Han har funnet at han ikke kan være med lenger. I hans sted har forbundet fått som ny sekretær nazisten jernbaneeksperiter Th. Wikkelsen.

Ved årsskiftet forlater også de kjente og gode organisasjonsfolk Rudolf Eriksen og Lasy Andresen sine verv som hennholdsvis sekretær og kasserer i Bekledningsarbeiderforbundet.

De to tillitsmenn hadde i sin tid et sammenstøt med kommissar Rossam, som ville ha den ordning at forbundets post under en vakanse skulle åpnes av L.O. (Det var Gestapo-kreet Godtfred Gran som skulle fungere som poståpner!) De protesterte mot en slik ordning. Siden motsette de seg at forbundet skulle bevilge midler til "Fritt Folk". Slike rakryggede folk kunne ikke brukes! De fikk innvilget avskjed og skal fratse når oppsigelsestiden er utløpet.

Nye arrestasjoner.

Kinobestyrer O. Høgden, tidligere ordfører i Lillestrøm, er arrestert. Arrestasjonen henger sammen med at alle funksjonærene ved den kommunale kinoen har nektet å bøye seg for kravet om å gå inn i N.S. De andre funksjonærene er oppsagt fra sine stillinger.

I Oslo har det vært en mengde arrestasjoner i det siste. B.a. er advokat Sigurd Nielsen, politikonstablene Stig Adler, Einar Maaland og Sundvor, student Gunnar Mortensen (kjent medlem av A.U.F.), major Haneborg-Hansen og kaptein Riise arrestert.

I Horten er løytnant i Marinen Birkevold og fire andre marine-offiserer heftet for forsøk på å fly til havs.

I Halden er advokat Kluge arrestert, men senere løslatt. Videre er direktør Kolbjørn Jensen ved Raufoss ammunisjonsfabrikk og en av fabrikkens ingeniører arrestert.

Den kjente idrettsmann Jens Østbye er dømt til 3 års fengsel for "fluktforsøk". En annen enda bedre kjent idrettsmann, landslags-spilleren Tippen Johansen er også arrestert.

Fire unge teologer Petter Myklebust, Olav Myhre, Bjarne Handelsrud og Erling Nødtvedt er arrestert siktet for spredning av illegale skrifter.

Det forlyder at Peder Vestad i Skog- og Land er dømt til 1 års tukthus av tyskerne. Hans forsyndelse var den at han ga kommissar Jahrmann en overhaling da Jahrmann blandet seg bort i hvem Vestad tok mot på sitt kontor.

Nordmenn i nazistiske "råd".

For å dekke over de diktatoriske forhold i de instanser hvor nazistene overtar styret, oppretter de "råd", som ikke kan få noen som helst betydning, fordi de ikke har noen besluttende myndighet. Til de gode nordmenn som er tvunget inn i by- og herredsrådene er det derfor sendt ut følgende oppfordring:

"Våre eneveldige ordførere bevilger nå villig vekk av kommunens penger til formål som ikke har noe med kommunene å gjøre f.eks. til den såkalte norske legion. Alle er vel klar over at enhver ordfører vil bli trukket til ansvar for slike bevilgninger når tiden kommer. I enkelte by- og herredsråd sitter menn som synger ut og forlanger sin protest protokollert. Men hovedmassen av rådsmedlemmer tier, formodentlig av redsel for ubehageligheter. Men da bør de også forstå at de gjør seg medansvarlig i mislighetene. De rådsmedlemmer som ikke protesterer mot en ulovlig bevilgning, må på oppgjørets dag stå solidarisk ansvarlig for mislighetene hvis ordførerens formue ikke strekker til."

Deute er et forhold som også de gode nordmenn må merke seg, som blir satt inn i de kommissariske råd i fagorganisasjonen. Her vil også utbetaling til nazistiske formål og andre politiske aksjoner til støtte for nazismen bli å behandle på samme måte. De rådsmedlemmer som tross sin protest må fortsette, må således være oppmerksom på dette forhold og ta sine reservasjoner, hvis deres uttalelse blir utesket.

Ved Norges Tekniske Høyskole, Trondheim.

er det en håndfull nazister som gjør tilværelsen utrygg for gode nordmenn. Således er det noen medlemmer av N.S. som driver ut-

strakt angiveri. For en tid siden ble således to studenter arrestert samtidig. Som "påskjønnelse" for de to finner vi å burde gjengi navnene på de mest fremtredende nazister ved Høyskolen. Det er først og fremst professor i metallurgi, Harald Pedersen, dernest professor i teknisk organisk kjemi, S. Schmidt-Nielsen og endelig professor i elektroteknikk, Fredrik Jacobsen. Størningen blant de øvrige professorer og blant studentene er faretruende når det gjelder disse krypene.

- Vi beklager på det sterkeste at vi har kommet i skade for å oppgi di ektor Ernst C. Mortensen i "Norsk Ukeblad" og Norsk korrespondanseskole som medlem av N.S. Det er disponert Dahl i Norsk Ukeblad som har gitt opplysningen, ikke for å dekke seg naturligvis, men for å skamme seg en medskyldig. Det viser seg fællig å komme i nærheten av forredderske nazister.

Svartebørsen

Florerer i Oslo og ulovlig salg av rasjonerte varer blir stadig mere omfattende. Særlig er salget av varer som stammer fra tyske forpleiningslagere meget stort. Forleden kom en sjåfør inn på et kontor og tilbø personalet en hel gaudaost for kr.25,00. Det var riktignok samme dag som husundersøkelsene pågikk, så det var vel en som ønsket å få de varene unna som viste hen på tysk opprinnelse. Ellers er det jo svært allminnelig å se tyske soldater gå omkring og selge sigaretter til kr.5,00 for 20 sigaretter.

Det er imidlertid all grunn til å oppfordre til største forsiktighet. En forordning ligger ferdig. Etter denne vil de som omsetter eller kjøper rasjonerte varer på annen måte enn fastsatt i bestemmelsene bli straffet med fengsel i minst 6 år. Den som mot bedre vitende kjøper ulovlig vil minst bli straffet med 1 års fengsel. Forordningen er enda ikke offentliggjort, fordi det først skal foretas omfattende arrestasjoner. Når offentliggjørelsen kommer, vil den følges av en serie store demonstrasjoner til skrekk og advarsel.

En sviker.

Kassereren i Norsk Bygningsarbeiderforbund, Johs. Ringen, er blitt til N.S.

Avsatt.

Fra Svolvær meldes at sekretæren i Nordland fagl.distriktsorganisasjon, Konrad Karlsen, er avsatt. Til hans etterfølger er utpekt en pleier ved Rønvik asyl som ikke har det ringeste kjennskap til organisasjonsarbeid. Men han er medlem av N.S. og da greier det seg....

Kontroll vil de ikke ha.

Det er til samtlige forbund sendt ut beskjed om at de tidligere kontrollkomiteer (revisjonsutvalg) for fremtiden skal sløifes.

De skal avløses av noe som Kåre Rein og Fossum kaller "central komite" og som skal ha 3 medlemmer fra L.O. og forbundene.

Så kan de nye lederne selv finne fram dem som passer best til å holde kontroll med deres disposisjoner. Det vil si: de kan kontrollere hverandre. Alle skjønner hva slags kontroll det da blir.

Kontroll og revisjonsutvalgene var landsmøtevalgte. Det var medlemmene selv som valgte dem. På den måten fikk man en sund og god kontroll av de økonomiske disposisjonene. Nå blir det imidlertid ingen kontroll. Nå kan slynglene skalte og valte som de selv vil.

Det er ellers tydelig at N.S. er helt sjuke etter de pengemidlene som fagorganisasjonen har, penger som uomtvistelig hører de fagorganiserte arbeidere til, men som de nå uten å kunne løfte en finger,

må se på blir tappet ut til naziformål.

N.S.-folkene finner på alle mulige snedige knep for å få tak i disse pengene.

Det viser et rundskriv som N.S.mannen aksjemegler Hans Gude har sendt til alle forbundene der det høyst opplysende heter: "Ad verdipapirer."

"Som den eneste aksjemegler som har gått aktivt inn for Nasjonal Samling hadde jeg forleden dag en konferanse med Landsorganisasjonens formann kf. Odd Fossum. Jeg fremholdt at det måtte være heldig om samtlige forbund regelmessig fikk gjennomgått sin verdipapir-beholdning av en fagmann, for at midlene til enhver tid skulde være fordelaktigst mulig plasert. Videre nevnte jeg at det kanskje var rimelig om forbundene brukte mitt firma, som kan gi den best mulige service uten at dette koster mer. Verdipapirene bør som hittil oppbevares i bank-depot.

Ordre kan gis direkte til meg eller gjennom Arbeidernes Landsbank, det kommer ut på ett.

Som kjent har denne bank ikke egen fondsavdeling og har tidligere videregitt ordrer til megler eller bank med egen fondsavdeling.

Kampfelle Fossum var enig i mine synspunkter og nevnte at man så snart leilighet gaves ville sende rundskriv til forbundene om å bruke meg. Jeg gikk også og hilste på banksjef Bjørnseth i Arbeidernes Landsbank som stillet seg meget forståelsesfull overfor min hennstilling. Det er min hennsikt etterhvert som tiden tillater det å oppsøke formennene i de forskjellige forbund i Oslo for å snakke nærmere med dem om saken. Men hvis det er enkelte som står umiddelbart foran disponering med verdipapir, vil jeg sette pris på å bli underrettet så skal jeg ta meg av vedkommende sak øyeblikkelig.

Jeg ser også gjerne at oppgave over verdipapirer blir sendt meg til kritisk gjennomgåelse og forslag til omplasing.

Hvis det skulde dra ut noen tid med formannens rundskriv kan jeg foreløpig henvise til min konferanse med kf.Fossum mandag 1. desember og dessuten til generalsekretar Fuglesang og til formannen i Norsk Baker og Konditorforbund, Kampfelle Leif Bjerke.

Heil og sæll!
Hans Gude,
(leder av N.S.meglergruppe
og medlem av Riksledelsens
hirdsveit.)

(Jeg merke til at herr Gude er det eneste medlem av gruppen, som "ledes" av ham!)

Dette dokument er typisk for hvordan naziene nå strever etter å få fingrene i de fagorganiserte arbeideres penger snarest mulig. Alle er vel klar over hvilken vei de tar - hvor de skal "omplaseres" - så snart Gude og Fuglesang får tak i dem. Jo, det er fine fyrer som nå sniker seg inn i organisasjonen! Det er folk en tør betro sine penger til! De som har ansvaret for denne utviklingen vil få et tungt kors å bære når de får fjernet quislingskorset fra jakkeoppslaget.....

En angiver.

Det advares mot fru Valborg (Lillemor) Henriksen, gift med rittmester Henriksen- Bygdøy, da hun opptrer som angiver.

Nordlandsbanen.

Tyskerne meddelte i sin tid at nå ville Nordlandsbanen bli bygd ferdig fram til Bodø. Alle var klar over at når tyskerne tenkte å forsere banen fram hadde det militære grunner.

Det er nå avgjort at banen vil bli bygd til Storforshei, der malmgruvene ligger.

Fra Sør-Rana meldes at arbeidet på banen innstilles flere dager i uka. Årsaken er at det ikke er mulig å få fra nok mat til ar-

beiderne!

-6-

-V-

Arrestasjoner i skolebygdene.

Fra Bruvinslog meldes at det er foretatt fire arrestasjoner der, nemlig Åge og Askar Iuka, S. Torpet og Henry Villan. Åge er bare 15 år. De er angitt av en nabo som beskylder dem for å ha hatt radio og lyttet på London.

Overlærer Evje er avsatt

Fra sin stilling ved Østensjø skole, Foranledningen er meget på seg. I forrige uke var det foreldremøte på skolen til orientering om "skolen og den nye tid". To foreldre var møtt fram. Ellers var lærerpersonalet tvunget til å møte. Etter at foredragsholderen var ferdig, oppfordret han de tilstedeværende til å synge fedrelandssangen, hvorefter foredragsholderen sang alene. Sist lørdag fikk overlærer Evje beskjed om at han var avsatt og skulle være ute av overlærerboligen innen mandag. Det var tydelig at nazistene ikke kunne se på at en av landets mest kjente musikere rolig sto og overlot til en ensom nazist å fremføre "Ja vi elsker" i nyorientert utgave.

Men det er dette nazistene har tenkt på, da de lagde forordning om forbud mot bruk av nasjonalsangen? Men da var det vel ikke hr. D. som foredragsholderen som skulde straffes. En kan aldri vite nå om dagen.

-V-

Værn om nasjonale symboler.

Ed det samme vi holder på, bør vel den nye forordningen ofres et par ord. Vi skal altså ikke ha lov til å bære norske flagg og symboler eller synge nasjonalsangen uten på kommando. Nei, det kan vi vel alltid klare oss uten. Det er jo så mye annet vi må unnvære nå om dagen.

Men at nazistene tør begi seg ut på glattisen - forstår vi ikke heretter kan vi altså lese nazistenes styrkeforhold etter hvor mange det er som i det hele tatt ikke bærer noe merke. Vi vet jo at det er parti-forordning fra Quisling at nazister skal bære partimerke (hvis de da ikke er i hemmelig tjeneste). La oss nå oppta statistikk over NS-styrkeforhold etter jakkeoppslagene! Prose tsatsen av partimedlemmer vil nokk fremdeles synke. Men det er ikke vi som beklager oss over det.

-V-

Småbrukernes fagorganisasjon

har mistet sin formann. Under et møte i Norges Bonde- og småbrukerlag, som var innkalt av kst. Frøtheir, leverte Småbrukerlaget formann, skolebestyrer Gulbrandsen, et ypperlig anrep på den nazistiske nyorienteringen. Han ble straks etter arrestert og er nå avsatt fra sitt tillitsverv.

-V-

Politiet holder stand.

Judas Lie proklamerte alt for ett år siden at innen nyttår skal hele politietaten være medlemmer av N.S. Med det samme var det endel som under trusler lot seg skremme inn. Men de mest rakryggede av disse har siden meldt seg ut og tross voldsom pågang siden holdt stand. Under sine forsøk har Jonas Lie latt flere av de høyere politiembetsmenn arrestere. Vi kan i fleng nevne n. som politimesterne Velhaven, Rynning Tønnessen, Link og Trygve Iversen. I stedet for å bli skrent inn i N.S., har politifolkene vendt partiet ryggen og egen politiavdeling under tysk kommando måtte organiseres.

Det er verd å nevne et tall fra Oslo. Her er 20 av politiarbeidsmennene ikke medlemmer av N.S. Dette viser stillingen mere enn noe annet.

For en tid siden skulde rytteravdelingen tvinges inn i partiet av 32 mann var 2 medlemmer. Under trussel om avskjed nektet samtlige de andre 30 å la seg melde inn. De to andre stilte seg solidarisk med sine

kollega og meldte seg ut. Ingen er avskjedaget.

-7-

-V-

"Legionen" oppløst?

Det verserer et meget bestemt forlydende om at den såkalte Norske legion er oppløst. Oppløsningen skal ha funnet sted 9. desember. Major Kjelstrup sitter nå tilbake med bare kontorene i Birkegt. 14, 16, 18.

Årsaken til oppløsningen skal være manglende tilslutning og sterk avgang!

-V-

Massearrestasjoner i Bodø.

Det meldes om massearrestasjoner i Bodø og distriktene deromkring. Bl.a. er de kjente forretningsmenn Koch og Erling Sandnes puttet inn. Fra distriktene er 18 stykker fengslet. Man antar at det dreier seg om sikring av gidsler.

-V-

De drikker.

N.S.-augurene er stadig å finne i svære drikkelag på de dertil egnede kafeer i Oslo. Særlig overløperne trenger stadig stive opp sin slette sarvittighet og tunge livsførsel med et glass - og fler. Men de serger også for å ha "drue" i huset. Det kan Vinmonopolet best registrer

For 14 dager siden bestilte "Oksen" Stenersen (som fremdeles er "ordfører" i Aker) - 100 flasker på Polet. Det var både konjakk, likør og rødvin, fine saker som utsalgene forlenget har sluttet å føre.

Bestillinger kommer også stadig inn fra karer som kst. Hagelin og kst. Lunde. De greier seg heller ikke med de mengder og de merker de kan få på simple rasjoneringskort i utsalgene. Disse to herrer sverter i sær for konjakk.

Vår venn Joseph Terbovens sene leskes imidlertid hast av - Scotsk whisky! Den ruver på hans bestillingssedler.

-V-

Er ikke angiveriet i orden?

En nazistisk institusjon med navnet Oslo kommunes funksjonærregister har sendt ut følgende til sine tillitsmenn:

"Da vi ikke har hørt noget fra Dem angående forholdene ved den etat De er ansatt, går vi ut fra at særlige funksjonærer er lojalt innstilt til N.S. og at alle deltar aktivt for nyordningen i kommunen. Som N.S.-mann og offentlig tjenestemann plikter De å holde vårt kontor underrettet om Deres kollegers politiske fremferd såvel i sitt arbeid som det private, tillike deres arbeidsforhold på kontoret. Vi imøteser Deres rapport om forholdene på Deres arbeidssted. Til orientering om hvilke momenter en rapport på en person bør inneholde, vedlegges et personalspørreskjema hvor de viktigste spørsmål er understreket. Ved siden herav må oppgis navn og adresse på den eller de personer som har bistått Dem med opplysningene. Alle opplysninger blir strengt konfidentielt behandlet."

Dette ufysiske brevet er undertegnet av R. Rennesund.

-V-

Tusseladdene holder tillitsmannsmøte.

Naziledelsen i Arbeidernes Faglige Landsorganisasjon arrangerte torsdag den 11. desember møte for tillitsmennene i Stor-Oslo. Det var Odd Fossum som i rekomandert brev hadde innkalt tillitsmennene.

Av en forsamling på henimot 300 tallet vår medarbeider ikke over 20 faglige tillitsmenn av de ca. 350 fagforeningsformenn som er i Oslo og Akershus. Resten av forsamlingen som var trommet sammen bestod av N.S.-medlemmer fra Hirden og fra N.S. faggruppeorganisasjon.

Kåre Rein ga i sitt utdrag om den faglige situasjon siden 9. april ifjor en bevist løgnaktig fremstilling og gløt heller ikke å

skryte av sin egen deltagelse i fagopposisjonen 1940.

Lippestad ga uttrykk for at "Arbeidets lov" bestemmer dansen av Norges Arbeidssamband. Alle tillitsmenn, ikke bare i central-administrasjonen men også i fagforeningene skal ha ledere utgått fra N.S. gjennom N.S. faggruppeorganisasjon.

I sin åpningstale sa Fossum at det hadde vært drevet propaganda for å hindre tillitsmennene i å slutte opp om møtet. Han var imidlertid gla for at dette var mislykket da han kunne konstatere at det var 100 prosent framme.

Nei, de virkelige tillitsmennene holt seg for gode til å gå på den sles møter. De har ingen tillit, men bare forakt tilovers for slike faglige tusseladder som Odd Fossum og hans "kampfeller".

-V-

Tyske selvmord.

Oberbaurat Olrich, den tyske sjef for skipsbygningen i Norge, skjøt seg natt til 10. desember. Natt til 9. desember begikk en tysk oberstløytnant selvmord like utenfor Akers kommunale sykehus.

-V-

Det fjerne Østen.

Amerikanske tropper har slått tilbake store japanske styrker som forsøkte angrep på Luzon. Nordkysten på Luzon er forsøkt okkupert av japanerne, men amerikanerne er herre over situasjonen. Et lettere japans angrep på Lingayen er også slått tilbake. Manila har vært utsatt for to flyangrep, men et tredje ble avverget av amerikanske jagere. Mange japanske fly ble skutt ned igår. Agura på Guam meldes okkupert av japanerne. Det har vært kraftige kamper mellom engelskmenn og japanere på Malaya, 320 km. nord for Singapoore, men stillingen holdes av briterne. I Nord-Malaya har briterne trukket seg litt tilbake til nye sterke forsvarslinjer. Kampene pågikk i 4 dager, og briterne hadde forholdsvis små tap. Det har vært foretatt angrep ved Hong Kongs grense og landsetting har også vært forsøkt, men angrepet er slått tilbake. To båter fullastet av soldater ble senket og de soldater som greide å karre seg til land ble drept et ned. Kineserne er gått til angrep nær Hong Kong for å lette presset på de britiske styrker. Ubekreftede meldinger sier at japanerne evakuerer Hankow.

De båter som går sørover fra Oslo har i den senere tid vært fulle av norske biler, personbiler, lastebiler og busser. Den hermetikk vi skal som ekstra-rasjon til jul blir tatt av Nygaardsvolds-regjeringens kriselager. Potetbygden legenes melder at ingen poteter kan leveres til Oslo, da det ikke finnes mere enn det tyskerne skal ha. Fra Tyskland er det kommet en så stor bestilling på generatorknott at det er teknisk umulig å levere den, men ordren skulle effektueres, var svaret Berlin ga.

-V-

Last opptreden.

Hver dag får vi nye bevis for hvor fast det norske folket er sin motstand mot nyorienteringen. Vi husker skolestreiken som barna lag som protest mot hirdens overfall, biskoppens hyrdebrev, idrettfolkenes sabotasje, offiserernes avskjed med Arbeidstjenesten, Høyesteretts nedleggelse av sine embeter, arbeidernes melkestreik i Oslo, fagorganisasjonenes utholdenhet til ledelsen havnet på Grini, og mange, mange andre vidunderlige handlinger som går over i historien som modige kvinner og menns innsats i et lite folks kamp for sin frihet.

- Vi synes at en liten episode fra innvielsen av Tåsen gamle hjem fortjener å bli nevnt. Denne innvielsen skulle jo være et stort nazistisk glansnummer. Takket være en av de gamle konene på hjemmet gikk det ikke etter beregningen. Hun reiste seg nemlig under middagen og uttalte at hun på vegne av de gamle ville få takke Arbeiderpartiets folk som hadde planlagt og arbeidet fra hjemmet, men som ikke fikk lov til å være tilstede ved innvielsen. De gamle sluttet seg til talen med stor begeistring. Det er lik fasthet hos arbeiderne som en dag gjør at vi opp av ruinene reiser en

FRI FAGBEVEGELSE.

Vi er anmodet om å ta inn følgende opprop og et utdrag av de siste nyheter, samtidig får vi under trykningen opplyst at kaptein Riise er løslatt fra fengslet.

OPPROP TIL ALLE

NORDMENN.

"Da tyske bombefly den 8-9 april 1940 kretset over norske byer og norsk jord ante vel de fleste at nå var det foreløbig slutt med det frie, selvstendige Norge. Den tid som siden har gått har bekræftet at nazismen - facismen er seg selv lik i alle land. Både Falkenhorst og Terboven forsikret i pressen og på store plakater over hele landet at tyskerne var kommet for å beskytte Norge, at de ikke ville blande seg inn i indre norske anliggender. Men alle løfter fra okkupasjonsmakten er blitt brutt. Tysk rett og tyske domstoler er innført. Norges grunnlov er i realiteten satt ut av kraft, og ett rendyrket nazistyre er blitt påtvunget det norske folk. Alle norske foreninger er blitt oppløst og forbudt, selv religiøse organisasjoner og humanitære velferdsorganisasjoner. Mange av våre beste forfatters skrifter er blitt forbudt. Konsentrasjonsleire er opprettet. Undtagelsestilstand og stannrett etableres og flere av nasjonens beste menn er myrdet. Hele den offentlige forvaltning og alle kulturinstitusjoner blir systematisk nazifisert. I den ensrettede presse feirer den åndelige prostitusjon sine orgier. Økonomisk er vårt land blitt utplyndret med ekte tysk grundighet. Jensynsløst blir det norske folks levestandard skåret ned til fordel for nazismens røverkrig. Fagorganisasjonen nazifiseres. Det forlanges endog at nordmenn skal ta aktivt del i den skjendige folkefiendlige krig.

Dette er stillingen i Norge idag. Og hvordan er så den framtid som nazistene planlegger for det norske folk? I sin høsttale stilte Terboven opp to veier vi nordmenn kunne velge mellom: Enten direkte innlemmelse i Nazityskland eller å bli nasjonalsosialistisk vasalstat med quisling som den formelle toppfigur. Ifølge avtale mellom quisling og Terboven skal det også etter fredslutningen holdes faste tyske garnisoner i norske byer. Og Norges viktigste næringsveier skal legges under et permanent tysk kontroll. I begge tilfeller skal Norge i virkeligheten styres fra Berlin.

Men dette vil ikke det norske folk. Vi nordmenn velger den tredje utvei, den eneste riktige utvei: Som aktiv del av den antinazistiske verdensfront med alle midler å kjempe oss fri fra nazismens åk.

Hitler forsøker idag sitt røvertokt å legge Europas nasjoner i slavelenker. Tyraniet feirer triumfer som endog var ukjente i Den Hellige Allianses tid, da Europas reaksjonære makter hadde sammensvoret seg mot friheten. Også den - i perioden 1815 - 1848 - ble en rekke nasjoner undertrykt. Men før eller senere reiste de seg i seierrik kamp mot undertrykkerne. Vårt eget folks historie rummer stolte kamptradisjoner som vi kan bygge på i en seig utrettelig heroisk strid for Norges selvstendighet. Idag som i 1914 er løsenet: Heller dø enn leve som slaver.

Gjennom krigen på østfronten er kampen mot facismen trått inn i den avgjørende fase. Ikke bare Norges, men hele verdens skjebne står på spill. Overalt, i alle land, på alle frontavsnitt må derfor alle krefter mobiliseres for å slå facismens stormløp tilbake. Lykkes ikke dette, vil nasjonene og den arbeidende menneskehet bli lagt i lenker for generasjoner framover.

På østfronten raser en kamp på liv og død. De frihetselskende folkeslag i Sovjetsamveldet vil kjempe til siste mann og siste patron mot nazismen. Med beundring og begeistring følger hele verdens antinazister den tapre heroiske kamp som Sovjetsamveldets armeer og befolkning fører.

Men også vi nordmenn må gjøre vår innsats i denne historiske styrkeprøve. Selv om vi støtter oss på Sovjetsamveldets, Englands og Amerikas kamp må vi ikke i første rekke bygge på hjelp utenfra. Norges befrielse fra nazityranniet må først og fremst være nordmennenes eget verk. Vi må være beredt til å kjempe med alle midler for friheten.

Derfor må mer enn noensinne alle krefter i vårt folk nå sveies sammen i en sterk og ubrytelig nasjonal front, som forener alle arlige

nordmenn under et felles førerskap.

I denne felles fylking vil vi tross ofre og vansker kjempe mot rettsløsheten og vilkårligheten, mot terrormetodene, mot nazifisering en for en fri fagbevegelse og frie organisasjoner og intuisjoner forevrig, for de sosiale rettigheter, for folkets forsyning med de nødvendige levnedsmidler, for lønnforhøyelse og mot fortsatt senkning av folkets levestandard. I felles fylking vil vi kjempe for Norges framtid, ikke under Terboven eller Quisling, ikke for et Norge som direkte eller indirekte styres fra Berlin, - men for et fritt og selvstendig Norge hvor folkets selvbestemmelsesrett og fulle suverenitet settes i høy-satet.

FOR FRIE NORGE!

DEN NORSKE FRIHETSFRONTEN.

Utdrag av "London-Nytt" nr. 85. 11. desember 1941.

Churchill holdt idag en tale hvor han bl.a. sa at felttoget i Libya ikke var gått som planlagt til å begynne med, men det gjør sjelden slag som er forberedt i lang tid. Imidlertid var fienden nå drevet bort fra alle stillinger som kan stanse briternes marsj vestover, og det er ikke tvil om at de britiske styrker i Libya skal greie å rense landet for fiender.

Om kampene i Russland sa Churchill at for 6 uker siden ventet man Moskvas fall når som helst og lurte på når tyskernes marsj mot Kaspas olje skulde begynne, men meget oppsiktsvekkende forandringer er foregått siden den tid. En avgjørende faktor har vært den russiske vinter og det russiske fly-våpen. Tyskerne er nå overalt stanset og på en stor del av fronten er de drevet tilbake. De russiske soldater har tapert forsvart hver tomme av sin jord og har nå fått nytt mot av medgangen etter de mange retretter, og dette er begynnelsen av vinteren, ille sluttet. Russerne er over en stor del av fronten jevnbyrdige i luften, holder de store byer og er vandt til kulden. Det er nå klart for alle at tyskernes felttog i Russland er ett av de mest oppsiktsvekkende feilgrep historien kjenner til.

Angående slaget om Atlanterhavet sa Churchill at den store nedgang i tapt tonnage i de tre måneder som sluttet med oktober fullt ut er opprettholdt. Tonnasjetapet var under femteparten av de foregående tre måneder. November måned er nå gått med meget stor forbedring i tapet.

Tilslutt sa Churchill at ikke bare England, men også Amerika og Russland og Kina kjemper nå for livet og det vilde være en skam om ikke denne lille gruppe av gale menn som leder akseraktene skulde bli påført en lærepenge som ikke skal glemmes på tusen år. I Libya fortsetter engelskmennene å drive tyskerne tilbake vest og nordvestover og hele området mellom Tobruk og El Adem er rensert for tyskere og italienere. Polske styrker fra Tobruk har erobret ti stillinger i tyskernes vestre forsvar. Mellom Bardia og Halfaia er det noen isolerte omringede tyske styrker. Vest for El Adem ble en tysk tankavdeling ødelagt da den forsøkte å blande seg bort i engelskmennenes operasjoner. Lenger øst fortsetter Syd-Aferikanske og New-Zeelandske tropper opprensningen. Russerne har begynt en ny offensiv mellom Moskva og Donnetsområdet, og har erobret Jelez som ligger 300 km. sør for Moskva og rett øst for Orël og er et meget viktig jernbaneknutepunkt. Her ble to tyske divisioner revet opp og 2.000 tyskere ble drept, eller såret. Etter å ha tatt Tikvin har russerne fortsatt framover og har erobret 15 landsbyer. Veiene bak de retirerende tyskere var strødd med lik. Ved Tula drives tyskerne tilbake i retning av Bryansk og tyskernes retrett på sydfronten blir ustanselig angrepet av russiske guerillatroppe og Kubankosaker er med i angrepene.

Det japanske slagskip "Haruna" på 29.000 tonn er senket av et amerikansk bombefly som oppnådde tre fulltreffere. Skipet ble senket nær Phillipinene, 16 km. nordøst for Luzon. Fra de engelske slagskip "Prince of Wales" og "Repulse" som tilsammen hadde 2.600 mann ombord er over 2.000 reddet, meldes offisielt i London idag. Samtlige journalister ble reddet. Admiralen fulgte med ned.

FRI FAGBEVEGELSE

r. 46

20 desember 1941

Kamerat!

Det er ikke mer enn vel 40 år siden Arbeidernes Faglige Landsorganisasjon ble dannet. Men i løpet av denne tid har Landsorganisasjonen vokst seg fram til en betydelig faktor, med avgjørende innflytelse der arbeidsfolkets interesser skulde behandles.

Så betydningsfull var fagorganisasjonen, og så sterk dens stilling i folket, at tyskerne, da de brøt seg inn og ranet landet vårt 9. april ifjor, ikke turde gå til direkte angrep mot Landsorganisasjonen. Ivertom, hyklet de vennskap og ga gang på gang forsikringer om at fagorganisasjonen skulde få fortsette sin virksomhet som før. Nå, det var vel ikke svært mange som stolte på disse løfter. Men det var noen som lot seg villedes og fra den kant var det ikke så sjelden å høre bebreidelser mot Landsorganisasjonen for at den førte en unnfalende politikk som ikke var verdig den norske arbeiderklasse. Etterhvert har de skjont at de tok feil. Det var en overmenneskelig oppgave og baute Landsorganisasjonen. Mellom alle de lumske skjær i den opprørte sjøen som okkupasjonen førte med seg. Det var mange som ikke forstod det som skjedde, fordi de ikke var innvidd i spillet bak kulissene. Nå forstår de at fagorganisasjonen virkelig skjonte nazismens sanne vesen og tok konsekvensene av det. Alle vet nå at de ledene tillitsmenn visste at tyskernes forsikringer inntil september i år - om at fagorganisasjonen skulde få fortsette som før - bare var munnsvar for at tyskerne ikke fant tiden moden til å rive organisasjonen over ende.

Tyskerne hadde fra første stund klart for seg den særegne rolle Arbeidernes Faglige Landsorganisasjon spilte. De var klar over den veldige makt og innflytelse den hadde i forhold til andre faglige organisasjoner i dette land. Det er forklaringen på den ulike behandling vi ble vidne til i den skjebnesvangre september måned 1941 da tyskerne valgte linjen å knuse landets store faglige organisasjoner.

Mens tyskerne uten påtagelige bravader av noe slag enten oppløste eller forsynte de forskjellige næringslivs og statstjenestemannsorganisasjoner med kommisariske ledere, gikk de ganske anderledes hardhendt tilverks mot L.O. med en brutalitet som savner sidestykke i norsk politikk ble nazikuppet gjennomført. Unntagelsestillstand ble proklamert. Massearrestasjoner fulgte. Dødsdommer og tunge tukthusstraffer rammet våre beste og modigste kamerater. Hvor lenge vi lever, glemmer ingen av oss standrettsdagene og dødsdommene over våre tapre kjempere Viggo Hansteen og Rolf Wikstrøm og dommene over den lange rekke andre gode kamerater som nå enten vannsmekter i tysk tukthus eller sitter sperret inne i konsentrasjonsleirer her i landet.

Standrettstiden ga oss det avgjørende bevis for hvor sterkt tyskerne fryktet arbeidernes faglige organisasjon og de hundre tusener fagoorganiserte på arbeidsplassene. Så langt gikk de i sin desperasjon at de truet tillitsmenne til å fortsette i sine verv. De fikk valget mellom å bli eller å komme for standrett. Senere kom forordninger om straff for medlemmer som dristet seg til å forlate organisasjonen.

Så gement og brutalt er ingen annen organisasjon og dens medlemmer blitt behandlet av naziene.

Når vi idag minner om det som er hendt, er det for igjen å få alle gode kamerater til å tenke over å forstå den fortvilte stilling de tillitsmenn er i som må forbli i sine poster. Vi vet at det ikke skjer med deres gode vilje.

Det må stå klart for oss alle at ofrene kan bli for store. Ting som skjer kan også ramme uskyldige, og det kan gi tyskerne og quislingene den foreledning de venter på for å slå til. Men den dagen kan komme hurtigere enn vi tror, da ofrene blir nødvendige. Til da blir vi rolige hver på vår post, også de som er kommet i den situasjon at de må fortsette i e

organisasjon som de ikke har mer til overs for enn alle andre etter det som er passert.

De som har vært så heldige å slippe ut - nemlig medlemmer i veteranforeningene - erkjenner - at de som er blitt tilbake i overveiende grad er gode nordmenn. De tillitsmenn, funksjonærer og medlemmer som er tvunget til å fortsette i organisasjonen, fører en kamp som er ulike vanskeligere og som er til like stor nytte for landets befrielse som alle andre tapre kjempere på den norske fronten.

Når enkelte blir uglesett, er det vår plikt å dra i ledning for dem. De få stympere som svikter i kampen og faller i fiendekjør, snakker vi ikke om nå. De skal vi ta når tiden kommer. Dem det er tale om er det altoverskyende tall av tillitsmenn, funksjonærer og medlemmer. De er rakryggede nordmenn, med fast holdning og som aldri vil svike, men som på sikt forer en offentlig uforsonlig kamp mot de utenlandske tyranner og de skjellige nazinazier.

La oss alltid ha for øyet at det er arbeidernes organisasjoner i vårt land som i alle år har vært de førende i kampen mot nazismen og at det vil bli det arbeidende folks innsats som en vakker dag vil sette nazismen og nazistene utenfor!

Nye arrestasjoner.

Sekretæren i Norsk Elektriker og Kraftstasjonsforbund, Sverre Pettersen er arrestert av Statspolitiet. En rekke av de mest kjente kriminalbetjenter i Oslo politi er avsatt i disse dager i henhold til Reichskommissars forordning av oktober 1940 og satt inn i fangslot på Bredtveit. De arresterte er: kriminalbetjentene A. Hafredal, Martin Mauseth og Albert Mellem og kontorfullmektig Svendsen.

Sjefen for Forsyningsdepartementets mineraloljeavdelingen, kontorsjef Westborg, ble arrestert natt til tirsdag. Videre er bl.a. den kjente Oslo-lege dr. Leif Paulsen, advokat Carsten Lütken, ingeniør Finn Hansen, forfatterinnen Ingeborg Refling-Hagen, arkitekt Munthe og Solberg og den kjente idrettsleder i Bandyforbundet Rosenquist arrestert i den siste uken her i Oslo.

I Trondheim er direktøren for Sykehuset, overlege Koritzinsky og tidligere ordfører, advokat Cappelen arrestert. Journalist Ingv. B. Jacobsen i tidl. "Arbeider-Avisen" i Trondheim er også arrestert.

I Kristiansund er sekretæren i Telegraf- og telefonforbundets avdeling, telegrafbud Lars Larsen, arrestert.

Avsettelser.

Overingeniør Isdahl, som er sjef for Bussavdelingen ved Oslo Sporveier, er avsatt av den nye direktøren - de Rytter Kielland, som nå har avslørt seg som medlem av N.S. og agiterer ivrig for å få funksjonærene inn i forrederpartiet. De som er gode nordmenn, slik som først direktør Samuelsen og nå Isdahl, blir sparket ut av sine stillinger. Det er ve å frykte for at herr Kielland vil fortsette på denne galeien. Effi Øverland (Leganger) er avsatt ved Oslo kommunale Arbeidskontor. En må spørre hva den nye bestyrer Torp har foretatt seg i den anledning. Er han like servil og ydmyk overfor de nazistiske herrer som leiegårdsbestyrer Thue og finansrådmann Hazeland?

Fagbladene ensrettes.

Nazistene som har fått beina innenfor fagorganisasjonen, strever av alle livsens krefter for å få gjennomført den nazifisering av fagbevegelsen som deres tyske herrer vil ha til. De arbeider på alle fronter. Presser og lokker tillitsmenn og funksjonærer, setter på fine agn som julegratualer og juletreffester, suppe på arbeidsplassene og små nådesmuligheter i form av lønnstillegg her og der og sånt bortover. Det er den ene side av saken. Men de legger først og fremst brett på propagandaen.

Det er L.O.s presseavdeling som skal greie den biffen, og der

settes det stadig på nye folk, hentet fra Nasjonal Samling. Før var det et par mann i L.O.s presseavdeling, nå er det allerede 7-8 og det stopper nok ikke med det. Avdelingens leder, kaptein Odd Melsom, har nå tatt fatt på arbeidet med å ensrette fagbladene. I rundskriv nr. 184 datert 11. desember gjør han nærmere rede for den nyordning som skal skje med hensyn til utgivelsen av fagbladene. For det første skal utgivelsen, redaksjonen og den forretningsmessige drift av samtlige fagblad overtas av Landsorganisasjonens presseavdeling - forbundene skal allernådigst få stille med utsendelsen.

Forbundene har fått ordre til straks å oppsi alle gjeldene kontrakter om trykning. Stoff som forbundene ønsker inntatt i fagbladene sendes presseavdelingen.

Videre skal fagbladenes antall reduseres fra 34 til 13 idet en rekke fagblade slås sammen, likesom en del fagblade tilhørende forbund utenom L.O. også skal inn og ensrettes på samme måte. Det gjelder følgende forbund: Statstjenestemannsforbundet, Norsk Rikskringkastings Funksjonærlag, Telegrafmennenes Landsforbund, Norges Skisportforbund, Kystlodse-nes Landsforbund, Norsk Styrmannsforbund, Norsk Maskinistforbund, Norges Handels- og Kontorfunksjonærens forening, Norges Handelsreisendes Landsforbund, Merkantile Funksjonærens Forbund, Norsk Bokhandlermedhjelperforening, Det norske Materialforvalterforbund, De norske Forsikringsfunksjonærens Forening og Norsk Bankfunksjonærforening.

For å kunne finansiere dette "storslåtte" foretagende skal forbundene betale kr. 1,50 pr. medlem pr. år.

Det er meningen at alle forbund fra nyttår av skal sørge for at fagbladene kommer til alle medlemmer i posten.

Nazifiseringen går for smått - det er forklaringen til dette som til de andre fremstøt som nå etterhvert vil bli gjort. Nazipropagandaen skal tvinges inn på de fagorganiserte arbeidere på dette viset. Avisene skal fylles av Melsom og hans assistenter og de av kommisærene som er såpass skrivekyndige at de kan samle sine adspredte og noe tunge tanker på papiret.

Men det er klart at nazistene forregner seg grundig hvis de tror at de skal makte å omvende de norske arbeiderne ved så lett gjennomskuelige manøvrer. De får ikke flere tilhengere om de sender alt det sprøyt de greier å produsere på arbeidsfolks dører. Fagbladene vil bli like kjærlig mottatt som "Fritt Folk" er blitt i den tiden det nå er sendt "gratis" for våre penger.

Nazistene skjønner enda ikke den enkle ting: Arbeiderne vil ikke vite av nazismen! De vil nytte det første og beste høve til å bli kvitt tyskerne, Quisling og hele herket. Naziene kan streve alt de orker så lenge de sitter. Alt deres strev er nyttesløst.

Arbeiderne venter bare på den første og beste anledning til å feie nazipakket ut av fagorganisasjonen. Den kommer kanskje snarere enn vi drister oss til å håpe...

Jørnannsfamiliens underhold.

Tusenvis av norske sjøfolk seiler i utenriks fart. De er sånn som situasjonen har utviklet seg avskåret fra å kunne yte sine familier underhold. Nå har tyskerne gjennom sine norske redskaper kunngjort at disse familier skal miste den understøttelse de hittil har oppebåret.

Den norske regjering i London har som mottrekk mot dette rettet en oppfordring til landets kjøbmenn om å hjelpe disse folk som tyskerne vil berøve eksistensen, ved å gi dem kreditt på de varer de trenger. Like-ens er huseierne oppfordret til å yte hennstand med husleie m.v. Regjeringen har garantert at de vil få sine utlegg dekket av de tilbakeholdte midler som skibsfarten seiler inn.

Vi går ut fra at denne oppfordringen vil bli fulgt på bred front. Vi må alle etter evne gjøre vårt for å hjelpe disse våre klassefeller som tyskerne nå prøver å hevne seg på fordi menn, sønner og søsken av dem tar sin tønn ombord i de skuter som bringer forsyninger til dem som slåss for å nedkjempe nazismen og skaffe oss freden og friheten tilbake.

Legionen er oppløst.

Den 9. desember ble den norske Legion oppløst etter ordre fra den høiere SS general Sediess. Orderen er begrunnet i den dårlige tilslutning og kvaliteten av det ra nakap som har meldt seg. Av en oversikt som følger fremgår det at i følgende distrikter har legionen ingen deltakere: Hedemark, Nordtrøndelag, Hamstad, Arendal, Sogn og Fjordane. Fra Trondheim og Stavanger er det bare 1 mann. Best representert er Hedemark med 52 legionærer. Saken med ordenen er nødvendigvis foregår fordelingen av kontorene til nye oppdrag. Første og tredje kontor går over til å bli "berbestab der 'Freivilligen Norweger'". Annen kontor går over til Rikshirden. Fjerde kontor går over til kvinnehirden. Legionsintendanten overføres til Der Versorgungsführer Nord. Alle distriktskontorer blir å betrakte som oppløst fra og med 20. desember. Personalet gis anledning til å søke nye stillinger.

Det ble altså ingen lang levetid denne legionen fikk heller. Den har gått samme veien som alle de andre tyske verveorganisasjonene. Vi har enda ikke glemt Regiment Nordland og Regimentet Viking.

-V-

Trøndelag under N.S. styret.

Det foreligger nå fullstendig beretning fra kampen mot N.S. i Trøndelag. Av denne fremgår det med all ønskelig tydelighet at kampen har vært meget vellykket. Selv om en regner medlemmer av N.S. og de stripete kammen, blir likevel ikke medlemstallet mere enn 2-3% av befolkningen. I Trondheim er det 800 medlemmer over 17 år, i Strinda 250 og i resten av Sør-Trøndelag 350 medlemmer. Det er således knapt 1.400 medlemmer i N.S. i Sør-Trøndelags 185.000 innbyggere over 17 år. I Steinkjer er det 40-50 medlemmer av 2.800 innbyggere og i Levanger 30-40 av 1.800 innbyggere. Det viser seg at tilgangen til partiet er opphørt. Siden 25. september har N.S. fått 150 nye medlemmer, vesentlig ved trusler. Men avgangen er nøyaktig like stor.

N.S. skryter av at partiet bekjemper "plutokratiet". Men det er nok pengefolkene som sitter i ledelsen. Det er f.eks. millionæren fylkesmann Prytz, ordfører Bergmann (fallert børsjef) og direktør Høeg (storspekulant).

Kampen mot frimureriet betegnes ved at nesten samtlige ledere tidligere var frimurere. Her kan nevnes fylkesmann Prytz, major Five, rådmann Selnes, Apenes, Slosser-Løller, Nils Wefring, politimester Hoel og ordfører Bergan.

Den dårlige tilslutning til partiet har ført til at systematisk forfølgelse av anderledes tenkende har pågått i stor stil. Således er de fleste gode nordmenn ryddet ut av stillinger i offentlige etater. Men ikke alltid lykkes aksjonene like godt. Således protesterte Professor-kolegjet mot at N.S. folk skal være fortrinnsberettiget til å bli opptatt som studenter ved den tekniske Høgskolen.

Den norske fronten mot N.S. omfatter alle lag av folket. Like sterke er arbeiderne, skoleungdommen, de intellektuelle, avisfolkene, skuespillerne, legene, tannlegene, sakførere og idrettsfolkene.

Endere er og blir nordmenn!

-V-

God attest.

Politidepartementet har gitt ordre om at skuespillere og artister ikke må få innreisetilattelse i grensesone Øst. Er Judas Lie redd for at turneene skal gjøre svenske av seg?

-V-

Nazistene lytter London.

Lederen for politiets sikkerhetsavdeling har sendt ut en ordre fra der Befehlshaber der Sicherheitspolizei hvori det innskjerpes at personer som fremdeles er i besiddelse av sine radioapparater bare må lytte på tysk og norsk sending i de av Tyskland besatte land.

Det er tydelig at nazistene ikke kan dy seg for å lytte på London.

-V-

Skygging av faglige tillitsmenn.

Det er tydelig at de tillitsmenn innen fagorganisasjonen, som har sittet igjen etter nazifiseringen ikke er regnet som pålitelige. Lenge har de fleste hatt inntrykk av at de under reiser er under særlig bevoktning, idet de ofte blir stilt overfor uttalelser de angivelig skal ha fremkommet ved under besøk i fagforeninger ute i distriktene.

Nå foreligger bekreftelse på at det er Gestapo som forestår skyggingen. Når en faglig tillitsmann reiser ut, blir det av kommisæren gitt varsel og Gestapo følger i mannens fotefar.

-V-

Ved det samme vi snakker om forsiktighet.

I den senere tid er det foretatt en rekke arrestasjoner, som ikke kan føre tilbake på angiveri, men utelukkende at gode venner har villet gi sine kjenninger god attest og derfor har skrytt av deres innsats i kampen mot nazistene.

Hold munn om det du vet, eller tror å vite! Beskytt de gode nordmenn i frihetskampen.

-V-

et nazistiske angiveri.

For 14 dager siden sendte lederen for sikkerhetspolitiet ut en opplysning til polititjenestemennene om hvordan de skal forholde seg ved nazistisk angiveri. Det er tydelig at fantasien har tatt overhånd og at nærmere orientering er nødvendig. Han opplyser således at Politidepartementet er blitt kjent med at tillitsmenn i Hirden og N.S. i flere tilfelle har grepet inn i politiets virkeområde ved å stille bestemte krav til politiet om å foreta arrestasjoner av visse angitte personer og endog satt frist for politiet til å ordne arrestasjoner. Ofte gis det bare en kort muntlig beskjed om at vedkommende anmeldes eller mistenkes for statsfiendelig, NS- eller tyskfiendtlig innstilling eller virksomhet, uten at det angis nærmere hvori det sraffbare forhold består. Dette er ikke lenger tilstrekkelig. Nå innskjerpes det at ethvert slikt tilfelle av politiet nærmere skal belyses hvori det sraffbare forholdet består. Anmeldelsen må i det minste vise hvilken sraffbar handling vedkommende påstås å ha utført. Hvis anmeldelsen kommer muntlig, skal den av politiet straks nedtegnes og forlanges undertegnet av klageren. Nekter klageren å underskrive eller gi sin egenhendige skriftlige fremstilling av det sraffvare forhold, skal politiet straks gjøre ham oppmerksom på at kravet om fengsling ikke kan imøtekommes. Det samme gjelder ufullstendige klager. På grunnlag av klagen avgjør så polititjenestemannen (politimester eller politifullmektig) selvstendig hvorvidt anmeldte skal holdes i fengsel. Fengslingsspørsmålet tilligger således utelukkende politiembetsmannen inntil det kan forelegges forhørsrett, 1. statsadvokat eller Folke-domstolen. Samtidig blir politiet innskjerpet å ofre angiverne fyldestgjørende oppmerksomhet.

Dette dokument er meget interessant. Det er bl.a. påtagelig at angiveriet har gått over til uansvarlig sport og at angiverne heretter skal føre bevis for sine påstande. Det er også verd å merke seg at det er de høyere politiembetsmenn som er ansvarlig for fengslingene. Det er altså den som blir stående ansvarlig for hva gode nordmenn blir utsatt for under fengselsoppholdet. Det er dem som i sin tur skal stå til rette for sine faggenier. Da blir deres plass ved siden av angiveren.

-V-

Staten til Norge, når krigen er slutt.

Fra den tid våre lesere enda hadde radio, vil våre lesere ha ske at Regjeringen forbereder innkjøp av matvarer som skal føres til Norge når krigen er slutt. I følge "London Gazette" ble det den 12. november i år gitt en kgl. resolusjon i statsråd om innkjøp av matvarer som skal sendes til Norge når tyskerne er drevet ut. Til sjef for det kontor som har med disse innkjøp å gjøre er utnevnt Alfred Holter. Han var ved krigsutbruddet direktør for A/S Dalen Portland Cementfabrikk og var tæder krigen i Norge sjef for Nortraship.

Vi nordmenn imøteser med største interesse det arbeid Forsyningsdepartementet har tatt opp. Det kommer i høy grad til å bli nødvendig.

-V-

Arbeiderne er morgendagens herrer.

I følge samme kilde holdt den Tjekoslaviske president dr. Benes, en tale i London forrige fredag, hvori han rettet seg til arbeiderne i de okkuperte land og uttalte: "Dere som er dagens slaver, vil bli morgendagens herrer. Dette er deres sjanse. Nå er øyeblikket inne. Løs en skrue her og der. Muttet der. Stopp om du kan, organisasjonen av administrasjonen og diskrubasjonen. Men husk - gjør intet uoverlagt. Utsett ikke dine kamerater for fare uten deres vitende".

-V-

Beslaglagt barnebok.

Kulturdepartementet har begått en stordåd. Barneboka "Snorre Sel" er beslaglagt. Hvorfor? Tja, kst. Lunde har vel ikke likt at Tyskland er lignet med en spekkhugger, som liker å spise små medskapninger. Men der er vel særlig at små ko stituerede statsråder sammenlignes med svevende måker med et falskt, gult glimt i øyet, lille Gulbrand har fått i vrangstrøpen.

Vi forstår det likevel.

-V-

gheter 16. desember.

Russerne fortsetter framrykningen langs hele fronten. Hundre tyske divisjoner er nå kastet tilbake. Den viktige nøkkelstilling Klin erobret. 3 byer gjenerobret i Tula området likeledes 50 landsbyer. Lengre syd også nye seire. Over store deler av fronten har russerne nå intinitivet i lufta Libya: De allierte er nådd ett punkt 45 km. vest for Gazala. 17. desember: Russerne gjenerobret den viktige by Kalinin. Restene av seks tyske divisjoner av tyskernes 9. arme forfølges. Tyskerne hadde etablert vinterkvarter i Kalinin, klare til en forholdsvis rolig vinter. Luftvernsløyts var stillet opp. Gjenerobringen gikk så fort at alt materiell falt i russernes hender. Russerne har gått til angrep på ny mellom Ladoga og Onega. Russisk press ved Leningrad nær elva Neva. I Donetzbassenget stor russisk framgang. Byen Stalin ventes å falle snart. Den finske avis Uusi Suomi skriver om stigende nervøsitet i Finland pgr. den sterke russiske framgangen. Libya: Tross kraftige sandstormer, kraftige engelske angrep med en del framgang de siste 24. timer. I Middelhavet en italiensk u-båt senket i tillehavet. Britiske og japanske styrker i kraftig kamp i Nord-Malaya. Japanske tropper landet på Borneo. 26 japanske fly skutt ned over Filipinene. Amerikanerne melder om et vellykket u-båtangrep, men det foreligger ennå ingen enkelttaeter.

-V-

Ansivere:

Artin Kristian Eckhoff, Overkonstabel Per Bruke, Dønnum på Jar, Gunnar Lindvik, statspolitiet, Georg Andersen "Goggen" Birger Kavli, firma Kavli & Co., Trygve Bakkerud, stud.med. Thorleif Kiserud, Oddvar Klempe, kaffe-trosserer R. Bånerud, Ingvald Falck og Matias Karlsen som arbeider for "De tre", Gustav Gjertz ansatt i Herberget Gedrun A. Johansen, Bygdøy alle 39 v. 21.

-V-

Det er en igjen forbi.

Med dette nummer av "Fri Tidsbevegelse" avslutter redaksjonen arbeidet for i år. Neste nummer kommer aka etter årskiftet. Redaksjonen mener at den fortjener juleferie, det tre ger også trykkeripersonalet kanskje aller mest våre hundreder av kommisjonærer. Neste nummer blir litt av et jubileumsnummer. Det var nemlig akkurat i nyttårshelga ifjor det første nummer ble laget. Det var beskjedent, bare på 2 sider. Siden er fagorganisasjonens kamp mot nazisren skjerpert og skriftet har vokst. Vi vet ikke hvilken rolle vi har spilt i denne kampen. Vi venter oss ingen hedersbevisning for vår innsats. Vi bare håper at vi har forsvart vår skanse til våre medkjemperes tilfredshet.

I det nye året kommer vi igjen og kjemper videre. For i det året - 1942 - skal vi nemlig igjen ha vunnet tilbake en

FRI TIDSBEBEGELSE.

Vi nordmenn imøteser med største interesse det arbeid Forsyningsdepartementet har tatt opp. Det kommer i høy grad til å bli nødvendig.

-V-

Arbeiderne er morgendagens herrer.

I følge samme kilde holdt den Tjekoslaviske president dr. Benes, en tale fra London forrige fredag, hvori han rettet seg til arbeiderne i de okkuperte land og uttalte: "Dere som er dagens slaver, vil bli morgendagens herrer. Dette er deres sjanse. Nå er øyeblikket inne. Løs en skrue her og en mutter der. Stopp om du kan, organisasjonen av administrasjonen og distribusjonen. Men husk - gjør intet uoverlagt. Utsett ikke dine kamerater for fare uten deres vitende".

-V-

Beslaglagt barnebok.

Kulturdepartementet har begått en stordåd. Barneboka "Snorre Sel" er beslaglagt. Hvorfor? Tja, kst. Lunde har vel ikke likt at Tyskland er lignet med en spekkhugger, som liker å spise små medskapninger. Men der er vel særlig at små konstituerte statsråder sammenlignes med svevende måker med et falskt, gult glimt i øyet, lille Gulbrand har fått i vrangstrupen. Vi forstår det likevel.

-V-

Ryheter 16. desember.

Russerne fortsetter framrykningen langs hele fronten. Hundre tyske divisjoner er nå kastet tilbake. Den viktige nøkkelstilling Klin erobret. 3 byer gjenerobret i Tula området likeledes 50 landsbyer. Lengre syd også nye seire. Over store deler av fronten har russerne nå intinitivet i lufta. Libya: De allierte er nådd ett punkt 45 km. vest for Gazala.

17. desember: Russerne gjenerobret den viktige by Kalinin. Restene av seks ødelagte divisjoner av tyskernes 9. arme forfølges. Tyskerne hadde etablert vinterkvarter i Kalinin, klare til en forholdsvis rolig vinter. Luftvern-skyts var stillet opp. Gjenerobringen gikk så fort at alt materiell falt i russernes hender. Russerne har gått til angrep på ny mellom Ladoga og Onega. Russisk press ved Leningrad nær elva Neva. I Donetzbassenget stor russisk framgang. Byen Stalin ventes å falle snart. Den finske avis Uusi-Suomi skriver om stigende nervøsitet i Finnland pgr. den sterke russiske framgangen. Libya: Tross kraftige sandstormer, kraftige engelske angrep med en del framgang de siste 24. timer. I Middelhavet en italiensk u-båt senket i tillehavet. Britiske og japanske styrker i kraftig kamp i Nord-Malaya. Japanske tropper landet på Borneo. 26 japanske fly skutt ned over Filipinerne. Amerikanerne melder om et vellykket u-båtangrep, men det foreligger ennå ingen enkeltheter.

-V-

Angivere:

Martin Kristian Eckhoff, Overkonstabel Per Kruke, Dønnum på Jar, Gunnar Lindvik, statspolitiet, Georg Andersen "Goggen" Birger Kavli, firma Kavli & Co., Trygve Bakkerud, stud.med. Thorleif Kiserud, Oddvar Klempe, kaffegrosserer R. Bånerud, Ingvald Falck og Matias Karlsen som arbeider for "Goggen", Gustav Gjertz ansatt i Herberget Gudrun A. Johansen, Bygdøy alle 39 v.21.

-V-

Et år er igjen forbi.

Med dette nummer av "Fri Fagbevegelse" avslutter redaksjonen arbeidet for iår. Neste nummer kommer uka etter årskiftet. Redaksjonen mener at den fortjener juleferie, det treger også trykkeripersonalet kanskje aller mest våre hundreder av kommisjonærer. Neste nummer blir litt av et jubileumsnummer. Det var nemlig akkurat i nyttårshelga ifjor det første nummer ble laget. Det var beskjedent, bare på 2 sider. Siden er fagorganisasjonens kamp mot nazismen skjerpet og skriftet har vokst. Vi vet ikke hvilken rolle vi har spilt i denne kampen. Vi venter oss ingen hedersbevisning for vår innsats. Vi bare håper at vi har forsvart vår skanse til våre medkjemperes tilfredshet.

I det nye året kommer vi igjen og kjemper videre. For i det året - 1942 - skal vi nemlig igjen ha vunnet tilbake en

FRI FAGBEVEGELSE.